

B

[laatste update B: 03-04-2024] ¹

B** zie **P****

B** zie **V****

Baal a) Baäl² [1 *Koningen* 16, 31]³ – meer een titel voor een god dan de naam van / voor een bepaalde (af)god; e) **Baal**; g) god van Jesabel van Sidonien – voor wie haar echtgenoot koning Achab een tempel bouwde in Samariën <Balaym> *Negen Quaetsten*: fol. B2r.

Babeloen zie **Babilone 2**

Babelonien zie **Babilone 2**

[Babiloensche] 1 n) van of uit Babel c.q. Babylon/Babylonië – zie ook **Babilone 1**; o) **Babiloonsce**; *Alexanders geesten*: boek II, r. 799.

Babiloensche 2 n) van of uit Cairo, Egypte – zie ook **Babilone 2**;

o) **Babiloensche** – afkomstig uit Babilone <Babiloonscher> *Saladijn*: r. 1050, 1095, 1101.

[Babiloenschen, die] a) de inwoners van Cairo, Egypte – dezelfde als **die Sarasine** – zie ook **Babilone 2**; e) **die Babiloenschen** – volk of leger uit Babilonien; *Hughe Prz*: p. 27.

Babilon zie **Babilone 2**

Babilone 1 h) [Graesse: **Babylonia**]⁴ [A-Z 3: **Babel**]⁵ [Moisan I, 2: BABEL 1] — het Oudtestamentische Babel⁶ [*Genesis* 11, 9]⁷ c.q. Babylon / Babylonië⁸ in Mesopotamië, gelegen ten noorden van het huidige Qaryat Imam al Mahawil⁹ in Irak [West *PR*: **Babilo(i)ne**] [West *VR*: **Babiloin(n)e**] – stad en land zijn niet altijd goed van elkaar te onderscheiden – bekend vanaf de 23e eeuw v.C. – alwaar

1. <http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/remltindex.htm>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Baal>

3. http://vulgate.org/ot/1kings_16.htm

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Babylonia>

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0007.php#a006

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Babel>

7. http://vulgate.org/ot/genesis_11.htm

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Babylon>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/Google_Earth/remlt/Babylon.kmz

de Joden in ballingschap¹ gingen – pas definitief in verval geraakt na de verovering in 331 v.C. door Alexander de Grote – nu een ruïnestad in het midden van het huidige Irak – **Babilone 1** is niet altijd goed te onderscheiden van **Babilone 2** – in zijn vertaling / bewerking van *De Imagine Mundi* van Honorius Augustodunensis² (1080-1154), die werd opgenomen in zowel *Alexanders geesten* (boek VII, r. 837-1810) als in de *Historie van Troyen* (r. 28336-29344) spreekt Jacob van M(a)erlant van “doude babylone” (boek VII, r. 875), wat een toevoeging aan zijn brontekst is; i) **Babilone** – exemplarisch rijke stad in Percen aan de rivier de Eufrate, gebouwd door Semiramis – nieuwe hoofdstad van Percen na de verwoesting van Percepolis – met de bijbelse Toren van Babel – toenaam van **Macheus van Babylone** – geeft zich onder Macheus van Babylone uiteindelijk zonder strijd over aan Alexander de Grote <Babilonen, Babilonie, Babilonien, Babylone, Babylonie> *Alexanders geesten*: boek II, r. 773, 1006, 1021, 1048, 1130, 1211, 1221; boek III, r. 73, 429; boek IV, r. 1068; boek V, r. 846, 861, 919, 947, 1122, 1172, 1180; boek VI, r. 22, 49, 65, 409, 458; boek X, r. 177, 324, 755, 809, 961, 1009, 1084, 1093; i) **Babilone** – koninkrijk in Percen, tussen de rivieren de Eufrate en Tygris, met de stad Babilone, onder anderen van Baltasar van Babilone en Macheus van Babylone <Babilonien, Babylone> *Alexanders geesten*: boek II, r. 763; boek III, r. 1133; boek IV, r. 900; boek V, r. 397; boek VI, r. 6, 44, 856; boek VII, r. 875, 1075; i) **Babilonien** – koninkrijk van Ninus ten tijde van Abraham; *Caesar Prz*: fol. 6v; i) **Babilone** – land waar de Eufrate doorheen stroomt; *Troyen*: r. 28374; i) **Babilone** – rijke stad in Mesopotamia, gelegen aan de Eufrate – gebouwd door Nemfroch – met de Toren van Babel; *Troyen*: r. 28568; i) **Babylonien** – koninkrijk van Nabugodonosor; *Wrake Vb*: fol. F4r.

Babilone 2 h) [Graesse: **Babylon**]³ [Moisan I, 2: BABILOINE] [West PR: **Babilo(i)ne**]

[West VR: **Babiloin(n)e**] — (Nieuw) Babylon – strikt genomen de burcht nabij, maar in de praktijk het huidige Caïro⁴ aan het begin van de delta van rivier de Nijl⁵ en het land daaromheen – in de *Historia scholastica* van Petrus Comestor⁶ († 1179) wordt in diens bewerking van het bijbelboek *Judit* meegedeeld dat Cambises,⁷ die een tweede Nabuchodonosor genoemd werd, Babylon in Egypte bouwde, waaraan Jacob van M(a)erlant [*Scolastica / Rijmbijbel*, ed. CD-ROM *Middelnederlands*, r. 17.653] toevoegde dat daar nu de sultan

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Babylonian_captivity

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Honorius_Augustodunensis

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Babylon>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Al_Qahirah.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Nile>

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Petrus_Comestor

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Cambyses>

resideert – ten tijde van de kinderjaren van Jezus (van Nazareth) beroemd om zijn balsemboomgaard – Caïro werd in 972 gesticht door een generaal van een Fatimidische¹ kalief even ten noorden van het Oud-Egyptische Babylon – centrum van de macht van de roemruchte Saladin (1137-1193) – vanaf 1250 onder de Mammelukken² een bloeiend islamitisch centrum en een belangrijke handelspost tussen Europa en het Oosten – maar daarnaast gebruikt als benaming voor een van de grote steden ergens in het Nabije Oosten, zoals bijvoorbeeld in *Floire et Blanceflor* – zie ook **Caire**, **Babiloensche 2** en **die Babiloenschen** – stad en land zijn niet altijd goed van elkaar te onderscheiden – **Babilone 2** is niet altijd goed te onderscheiden van **Babilone 1**; i) **Babilone-Kaer** – hoofdstad van Egypten – gesticht door Cambices <Babylone, Babilonekare> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1246, 1247; i) **Babylon** – sultanaat; *Brunenczwich*: r. 55; i) **Babilonien** – sultanaat <Babylonien> *Buevijn*: fol. K4v, K5r, L3v, L4r; i) **Babilone** – sultanaat van de vader van Marsabile; *Florent ende Durant*: kol. 2a, r. 4; i) **Babilonie** – emiraat – waar Blantseflur gevangen zit in een toren <Babilonien> *Floyris ende Blantseflur*: r. 130; i) **Babilonie** – emiraat van Madian – geboorteland van Philip van Macedoene – met Egypte en Nubye erfdeel van Seloc <Babilone> *Florimont*: r. 38, 161, 179, 187, 255, 315; i) **Babylonie** – emiraat – waar Blancefloer in een harem gevangen wordt gehouden <Babylonien> *Floris ende Blancefloer*: r. 689, 692, 693, 732, 1690, 1713, 1746, 1751, 1771, [1777], 1800, 1898, 1940, 1948, 1981, 2008, 2021, 2028, 2039, 2125, 2358, 2359, 2377, 3144, 3816; i) **Babilonie** – verder als boven <Babilonien> *Floris ende Blancefleure*: cap. [3]-[4]; i) **Babylonien** – Saraceens sultanaat – bondgenoot van emir Galien; *Flovent*: r. 178; i) **Babeloen** – sultanaat van de vader van Roede Lioen; *Gloriant*: r. 735, 1126; i) **Babilone** – sultanaat van Gaudijs – land van herkomst van Astramant en Fortunant; *Huge L*: r. 272, 295; i) **Babilonie** – rijk en stad van emir Gaudijs van Babilonien <Babilonien, Babylonien> *Hughe Prz*: p. 14-20, 27, 29, 30, 33, 34, 37, 43, 44, 48, 53-55, 58, 73, 78, 81; i) **Babilonien** – Saraceens sultanaat; *Jan uut den Vergiere*: cap. 5; i) **Babilonien** – Saraceens emiraat – tot waar Durendarts roem reikt – rijk van Ospinel van Babilonien <Babylonien> *Karl Meinet*: A81, 21; A361, 52; A408, 60; A413, 14; A414, 43; A415, 43; i) **Babilone** – gelegen aan die zijde van de zee waar ook Sarras ligt; *Lanceloet*: boek III, r. 11043; i) **Babilonien** – Saraceens rijk van sultan Karados – belegert c.s. Constantinopel; *Limborch*: boek V, r. 2101; boek X, r. 1253; i) **Babelonien** – Saraceens rijk van sultan Karodoes – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 2098; boek X, r. 1360; i) **Babilonien** – Saraceens rijk van sultan Carodos van Babilonien – verder als boven; *Margrieta van*

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Fatimid_Empire

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Mamluk>

Limborch: cap. 80-85, 89, 91-93, 95, 97-98, 100-101, 103-105, 108;

i) **Babylone** – koninkrijk van Semiramis <Babilone> *Minnen loep*: boek II, r. 961; boek III, r. 835, 883, 901; i) **Babilon** – stad of land van koning Brohier <Babilone> *Ogier E-G*: r. 105; fragm. G, r. 212; i) **Babilonie** – Saraceens koninkrijk van Broyer en later Broyer der Junge – waar Ogier op de terugweg van zijn pelgrimstocht naar Jeruzalem wordt gevangengenomen door Broyer der Junge – verzamelplaats van de Saraceense legers onder leiding van Broyer der Junge om tegen Karel de Grote op te trekken <Babilonien> *Ogyer*:

r. 14001, 14023, 14033, 14035, 14098, 14103, 14207, 14224, 14230, 14565, 21072, 21296, 21300, 21407, 21410, 21512, 21988, 22007, 22019, 22085, 22116, 22183, 22185, 22354, 22363, 22620, 22771, 22973, 23149, 23522;

i) **Babilonien** – Saraceens land waar Paris tijdelijk zijn toevlucht zoekt; *Paris ende Vienne*: cap. [28]; i) **Babilonien** – de soudaen van Babilonien stuurt zijn drie oudste zonen Broadas, Karodos en Corboran elk met dertigduizend

gewapende mannen en soldij voor drie jaar erop uit om land op de Kerstenen te veroveren <Babylonien> *Ponthus ende Sidonie*: cap. 1, 8, 33, 48; i) **Babilonie** – land ver weg – volgens W.Gs Hellinga een woordspeling met babilio (lett. ‘schuinsmarcheerder’), *Du Cange* echter geeft enkel ‘stultus’

(zot) en ‘ineptus’ (ongeschikt) als synoniemen van ‘babillo’ s.v. ‘babugus’, wat een onderdeel van dit Unsagbarheitstopos zou kunnen uitmaken – mogelijk wordt hier gerefereerd aan de pseudo-heilige saint Babil c.q. sainte Babilie, schutspatro(o)nes van het ouwehoeren <Babiloniën>

Reynaert A en F: r. 23; i) **Babilonien** – sultanaat; *Reinolt von Montelban*:

r. 13831, 14049, 14182, 14328, 14396; i) **Babilonien** – sultanaat; *Renout*:

r. 2281; i) **Babilonien** – Saraceens rijk – land van herkomst van Broijer – waar de drie eeuwig brandende kaarsen zich bevinden; *Roelant*: r. P416, P644, P663; i) **Babilone** (or. la terre Alexandrins) – land waar de bomen voor de Vergier vandaan komen; *Rose C*: r. 570; *Rose V*: r. 570; i) **Babilone** – sultanaat van Saladijn – belegerd door Hughe van Tabarien <Babilonien>

Saladijn: r. 28, 44, 57, 376, 784, 1036, 1052, 1072, 1073, 1076, 1155, 1158, 1273; i) **Babylonien** – sultanaat <Babilonen, Babylonen> *Segbelijn*: r. 5439, 5445, 5455, 5480, 5757, 5784, 6062, 6775; i) **Babilone Kaer** – hoofdstad van

Egipten – gesticht door Cambites <Babilone> *Troyen*: r. 28737, 28738; i) **Babilonien** (or. Babylon en or. Babylon in persis) – koninkrijk – emiraat <Babylonyen> *Turpijn*: VII, r. 2, 6; X, r. 8; i) **Babilonien** – sultanaat van de vader van Lucesse <Babylonien> *Urbaen*: cap. [6]-[7], [13].

[Babilone] 3 i) **Babilonyen** (or. Babilonne) – legendarisch koninkrijk van Licurus <Babilonye, Babylonien> *Esopus*: p. 134, 136, 138, 142, 144, 146, 148, 150, 154.

Babilone! n) Babylon!, d.i. Caïro, Egypte – zie **Babilone 2**; o) **Babilone!** – strijdkreet van de Saracenen; *Saladijn*: r. 254.

Babilone-Kaer zie **Babilone 2**

Babilonen zie **Babilone 1** en **Babilone 2**

Babilonie(n) zie **Babilone 1**, **Babilone 2** en **Babilone 3**

Babilonien, **Toorn van** zie [**Toren van Babilonien**]

Babiloonsce zie [**Babibloensche 1**]

Babiloonsche zie **Babiloensche 2**

Bacchus zie **Bachus**

Bacham i) **Bacham** – stad in Saksen [?] – waar koning Gwidekijn van Sassen en zijn zoon Gwineman met een leger wachten; *Gwidekijn*: r. 198.

Bacherach h) or. Rauracorum, d.i. Augusta Raurica¹ [Graesse: **Augusta Raurica**],² het huidige Kaiseraugst³ aan de rivier de Rijn⁴ in het kanton Aargau in Zwitserland, maar door Heinric van Veldeke begrepen [?] of door een kopiist verlesen of verschreven [?] als Bacherach, waarmee vermoedelijk Bacharach,⁵ aan de rivier de Rijn in Rheinland-Pfalz, Duitsland (zie **Bagharac**) bedoeld zal zijn, ook al was dit niet de bisschopstad van Justinianus Rauricorum;

i) **Bacherach** – bisschopstad van sinte Justijn; *Servaes*: boek I, r. 1281.

Bachus a) [A-Z 1: **Dionysos**]⁶ — Dionysos⁷ alias Bacchus – Griekse en Romeinse god van vruchtbaarheid en wijn; d) samenvoeging van Ouditalische god Liber en de Romeinse god Bacchus – de Griekse god Dionysos was tot in India bekend (zie ook **Dyonisius 1**); e) **Liber Bacus** – geboren in Teben in Grieken – groeide op in een hol in het Hennos gebergte in Oost-Etyopen – plantte de eerste wijngaard in Europa – bedwong Endi, volgens Solinus met vrouwen (de Bacchantes) <Liber, Liber Baccus, Liberbacus, Liberbarcus> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1016; boek IX, r. 1163, 1188; boek X, r. 484, 514, 518, 529, 967; e) **Bachus**; g) naar wie in de stad Riemen een “poerte” vernoemd is; *Caesar Prz*: fol. 45r; e) **Bachus** – god van de wijn; f) zoon van Pluto – broer van Cleto, Lauchesis en Antrepos; *Limborch*: boek III, r. 1266; e) **Liber Bacus** – heidense of Saraceense god van het koninkrijk India – geboren in Achasia; *Limborch*: boek VIII, r. 828, 1075; e) **Bachus** – heer van de wijn; f) zoon van Pluto – broer van Cloto, Latesis en Antropos; *Lymburch*: boek III, r. 1258; e) **Liber Bachus** – heidense of Saraceense god van het koninkrijk India – geboren in Achaïe; *Lymburch*: boek VIII, r. 829, 1066; e) **Bachus** – Griekse of heidense god; g) droeg ooit vrouwenkleden – vereerd op Cyros <Liber Bachus> *Troyen*: r. 5215, 5618, 5643, 5917; e) **Bacchus** – god; g) besprong onverwacht de achtergelaten Ariadne; *Urbaen*: cap. [2].

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Kaiseraugst.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Augusta-Raurica>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Kaiseraugst>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine_%28river%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bacharach.kmz

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana01_01/moor028vana01_01_0037.php#a036

7. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dionysus>

Bachus Poerte k) **Bachus Poerte** – gebouw in Riemen dat verwoest wordt door Ursarius tijdens een overval: *Caesar Prz*: fol. 45r.

Badagamus zie **Bandemagus**

Baecia h) [Graesse: **Batia**]¹ — Baeza² in Andalusië, Spanje – zie ook **Varice**; i) **Baecia** (or. Baecia) – stad in Spaengen – bondgenoot van de koningen Ebrahim en Altumaïor; *Turpijn*: IX, r. 9.

Baer zie **Baren**

Baerbelane zie **Barlebaen**

Baerde, Ridder metten zie **Ridder metten Baerde, die**

Baerdeloge a) Badeloch [?]; e) **Baetkyn** – dorpeling(e); g) neemt deel aan de afranseling van Bruyn – *Reynaert Prz*: r. 599; e) **Baerdeloge** – dorpeling(e); g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 830.

Baerle h) [Graesse: **Barla**]³ — Baarle,⁴ dorp gelegen binnen de gemeenten Baarle-Hertog en Baarle-Nassau ‘in’ Noord-Brabant; i) **Baerle** – dorp in het ‘land van Breda’ dat door de Denen geplunderd wordt; *Denensage*: r. 617.

Baerlectoe zie [Berlet]

Baertanien zie **Bertaengie 1** en **Bertaengie 2**

Baerte metten Breden Voeten zie [Berte metten Breden Voeten]

Baertoene zie **Bertoene, die 1**

Baetkyn zie **Baerdeloge**

Bafirmes a) [West PR: **Baufumés**] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Brecaines**; e) **Bafirmes** – heidense koning, in dienst van koning Rioen van Denemarke; f) verwant van koning Rioen van Denemarke; g) gedood in Carmelide door Artur c.s.; *Merlijn*: r. 23809.

Bagharac h) [Graesse: **Bacharacum**]⁵ — Bacharach⁶ in Rheinland-Pfalz gelegen aan de westoever van de rivier de Rijn⁷; i) **Bagharac** – gelegen nabij Coelne – waar de rijke Jood Ysaac woonde en waar sente Waerneer door de Joden ritueel vermoord werd <Bagarac> *Waerneer*: r. 25, 33, 160.

Bahamins a) [West PR: **Kahanin**] – Saksische koning; e) **Bahamins** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) verslagen in Carmelide – vlucht, maar is wel zwaar verwond door koning Artur; *Merlijn*: r. 23673, 23697, 23711.

Baya(e)rt zie **Beyaert**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Batia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baeza.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Barla>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baarle.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Bacharacum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bacharach.kmz

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine_%28river%29

Bayfier zie **Beieren**

Bayneel vander Roetsen e) **Bayneel vander Roetsen** – schuilnaam van **Keye**; g) als **Keye** voor de jonkvrouw van **Galestroet** een tweekamp tegen **Maurus** die **Swerte** vecht – verliest <Bayneel> *Ragisel*: r. 2219, 2273.

Bayonne zie **Bajoen**

Baise h) [Graesse: **Batia**]¹ — **Baeza** [?] in Andalusië, Spanje; i) **Baise** – correspondeert met **Varice** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om **Melioers** hand; *Parthonopeus*: fragm. Gr, r. 3797.

Baivier zie **Beieren**

Bayvier zie **Beyeren, die**

Baivi(e)re zie **Beieren**

Bayviere(n) zie **Beieren**

Bajoen h) [Graesse: **Baiona**]² [Moisan I, 2: BAIONE] — **Bayonne**³ aan de rivier de **Adour**⁴ in Frans Baskenland; i) **Bayonne** – stad(je) gelegen op de weg van **Bordeaulx** naar **Burgos**; *Jan van Parijs*: cap. [3], [23]-[24], [50]; i) **Beione** – stad in Hyspanien – veroverd door **Agolant**; *Karl Meinet*: r. A343, 19, 34; i) **Bajoen** – door **Gelloen** verloren, gegeven aan de zoon van **Rigaut**; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 3, 15; i) **Bajoen** – heerlijkheid van **Rigaut**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 63, 164, 226; i) **Bajoen** – stad in **Spaengen**, behorend aan **Gelloen** – door **Agulant** verwoest uit wraak over het verraad van **Gelloen** <Bajoene> *Lorreinen O*: r. 167, 245, 264, 268, 279, 298; i) **Bayone** (or. **Baiona**) – waar het wonder met de ridder **Romarycus** gebeurde; *Turpijn*: III, r. 9.

Bayon(n)e zie **Bajoen**

Bacteren h) [Graesse: **Bactria (regio)**]⁵ — **Bactria**,⁶ historische regio waardoorheen de zijderoute⁷ liep, met als hoofdstad het huidige **Balkh**⁸ in het noordoosten van **Afghanistan** – destijds onderdeel van het **Perzische Rijk** – veroverd door **Alexander de Grote** – land van **Alexanders** latere echtgenote **Roxana** – zie ook **die Bractane**; i) **Bacteren** – in het noorden van **Asia** – vernoemd naar de rivier **Bacteren** – koninkrijk van **Bessus** – bondgenoot van koning **Daris** van **Percen** <Bacterenlant, Bacteren lant, Braectenlant> *Alexanders geesten*: boek IV, r. 266, 1200; boek V, r. 366; boek VI, r. 817, 983, 1033, 1127; boek VII, r. 225, 409, 1274; boek VIII, r. 221, 270, 801, 802, 850, 976, 990; i) **Bactrie** – **Saraceens** koninkrijk in **Groten Asia** van koning **Crudus** van

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Batia>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Baiona>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayonne.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Adour>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Bactria-regio>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bactria>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Silk_Road

8. http://bouwstoffen.kantl.be/Google_Earth/Balkh.kmz

Bactrie – neemt deel aan de belegering van Constantinopel <Batrie> *Limborch*: boek VIII, r. 869; boek XII, r. 267; i) **Bartrie** – Saraceens koninkrijk van Cridus; *Limborch Frg*: H53, r. 33; i) **Bactrie** – Saraceens koninkrijk in Groes-Assia van koning Crudus van Bactrie – verder als boven <Bactri, Batrie> *Lymburch*: boek VIII, r. 868; boek XII, r. 405, 417; i) **Bractiane** – land in het noorden van Asia – waar de nigromancie is uitgevonden – land van herkomst en koninkrijk van Signus – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena <Bractenlant, Bractenlant> *Troyen*: r. 18182, 18191, 28815.

[Bacteren, die] h) [Graesse: **Bactrus (fluvius)**]¹ — de rivier de Bactrus, d.i. de huidige Amu Darja² die ontspringt in het Pamirgebergte in Afghanistan en via Turkmenistan en Oezbekistan uitmondt in het Aralmeer – hetzelfde als **[die Oxis]**; i) **Bacteren** – rivier in Asia – naamgever van Bacteren <Braecten> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1275.

Balaam a) [A-Z 3: **Bileam**]³ — Bileam⁴ [*Numeri* 22, 5]⁵ – waarzegger geboren uit het volk van Moab; d) werd door koning Balak van de Moabieten ontboden om de binnenvallende Joden te vervloeken, welk plan door God werd gedwarsboomd; e) **Balaam** – “heydin man”; g) wiens ezelin kon spreken toen de weg versperd werd door een engel Gods met een vlamvend zwaard, die wél door de ezelin maar aanvankelijk niet door Balaam gezien werd; *Brandaen*: r. 9.

Balaam zie **Balant**

Balag(a)in zie **Baligant**

Balaym zie **Baal**

Balais zie **Blaves**

Balam a) volgens Moisan is Balans / Balan(t) een typische Saraceense naam; e) **Balam** – doopnaam van de tot het christendom bekeerde Saraceen Yvorijn van Mombrant; *Buevijs*: fol. L4v, M1r.

Balam zie **Balant**

Balame a) [West *PR*: **Balanc**]; e) **Balame** – ridder, één van de Sennen; g) strijdt mee met de Sennen in Carmelide – gedood door Ulfijn; *Merlijn*: r. 18271.

Balancen h) or. Provence – contaminatie met Valence [?], in dat geval ligt Valence⁶ aan de Rhône (Frankrijk) meer voor de hand dan Valencia⁷ aan de

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bactrus-fluvius>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Oxus>

3. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0010.php#a009

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bileam>

5. http://vulgate.org/ot/numbers_22.htm

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valence.kmz

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Valencia.kmz

Middellandse Zee (Spanje); i) **Balancen** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Partbonopeus*: r. [5309].

Balant a) [Moisan I, 1: BALAN(S) 2] – emir dan wel koning van Alexandrië, Babilonië en Spanje; b) vader van Fierabras; e) **Balant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 54; e) **Balaam** – heiden; f) vader van Firabras <Balaams, Balam, Bolant> *Segbelijn*: r. 11012.

Balant zie **Beulant**

Balarus zie **Blaaris**

[Balatram] e) **[Balatram]** (or. Balatram) – Sarazijnse koning; f) oom van Guimande; g) verslagen en gedood door Galien Rethore <Batran> *Galien Rethore*: cap. [39].

Balaxo van Saluse e) **Balaxo van Saluse** (or. Balaxo, frere du marquis de Saluce); f) broer van de markgraaf van Saluce <Galaxus van Saluce> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Baldach h) [Graesse: **Bagdadum**, var. **Baldac**, **Baldach**]¹ [Moisan I, 2; BAUDAS] [West PR: **Baudac**] [West VR: **Baudas**] – in moderne naslagwerken geïdentificeerd als Bagdad,² de hoofdstad van het huidige Irak – gesticht in 762, vanaf de 11e eeuw belangrijk islamitisch centrum tot de verovering en verwoesting door de Mongolen in 1258³ – officieuze hoofdstad van het Saraceense rijk – volgens Jehan de Mandeville [*Le livre des merveilles du monde*, ed. Chr. Deluz, 2000, p. 143] was Baldach / Baldak vroeger “Suthiz” geheten (zie **Susa**), het huidige Shush⁴ in Iran – in middeleeuwse epische teksten gebruikt als benaming van een (fictieve) Saraceense (haven)stad annex kalifaat of koninkrijk, dat per boot rechtstreeks bereikbaar is vanuit West-Europa – zie ook **Blandas**;
i) **Baldach** – koopmansstad; *Alexanders geesten*: boek VI, r. 614, 624, 634, 678, 685, 749, 757; i) **Baldach** – land van herkomst van een heidense koopman – in wiens huis de koningin van Spaingen drie jaar lang als gouvernante verblijft; *Brunenczwich*: r. 830, 921, 1041, 1099, 1103, 1134, 1205, 1225, 1228, 1252; i) **Baldac** – Saraceens kalifaat – de kalief belegert c.s. Constantinopel om de eerste nederlaag (van sultan Carodos van Babilonien) te wreken; *Margrieta van Limborch*: cap. 108-112, 115; i) **Baldach** – kalifaat; *Meluzine*: fol. K2rb, K2vb, K3ra, K3vb, K4ra, L1va, Q2va, Q2vb, Q5rb, Q6rb, R3va, R6vb; i) **Baldach** – Saraceens koninkrijk – de koning neemt deel aan het toernooi om Melioers hand <Baldac, Bladac> *Partbonopeus*: r. 3800, 5270; fragm. Gr, r. 3800; i) **Baldach** – herkomstplaats van luxe bewerkte kleden; *Troyen*: r. 3245; i) **Baldak** – califaat – de califfe van Baldak,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bagdadum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baghdad.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Baghdad>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Susa.kmz

bondgenoot van de Sarazijnse koningen Brandesier en Lucra, bemiddelt in hun conflict als gevolg van de dood van koning Trompaert en het weglopen van Rosemonde, en geeft zijn eigen dochter aan koning Lucra als vrouw
<Balda> *Valentijn ende Oursson*: cap. 48-49.

Baldach! n) Bagdad!; o) **Baldach!** – strijdkreet van de Saracenen; *Meluzine*: fol. R5vb.

Baldak zie **Baldach**

Baldarijs h) het meest waarschijnlijk een antroponiem (zie **Baldarijs van Roecefloer**) dat als toponiem gebruikt werd – minder waarschijnlijk is een omwille van het rijm aangepaste variant van Baudas, de Oudfranse normaalvariant voor de stad Bagdad (zie **Baldach**); i) **Baldarijs** – Saraceense stad voorbij Torkien; *Esmoreit*: r. 184, 214.

Baldarijs van Roecefloer a) [Moisan I, 1: BAUDRI(S) 1] – tovenaar; b) broer van Oriande; e) **Baldarijs van Roecefloer** – ridder en tovenaar – heer van Rosefloer; f) broer van Oriande van Rosefloer – pleegvader van Madelgijs; g) gaat mee op weg naar Eggermont – sterft op zee (bij Mayorcken) in de strijd tegen de Saracenen; *Madelgijs*: fragm. III, r. 95; fragm. IV, r. 319; fragm. V, r. 5, 12, 50, [63]; fragm. VII, r. [37], 52, 265; e) **Baldaris** – tovenaar – heer van Rotsefluer; f) broer van Oriande van Rootsefluer – pleegvader van Malegijs; g) wijdt Malegijs in in de toverkunst – te Rotsefluer belegerd door koning Antenor van Spaengien om Oriande – uit zijn gevangenschap bevrijd door de toverende Malegijs – gedood in de strijd tegen koning Yvorijn jr. van Mombrant; *Malegijs*: p. 10-13, 16-20, 22, 23, 51-57, 59, 61, 66, 122, 130, 140, 145, 151-152, 156, 160, 166, 194-195, 198.

Baldaris zie **Baldarijs van Roecefloer**

Baldemer zie **Blandemer**

Baldew** zie **Boudew****

Baldewijn zie **Boudewijn 7** en **Boudewine**

Baldewin zie **Boudewijn 4** en **Boudewijn 7**

Baldris e) **Baldris** (or. Bauldry); f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de strijd tegen de reus Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Balduch h) vrijwel zeker corrupt, tenzij **Baldach** bedoeld is, maar dat is geen dorp bij Parijs; i) **Balduch** – dorp bij Parys – woonplaats van Hoderich en Haenffrait – waar Hoderich via een dwerg op aanwijzing van een (geld)wisselaar een grote schat vindt in een weide aan de waterkant; *Karl Meinet*: r. A1, 25, 46; A2, 51, 67; A3, 37, 39.

Baldwijn zie **Boudewijn 7**

Baldwyn(n) zie **Boudewijn 7**

Balegain zie **Baligant**

Balene h) mogelijk Beaune¹ [Graesse: **Belna**]² in Bourgondië, Frankrijk; i) **Balene** – land van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A513, 34.

Balentroen zie [**Barentroen**]

Bales e) **Bales**; g) bode van Gelloen [?] of van koning Aspriaen [?]; *Lorreinen O*: r. 3342.

Balie i) **Balie** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A476, 47.

Baligant a) [Moisan I, 1: BALIGAN(T) 2] – emir van Babylone – mogelijk zag men destijds enig etymologisch verband tussen de variant Belligant en het Latijnse ‘bellum gerere’ (oorlog voeren); b) broer van [Moisan I, 1: CANABEUS] (zie **Canebeus**) en – vader van [Moisan I, 1: MALPRIME(S) 1] (zie **Malprimes**); e) **Belligant** (or. Balligant); f) broer van de Sarazijnse koning Marchille van Saragossen – oom van Guimande – komt Marchille te hulp in diens oorlog tegen Kaerle die Groote – neemt 80 christen ridders gevangen – wil die laten ophangen op verzoek van Guimande in het bos van Brifueil – waar zij door Galien bevrijd worden – verslagen en gedood te Ronchevale door Kaerle die Groote <Bellygant, Bellighant> *Galien Rethore*: cap. [20]-[21], [36]-[38], [42]-[55], [57]; e) **Baligain** – emir dan wel koning van Parsia; f) broer van Canabeus – vader van Malprimes; g) bezit het zwaard Preciosa – komt Marselis te hulp in de strijd tegen Karel Meinet – gedood door Karel Meinet <Balagain, Balagin, Balegain, Baligaim, Balygain> *Karl Meinet*: r. A460, 49; A461, 4, 5, 24, 30; A462, 7, 60, 66; A463, 17, 29, 58; A464, 7, 26; A464, 60; A468, 13, 25, 39; A470, 1; A474, 2, 41, 65; A475, 17, 23; A476, 16, 50, 61; A477, 34, 64; A478, 9, 21; A478, 33; A479, 9; A480, 55; A481, 44; A482, 34, 52, 67; A483, 16, 21, 34, 39; A484, 8, 42; A485, 8, 19, 34; A486, 3, 39, 57; A487, 33, 38; e) **Baligant** – Saraceense sultan; f) natuurlijke zoon van Guwelloen en een Saraceense weduwe (d.i. de schoonzuster van sultan Synagoen) – broer van Marcelijs – verwant van de sultan Synagoen; g) verrader – gewond te Roncevale <Baligande, Baligantal, Balygant> *Roelant*: r. P78, P102, P114, P121, P178, P226, P341, P418, P445, P713, P732, P784, P827, P1092, P1108; e) **Beligandis** (or. Belegandus / Beligandus) – Saraceense koning; f) broer van Marcirius <Baligant, Belegandis, Beligant> *Turpijn*: X, r. 7; XI, r. 4, 29, 56.

Balyn zie **Belyn van Arlo**

Balkaer zie **Balkar**

Balkar e) **Balkaer** – een duivel; g) door tovenarij gedwongen om Oriande te helpen – bestuurt het schip waarmee Oriande reist – brengt een drenkeling (d.i. de bisschop van Cantelberch) op het schip <Balcaerde, Balkare> *Madelgijs*:

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beaune.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Belna>

fragm. XIII, r. 158, 250, 253; e) **Balkare** – een duivel; g) heerst over het water – door toverij gedwongen om Oriande te helpen op haar zeereis – neemt de gedaante van Oriande aan om Malegijs te misleiden – pleit bij Lucifer om Malegijs te straffen <Balcare, Balckare> *Malegijs*: p. 159, 161, 169, 174, 178, 185-186, 191, 194, 196, 198, 200-201, 203, 207-211, 214, 221, 225, 229-230, 245-248, 251, 253, 263; e) **Balkar** – (Saraceense) duivel; *Ogier E-G*: r. 181.

Balkare zie **Balkar**

Balckalin i) **Balckalin** – (Noordafrikaans [?]) land, behorend bij Hispanien;

Karl Meinet: r. A339, 8.

Balckare zie **Balkar**

Balle zie **Basel**

Baloys zie **Bolois 1**

Balotides e) **Balotides** – kamenierster van koningin Penella van Griecken;

g) verraadt Penella en haar geliefde Quintiliaen aan Folkas (en koning Henedorius) <Ralotides> *Minnen loep*: boek I, r. 2504; boek II, r. 1435, 1479, 1506, 1514, 1535, 4117.

Balsant zie [**Bancent**]

Baltasar van Babilon a) [*A-Z 3: Belsassar*]¹ — Belsassar² (6e eeuw v.C.), zoon van Nebukadnessar II [*Daniël 5, 1*]³; b) (feitelijk) zoon van koning Nabonid(us); d) de laatste koning van het Babylonische rijk – gedood door de Chaldeeën – volgens de Perzische overlevering in 539 v.C. gedood in opdracht van Cyrus; e) **Baltasar van Babilone** – heidense koning van Babilone; f) nakomeling van koning Nabugodonosor; g) gedood door Cyrus van Percen <Balthasar> *Alexanders geesten*: boek II, r. 763, 1159, 1212.

Baltsant zie [**Bancent**]

Bamels von Bavier zie [**Nayme van Beyerem**]

Bamer(e) zie **Beieren**

Bamlant zie **Beulant**

Ban** zie **Bau****

Ban e) **Ban** – koning van Scaveloen – later leenman van koning Artur; f) oom van Ganganbrisiel; g) beëindigt met koning Artur het gevecht van Walewein tegen Dyandras en Ganganbrisiel – gaat mee naar de hofdag van koning Artur; *Perchevael J*: boek II, r. 42387.

Ban zie **Ban van Benewijc**

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana01_01/goos020vana01_01_0009.php#a008

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Belshazzar>

3. http://vulgate.org/ot/daniel_5.htm

Ban van Benewijc a) [West PR: Ban]¹ – koning van Benoïc(h); b) zoon van [West PR: Lancelot 1], koning van La Blance Terre – broer van [West PR: Bo(h)ort 1], koning van Gaunes, en [West PR: Guinebaut 1] – echtgenoot van [West PR: Helaine 2] – vader van [West PR: Lancelot 2] du Lac – vader van [West PR: Hector 3] des Mares bij de dochter van [West PR: Agravadain 2]; e) **Ban van Benewijc** – koning van Benoyc; f) vader van Lanceloet van Lac – vader van Hestor van Mares (bij de dochter van de hertog van Mares) – oom van Orgale van Grakenlant – broer van Bohort van Gaunes – peetvader van Bannijn; g) stichter van de abdij Monstyr Royal – vocht tegen koning Claudas en werd verjaagd <Bans> *Lanceloet*: boek II, r. 44, 4788, 11378, 14968, 15739, 15755, 15764, 15905, 15911, 17845, 17996, 18242, 18358, 18365, 18868, 24609, 28226-28227, 32185, 34924; e) **Ban** – koning; f) zoon van Lanceloet – vader van Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek III, r. 2872, 5448; e) **Ban** – koning; f) vader van Lanceloet van Lac – verwant van Bohort en Lyoneel <Bans> *Lanceloet*: boek IV, r. 1936, 3674, 5192, 5285, 5381, 5665, 5862, 5936, 8379; e) **Ban**; f) vader van Lantsloot vander Haghedochte; *Lantsloot*: r. 185; e) **Ban van Bonewijc** – koning van Bonewick – Tafelronde-ridder; f) oudere broer van koning Bohort van Gaunes – broer van Gwinebant – echtgenoot van koningin Eleyne – oom (broer van de moeder) van Blioberes van Deserte – peetvader van Banijn – vader van Hestor (met de dochter van Aggravadein); g) aangevallen door koning Claudas van Deserte – wordt leenman van koning Artur – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – strijdt tegen koning Rioen van Denemarke c.s. – strijdt tegen koning Amant – legeraanvoerder in Trebes <Ban, Banne, Bannes, Bans, Ban van Bonewyke, van Bonewijc Ban> *Merlijn*: r. 11500, 11529, 11615, 11631, 11638, 11644, 11651, 11657, 11662, 11665, 11674, 11676, 11690, 11713, 11722, 11730, 11753, 11791, 12122, 12202a, 12482, 12490, 12492, 12493, 12516, 12604, 12812, 12817, 12823, 12836, 12978a, 13049, 13077, 13099, 13104, 13167, 13225, 13280, 13439, 13642, 13816, 13846, 13922a, 13925, 14044, 14108, 14115, 14133, 14567, 14645, 14698, 14768, 14785, 14795, 14801, 14812, 14816, 14819, 14826, 14838, 14840, 14855, 14866, 14879, 14882, 14896, 14899, 14930, 14943, 14990, 15013, 15073, 15115, 15237, 15865, 15874, 16095, 17245, 17246a, 17249, 17288, 17292, 17355, 17555, 17771, 17824, 17828, 17895, 18235, 18247, 18253, 18423, 18466, 18552, 18576, 18620, 18625, 18670, 18865, 19026, 19067, 20196, 20203, 21754, 21986, 21999, 22003, 22006, 22350, 22403, 22438, 22655, 23031, 23247, 23256, 23261, 23294, 23363, 23398, 23442, 23449, 23728, 23730a, 23732, 23740, 23741, 23751, 23779, 23795, 23834, 23863, 23873, 23879, 23974, 23977, 24027, 24065, 24092, 24178, 24243, 24271, 24686, 24707, 24721,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Ban_%28mythology%29

24977, 25289, 25338, 25416a, 25456, 25500, 25504, 25522, 25528, 25530, 25616, 25623, 25646, 25663, 25679, 25685, 25712, 25736, 25775, 25806, 25853, 25877, 25884, 25943, 26019, 26070, 26093, 26186, 26224, 26228, 26239, 26252, 26351, 27168, 27385, 27551, 27989, 27997, 28111, 28227, 28263, 28280, 28468, 28735, 29244, 29436, 29689, 29707, 29721, 29782, 31737, 31901, 31902, 32079, 32110, 32170, 32379, 32457, 32490, 32534, 32630, 32681, 32719, 32723, 32791, 32847, 32911, 33166a, 33183, 33198, 33255, 33259, 33270, 33280, 33284, 33300, 33330, 33345, 33379, 33389, 33391, 33456, 33459, 33507, 33522, 33538, 33603, 33678, 34089, 34095, 34116, 34153, 34732, 35170.

Ban van Bonewijc zie **Ban van Benewijc**

Bancelijn die Oude e) **Bancelijn die Oude** – woont te Belijn (zie **Belin**);

g) bezocht door Yoen en Ritsart – treedt in het Sente Bertins-klooster in <Bancelijn> *Lorreinen*: fragm. VI, r. 115, 119, 142, 188, 195.

[Bancent] j) [Moisan I, 1: BAUÇANT] – paard – lett. ‘bont’, ‘zwart-wit’; k) **[Bancent]** – paard van Begge <Bacente> *Lorreinen*: fragm. I, r. 40; k) **Bantsant** – paard van eerst Broyer en later Ogier – verzet zich indien nodig bijtend en trappend <Bansand, Bansande, Bansant, Bantsand, Bantsande, Bantsanden, Bantsandin, Bantsants, Bantschant> *Ogyer*: r. 15781, 16753, 16765, 16919, 17923, 18061, 18068, 18084, 18140, 18155, 18408, 18484, 18512, 18654, 18909, 18989, 19060, 19063, 19066, 19070, 19175, 19293, 19306, 19497, 19591, 19597, 19621, 19754, 19773, 19861, 20300, 20346, 20359, 20370, 23077, 23080, 23268; k) **Bantsant** – paard van Wilhelm Fyrenbraes <Balsant, Baltsant, Bansant, Bantfant> *Ogyer*: r. 6343, 6398, 6517, 6605, 10551, 14544, 14579.

Bandagamus zie **Bandemagus**

Bandegamus zie **Bandemagus**

Bandegarius zie **Bandemagus**

Bandelijn zie **Brandesion**

Bandelo zie **Baudelo**

Bandemagu zie **Bandemagus**

Bandemagus a) [West PR: Ba(u)demagu] [West VR: Ba(u)demagu]¹ – koning van Gorre;

b) vader van [West PR: Meleagan(t)] [West VR: Meleagan] – neef van koning

[West PR: Urien 1]; e) **Bandemagus van Gorre** – koning van Gorre – later

Tafelronde-ridder; f) vader van Meliagant – oom van Patrides; g) organiseert een toernooi tegen de koning van Norgales – overwint dankzij Lanceloet – vecht tegen koning Artur op het toernooi op Kamaloet, wordt geholpen door Lanceloet – wordt op voorspraak van Lanceloet lid van de Tafelronde – bevrijdt (samen met Lanceloet, Bohort van Gaunes en Gaheret) Mordret bij

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bagdemagus>

het Casteel van den Witten Dorne – trekt als legeraanvoerder ten strijde tegen koning Claudas – wordt door de Romeinen gevangengenomen
 <Bandagamus, Bandegamus, Bandemaghus, Bandemaguse> *Lanceloet*: boek II, r. 19, 13956, 13964, 13973, 13980, 14107, 14323, 14355, 14366, 14381, 14450, 14487, 14522, 14532, 14534, 14543, 14583, 16437, 16446, 19136, 19579, 19870, 19902, 20046, 20058, 20141, 20234, 20255, 20294, 20305, 20579, 20609, 20619, 20624, 20632, 20647, 20704, 20745, 20747, 20850, 20924, 21058, 21063, 21161, 21464, 21467, 21478, 21514, 21544, 21586, 21599, 21695, 21719, 21746, 21820, 21923, 21928, 22095, 22513, 23199, 23319, 23327, 23747, 23751, 23806, 23820, 23822, 23831, 23849, 24118, 27086, 27530, 27551, 27569, 30862, 30874, 30890, 31853, 31909, 31953, 32416, 32472, 32759, 32779, 32954, 32992, 33962, 33989, 34015, 34019, 34032, 34055, 34085, 34239, 34313, 34332, 34386, 34470, 34715, 34758, 34792, 34799, 34803, 34846, 36208; e) **Bandemagus** – koning; g) gaat op queeste naar de Graal en raakt gewond bij zijn poging een schild (bestemd voor Galaat) te verwerven – gedood door Walewein
 <Bandemaguse> *Lanceloet*: boek III, r. 995, 1219, 1245, 1257, 1282, 1362, 1369, 1385, 11122, 11134; e) **Badagamus** – koning van Gorre; g) houdt Genievre vast in zijn kasteel Gaioen – laat onder protest zijn zoon een tweekamp vechten tegen Lantsloot – laat zijn door Lantsloot gedode zoon alsnog begraven <Badagamuse, Badagam[...], [...]agamus> *Lantsloot*: r. 4063, 4112, 4520, 4820, 4852, 4855, 4862, 4876; e) **Bandemagus** – koning van Gorre – in dienst van koning Uriens; f) vader van Melogans – neef van koning Uriens – echtgenoot van Ermesint en vader van Jonet (de (onjuiste) familierelaties met Ermesint en Jonet zijn waarschijnlijk het gevolg van tekstcorruptie); g) beheert dan wel verdedigt Sorhant samen met Clamides
 <Bandegarius (hs. bandegamus), Bandemagu, Brandemagus> *Merlijn*: r. 10438, 15491, 19532, 19540, 19578, 19621, 19679; e) **Bandemagus** – koning; g) aan zijn hof strijden Walewein en Druidein om Ydeine
 <Bandemagus, Bandumagowe> *Ragisel*: r. 1444, 1448, 1993, 2016, 2426, 2429.

Bandemagus van Gorre zie **Bandemagus**

Bangore(s) zie **Brangores van Estragorre**

Banijn a) [West PR: **Banin**]; b) Zoon van [West PR: **Gracien 1**] – petekind van [West PR: **Ban**], koning van Benoïc(h); e) **Bannijn** – Tafelronde-ridder – strijder voor Lanceloet van Lac; f) petekind van Ban van Benewijc; g) berichtte een kluizenaar over de ouders van Bohort van Gaunes – zat gevangen in Verbodene Berch – wordt in de oorlog tussen Lanceloet en Claudas gevangengenomen door de troepen van koning Claudas <Bannine, Bavijn, Bavijns> *Lanceloet*: boek II, r. 17997, 24607, 32926, 32951; e) **Banijn** – ridder; f) zoon (ook neef) van Graciane van Trebes – petekind van koning

Ban van Bonewijc; g) verdedigt dan wel beheert Trebes <Banier, Bannes, Banyne, Banys> *Merlijn*: r. 11664, 13224, 25288, 25306, [31821].

Bancran e) **Bancran** – ridder; f) broer van Alangremant; g) vlucht na de dood van zijn broer voor koning Amadijs <Bancram> *Walewein*: r. 2347, 2404.

Banne zie **Ban van Benewijc**

Bannes zie **Bennes**

Bannijn zie **Banijn**

Bansand zie [**Bacent**]

Basant zie [**Bacent**]

Bantfant zie [**Bacent**]

Bantsand(in) zie [**Bacent**]

Bants(ch)ant zie [**Bacent**]

Banxillas a) [A-Z 6: Zeven wijzen van Rome]¹ — Bancillas, de eerste van de Sept Sages de Rome² – personage in de gelijknamige roman,³ gebaseerd op de veel gelezen ‘schooltekst’ *Historia septem sapientum*⁴ van Johannes de Alta Silva, geschreven omstreeks 1184; e) **Banxillas** – de eerste van de Seven Vroeden – “diere vorbaerste was / ende best geboren van geslechte” – verdedigt de door zijn stiefmoeder valselyk van verkrachting beschuldigde keizerszoon met een exempel ‘Canis’ over de windhond en de slang <Bauxillas> *7 Vroeden*: r. 21, 49, 374, 668, 691, 715, 743, 747.

Baptist, Jan zie [**Jan Baptist, sent**]

Baptista Johan zie [**Jan Baptist, sent**]

Baptisten Johan zie [**Jan Baptist, sent**]

Barach a) Barak⁵ / Barac in de *Vulgaat* [*Rechters* 4, 6]⁶; e) **Barach** – legeraanvoerder van Israel; g) bindt op last van de profetes Deelbora de strijd aan met (het leger van) Sisara; *Bedroch der vrouwen*: fol. C3v.

Baradach a) mogelijk geënt op **Baradam** in boek V; e) **Baradach** – koning van de Siten; g) vecht tegen de binnenvallende Grieken – gedood door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 1126, 1129, 1139, 1145, 1152, 1155.

Baradam a) Baradas [*Alexandreis* V, 268]⁷; e) **Baradam** – Perzisch strijder; g) gedood door Antigonus; *Alexanders geesten*: boek V, r. 480.

1. https://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0090.php

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_des_sept_sages

3. https://www.arlima.net/qt/sept_sages_de_rome.html

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Seven_Wise_Masters

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Barak>

6. http://vulgate.org/ot/judges_4.htm

7. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al05.html

Baraet a) or. Baraz, lett. ‘bedrog’, allegorie¹; e) **Baraet** – “keyser ende heere van deser weerelt” (volgens Valsch Ghelaet); f) vader van Valsch Ghelaet met Ypocrisie als moeder; g) door Aermoede / Aremoede uit de Hel naar de wereld gebracht <Baraets, [Gheraet]> *Rose C*: r. [5147], 8857, 9661, 10137, 10865, 11034; *Rose V*: r. 5197, 8972, 9839, 10301, 11039, 11204; e) **Baraet** – baron van Cupido; f) zoon van Valsch Samblant en Ypocrisie; g) trouweloze man; *Vlaamse Rose*: fragm. Al, r. 292, 1068.

Baraquel zie **Baroquel**

Barbaestre h) [Graesse: **Barbastrum**]² [Moisan I, 2: BARBASTRE] — Barbastro³ aan de rivier de Vero⁴ in Aragón, Spanje; i) **Barbaestre**; *Ogier H*: r. 83.

[Barbara, sent] a) [A-Z 4: **Barbara**]⁵ — de heilige Barbara⁶ († 306 [?]); d) martelares, één van de Veertien Noodhulpers – zorgt bij verering voor een goede dood – feestdag 4 december; e) **sinte Barbara**; g) regelt de biecht van de reeds gestorven Baldaris en meester Jorck bij de bisschop van Cantelberch; *Malegij*s: p. 194-196.

Barbaren zie **Barbarijn, die**

Barbarie zie **Barbarien 2**

Barbarien 1 h) Neder-Scythië, dat zich uitstreckte van de Maeotidische moerassen tussen de Donau en de noordelijke oceaan tot aan Duitsland, welk land gewoonlijk Barbarije werd genoemd vanwege de barbaarse naties die het bewonen [*Etymologiae* XIV, 4, 3]⁷ – land(en) waar de ‘barbaren’⁸ woonden; i) **Barbarien** – land door Eustaes overwonnen nadat hij het ambt van legeroverste weer op zich nam; *Eustaes*: r. 248.

Barbarien 2 h) [Graesse: **Barbaria (terra)**]⁹ [Moisan I, 2: BARBARIE] [West PR: **Barbarie**] [West VR: **Barbarie**] — Barbaria/Barbarije,¹⁰ het land van de Berbers,¹¹ de Noordafrikaanse kuststreek tussen Libië en de Atlantische Oceaan – eind 7e eeuw veroverd door de islamitische Arabieren – daarnaast ook gebruikt als een fictief land (van herkomst) van Barbaren (zie **die Barbarijn**), Saracenen en andere ‘ongelovigen’; i) **Barbarien** – Saraceens rijk – land van herkomst van Florentine; *Florigout*: r. 4306; i) **Barbarien** – Saraceens rijk van Fuersijn;

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Barbastrum>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Barbastro.kmz

4. https://es.wikipedia.org/wiki/Río_Vero

5. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0018.php#a017

6. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Barbara

7. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#4

8. https://nl.wikipedia.org/wiki/Barbaarse_koninkrijken

9. <http://tinyurl.com/Graesse-Barbaria-terra>

10. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Barbarije>

11. https://en.wikipedia.org/wiki/Berber_people

Jan uut den Vergiere: cap. 5; i) **Barbarie** – Saraceens koninkrijk (samen met Egipten en Alexandrien) van koning Fursin – door de reus van koning Fursin aan Johan beloofd op voorwaarde dat deze zich overgeeft <Barbarien>
Johan uz dem Virgiere: r. 619, 1246; i) **Barberien** – Saraceens koninkrijk van Polifemus – belegt c.s. Ermenie <Berberien> *Limborch*: boek VIII, r. 34, 286, 509, 1242, 1441; i) **Barbarien** – verder als boven; *Limborch Frg*: H53, r. 194, 357; i) **Barbarien** – Saraceens koninkrijk van Polifemus – belegt c.s. Ermenie <Barbarien> *Lymburch*: boek VIII, r. 36, 288, 511, 1231, 1428;
 i) **Barbarijen** – contamineert met **Arabijen** – toenaam van de Saraceense reus **Polijphenus van Barberijen** <Barberijen> *Margrieta van Limborch*: cap. 75-77, 87, 89, 91, 95; i) **Barbarijen** (or. Barbarie) – Moors land met daarin de havenstad Thunes – waar de ontvoerde Meliadus, Platine en Caristes als slaven verkocht worden; *Meliadus*: Voorrede; i) **Barbaryen** – sultanaat <Barbarijen, Barbarien> *Meluzine*: fol. G6rb, Q2vb, Q4rb, Q5rb, Q6rb, R1vb, R2rb, R3va, R3vb, R5vb, R6ra, R6va; i) **Barbarien** – Saraceens rijk – bondgenoot van de Saracenen – geboorteland van koning Cursubles <Berberien> *Roelant*: r. 519; r. P99; i) **Barbarien** – heidens koninkrijk; *Segbelijn*: r. 6861, 6873, 6883, 7173, 7803; i) **Barbarien** (or. Barbaria) – koninkrijk; *Turpijn*: IV, r. 7.

Barbarien zie **Barbarijn, die**

Barbarijen zie **Barbarien 2**

Barbarijen! o) **Barbarijen!** – strijdkreet; *Meluzine*: fol. R5vb.

Barbarijn, die a) [Moisan I, 1: BARBARIN(S) 1] — de Berbers¹/Noord-Afrikanen, woonachtig langs de Middellandse Zeekust van Libië tot en met Marokko, welke kuststreek aangeduid werd als Barbarien/Barbarijen (zie **Barbarien 2**) – ook gebruikt om islamitische heidenen en Saracenen (zie **die Sarasine**) aan te duiden; e) **Barbarien** – Saraceens volk of leger uit het land van de Barbaren; *Flovent*: r. 479; e) **die Barberien** – volk of leger uit Barberien; g) belegeren Ermenie <Berberien, Berberine> *Limborch*: boek VIII, r. 495, 547, 595, 622, 689, 718; e) **die Barberijn** – toenaam van **Polifemus**; g) belegt c.s. Ermenie <Barbarijn, Barberien, Berberien, Berberijn> *Limborch*: boek VIII, r. 48, 291, 1255, 1370, 1455, 1511, 1535; boek IX, r. 73, 77, 282; e) **die Barbarijn**; g) verder als boven <Barba(rij)n> *Limborch Frg*: H53, r. 207, 295, 371, 434, 530, 534; e) **die Barbarijn**; g) verder als boven <Ba[.]arijn> *Limborch Frg*: H56, r. 74; e) **die Barbarien** – volk of leger uit Barbarien; g) belegeren Ermenie <Barbarine, Barberien> *Lymburch*: boek VIII, r. 549, 595, 623, 690, 719; e) **die Barbarijn** – toenaam van **Polifemus**; g) belegt c.s. Ermenie <Barberijn> *Lymburch*: boek VIII, r. 50, 293, 497, 1244, 1357, 1442, 1498, 1522; boek IX,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Berber_%28Etymology%29

r. 73, 77, 278; e) **die Barbarijn** – toenaam van koning **Borsabel**; *Roelant*: r. 78; e) **die Barbaren** – volk of leger uit Barbarien; g) belegeren Rome – door Seghelijn verslagen <Barbarien> *Seghelijn*: r. 6857, 6896, 6900, 6954, 7026, 7049, 7077, 7184, 7228, 7291, 7661, 7688, 7759, 7790, 7834, 8185, 8215, 9976.

Barbarijsche n) Barbaarse of Berberse; o) **die Barberijschen** – gezegd van Sarasijnse strijders afkomstig uit Barbarien – belegeren Arragoen – bezetten Armenien <Barbarijschen, Barberiense> *Margrieta van Limborch*: cap. 74, 89, 91, 93; o) **Barbarijsche**; *Roelant*: r. 78.

Barbarine, die a) de Barbaren,¹ van oorsprong een (klassiek) Grieks scheldwoord voor alle vreemdelingen wier taal in hun oren klonk als “brr brr” – zij waren (vooral) woonachtig in Neder-Scythië, dat zich uitstreckte van de Maeotidische moerassen tussen de Donau en de noordelijke oceaan tot aan Duitsland [*Etymologiae* XIV, 4, 3]² – niet te verwarren met de Berbers³ / Noord-Afrikanen, woonachtig in Barbarien/Barbarien, (zie **Barbarien 2**); e) **die Barbarine** – volk; g) bondgenoten van Turnus in de strijd tegen Eneas en Albane; *Eneide*: r. 5121.

Barbeline a) lett. ‘kleine Barbara’ – zie ook **sent Barbara**; e) **Barbeline** – jonkvrouw; g) exemplarisch mooie vrouw; *Walewein*: r. 3440.

Barberien zie **Barbarien 2**

Barberien zie **Barbarijn, die**

Barberiensche zie **Barbarijsche**

Barberijen zie **Barbarien 2**

Barberijn zie **Barbarijn, die**

Barberijschen zie **Barbarijsche**

Barberousse zie **Frederick Barberousse**

Bare h) gelet op [Arangen] (Orange [?]) zou Berry (zie **Berri 1**) in Frankrijk bedoeld kunnen zijn, ware het niet dat Berry, evenals Orange, geen koninkrijk was; i) **Bare** – “Die van Bare entie van [Arangen]” – correspondeert met **Luken 2** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3806.

Bare zie **Baecia** en **Baren**

Baren h) met Baren kan meer dan één Bar in Frankrijk bedoeld zijn – het meest in aanmerking komen: Bar-sur-Aube⁴ [Graesse: **Barrum super Albam**]⁵

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Barbarians>

2. https://penelope.uchicago.edu/Thayer/L/Roman/Texts/Isidore/14*.html#4

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Berber_%28Etymology%29

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bar-sur-Aube.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Barrum-super-Albam>

[Moisan I, 2: BAR SOR AUBE 2] in Champagne, Bar-le-Duc¹ [Graesse: **Barrum Ducis**]² [Moisan I, 2: BAR LE DUC 3] aan de rivier de Ornain in Lotharingen en Bar-sur-Seine³ [Graesse: **Barrum super Sequanam**]⁴ [Moisan I, 2: BAR SUR SOIGNE 5] in Champagne; i) **Baer** – graafschap; *Ayoel*: r. 492, 589; i) **Baren** – graafschap – de graaf van Baren stuurt Dominicus, de borchgraaf van Couchi manschappen om hem bij te staan in de strijd tegen Mazebrouc; *Couchi*: fragm. VII, r. 2292; i) **Baren** – heerlijkheid; *Ferguut*: r. 5252; i) **Baren** – graafschap – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 445, 599, 895, 918, 1002, 1092, 1383, 1929; i) **Bäre** – graafschap – bondgenoot van hertog Dybolt van Loreem – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch <Bären, Boer> *Lymburch*: boek II, r. 441, 595, 892, 915, 998, 1088, 1381, 1922; i) **Baren** – land van herkomst van Tybaut van Baren; *Lorreinen O*: r. 2935; i) **[die] Baren** – graafschap/hertogdom – bondgenoot van de hertog van Loreynen <den Baren> *Margrieta van Limborch*: cap. 39-40, 42, 44, 48; i) **Baren** – stad <Bare> *Reinolt von Montelban*: r. 7946, 7947; i) **Baren** – hertogdom; *Saladijn*: r. 1532.

Barenlande i) **Barenlande** – koninkrijk – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken; *Limborch*: boek VIII, r. 1060.

[Barentroen] a) [Moisan I, 1: BARAT(R)ON 1] — Gr. βάραθρον, Lat. Barathrum, lett. ‘afgrond’/‘onderwereld’ alsook de benaming van een put in Athene⁵ waarin (de lijken van) misdadigers gestort werden; b) volgens *Le Chevalier au Cygne et Godefroi de Bouillon* een broer van Tiervagant [Moisan I, 2: TERVAGAN(S) 1]; e) **[Ba[r]entroen]** – god van de Saracenen: “By Ba[r]entroene!” – god van de Saracenen; g) in één adem genoemd met: Mamet, Nykebus en Jupitrin <Balentroen> *Margrieta van Limborch*: cap. 108, 111; e) **Balentroon** – god van de Saracenen; *Malegijs*: p. 136-137.

Bares zie [Sent Jorijs Braes]

Barestier e) **Barestier** – knaap; g) brengt het paard Broyfort vanuit de Ardennen terug naar Ogier – neemt als schildknecht van Naymes von Bavier deel aan de bevrijding van Ogier in Babilonien; *Ogyer*: r. 15505, 23068, 23080, 23098, 23111, 23117, 23122, 23136, 23153, 23267, 23305.

Barghant k) **Barghant** (or. Bargant) – sterk kasteel van koning Marchille gelegen in Spaengnen; *Galien Rethore*: cap. [56].

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bar-le-Duc.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Barrum-Ducis>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bar-sur-Seine.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Barrum-super-Sequanam>

5. <https://www.hellenicaworld.com/Greece/WS/en/Barathron.html>

Bargone e) **Bargone** – jonkvrouw; f) dochter van de emir van Karkasone – nicht en vriendin van Galya <Bargonen> *Karl Meinet*: r. A144, 65; A145, 9, 36, 43.

Barienien h) mogelijk hetzelfde als **Barbarien 2**; i) **Barienien** – heidens land tot waar Durendarts roem reikt; *Karl Meinet*: r. A81, 3.

Barioen zie **Borioen**

Baryt zie **Blaaris**

Barlabaen zie **Barlebaen**

Barlabam zie **Barlebaen**

[**Barlaban**] zie **Barlebaen**

Barlagyn i) **Barlagyn** – (Noord-afrikaans [?]) land, behorend bij Hispanien; *Karl Meinet*: r. A339, 9.

Barlebaen a) benaming van de duivel – mogelijk een verbastering van Beëlsebub, d.i. Baäl-Zebul (zie **Belsebuc**) – zie ook **Verlegaen**; e) **Barlabaen** – duivel; *Boudewijn*: r. 279; e) **Barlabam** – duivel; *Buevijn*: fol. E3v; e) **Barlabaen** – duivel; e) **Barlebaen** – duivel <Baerbelane> *Ferguut*: r. 1754, 2372, 3763; e) **Barlabane** – heidense afgod; *Reinolt von Montelban*: r. 14354; e) **Barlabaen** – duivel [?]; *Walewein*: r. 9741.

Barlecten zie **Barletten**

Barletten h) [Graesse: **Barolum**]¹ [Moisan I, 2: BARLET SUR MER] [West VR: **Barlet**] — Barletta,² havenstad³ aan de Adriatische Zee in Apulië, Italië; i) **Baerlectoe** – waar Reynout aankomt in Europa nadat hij in het Heilige Land heeft gevochten; *Heemskinderen*: p. 196; i) **Berleten** – waarvandaan Atharijs / Karahen von Perthij vertrekt op zoek naar Ogier – waar Christenen en Saracenen tegen elkaar strijden – waar Naymes, Atharijs en Gaudijs bij elkaar komen <Verlet> *Ogyer*: r. 21675, 21682, 22591, 23352; **Barletten** – havenstad <Barlecten> *Wrake Vb*: fol. A3v, B1v, E4v.

Barnabas zie [**Barrabas**] 1

[**Barnabas dach, Sent**] zie [**Sent Barnabas dach**]

Barnaerd zie **Bernaert van Naisel**

Barnaerd van Naisel zie **Bernaert van Naisel**

Barnaert zie **Bernaert 1** en **Bernaert van Naisel**

Barnagas a) [West PR: **Brangoire 2**] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Brangores**; b) neef van [West PR: **Aminaduc**]; e) **Barnagas** – heidense koning – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys <Barnagus> *Merlijn*: r. 13869a, 13871.

Barnages zie **Barnagus**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Barolum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Barletta.kmz

3. <https://it.wikipedia.org/wiki/Barletta>

Barnagus a) [West PR: Brama(n)gue] – Saksische koning; b) oom van [West PR: Oriol(t)]; e) **Barnagus** – heidense koning van Irlant – één van de Sennen; f) oom van koning Oriens <Barnages, Brangoris> *Merlijn*: r. 19980, 19991, 19998, 20008, 20067, 20078, 21261.

Barnagus zie **Barnagas**

Barnagut zie **Sornagris**

Baroquel e) **Baroquel** (or. Baruquel) – dorper; f) pleegvader van kroonprins Loys; g) lelijk en vuil – helpt koningin Sibilla vluchten naar Hongherien – verslaat samen met Loys twaalf straatrovers als zij onderweg zijn naar Constantinopel – terug in Parijs waarschuwt hij koning Karel voor Loys en rooft Karels beste paard voor Loys <Baraquel, Baroquels> *Sibilla*: r. 243, 304-305, 310, 314, 316, 319, 321-322, 332, 531, 588, 595, 604, 608, 610, 619, 628, 634, 644, 647, 672, 676, 684, 693, 705, 710, 724, 805, 807, 816, 818, 822, 826, 838, 843, 848, 855, 859, 863, 866, 870, 874, 888, 890-891, 900, 903.

[Barrabas] 1 a) [Moisan 1, 1: BARABAS 1] [West PR: Barrabas] — Barabbas,¹ Joodse zware crimineel [*Mattheus* 27, 16]²; d) door de Joden boven Jezus (van Nazareth) verkozen als Pontius Pilatus ter gelegenheid van het naderende Joodse paasfeest één terdoodveroordeelde wil vrijlaten; e) **Barnabas** – “hoge man ende wel geboren” <Barnabasse> *Leven ons Heren*: r. 2593, 2599, 2603, 2605, 2607, 2623, 2685, 2777.

Barrabas 2 e) **Barrabas**; g) exemplarisch lelijk [?]; *Reynaert Prz*: r. 3956.

Barrabas 3 a) or. Barlabat c.q. Barlabam d.i. zoon van Laban; e) **Barrabas** – seneschael van Pylatus; *Wrake Vb*: fol. C2v, C3v.

Barrabien h) vermoedelijk een contaminatie van **Arabien** en **Barbarien 2** – in één adem genoemd met “Affrijcken” (zie **Affrica**); i) **Barrabien** – Saraceens sultanaat; *Jan uut den Vergiere*: cap. 26.

Barrasinen zie **Sarasine, die**

Barrij zie **Berri 1**

Barry zie **Berri 1**

Barsabee zie **Bersabea**

Barselonne h) [Graesse: **Barcinona**]³ [Moisan I, 2: BARCELONE] — Barcelona,⁴ havenstad aan de Middellandse Zee in Catalonië,⁵ Spanje; i) **[Barselonen]** – stad in Cattaloengen, gesticht door Hercules <Barselouen, Berselouen> *Hercules*: cap. [19]-[20]; i) **Barselonne** – mooie stad – waar Godefroy op zijn eerste

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Barabbas>

2. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Barcinona>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Barcelona.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Catalonia#History>

doortocht drie dagen verblijft om de stad te bewonderen <Barsseloenen, Barsselonnen> *Meluzine*: fol. X2rb, X4ra, X5rb.

Bartaenge(n) zie **Bertaengie 1** en **Bertaengie 2**

Bartaengien zie [**Bertaengie**] 3

Bartaens zie **Bertoens, dat**

Bartangen zie **Bertaengie 1** en **Bertaengie 2**

Bartanghe zie **Portaenge**

Bartangien zie [**Bertaengie**] 1

Bartanien zie [**Bertaengie**] 1

Bartanien, Clene zie [**Bertaengie**] 1

Bartanienlantsee zie [**Bertanienlantsee, die**]

Barthem zie [**Berte metten Breden Voeten**]

[**Bartholomeus dach, Sent**] zie [**Sent Bartholomeus dach**]

Bartram zie **Bertram 1**

Bartrie zie **Bacteren**

Baruth h) [Graesse: **Berytus**]¹ [Moisan I, 2: BARU(T)(H) 1] [West PR: **Barut(h)**] [West VR: **Barut**] — Beiroet² / Bayrut,³ hoofdstad van het huidige Libanon, gelegen aan de Middellandse Zee – tijdens de Kruistochten in handen van de Christenen (1110-1270); i) **Baruth** – Saraceense havenstad – wordt door Godefroy met Gods hulp ingenomen; *Meluzine*: fol. K1rb, K1va, Q3ra, R1va, R2ra, R2rb.

Barvone zie **Narbone**

Basan h) Basan,⁴ koninkrijk van Og – landstreek ten oosten van de Jordaan [*Numeri* 21, 33]⁵; i) **Basan** – koninkrijk – verslagen door Moyses; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 657.

Basantzín a) [Moisan I, 1: BASAN(T) – var. BASIN(S), BAZIN]; b) broer van Basilie; e) **Basantzín**; g) samen met Basilie bode van Karel Meinet aan Marselis – gedood door Marselis; *Karl Meinet*: r. A441, 31.

Base Rivire, Lant van zie **Baser Rivire, die**

Basel h) [Graesse: **Basilea**]⁶ — Basel⁷/Basle⁸ stad en kanton gelegen aan de rivier de Rijn⁹ in het huidige Zwitserland; i) **Basel** – stad aan de rivier de Rijn, waarheen mensen uit Durynghen, Beyeren en veel Henewieren trekken uit angst voor de Sassen en de inwoners van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 20r;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Berytus>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Beirut>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayrut.kmz

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bashan>

5. http://vulgate.org/ot/numbers_21.htm

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Basilea>

7. <https://de.wikipedia.org/wiki/Basel>

8. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Basel.kmz

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

i) **Basel** – bondgenoot van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A470, 46; i) **Balle** (lees: Basle) – stad bij een oversteekplaats in een rivier, nabij Fribourch; *Meluzine*: fol. Y1rb, Y2va; i) **Basel** – stad die sinte Servaes aandoet als hij over de Rijn van Colne naar Romen reist; *Servaes*: boek I, r. 1516.

Basele zie **Baskle**

Baselie e) **Baselie** – Saraceen; g) tegenstander van Gratien; *Ayoel*: r. 907.

Baselise zie [**Basilus, sent**]

Baser Rivire, die h) geen bestaand toponiem in de bewaard gebleven Oudfranse Arturromans, wel: Bas Castel, Basse Fontaine en Basse Forest – knipooog naar de uitlopers van de rivier de (Oude) Maas rond het eiland Voorne [?]; i) **die Baser Rivire** – koninkrijk van Ydor vander Baser Rivire, later van Torec en Miraude – land van herkomst van Torec <Baser Rivire, Lant van Base Rivire, Lant vander Baser Rivire> *Torec*: r. 156, 369, 455, 1518, 2161, 2277, 2871, 3076, 3814.

Basile e) **Basile** alias **Judit**; f) dochter van Yoen – zuster van Ritsart – later echtgenote van koning Lodewijc – verwant van Gelloen – verwant van Otte; g) bij afwezigheid van haar vader eerst toevertrouwd aan Garijn, later aan Otte – op aanraden van Gelloen als prostituée in een bordeel te Coelne geplaatst om een huwelijk met Lodewijc te voorkomen – gered door Jan van Mes, gewroken door haar vader <Basilie> *Lorreinen J*: fragm. I, r. 102, 1671; e) **Basile** alias **Judit** – koningin; f) dochter van Yoen – echtgenote van Lodewijc <Basilen> *Lorreinen O*: r. 1424, 1637.

Basiles e) **Basiles**; *Aiol*: r. 62.

Basilie a) [Moisan I, 1: BASILIE(S) 2]; b) broer van Basin; e) **Basilie**; g) met Basantzin bode van Karel Meinet aan Marselis – gedood door Marselis; *Karl Meinet*: r. A441, 31.

Basilie zie **Basile**

[**Basilus, sent**] a) [A-Z 4: **Basilus de Grote**]¹ [*Legenda aurea* XXVI: De sancto Basilio] [*Gulden Legende*: Van sente Basilise [26]] [Moisan I, 1: BASILE 1, (saint)] – bedoeld zal zijn Basilus de Grote² († 379); c) bisschop van Cesarea (370-379); d) kerkvader – asceet – bestrijder van de Arianen – feestdag 2 januari in het westen en 1 januari in het oosten van het Romeinse Rijk; e) **sente Basilus**; g) Galya ontvangt bij haar bekering zijn tand – zijn tand (in het *Chanson de Roland* zijn bloed) zit in het zwaard Durendart <Baselise> *Karl Meinet*: r. A208, 62; A415, 10; A422, 16.

Baskle h) [Moisan I, 2: BASCLE 1] – (stad in) Baskenland [?] in het noorden van Spanje; i) **Basele** – waarheen de door Flovent c.s. verslagen emir Galien vlucht; *Flovent*: r. 114; i) **Baskle** – stad in Spaengen <Basklen> *Lorreinen O*: r. 278.

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0020.php#a019

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Basile_de_C%C3%A9sar%C3%A9

Basle zie **Basel**

Bastaert, die a) or. de bastaard van Cunibar; b) zoon van koning Anseïs de Cartage en Letise, de dochter van Ysoré de Conimbre; e) **die Bastaert**; g) legeraanvoerder in dienst van Malaert – strijdt mee tegen Constantinopel om keizer Oursares te straffen <Bastaerd> *Loybier I*: r. 547, 550.

Bastaert van Builloen, die a) [Moisan I, 1: BASTARS 4 (li) DE BUILION]; b) zoon van Bauduin de Buillon en Synamonde; e) **die Bastaert van Builloen**; f) zoon van Sinamonde – (half[?])broer van Seghin en Gheeraerde; g) bezit het paard Blankaert – dodelijk gewond in de strijd tegen de heidenen <Bastaerts> *Saladijn*: r. 92, 216, 225, 252, 261, 277, 297, 309, 314, 356, 1001, 1014, 1456, 1458.

Bathias e) **Bathias** – graaf van Pharat; g) bondgenoot van Yoen – legeraanvoerder tegen de Grieken; *Lorreinen V*: fragm. C, r. 237, 294; fragm. D, r. 17.

Batran zie [Balatram]

Batangijs h) bedoeld lijken de Bituriges Cubii,¹ waarmee in de praktijk de inwoners van Berry² c.q. Bourges³ bedoeld zijn – in 52 v.C. veroverd door Julius Caesar – zie ook **Berri 1** en **Borges**; i) **Batangijs** (ed.-Frank, hs. Battangijs) – in Frankrijk – veroverd door keizer Julius; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1065.

Batrie zie **Bacteren**

Battovin e) **Battovin** (or. Barradouin) – Turkse reus (en zeerover); g) hater van Christenen, met name Francoysen – heeft Philippus van Vranckrijck met diens 15 ridders gevangen genomen – maar zij worden bevrijd door de Ridder met dat Kruyce; *Meliadus*: cap. 22.

Baucent zie **Bancent**

Baudaloerdase e) **Baudaloerdase** – vooraanstaand Saraceen; g) gedood door Baudewijn van Sibborch; *Saladijn*: r. 136.

Baude** zie **Boude****

Baudelo h) [Graesse: Balduini laus (monast.)]⁴ — Boudelo in Vlaanderen, nu Klein Sinaai-Kern⁵ – bekend om zijn Cisterciënzer abdij⁶; i) **Baudelo** – klooster; *Reynaert Prz*: r. 5319; i) **Bandelo** – klooster; *Reynaerts Hst*: r. 6779.

Baudewijn zie **Baudewijn van Sibborch**, **Boudewijn 2**, **Boudewijn 4** en **Boudewijn 7**

Baudewijn van Biauvaes zie [Boudewijn van Biauvaes]

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bituriges_Cubes

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bourges.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Balduini-laus>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Klein_Sinaai-Kern.kmz

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Abdij_van_Boudelo

Baudewijn van Sibborch zie [Boudewijn van Sibborch]

Baudoen a) [Constans: BAUDUIN]¹; e) **Baudoen** – Griek; g) strijdt mee tegen de Trojanen om Helena; *Troyen*: r. 10464.

Baudre i) **Baudre** (or. Baudre) – toenaam van emir Casseel van Baudre; *Cassamus*: r. 1109, 1116, 1129, 1303, 1314, 1525, 1699, 1751, 1847.

Baudrijn, die e) **die Baudrijn** (or. le Baudrain) – toenaam van Casseel van Baudre <Baudrijn, Baudrine, Paudrijn> *Cassamus*: r. 1034, 1335, 1395, 1411, 1415, 1471, 1488, 1535, 1595, 1693, 1760, 1777, 1844, 1856, 1880; e) **die Baudrijn**; *Cassamus L*: fol. 1Vb, 15.

Bauldewijn zie [Boudewijn] 1

Baumont zie **Beaumont**

Bauxillas zie **Banxillas**

Bave a) knipoog [?] naar de heilige Bavo van Gent (zie **sente Bave**); e) **Bave** – vrouwe, dorpelinge; g) neemt deel aan de afranseling van Bruun; *Reynaert A en F*: r. 790; e) **Bave** – dorpelinge, vrouwe; g) verder als boven <Eave> *Reynaert Prz*: r. 600; e) **Bave** – dorpelinge, vrouwe; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 831.

Bave, sente a) [A-Z 4: Bavo van Gent]² [Moisan I, 1: BAVON 1 (saint)] — Bavo (van Gent)³ – zou omstreeks 600 als Allowin in de Haspengouw geboren en omstreeks 653 als kluizenaar gestorven zijn in of nabij de Gentse abdij die later zijn naam zou dragen; d) bekeerling en helper van de heilige Amandus – feestdag 1 oktober (sente Bamisse); e) **sente Bave**; g) bij wie gezworen wordt; *Boerden*: IX, r. 47.

Baven e) **Baven** – (graaf van Beyeren [?]); *Karl Meinet*: r. A526, 68.

Bavere zie **Beieren**

Bavien zie [Pavie]

Bavier zie **Beieren** en **Beyeren, die**

Baviere zie **Beieren**

Bavieren zie **Beieren** en **Beyeren, die**

Baviern zie **Beyeren, die**

Baviers zie **Beieren**

Bavijn zie **Banijn**

Bavo e) **Bavo**; f) broer van Priamus – oom van Hector van Troyaens; g) stichter van de oninneembaar geachte stad België nabij het huidige Bergen in Henegouwen; *Caesar Prz*: fol. 6v.

Bazin van Beauvoys e) **Bazin van Beauvoys** (or. Bazin de Beauvais) – leenman van Carel de Grootte; g) gaat met Carel de Grootte als kruisvaarder naar

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/36>

2. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0021.php#a020

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Saint_Bavo

Jerusalem – door Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder met de Gulde Wapenen verslagen in het Bosch van Vincennen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Beacare zie [Beaucare]

Beamont zie Beaumont

Beatis e) **Beatis**; f) dochter van Symon van Loon – vriendin van Galya <Beatris, Beatus> *Karl Meinet*: r. A275, 49, 53, 63.

Beatrijs 1 a) [A-Z 7: **Beatrijs**]¹ — Beatrix (lett. ‘gelukbrengrster’) – gelet op de datering van het jonge(re) Latijnse handschrift(en) van de *Octo libri miraculorum* van Cesarius van Heisterbach,² waarin deze legende bewaard bleef, is het veel waarschijnlijker dat de Middelnederlandse naam géén vertaling is van de Latijnse naam, maar omgekeerd, ook omdat hij pas valt in het vrijwel zeker apocriefe slot, en (bovendien) haar minnaar en hun beider zonen anoniem zijn; e) **Beatrijs** – non van een niet met naam genoemde orde; g) (vermoedelijk een adellijk) meisje dat (tegen haar zin) kloosterlinge werd – deserteert met behulp van een ex-minnaar als zij de wereldse liefde (amor) niet kan vergeten – vervalft na zeven (vette) jaren tot armoede en zwerft gedurende zeven (magere) jaren als prostituée rond – tot inkeer gekomen bedelt zij zich met haar twee kinderen een weg terug naar het klooster, waar Maria al die jaren haar plaats ingenomen had, omdat de non haar ondanks alles trouw bleef; *Beatrijs*: r. 1029.

Beatrijs 2 e) **Beatrijs** (or. la dame de Fayel) – vrouwe van Fajuweel; f) echtgenote van Florant – geliefde van Dominicus, de borchgraaf van Couchi – nicht van koning Lodewijc die Vrome; g) bedriegt Florant met de borchgraaf van Couchi – gaat met haar man naar de begrafenis van koning Lodewijc en vraagt diens zoon Karel haar man vanwege zijn achterdocht te berispen; *Couchi*: fragm. VII, r. 32, 1681, 1689, 2127, 2857.

Beatrijs 3 a) [Moisan I, 1: BIAUTRIS 26 DE BLAIVES]; b) echtgenote van Begon de Belin – moeder van Hernaut de Gironville en Gerin de Cologne – dochter van Milon, hertog van Blaye – zuster van Aélis de Blaives, de echtgenote van Garin le Loherain; e) **Beatrijs**; f) echtgenote van Begge – moeder van Hernaut en Gerijn – tante van Girbeert; g) verblijft bij Garijn en Aalys te Mes [?] <Beatrisen> *Lorreinen*: fragm. II, r. 342; fragm. III, r. 589.

Beatrijs 4 e) **Beatrijs**; f) zuster van Alart – moeder van Robbrecht <Beatrisen> *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 70, 211.

Beatrijs 5 e) **Beatrijs** (or. Beatris); f) echtgenote van Ernout van Marberoen – moeder van Alijs, Marcioen, Dunas, Gautier en Supplices; g) ontvlucht met

1. http://www.dbnl.org/tekst/stap019vana01_01/stap019vana01_01_0005.php#a004

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Caesarius_von_Heisterbach

haar jongste kinderen Marberoen, als dat door Marcabers wordt belegerd <Beatrissen> *Partbonopeus*: r. 1071, 6574, 6580.

Beatris a) [Moisan I, 1: BEATRIS 11]; b) echtgenote van koning Oriant – moeder van ‘de Zwaankinderen’; e) **Beatris** (or. Bietris) – jonkvrouw; f) echtgenote van Oriant – moeder van Helias, Esmeri, nog vier zonen en Rosse / Roose, allen geboren met een zilveren ketting om hun hals; g) gecompromitteerd door haar schoonmoeder Matabrune, die haar zevenling in het kraambed laat omruilen voor zeven pasgeboren hondjes, waarna zij door Matabrune en haar ridder Macharis valselijk van bestialiteit beschuldigd wordt – welke beschuldiging later uitgebreid wordt met poging tot vergiftiging van Oriant en Matabrune – door Oriant opgesloten – door Helias bevrijd en gerehabiliteerd; *Ridder metter Swane*: cap. [1]-[4], [6]-[8], [11]-[16], [19], [26], [31].

Beatris zie **Beatis**

Beatus zie **Beatis**

[Beucare] h) [Graesse: **Bellicadrum**]¹ [Moisan I, 2: BEUCAIRE 1] — Beaucaire² aan de rivier de Rhône³ in de Languedoc, Frankrijk; i) **Bea[u]care** – toenaam van **Galleran von Bea[u]care** en **Ancel von Beukor** <Beacare, Beubar, Beaucanane, Beukor> *Reinolt von Montelban*: r. 12159, 14563, 14634, 14664.

Beulant h) [Graesse: **Nicia**, var. **Bellanda**]⁴ [Moisan I, 2: BIAUL(L)ANDE] — Nice,⁵ havenstad aan de Middellandse Zee nabij de monding van de rivier de Var,⁶ gedurende de Middeleeuwen gelegen in het graafschap en latere hertogdom Savoie,⁷ dat toen nog niet tot het huidige Frankrijk behoorde – zie ook **Abilant**;
i) **Bellande** – land van herkomst en toenaam van **Arnout van Bellande** <Bellanden> *Galien Rethore*: cap. [36]-[37], [45], [50], [55], [59]-[60], [66]-[67]; i) **Beulant** – toenaam van **Ernaud van Beulant**; *Garijn*: r. 88;
i) **Beulant** – toenaam van **Arnout van Beulant** <Beulande> *Geraert*: r. 2, 173; i) **Benlant** – toenaam van **Aernout van Benlant**; *Heemskinderen*: p. 105; i) **Balant** – toenaam van **Arnolt van Balant**; *Karl Meinet*: r. A358, 34 [?]; i) **Beulande** – stad aan zee – toenaam van **Arnout van Beulande**; *Lorreinen O*: r. 344, 377, 3459, 3564; i) **Beulant** – toenaam van **Arnolt von Beulant**; *Ogyer*: r. 1494, 2533, 3796, 14709; i) **Beulant** – toenaam van **Arnold van Beulant** <Bamlant> *Reinolt von Montelban*: r. 4915, 5715;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bellicadrum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beaucaire.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhone>

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Nicia>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nice.kmz

6. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Var_\(fleuve\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Var_(fleuve))

7. https://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_de_la_Savoie_au_Moyen_%C3%82ge

i) **Bellant** (or. Bellanda) – toenaam van **Erva(u)lt van Bellant**; *Turpijn*: V, r. 35, 50; VI, r. 43; XIII, r. 73; i) **Beulande** – toenaam van een verwant van Landri / li Timonier; *Willem van Oringen*: r. 419.

Beaulse h) [Graesse: **Bauchia**]¹ — de Beauce² in Frankrijk, een regio ten zuiden van Parijs met als bekendste steden Chartres³ (zie **Sartre**) en Étampes⁴ (zie **Stampes**) – gedurende de Middeleeuwen berucht om de armoede van haar bewoners; i) **Beaulse** (or. Beausse) – waardoorheen Jan van Parijs rijdt als hij zich van Estampes naar Orleans begeeft; *Jan van Parijs*: cap. [17].

Beaumont h) lett. ‘mooie berg’ – zie ook [**Schoneberch**]; i) **Beaumont** – toenaam van **Rype von Beaumont** <Baumont, Broumont> *Reinolt von Montelban*: r. 10747, 10931, 10981; i) **Benamont** – land van herkomst van tegenstanders van Ritzart; *Reinolt von Montelban*: r. 11361; i) **Beamont** – toenaam van **Rype van Beamont**; *Renout*: r. 2039.

Beuraparen j) [West VR: **Biau Repaire**] – kasteel (van Blancheflor); k) **Beuraparen** – toenaam van **Blancefloer van Beuraparen**; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 106.

Beurepar j) mogelijk is er een relatie met [Moisan I, 2: B(1)EL REPAIRE] – lett. ‘aangenaam verblijf’; k) **Beurepaer** – klooster waar Yewyn zich terugtrekt nadat hij de Heemskinderen aan Karel de Grote verraden heeft – wordt belegerd door de genoten van Karel de Grote – waar Roelant Yewyn wil ophangen, wat door Reynout verhinderd wordt – waar Roelant en Reynout een duel aangaan, dat door de genoten wordt afgebroken; *Heemskinderen*: p. 142, 147-150, 152; k) **Beurepar** – klooster waar Yve zich terugtrekt na Reynolt en zijn broers verraden te hebben aan Karel de Grote – waar hij vervolgens door Karel belegerd wordt; *Reinolt von Montelban*: r. 9401, 9405, 9418, 9700, 9720, 9724, 9727, 9729, 9739, 9802, 9817, 9923, 9938, 10041, 10044; k) **Beuerepar** – klooster, verder als boven <Beuerepaer, Beuerepare> *Renout*: r. 1124, 1127, 1129, 1141, 1205, 1229, 1255, 1260, 1564, 1569, 1594, 1617.

[Beauvaes] h) [Graesse: **Bellovacum**]⁵ [Moisan I, 2: BIAUVAIS] — Beauvais⁶ – stad gelegen aan de rivier de Thérain⁷ in Picardië, Frankrijk; i) **Biauvaes** – toenaam van **Baudewijn van Biauvaes**; *Boudewijn*: r. 163; i) **Bevaes** – stad onderdanig aan België – geeft zich over aan Cesar; *Caesar Prz*: fol. 29v-30r, 34v, 35v,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bauchia>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Beauce_%28France%29

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Chartres.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Étampes.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Bellovacum>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beauvais.kmz

7. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Thérain>

36v, 59r; i) **Beuvoys** – toenaam en / of land van **Bazin van Beauvoys**; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Beuvoys zie [Beuvaes]

Becias zie **Bycias**

[Bedde van Aventuren, dat] j) [West PR: Lit des Mervelles, le – var. Lis Aventureus, li] – magisch bed in Corbenic – hetzelfde als **dat Bedde van Wondere 1**; k) **dat Bedde van Avonturen** – betoverd bed in het kasteel te Cambonoyc – waarop Walewein ondanks de waarschuwing toch gaat zitten – waardoor hij op wonderlijke wijze gewond raakt en met schande beladen buiten het kasteel wordt gebracht; *Lanceloet*: boek II, r. 3816.

Bedde vanden Wondere, dat 1 j) [West PR: Lit des Mervelles, le, var. Lis Aventureus, li] – magisch bed in Corbenic – hetzelfde als **dat Bedde van Avonturen**; k) **dat Bedde vanden Wondere** – betoverd bed in het kasteel te Corbenyc van koning Pelles waar Bohort van Gaunes een avontuurlijke nacht beleeft; *Lanceloet*: boek II, r. 29153.

Bedde vanden Wondere, dat 2 j) correspondeert met [West VR: Lit Merlin, lo]; k) **dat Bedde vanden Wondere** – betoverd bed in dat Casteel vanden Wondere – gemaakt door Merlijn – waar Walewein wél in kan zitten en dus de kasteelvrouwe dan wel koningin als echtgenote kan krijgen; *Perchevael J*: boek II, r. 39811, 39821, 40096.

Bede i) **Bede** – koninkrijk (samen met Parte) van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3714.

Bedegan zie **Bredegan**

Bedect Wesen a) or. Contreinte Atenance, lett. ‘gedwongen onthouding’, allegorie¹ – onduidelijk is waarom Heinric ervan maakte: iemand die zijn (ware) aard verbergt – mogelijk las hij wat anders in zijn exemplaar van de *Roman de la Rose* – zie ook **Abstinencie**; e) **Bedect Wesen** alias **Gheveinst Wesen** – vrouw; g) vriendin van Valsch Ghelaet – neemt deel aan het leger van de God van Minnen – neemt Valsch Ghelaet met zich mee, pleit voor hem bij de God van Minnen omdat hij haar leven heeft gered – doodt verkleed als begijn Quade Tonghe <*Rose B*: Bedecht Wesen> *Rose C*: r. 9886, 10989, 11062; *Rose V*: r. 10060, 11160, 11232.

Bedios a) [West VR: Bedoi(i)er – var. Bedios] – Tafelronde-ridder aan het hof van koning Artus – de variant Bedios Artus komt voor in de roman *Les merveilles de Rigomer*²; e) **Bedios** – Tafelronde-ridder; g) verslagen door Torec (bij Miraude); *Torec*: r. 3390.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Les_Merveilles_de_Rigomer

Beemen h) [Graesse: **Bohemia (terra)**]¹ [Moisan I, 2: BEHAI(N)GNE] — het middeleeuwse koninkrijk Bohemen² met als hoofdstad Praag³ in het huidige Tsjechië;
 i) **Behem** – in het oosten van Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1416;
 i) **Byhem** – koninkrijk – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Byhemlant> *Limborch*: boek II, r. 443, 1107, 1118, 1245, 1278, 1285, 1615, 1625, 1653, 1716; boek IX, r. 425; boek XI, r. 547, 955; boek XII, r. 1376; i) **Byhem** – verder als boven <[B]yhem> *Limborch Frg*: H51C, r. 327, 595; i) **Beheym** – koninkrijk – bondgenoot van hertog Dybolt van Loreem – bondgenoot van keizerin Eusebia van Grieken <Beheim, Beheym-lant, Beym> *Lymburch*: boek II, r. 439, 1102, 1113, 1243, 1276, 1283, 1612, 1622, 1650, 1709, 1874; boek IX, r. 421; boek XI, r. 627, 1451; i) **Beemen** – koninkrijk – bondgenoot van de hertog van Loreynen; *Margrieta van Limborch*: cap. 39-40, 42, 44, 46-48, 51-52; i) **Bemen** – koninkrijk van Frederick, later van Reynout; *Meluzine*: fol. A2va, N3va, N4ra, N6va, N6vb, O1ra, O1rb, O4va, O5ra, O6ra, O6rb, O6vb, P1vb, P2rb, X5rb, X6ra, Y1va, Y2vb, Y3vb; i) **Beheym** – land; *Servaes*: boek I, r. 685; i) **Behem** – land in Europa; *Troyen*: r. 28987.

Beemsen, die a) de Bohemers⁴; e) **die Beemsen** – volk; g) schieten de inwoners van België te hulp in de strijd tegen Julius Cesar; *Caesar Prz*: fol. 59r.

Beenaley a) mogelijk bedoeld als sprekende naam: Bienallée [?] (lett. 'goede reis');
 e) **Beenaley** – knecht van keizer Constantijn; g) brengt Seghelijn naar Rome <Beynaley, Bienaley, Byenaley> *Seghelijn*: r. 6965, 6976, 6982, 7160, 7234, 7240, 7249, 7263, 7267, 7273, 7280, 7340.

Beerne zie **Bern**

Beersele zie **Bersele**

Beerte zie [**Berte metten Breden Voeten**]

Beg zie **Begge**

Begegere zie **Berengier 3**

[Begeren, die] a) bedoeld lijken mannen uit Beieren in Duitsland – zie ook **die Beyeren**; e) **Begeren** – volk; *Karl Meinet*: r. A219, 71.

Begge a) [Moisan I, 1: BEGON DE BELIN 11]; b) Zoon van [Moisan I, 1: HERVIL 20 DE MEZ] en [Moisan I, 1: AELIZ 10 DE COULOIGNE] – broer van [Moisan I, 1: GARIN 45 (LE) LOHERANT] en zeven zusters – echtgenoot van [Moisan I, 1: BIAUTRIS 26 DE BLAIVES] – vader van [Moisan I, 1: GERIN(S) 14] en [Moisan I, 1: HERNAUS 48 DE GIRONVILLE] – oom van [Moisan I, 1: GIRBERS 12]; d) is hertog van Gascogne, verwerft later Belin;
 e) **Begge** alias **die Lorrain** – graaf; f) broer van Garijn – oom van Letrijs –

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bohemia-terra>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bohemia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Praag.kmz

4. https://de.wikipedia.org/wiki/B%C3%B6hmen#Historischer_Begriff

oom van Rigaut – echtgenoot van Beatrijs – vader van Hernaut en Gerijn – oom van Girbeert – overgrootvader van Pyroen; g) tijdens de jacht gedood door mannen van Fromont – eerst (bewaakt door zijn honden) in het bos achtergelaten, vervolgens naar Lens gebracht – herkend door Fromont die de familie het lichaam eervol laat ophalen, wat toch leidt tot een wraakactie van Garijn en Girbeert <Beg, Beggen, Bega> *Lorreinen*: fragm. I, r. 23; fragm. II, r. 181, 192, 228, 277, 303, 311, 421, 432; fragm. III, r. 467, 591, 699, 734, 764; fragm. VI, r. 215; e) **Begge**; f) vader van Gerijn en Ernaut – grootvader van Gelloen <Beggen> *Lorreinen O*: r. 2423; e) **Begge** – leenman van koning Puppijn; g) neemt Barnaerd van Naisel gevangen – brengt hem naar koning Puppijn; *Lorreinen V*: fragm. A, r. 24, 166.

Beggo a) curieus genoeg niet te vinden in Moisan; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]¹ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Beggo** (or. Bego); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien begaf – begraven te Bourdeaus op Sinte Severijns kerckof; *Turpin*: V, r. 39; XIII, r. 49.

Behans zie **Belias 2**

Beheim(-lant) zie **Beemen**

Behem zie **Beemen**

Behord zie **Bohort**

Behort zie **Bohort**

Beyaerd zie **Beyaert**

Beyaert j) [Moisan I, 1: BAIARS] — het (wonder)paard Bayart / Beyaert – lett. ‘roodbruin’; k) **Beyaert** – paard van Reynout – stamt af van een dromedaris – verstaat mentaal – is geheel zwart, bijzonder groot en snel, en sterk genoeg om de vier Heemskinderen te dragen – wordt Reynout ontstolen, maar komt met behulp van Maeldegijns weer in Reynouts bezit – door Reynout als zoenoffer aan Karel de Grote gegeven – door Karel in de Oyse gegooit – breekt tot twee keer toe de molenstenen om zijn hals en klimt uit het water om bij Reynout te komen – verdrinkt uiteindelijk in de Oyse <Bayaert, Beyaerden, Beyairt, Beyert, Beiaert, Beiert, Volbeiert, Volbeyaert, Volbeyert> *Heemskinderen*: p. 21, 28, 30-33, 43, 44, 48, 50, 51, 53, 56-61, 77-79, 81, 83-87, 89, 90, 92, 94-100, 102, 103, 113-115, 117-123, 127-130, 133, 138-141, 149, 150, 152-156, 162, 164, 165, 168, 169, 172, 175, 179-186, 197; k) **Beyaerd** – paard van Madelgijs, geroofd uit een vulkaan van de duivel Ranas – onoverwinnelijk, duivels paard: zwart, groot, sterk en snel <Beyaerde, Beyart> *Madelgijs*: fragm. III, r. 61, 65, 92; fragm. IV, r. 78, 328; fragm. VII, r. 43, [86], 110, 139, 270, 280; k) **Beyaert** – door de duivel Ramas in de gedaante van een serpent verwekt bij een dromedaris – door Malegijs

1. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

geroofd van Ramas op het eiland (van) Vulcanus – vecht al trappend en bijtend mee tegen koning Karel de Grote bij Moncler – vecht mee bij de bevrijding van Eggermont – gaat mee naar Mayorcken – gaat mee om de draken van Lucifer te bestrijden – doodt Spiet bij een wedloop tegen hem met een trap van zijn achterbeen – in bewaring gegeven aan Aymijn <Beiaert, Rosbeiaert, Rosbeyaert, Rosbeyart, Volbeyaert> *Malegijs*: p. 2, 49, 55, 57-60, 65, 76, 77, 105, 115, 119, 140, 150, 228, 230, 233, 235-238, 242, 245, 275-278, 281; k) **Beyart** – zwart als een raaf – vermaard om zijn kracht – stamt af van een dromedaris – door Heyme aan Reynolt geschonken – door Karel de Grote gevangen en aan Rolant geschonken – met behulp van Malegys’ toverkracht door Reynolt terugveroverd – door Reynolt aan Karel overgegeven om verzoening te bewerkstelligen – verdronken door Karel <Bayart, Beiart, Beyard> *Reinolt von Montelban*: r. 787, 799, 801, 849, 850, 854, 858, 910, 1492, 1698, 1729, 1732, 1736, 1741, 1743, 1747, 1753, 1866, 1868, 1948, 1964, 1977, 2019, 2026, 2041, 2042, 2047, 2221, 2347, 2351, 2372, 2454, 2459, 2462, 2468, 2487, 2490, 2496, 2602, 2611, 3049, 3532, 3541, 3553, 3607, 3705, 3848, 4014, 4070, 4075, 4081, 4082, 4094, 4095, 4110, 4115, 4129, 4139, 4170, 4173, 4191, 4210, 4217, 4223, 4224, 4229, 4230, 4233, 4247, 4271, 4313, 4457, 4483, 4487, 4616, 4620, 4778, 4865, 4986, 5010, 5012, 5060, 5073, 5093, 5168, 5182, 5228, 5238, 5240, 5261, 5269, 5310, 5319, 5329, 5333, 5334, 5339, 5344, 5351, 5352, 5356, 5357, 5364, 5403, 5444, 5498, 5515, 5529, 5532, 5536, 5543, 5548, 5556, 5565, 6255, 6257, 6269, 6332, 6370, 6399, 6459, 6465, 6472, 6480, 6485, 6617, 6643, 6644, 6711, 6714, 6896, 6899, 6920, 6928, 6930, 6957, 6964, 6969, 6973, 7057, 7099, 7104, 7127, 7130, 7135, 7141, 7145, 7153, 7182, 7184, 7188, 7191, 7215, 7251, 7268, 7276, 7277, 7281, 7285, 7296, 7306, 7310, 7311, 7441, 7650, 7715, 7872, 7900, 8201, 8235, 8736, 8749, 8751, 8760, 8764, 8771, 8773, 8779, 8788, 8791, 8795, 8849, 8862, 8875, 8879, 8895, 8913, 8919, 8927, 8931, 8956, 8985, 8993, 8998, 9032, 9035, 9037, 9074, 9081, 9129, 9175, 9177, 9188, 9192, 9195, 9199, 9208, 9281, 9285, 9324, 9864, 9869, 9889, 10099, 10151, 10167, 10216, 10238, 10252, 10323, 10470, 10472, 10473, 10955, 10975, 11059, 11067, 11070, 11072, 11077, 11085, 11088, 11101, 11124, 11311, 11334, 11337, 11381, 11649, 11674, 11692, 11749, 11752, 12049, 12104, 12127, 12137, 12140, 12268, 12619, 12667, 12733, 12831, 12834, 12837, 12846, 12847, 12849, 12851, 12853, 12861, 12864, 12867, 12920, 12936, 13016, 13022, 13043, 13073, 13083, 13091, 13103, 13106, 13119, 13129, 13132, 13135, 13147, 13154, 13156, 13164, 13166, 13170, 13176, 13182, 13190, 13192, 13194, 13200, 13216, 13232, 13236, 13244, 13256, 13280, 13284, 13298, 13306, 13314, 13329, 13339, 14591, 14625, 14651; k) **Beyart** – wonderpaard – sterk genoeg om Ridsaert, Writsaert, Adelaert en Renout tegelijk te dragen <Beyarde> *Renout*: r. 286,

410, 430, 1340, 1378, 1616, 1629, 1738; k) **Beyarde** – wonderpaard van Renout; *Renout D*: r. 217, 384, 388.

Beyart zie **Beyaert**

Beyer(e) zie **Beyeren, die**

Beyerem zie **Beyeren**

Beieren h) [Moisan I, 2: BAVIERE] (Lat. Boiaria / Baiuvaria, Mnl. Ba(i)vier) — Beieren, in de middeleeuwse literatuur een belangrijk hertogdom met als belangrijkste hertog Naymes (zie [**Nayme van Beyeren**]), die hoewel absoluut loyaal aan Charlemagne aan zijn hof desondanks in staat is een onafhankelijk standpunt in te nemen – het middeleeuwse literaire Beieren¹ bezit geen vastomlijnde grenzen of hoofdstad en kan dus niet zondermeer gelijkgeschakeld worden aan het huidige Beieren² met als hoofdstad München³ in Duitsland; i) **Beieren** – in Germania; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1438; i) **Baivier** – koninkrijk – aangevallen door de Saracenen – ontzet door Aubri c.s. <Baiviere> *Aubri*: r. 74, 308; i) **Beierlant** – hertogdom waarheen Brutus zijn zoon wil sturen om aan de wraak van Octaviaen / Augustus te ontkomen; *Caesar*: r. 416; i) **Beyeren** – bondgenoten van de Herecinen in de strijd tegen Cesar; *Caesar Prz*: fol. 18v, 19v-20r; i) **Baviere** – stad (gelegen in het hertogdom Denemarken [?]), waar de reus Lokefeer het wonderpaard Pennevare op de hertog verovert; *Ferguut*: r. 3735; i) **Bayvier** – hertogdom van hertog Hemelyoen van Bayviere <Ba[...], Bayviere> *Flovent*: r. 34, 73, 125, 135, 145, 397, 485; i) **Baviere** – toenaam van hertog **Naymes van Baviere**; *Galien Rethore*: cap. [34]; i) **Bayvier** – hertogdom – leen [?] van Vrankerike; *Geraert*: r. 141; i) **Bamere** – land van herkomst van Dunay van Bamere <Bamer> *Heemskinderen*: p. 95, 100, 105, 111, 145, 147, 174, 178; i) **Baviers** alias **Beyeren** – stad in Almanien – waar Lion en Erm enige tijd aan het hof van een koningin verblijven als “bottelgier” en “klerck” totdat zij door Martijns spontane vrijgevigheid verbannen worden; *Helena van Constantinopolen*: cap. [18]; i) **Beyeren** – hertogdom van Dumaels van Beyeren <Beieren> *Hughe Prz*: p. 5, 10, 12, 78, 79, 81-83; i) **Bavier** – hertogdom; *Karel ende Elegast*: r. 1136; i) **Beyeren** – graafschap van Baven – hertogdom van Tessolon [?] – hertogdom van Nayme <Beyern> *Karl Meinet*: r. A313, 1, 57; A390, 4; A434, 36, 44; A466, 52; A525, 23; A526, 69; i) **Beyeren** – hertogdom – bondgenoot van hertog Tybaut van Loreyn; *Limburch*: boek II, r. 445, 1108, 1166, 1195, 1247, 1304, 1387, 1881; i) **Beyeren** – hertogdom – bondgenoot van hertog Dybolt van Loreem; *Lymburch*: boek II, r. 441, 1103, 1161, 1190, 1245, 1302, 1385; i) **Bayvier** – hertogdom van Dunamel van Bayvier <Bayvieren, Ba[...]> *Madelgijs*:

1. <http://www.maproom.org/00/08/present.php?m=0021>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bavaria>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/München.kmz

fragm. VII, r. 150; fragm. XIV, r. 397, [436]; i) **Bavier** – land van herkomst van Namals van Bavier; *Malegijs*: p. 270, 275, 343; i) **Beyeren** – landstreek waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – hertogdom – bondgenoot van de hertog van Loreynen; *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 39, 42; i) **Beyeren** – hertogdom van Otte <Beieren> *Meluzine*: fol. N6ra, N6va, N6vb, O2rb, O2va, O3vb, O4va, O5ra, O6va, P1ra, P1va, P1vb; i) **Bayvier** – hertogdom van Namels van Bayvier <Baivier> *Ogier A-D*: r. 57, 269; *Ogier H*: r. 33; i) **Bavier** – hertogdom van Naymes von Bavier, toenaam van **Bertram von Bavier** <Baivier, Bayvier> *Ogyer*: r. 80, 119, 180, 277, 346, 373, 448, 576, 581, 1046, 1050, 1182, 1186, 1193, 1206, 1254, 1326, 1376, 1395, 1436, 1481, 1608, 1733, 1787, 1905, 1921, 1983, 2010, 2043, 2203, 2211, 2269, 2315, 2365, 2676, 3066, 3199, 3795, 4281, 4308, 4622, 5473, 5494, 5552, 5602, 6889, 6929, 6967, 7115, 7196, 9658, 9791, 9806, 9898, 9965, 10261, 10363, 10606, 10829, 10851, 11182, 11216, 12335, 12439, 12494, 12508, 12797, 13549, 13726, 14134, 14244, 14247, 14323, 14353, 14382, 14770, 14852, 14965, 14980, 15156, 15184, 15444, 15940, 20124, 20450, 20759, 20933, 21533, 22216, 22418, 22590, 22680, 22842, 22907, 22963, 23011, 23220; i) **Beyeren** – toenaam van **Philippus van Beyeren**; *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7]; i) **Beyeren** (or. des Barres) – [verkeerd vertaalde] toenaam van **Willem van Beyeren**; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 22; i) **Beyern** – heerlijkheid van Bertram der Messagier; *Reinolt von Montelban*: r. 2115; i) **Bavier** – hertogdom van Dunamels <Bayfier, Baveren, Bayvyre, [Roynyer]> *Reinolt von Montelban*: r. 3932, 4901, [5738], 9539, 9545, 9564, 9636, 10717, 10765, 11373, 12727, 12747, 12751, 12781, 14800; i) **Bavier** – hertogdom van Du Naymes van Bavier; *Renout*: r. 2009, 2057; i) **Beyeren** – hertogdom van Naimes van Bavier/Beyeren <Bavieren> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Bayvier** – hertogdom (van Naaman van Beyeren); *Roelant*: r. P56, P562, P755, P764, P781, P793, P801, P818, P953; i) **Beyeren** – hertogdom van Naaman van Beyeren; *Roelant*: P844; i) **Beyeren** – land in Garmania; *Troyen*: r. 29006; i) **Bayvier** – hertogdom (van Naaman van Bayvier / Beyeren); *Turpijn*: XI, r. 65; i) **Beyeren** (or. Baioaria) – hertogdom van Naaman van Beyeren / Bayvier; *Turpijn*: V, r. 36; XIII, r. 74; i) **Beyerem** – de brief aan Lodewike draagt de zegels van Beyerem, Oestrike, Brandenborch en Andernaken; *Wybeert*: fol. 1ra, 14.

Beyeren zie Riviere

Beyeren, die a) [Moisan I, 1: BAIVIERE] — de inwoners van Beieren – zie ook **die Begeren**; e) **de Beyer** – inwoners van Beyeren; *Karl Meinet*: r. A470, 29; A521, 40; e) **die Beyeren** – volk of leger uit Beyeren; f) afstammelingen van de koning van Byhem en koningin Pasca van Paura; g) nemen deel aan de belegering van Triere; *Limborch*: boek II, r. 1224, 1406, 1583, 1605, 1665; boek XII, r. 1378; e) **die Beyeren** – volk of leger uit Beyeren; g) verder als

boven; *Lymburch*: boek II, r. 1222, 1404, 1580, 1602, 1662; e) **die Beyere** – toenaam van **Naimes**, de hertog van Beieren; *Lorreinen O*: r. 2911; e) **der Bavier** – toenaam van **Naymes von Bavier** <Bavieren, Baviern, Bayvier> *Ogyer*: r. 185, 226 [?], 423, 501, 1157, 1418, 1748, 1832, 2058, 2228, 2700, 11143, 14375, 14778, 14901, 20460, 20770, 20785, 21536, 21548, 21571, 21601, 22849, 22878, 22943, 23189; e) **die Bayvier** – bedoeld wordt hertog Naimes van Beieren [?] – genoemd door Karel; *Ongeidentificeerd 3*: r. 304.

Beierlant zie **Beieren**

Beyern zie **Beieren**

Beyers zie [**Beyersche**]

[**Beyersche**] n) uit Beieren afkomstig; o) **Beyers** – gezegd van mannen; *Caesar Prz*: fol. 20r.

Beiert zie **Beyaert**

Beym zie **Behem**

Beynaley zie **Beenaley**

Beynoe(i)c zie **Benewijc**

Beynoic zie **Benewijc**

Beione zie **Bajoen**

Bekeerder Sondersen Clooster j) mogelijk wordt hier gerefereerd aan het Wittevrouwenhof¹ te Maastricht dat gelieerd was aan een klooster van de orde van St. Victor, eveneens te Maastricht; k) **Bekeerder Sondersen Clooster** – klooster in Maestricht, waarin Emmeke / Mariken haar intrek neemt om boete te doen <Bekeerder sonderssen cloostere> *Mariken van Nieumeghen*: fol. F5r.

Becus a) Betis [Quintus Curtius Rufus, *Historiae Alexandri Magni*, vol. IV]² – gouverneur van Gaza ten tijde van Alexander de Grote – zie ook **Betijs**; d) uit de ‘literatuur’ is een eunuch Batis³ bekend die in 332 v.C. met hulp van Arabische huurlingen twee maanden lang het beleg van Alexander de Grote weerstond⁴; e) **Becus** – woont te Gasa; g) in de strijd om Gasa verslagen door Alexander de Grote <Becuse> *Alexanders geesten*: boek III, r. 866, 882, 883, 891.

Belard van Mondidier zie [**Bernart von Mondisdier**]

Belec[h] van Troyen, Historie vander destruxien ende zie **Historie vander destruxien ende belec[h] van Troyen, die**

Belegandis zie **Baligant 2**

Belesante e) **Belesante** (or. Bellissant) – koningsdochter; f) zuster van koning Pepijn van Vranckrijck – echtgenote van keizer Alexander van Griecken – moeder

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Generaalshuis#Wittevrouwenklooster_.281224-1803.29

2. <http://www.thelatinlibrary.com/curtius/curtius4.shtml>

3. [https://de.wikipedia.org/wiki/Batis_\(Kommandant\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Batis_(Kommandant))

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Siege_of_Gaza

van Valentijn en Oursson; g) door haar broer Pepijn uitgehuwd aan keizer Alexander van Grieken – in Constantinopolen het hof gemaakt door een Valsche Ridder, die, na haar resolute afwijzing, haar van overspel beschuldigt bij haar echtgenoot – verstoten en verbannen – verblijft 20 jaar op het kasteel van de reus Faragus in Portugael totdat zij bevrijd wordt door Valentijn en Oursson dankzij Pacolet; *Valentijn ende Oursson*: cap. 1-9, 15, 19, 21-25, 27-29, 31-33, 37, 53, 56, 69-72.

Belet van Dueghden a) duivel; e) **Belet van Dueghden** – duivel; g) vormt een duo met Sondich becoren <Beledt van Dueghden Belet van Duechden Belet van Dueghd> *Sacrament Niervaert*: r. 1-71, 291-442, 554-601, 826-933, 1026-1085, 1205-1317.

Belgies h) Belgies – stad die gesticht zou zijn door de Trojaan Bavo in de omgeving van het huidige Bergen / Mons¹ in Henegouwen,² België, maar ook gebruikt als aanduiding voor de hele regio, het koninkrijk Belgies – de stad c.q. het koninkrijk Belgies dankt zijn bekendheid vooral aan Marcus van Vaernewyck (1518-1569), auteur van *Die historie van Belgies* (1574), deels een bewerking van de *Annales historiae illustrium principum Hannoniae* van de Franciscaan Jacques de Guyse († 1399); i) **Belgies** – waar de voertaal Grieks is – stad met vier naties – hertogdom van Origitorius – oninneembaar geachte stad, maar desondanks ingenomen en verwoest door Julius Cesar – het enige dat overbleef was een dorp met dezelfde naam – naamgever van Gallica Belgica – de bewoners van Belgies zijn het sterkst van heel Gallen omdat zij het verst weg wonen van de beschaafde wereld; *Caesar Prz*: fol. 6v-7r, 15v, 20r-21v, 22v, 25r, 27v-29r, 30r-32r, 33r-38v, 39v-41r, 42r, 43r, 44r-44v, 45v-46r, 47r, 49r-49v, 53v, 55r-56v, 57v, 58v-59r.

Belgies zie [Belgische]

Belgieshaven i) **Belgieshaven** – “Doe quamen onder Julius ende onder den Romeinen alle dese steden als Nervia, Fenemars, Fanemarcus, Dornec, Belgieshaven, Atrecht ende Terwaen”; *Caesar Prz*: fol. 45v.

Belgica, Gallia zie **Gallia Belgica**

Belgise o) **Belgise** – gezegd van het leger van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 30r-31v.

Belgisen, die e) **die Belgisen** – de inwoners van Belgies; *Caesar Prz*: fol. 35r, 37r-38r.

Beli e) **Beli** – heidense prinses – kamenier van Florette; g) één van de zeven prinsessen bij wie Seghelijn één van de Zeven Vroeden verwekt – gedood door Gaures <Bely> *Seghelijn*: r. 4076, 4926.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons.kmz

2. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Henegauwen>

Belial a) [Moisan I, 1: BELIAL]¹ – Hebreuws voor ‘nietswaardigheid’, aanduiding voor Satan [2 Korintiërs 6, 15]²; e) **Belial** alias **Malegijs** – een duivel, procureur van de hel; g) behandelt de klacht van de duivel Bleccas over Oriande – bedriegt Oriande door de gedaante van Malegijs aan te nemen – als straf naar de diepste hel gestuurd <Belyal> *Malegijs*: p. 195, 196, 198, 199, 201, 203-209, 229.

Beliant zie **Belias 2** en **Belinan van Sorgales**

Beliantes zie **Belinan van Sorgales**

Belyas 1 a) [West PR: Belyas 1], toegenamd: ‘le Noir’; b) zoon van [West PR: Broadés] – broer van [West PR: Briadan 2]; e) **Belyas** – ridder – toegenamd: “die Swerte”; f) zoon van Broadas – broer van Bryadas; g) draagt een zwarte wapenrusting – vecht samen met zijn broer tegen de Tafelronde-ridders, nadat koning Artur hen als Tafelronde-ridder weigerde – bewaakt met zijn broer de Fonteyn vanden Twee Sicamoren – overwon onder anderen Walewein, Ywein en Sarras van Logres – dodelijk verwond door Lanceloet <Belyase> *Lanceloet*: boek II, r. 25745, 25781, 25816, 25819, 25837, 25864, 25865, 26637, 26640, 26659, 27006, 27049, 27051, 27053.

Belias 2 a) [West PR: Belyas 2], toegenamd: ‘li Amo(u)reus del Chastel as Puceles’; e) **Belias** – Tafelronde-ridder – toegenamd: “die Amoroise” <Behans, Beliant, Beliante, Belias, Bliant> *Merlijn*: r. 12478, 13795, 14493, 14514, 14994, 17915.

Belias 3 a) [West PR: Bylas]; e) **Belias** – ridder, één van de Sennen; g) legeraanvoerder bij Bredegan; *Merlijn*: r. 20890.

Belias 4 a) [West PR: Blyas] – heer van Bleodas; e) **Belias** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22710.

Belias 5 a) [West PR: Belias 3], toegenamd: ‘de Doves’; e) **Belias** – hertog; g) legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere – strijdt met koning Artur bij Clarence tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 32287, 32918.

Belicent a) [Moisan I, 1: BELISSANT 1]; d) in het chanson de geste *Amis et Amiles* een succesvol verleidster van Amiles; e) **Belicent** (or. Belixenda); f) dochter van koning Karel en koningin Hildegart – echtgenote van Amelis, nadat hij tot overwinnaar van een tweekamp met Harderic uitgeroepen werd – moeder van een tweeling jongens; g) ontmaagd door Amelis, die vervolgens door de verrader Harderic van verkrachting beschuldigd wordt <Belicente> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXVIII, r. 22, 42, 50, 65.

Beligandis zie **Baligant**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Belial>

2. http://vulgate.org/nt/epistle/2corinthians_6.htm

Beligant e) **Beligant**; f) zoon van Gelloen – broer van Marcirijn <Beligande>
Lorreinen: fragm. VI, r. 62; e) **Beligant**; f) zoon van Gelloen en de dochter
 van de Saraceense koning Desrames – broer van Marcilijs <Beligande>
Lorreinen O: r. 90.

Beligant zie **Baligant**

Belijn 1 a) or. Belin le bélier / belin¹ — Belin de ram; e) **Belijn** – ram – kapelaan;
 f) echtgenoot van Ha Wy – ‘neef’ van Reynaert; g) klaagt Reynaert ook aan –
 kapelaan, moet Reynaert zijn pelgrimsattributen overhandigen enz., weigert
 eerst wegens Reynaerts excommunicatie, maar doet het toch uit angst voor
 koning Nobel – reist mee naar Reynaerts huis, weggestuurd met een smoesje,
 terug naar het hof met Cuwaerts kop als ‘brief’ – wordt (mét al zijn
 familieleden) als straf aan Brune, Ysengrijn en Haersint als ‘zoenoffer’
 gegeven <Belijns, Belin, Beline, Belins, Bellijn, Bellijns, Bellin, Belline,
 Belyne> *Reynaert A en F*: r. 1847, 1850, 2942, [F2910], 2947, 2951, 2960,
 2969, 2971, 2976, 3056, 3075, 3079, 3083, 3122, 3200, 3208, 3222, 3228,
 3236, [F3208], 3244, 3253, 3255, 3264, 3271, 3274, 3278, 3291, 3296, 3306,
 3316, 3330, 3333, 3337, 3338, 3341, 3368, F3384, 3441, 3442; e) **Bellijn** –
 ram – kapelaan; f) echtgenoot van Olewy – ‘neef’ van Reynaert; g) verder als
 boven – had volgens Reynaert samen met Kywaert drie juwelen naar het hof
 moeten brengen voor de koning en koningin: ring, kam en spiegel: Kywaert
 gedood [?] en de juwelen gestolen [?] <Bellaert, Bellart, Bellijns>
Reynaert Prz: r. 1357, 1358, 2165, 2167, 2169, 2181, 2190, 2198, 2254, 2271,
 2276, 2302, 2382, 2388, 2389, 2397, 2399, 2405, 2408, 2415a, 2416, 2420,
 2432, 2437, 2446, 2461, 2468, 2470, 2486, 2487, 2528, 2533a, 2543, 2559,
 2562, 2963, 2965, 3555, 4030, 4036, 4565, 4796; e) **Bellijn** – ram – kapelaan;
 f) echtgenoot van Olewi – ‘neef’ van Reynaert; g) verder als boven <Bellijns>
Reynaerts Hst: r. 1869, 1872, 2934, 2936, 2939, 2943, 2954, 2965, 2974,
 3056, 3075, 3079, 3083, 3122, 3222, 3230, 3232, 3244, 3250, 3258, 3270,
 3277, 3286, 3293, 3298, 3301, 3313, 3336, 3345, 3346, 3349, 3372, 3427,
 3447, 3469, 3473, 3980, 3982, 4704, 5262, 5269, 5905, 6181, 6190.

Belijn 2 k) **Belijn** – kasteel – waar Bancelijn woont – erfgoed van Begge, later voor
 Pyroen; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 114, 199.

Belijn 3 h) [Moisan I, 2: BELIN(S) 1] – het huidige Belin-Bélie² in Aquitanië, Frankrijk;
 i) **Gelij** – waar Astragnus, Gandelbodus en Garinus begraven liggen;
Roelant: r. P1129; i) **Belijn** (or. Belinum) – waar Olivier, graaf van Genevere,
 en andere helden van de strijd in Spaengien begraven werden; *Turpijn*: XIII,
 r. 43.

Belin zie **Belijn 1** en **Belyn van Arlo**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Belin_Bélie.kmz

Belyn van Arlo e) **Belyn van Arlo** – hertog – baron van Vrankrich; f) echtgenoot van Karlls zuster Anfolose – oom van Emelriche <Balyn, Belin, Beline, Belyne> *Karl Meinet*: r. A18, 9; A114, 19, 29, 39, 43, 60, 63; A115, 56; A116, 4, 6, 24, 36, 39, 41, 46, 52, 55, 59; A121, 42, 51, 56, 60, 63, 68; A122, 18, 28, 48, 53, 62, 64; A123, 4, 12, 25, 28, 32, 35, 42, 53; A128, 64; A129, 5, 64; A194, 62; A196, 45; A197, 27, 30, 39, 44, 53; A199, 34, 41, 44.

Belinan van Sorgales a) [West PR: **Belinant 1**] – koning van Sorgales; b) broer van [West PR: **Tradelmant 1**, var. **Tradeliant**], koning van Norgales – vader van [West PR: **Dodinel**]; e) **Belinan van Sorgales** – koning; f) broer van koning Tradelians van Norgales; g) legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – legeraanvoerder in dienst van koning Artur tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Beliant, Beliantes> *Merlijn*: r. 24907, 27186, 32243, 32923.

Belinette a) [West VR: **Trevilonete**]; b) dochter van [West VR: **Guiengasouain**], een neef van [West VR: **A(n)gui(s)el**], koning van Escoce; e) **Belinette** – “van Scollant / Belinetten” (r. 2879-2880); f) dochter van Gygantioen – echtgenote van Ydier; g) eerst geliefde van en later tot vrouw gegeven aan Ydier door Walewein, nadat die haar vader overwonnen en gedood had <Belinetten, Belonette> *Ragisel*: r. 2572, 2830, 2860, 2874, 2880, 2903.

Belis a) [West PR: **Beleis**], toegenaamd: ‘li Blois’; e) **Belis** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide en van koning Artur – toegenaamd: “die Blonde”; g) legeraanvoerder tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen in Carmelide; *Merlijn*: r. 22713.

Belisarte e) **Belisarte** (or. **Belisarte**) – Hongaarse; f) dochter van Josaran; g) tevergeefs verliefd op kroonprins Loys; *Sibilla*: r. 624.

Bella(e)rt zie **Belijn 1**

Bellande zie **Aude**

Bellaude zie **Aude**

Bellefleure a) lett. ‘mooie bloem’; e) **Bellefleure** – Saraceense van geboorte – later koningin; f) dochter van koning Yvorijn van Mombrant – echtgenote van Buevijn jr.; g) na haar vaders verlies tegen koning Ermenijn en Buevijn van Austoen christen geworden en getrouwd; *Buevijn*: fol. M1r.

Belli(j)n zie **Belijn 1**

Belloen 1 a) vrijwel zeker een afleiding van Baäl/Bel¹; e) **Belloen** – god van de Saracenen; g) één van de vele heidense goden; *Margrieta van Limborch*: p. 74.

Belloen 2 e) **Belloen** – ridder [?]; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 66.

Bellus e) **Bellus** (or. **Bellus**) – koning van Phenicen; f) vader van Agenor – grootvader van Philistenes; *Hercules*: cap. [18].

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_(mythology))

Beloe j) [West PR: Beloé] – kasteel tussen Dover en Camaalot; k) **Beloe** – kasteel, waar de ridders van koning Artur overnachten met het lichaam van de dode Walewein; *Lanceloet*: boek IV, r. 10479.

Beloften, Lant van zie [Lant van Beloften, dat]

Belonette zie **Belinette**

Belsap a) vrijwel zeker een afleiding van Baäl / Bel¹; e) **Belsap** – god van de Saracenen; g) beschermer van de stad Akers – ook aanbeden in Orcanien en Turckien; *Malegijs*: p. 59, 318, 320.

Belsebub zie **Belsebuc**

Belsebuch zie **Belsebuc**

Belsebuc a) Baäl-Zebub,² god van Ekron [2 *Koningen* 1, 2]³ – zie ook **Barlebaen**;
 e) **Belsebub** – duivel; *Heemskinderen*: p. 89; e) **Belsebuc** – een duivel;
 g) krijgt de zielen van de Saraceense doden <Belsebucs, Belsebuke>
Limborch: boek V, r. 1592; boek VI, r. 1217, 2278; e) **Belsebut** – een duivel;
Limborch Frg: H51A, r. 382; e) **Belsebuch** – een duivel; g) verder als boven
 <Belsebüc> *Lymburch*: boek V, r. 1589; boek VI, r. 1215, 2255;
 e) **Belsebuuc** – een duivel; g) door toverij gedwongen Madelgijs te helpen
 om proviand te roven en Rosefloer van de drie Saraceense reuzen te
 verlossen <Belsebuc, [.]elsebuuc> *Madelgijs*: fragm. V, r. 106, 109;
 fragm. VI, r. 17, 20; fragm. XIV, r. [500]; e) **Belzebub** – een duivel; g) door
 toverij gedwongen om Malegijs te helpen – tracht Malegijs in het vagevuur te
 straffen onder andere door zich als engel te vermommen <Belsebub,
 Belzubub> *Malegijs*: p. 234, 235, 239, 247, 248, 250, 251, 254, 263;
 e) **Belseburk** – heidense god; *Reinolt von Montelban*: r. 14354;
 e) **Besebuc** – duivel <Besebucs> *Walewein*: r. 8243.

Belseburk zie **Belsebuc**

Belsebut zie **Belsebuc**

Belsebuuc zie **Belsebuc**

Belsele h) waarschijnlijk Belsele⁴ nabij de abdij van Boudelo in het Land van Waas, Vlaanderen; i) **Belsele** – waar onder een boom Reynaert en Ysengrijn ‘wapenbroeders’ werden <Besele> *Reynaert A en F*: r. 2097.

Belsiss von Montisclaer a) correspondeert met (or.) Bernart de Montcler [Moisan I, 1: BERNART MONCLER 63]; e) **Belsiss von Montisclaer**; f) verwant van Guweloen; g) verrader, in het gevolg van Guweloen – gedood door Ogier in Parijs <Belsin, Belsis> *Ogyer*: r. 6691, 6704, 6710.

1. [https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_\(mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Bel_(mythology))

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Beelzebub>

3. http://vulgate.org/ot/2kings_1.htm

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Belsele.kmz

[Belus] 1 a) Belus¹ – Babylonische god; e) **[Belus]** – god en voorvader van de Perzen <Beluse> *Alexanders geesten*: boek II, r. 715.

[Belus] 2 e) **[Belus]**; g) bode van Octaviaen / Augustus – meldt de dood van Quintilius <Beluse> *Caesar*: r. 1212.

Belzebub zie **Belsebuc**

Belzubub zie **Belsebuc**

Bemen zie **Behem**

Benadap van Syrien a) Benhadad² – koning van Aram – Benadad rex Syriae in de *Vulgaat* [1 *Koningen* 20]³; e) **Benadap van Syrien**; g) wil het land Samariën van koning Achab van Israhel leegroven, maar wordt met Gods hulp vernietigend verslagen – wordt na zijn onvoorwaardelijke overgave in genade aangenomen door koning Achab, dit laatste zeer tegen de zin van de profeet van Achab <Benadap> *Negen Quaetsten*: fol. B2v-B3r.

Benake a) Benacus⁴; b) in Vergilius [*Aeneis* X, 205]⁵ vader van de stroomgod Mincius; d) hun namen bleven voortleven in het Gardameer (Benacus lacus)⁶ en de rivier de Mincio⁷; i) **Betake** – koninkrijk van koning Auletes – bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s.; *Troyen*: r. 38788; i) **Benake** – koninkrijk van Amelius van Benake – verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 152vb.

Benamont zie **Beaumont**

Benedicite l) het gebed⁸ dat aan een middeleeuwse maaltijd vooraf ging; m) **Benedicite** – door het bidden van het *Benedicite* verbreekt Margrieta de betovering van de duivels; *Margrieta van Limborch*: cap. 9.

Benedictus a) lett. ‘gezegende’, gebruikelijke pausnaam; e) **Benedictus** – naam die **Seghelijn** bij zijn benoeming tot paus aanneemt; *Segbelijn*: r. 11976.

[Benedictus, sent] a) correspondeert met or. Genius,⁹ een allegorisch personage dat niet in de Middelnederlandse *Die Rose* voorkomt — Benedictus van Nursia¹⁰ (ca. 480/490-547) [A-Z 4: **Benedictus van Nurcia & Scholastica**]¹¹ [*Legenda aurea* XLVIII: De sancto Benedicto] [*Gulden Legende*: Van sente Benedictusse [48]] (zie **[sent Benoot]**); d) oprichter en naamgever van de orde der Benedictijnen –

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Belus_%28Babylonian%29

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Hadadezer>

3. http://vulgate.org/ot/1kings_20.htm

4. <https://de.wikipedia.org/wiki/Benacus>

5. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen10.shtml>

6. https://la.wikipedia.org/wiki/Benacus_lacus

7. <https://it.wikipedia.org/wiki/Sarca-Mincio>

8. https://www.dbnl.org/tekst/_gul005192701_01/_gul005192701_01_0008.php

9. E.C. Knowlton, ‘The Allegorical Figure Genius’, *Classical Philology*, Vol. 15, No. 4 (Oct., 1920), pp. 380-384.

10. https://en.wikipedia.org/wiki/Benedict_of_Nursia

11. https://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0025.php#a024

feestdag 11 juli; e) **sente Benedictus** – “Sonder die quade die talre tijt/Sente Benedictus vermalendijt”; *Rose C*: r. 4246; *Rose V*: r. 4292.

Benewijc h) [West PR: Benoïc(h)] – koninkrijk en stad van [West PR: Ban] de Benoïc – in Gaule en Petit Bertaigne; i) **Benoyc** – land in Vrancrike van koning Ban van Benewijc – bezet door koning Claudas, waar deze verblijft als zijn spionnen berichten dat Lanceloet van Lac oorlog komt voeren – na koning Claudas’ nederlaag van Hestor van Mares <Benewijc, Benoyke, Beynoec, Beynoeic, Beynoic, Bonoyc, Bonoyke> *Lanceloet*: boek II, r. 44, 4789, 15739, 15905, 18786, 28227, 31728, 32013, 33814, 34924, 35420, 35424; i) **Benewijc** – koninkrijk van Lanceloet van Lac, vroeger van koning Ban – Bohort en Hestor van Maras zijn afkomstig uit het huis Benewijc – waarheen Lanceloet gaat als hij Logers verlaat – geeft het in leen aan Bohort – waar Bohort en Lyoneel worden gekroond <Benewic, Benewijcs> *Lanceloet*: boek IV, r. 2307, 2848, 3764, 5519, 7113, 7371, 7396, 7406, 7426, 7427, 7440, 7512, 7634, 8336, 12412; i) **Benewijc** – koninkrijk; *Lantsloot*: r. 209, 219, 235, 305; i) **Bonewick** – oude naam van **Borges** [?] – koninkrijk en kasteel van koning Ban van Bonewijc, gelegen in Clene Bertanien – land van herkomst van Anthanimes van Bonewick en Mares van Bonewijc <Bonewic, Bonewijc, Bonewijck, Bonewyc, Bonewyck, Bonewyke> *Merlijn*: r. 11501, 11739, 11959, 12015, 12027, 12177, 12359, 12433, 12437, 12491, 13201, 13217, 13459, 13460a, 13463, 13824, 13846, 14996, 21752, 21766, 21781, 21833, 21843, 21856, 22423, 22655, 24250, 25023, 25235, 26217, 26343, 26358, 31515, 33575, 34191, 34831, 35134, 35167.

Benfluer zie **Beufloer**

Bengentijn a) dezelfde als **Tryakel**; e) **Bengentijn** – schuilnaam van **Aliamus** als hij zich in Babylon voordoet als Saraceen, zoon van de koning van Burgale; *Huge K*: r. 111.

Benjamin a) Benjamin¹ [*Genesis* 35, 18],² maar ook gebruikt als eigennaam voor zijn nakomelingen: de stam Benjamin³; b) jongste zoon van Jacob / Jakob bij Rahel / Rachel, die de geboorte niet overleefde – broer van Jozef – halfbroer van Ruben, Simeon, Levi, Juda, Issachar en Zebulon bij Lea – halfbroer van Dan en Naftali bij Bilha – halfbroer van Gad en Aser bij Zilpa; d) de stam Benjamin viel in ongenade bij de ander stammen en werd na een aanval op de stad Gibeon grotendeels uitgemoord; e) **Benjamin** – het Huys van Benjamin; g) geregeerd door koning Roboan, en na diens dood door zijn zoon Abias; *Negen Quaetsten*: fol. A3v, B1r.

Benlant zie **Beaulant**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Benjamin>

2. http://vulgate.org/ot/genesis_35.htm

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Tribe_of_Benjamin

Bennes a) [Moisan I, 1: BUEVES 2] – (Franse) verlezing van ‘Beuues’; b) zoon van [Moisan I, 1: GIRART 149] de Vian(n)e (zie [Geraert van Viane]) en [Moisan I, 1: GUIBOR(C) 2] – oudere broer van [Moisan I, 2: SAUVARI 4] (zie [Savari 1]) – neef van [Moisan I, 1: HERNAUS 37] de Beulande (zie Arnout van Beulande) – neef van [Moisan I, 1: GALIEN 14 RESTORÉ] (zie Galien Rethore); e) **Bennes** (or. Bennes) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; f) zoon van Gheeraert van Viennen – broer van Savary; g) medestrijder van Galien in Spaengnen en in Constantinobelen <Bannes, Bennis> *Galien Rethore*: cap. [36]-[38], [44]-[45], [50], [59], [61]-[62], [64], [66]-[67].

Benoet zie [Benoit van Sente More] en [Benoot, sent]

Benoyc zie Benewijc

[**Benoit van Sente More**] l) Benoît de Sainte-Maure,¹ auteur van onder andere de Oudfranse *Roman de Troie* (ca. 1160-1170), die een eeuw later vertaald, bewerkt en verrijkt werd door Jacob van M(a)erlant als die *Istorie van Troyen*; m) [**Benoit van Sente More**] (in hs.: Suette More) – vertaalde de ‘Historie van Troje’ uit het Latijn in het Oudfrans <Benoet, Benoit, Benoits, Benoot, Benoyt, Benoyts, Bonoit, Bonoot van Suette More, Bonoyt, By noets> *Troyen*: r. 50, 437, 1925, 4779, 5364, 6514, 6576, 17936, 18489, 19583, 22430, 22647, 23555, 23701, 25439, 27734, 27741, 28316, 28325, 29432, 30249, 30286, 30812, 31208, 31239, 31429, 31438, 31441, 31571, 33231, 33327, 35613.

Benoot zie [Benoit van Sente More]

[**Benoot, sent**] a) or. saint Thibaud, rijmnaam, waarmee een willekeurige heilige of spotheilige bedoeld kan zijn – door Heinric veranderd in Benedictus [van Nursia] (zie [sent Benedictus]); d) oprichter en naamgever van de orde der Benedictijnen – feestdag 11 juli; e) **sente Benoot**; g) aangeroepen <*Rose B, Rose V: Benoet*> *Rose C*: r. 8666; *Rose V*: r. 8770.

Benote i) **Benote** – toenaam van **Placalifer van der Benote** <der Benote> *Merlijn*: r. 13831.

Benu h) mogelijk lijkt Annaba,² Bône in het Frans [Graesse: Bona]³ — het voormalige Hippo (zie **Ypone**), in het huidige Algerije – zie ook **Ypomie**; i) **Benu** – (haven)stad in Afrike, van Agulant; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 296.

Beona zie **Berica**

Beraerd e) **Beraerd** – “castelein”; f) vader van vijf strijdende zonen waarvan er twee gesneuveld zijn in de strijd tegen soudaen Morga[tij...] en een dochter Mabilette [?]; *Garijn*: r. 13, 20, 34, 52, 58, 97, 106, 113.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Beno%C3%A0Et_de_Sainte-Maure

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Annaba.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Bona>

Beragier zie **Berargier**

Berandes zie [**Bernart von Mondisdier**]

Berandis zie [**Bernart von Mondisdier**]

Berangier zie **Berengier 1**

Berant van Myndesteyr zie [**Bernart von Mondisdier**]

Berargier a) [Moisan I, 1: BERENGIER DE VALENTIN 42]; e) **Berargier** – waard te Valencijs; g) herbergt de mannen van graaf Begge na de verdwijning van hun heer <Beragiere, Berargire, Berragiere> *Lorreinen*: fragm. II, r. 231, 362, 374, 381.

Berberien zie **Barbarijn, die** en **Barbarien 2**

Berberijn zie **Barbarijn, die**

Berberine zie **Barbarijn, die**

Berbie h) gelet op de context zou bedoeld kunnen zijn Borbetomagus,¹ de Keltische naam voor Worms² (zie **Wormtze**) aan de westoever van de rivier de Rijn³ in Rheinland-Pfalz, Duitsland; i) **Berbie** – “soe namen si raet dat si alle tsamen reisen wolden opten berch van Y[u]re ende comen also over [Berbie]”; *Caesar Prz*: fol. 11r.

Berch, Agraveins zie **Agraveins Berch**

Berch, Heymans zie **Heymans Berch**

[**Berch Calvarien**] zie [**Berch van Calvarien, die**]

Berch, Swarte zie **Swarte berch, die 1, 2**

Berch, Verbodene zie **Verbodene Berch, die**

Berch, der Keytiven zie **Keytiven Berch, der**

Berch des Doots h) or. Mons Mortis, gelegen nabij Campus Dolentis; i) **Berch des Doots** alias **Mons Mortis** – berg in de buurt van Belgies, waarop Cesar een drie dagen en nachten durent bloedbad uitvecht met koning Ursarius; *Caesar Prz*: fol. 37v, 38v.

Berch to Oliveten zie [**Berch van Oliveten, die**]

[**Berch van Aventuren, die**] k) **Berch van Aventuren** – kasteel van Colosus, uit zeven metalen gemaakt door de tovenaer Tarcacius – waar Flandrijs de spiegel van de jonkvrouw gaat terughalen en door Colosus wordt gevangengenomen <Berch van Aventueren, Castele van Aventueren> *Flandrijs*: r. 620, 642, 718.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Worms>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Worms.kmz

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Rhein>

[Berch van] Bulkane h) verbastering van Berg van Vulcanus, d.i. de Etna¹ (zie **die Ethna**) of het Liparische eiland Vulcano² – zie ook **Vulcan** en **Vulcanus**;

i) **Bulkane** – exemplarisch hoge berg; *Reinolt von Montelban*: r. 7675.

Berch van Effraym h) Ephraim / Efraïm³ is niet alleen de naam van een zoon van Jozef en een stamvader, maar werd gedurende de Middeleeuwen ook geassocieerd met Efratah,⁴ (zie **Effrata**) dat is het huidige Bethlehem – vermoedelijk wordt daarom bedoeld een / het gebergte rond Bethlehem;

i) **Berch van Effraym** – waarheen Jheroboam ging wonen; *Negen Quaetsten*: fol. A3v.

Berch van Calvarien h) [Graesse: **Golgotha (collis)**]⁵ [Moisan I, 2: CALVAIRE (mont de)] – Lat. Calvariae locus, lett. ‘schedelplaats’ — de evangelische naam voor de heuvel Golgotha⁶ te Jeruzalem [Mattheus 27, 33]⁷; i) **de Berch van Caluarien** <berge Caluarien> *Graal & Merlijn*: r. 308, 2372; i) **Berch van Calvarien**;

Hughe Prz: p. 40; i) **Calvarie** – executieplaats <Calvarien> *Leven ons Heren*: r. 2925, 2927, 2941, 3748; i) **Berch van Calvarien**; *Malegijs*: p. 30;

i) **Berch van Calvarien**; *Margrieta van Limborch*: cap. 3; i) **Berg van Calvarien**; *Paris ende Vienne*: cap. [25]; i) **Calvarien** – waar het kruis van Christus werd begraven en door Helene wordt gevonden; *Segbelijn*: r. 10598.

[Berch van Oliveten, die] h) [Graesse: **Olivet mons**]⁸ [West PR: **Mont Olivete, (le)**] – de Olijfberg⁹ te Jeruzalem, met aan de voet ervan de Hof van Olijven / Getsemane¹⁰ [Mattheus 21, 1]¹¹; i) **[die Berch to Oliueten]** <Berge to Oliueten> *Graal & Merlijn*: r. 270; i) **Berch van Oliveten**; *Hughe Prz*: p. 39; i) **Oliveten** – berg nabij Jherusalem; *Leven ons Heren*: r. 1510; i) **Berch van Oliveten** – berg bij Jherusalem waar een zeer grote galg staat, die door de Sarasijnen aan stukken geslagen wordt, omdat hun afgoden en zes van hun in de strijd gedode koningen eraan hangen; *Saladijn*: r. 116.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Etna>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Vulcano>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ephraim>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Ephrath>

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Golgotha-collis>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Golgotha>

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_27.htm

8. <http://tinyurl.com/Graesse-Olivet-mons>

9. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Olijfberg.kmz

10. <https://en.wikipedia.org/wiki/Getsemane>

11. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_21.htm

Berch (van) Pan h) or. Mons Pan, het latere Mons/Bergen¹ [Graesse: Montes]² in Henegauwen,³ België – zie ook [Bergen]; i) **Berch (van) Pan** – tempelberg gewijd aan de (af)god Pan – later Berghen geheten - waarop Julius Cesar zich terugtrekt na de succesvolle uitval van Odomarcus en Galba; *Caesar Prz*: fol. 44r, 45v-46r.

Berch vanden Keytiven zie **Keytiven Berch, der**

Berch van der Catten, die h) [West PR: Mons du Chat, li] – berg bij Lausanne in Zwitserland; i) **die Berch van der Catten** – nieuwe naam van **die Berch van der Losanen** – berg bij Losanen, waar de duivelse kat leeft en later wordt gevangen door koning Artur; *Merlijn*: r. 35127, 35129.

Berch van der Losanen, die h) [West PR: Mont du Lac, le] – berg bij Lausanne in Zwitserland; i) **die Berch van der Losanen** – oude naam van **die Berch van der Catten** – berg bij Losanen, waar de duivelse kat leeft en later wordt gevangen door koning Artur; *Merlijn*: r. 35126.

Berch van Olimpius zie **Olimpius**

Berengarius zie **Berengier 1**

Berenger van Collen zie **Berengier 1**

Berengier 1 a) [Moisan I, 1: BERENGIER(S) 1] – mogelijk / vermoedelijk geënt op Raimond-Bérenger III de Barcelone (1082-1131)⁴ – de variant Straelberrengier [en Straelderengier] zou volgens G.J. Boekenoogen [*De Nederlandsche volksboeken*, p. 226 noot 1] een vertaling (kunnen) zijn van Rayon Berengier (de Barcelonne), wat een corruptie van Raymon Berengier (de Barcelonne) geweest zou moeten / kunnen zijn; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]⁵ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders) – gedood te Roncesvalles; e) **Berangier** (or. Berangier, var. Berengier, seigneur d’Avignon) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; f) verwant van Gouwelon; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille <Berrangier> *Galien Rethore*: cap. [16], [20]-[21], [23], [31]-[33]; e) **Berenger van Collen** – keldermeester [?]; g) gedood door de heidenen in de slag bij Runtzevale <Beringer, Berynger> *Karl Meinet*: r. A396, 7; A431, 43; A453, 16; A455, 43; e) **Straelderengier**; f) zoon van Dolijn van Mayansen – broer van Godefroot, Buevijn van Eggermont, Gheeraert sonder land en Buevijn sonder baert; *Malegijs*: p. 2; e) **Berugier**; g) weigert Ritzart op te hangen; *Reinolt von Montelban*: r. 10707; e) **Berengier** – corrupte toenaam van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Montes>

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Henegauwen>

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Raimond-B%C3%A9renger_III_de_Barcelone

5. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

Sampson von (lees: und) **Berengier**; *Reinolt von Montelban*: r. 11511;
 e) **Berengier** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) verder als
 boven <Berengiere, Berengyer> *Renout*: r. 1999, 2066;
 e) **Straelberrengier** – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in
 Spanje; g) gedood door koning Marcelijs <Berengier, Strael Berrengier>
Roelant: r. 578, 1238, 1658; r. P191, P369, P612, P620; e) **Berrengier**
 (or. Berengarius); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich
 naar Spaengien begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle
 <Berengarius> *Turpijn*: V, r. 40; XIII, r. 74.

Berengier 2 a) Berengier – zie **Berengier 1**; e) **Berengier** – heer [?] van Sent Gilijs –
 leenman van Yoen; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1422; e) **Berengier**; f) zoon van
 Reinout – neef van Otte; g) heeft zijn slapende [?] vader vermoord –
 bondgenoot van Otte en Gelloen – verliest een twee-tegen-een-kamp met
 Pyroet van Tolose tegen Ritsart <Berengiere> *Lorreinen O*: r. 2840, 2901,
 2934, 3405, 3419, 3436, 3468, 3480, 3497, 3695, 3725, 3911, 4096, 4221,
 4235, 4257, 4261, 4267, 4271, 4292, 4321, 4347, 4361.

Berengier 3 a) vermoedelijk [Moisan I, 1: BERENGIER(S) 32]; e) **Berengier** – hertog;
 g) verrader – met Guwels, Macharijs en Herdreit behorend tot de
 samenzweedersgroep rond Charloet tegen Ogiers zoon Baldwin – in Parijs
 gedood door Ogier <Begegere> *Ogyer*: r. 5096, 5959, 6276, 6505, 6527.

Berg van Calvarien zie **Berch van Calvarien**

Berga a) Ber(ch)ta¹ (775- ná 828); b) dochter van Karel de Grote en Hildegard –
 zuster van Charlot, Adelheid, Rotrud, Karloman, Lodewijk de Vrome,
 Lotharius, Gisela en Hildegard; e) **Berga**; f) dochter van koning Karel van
 Vrancrijc en koningin Hildegaert – zuster van Charlot, Pippijn, Lodewijk,
 Rotruyt en Gilla; *Hughe Prz*: p. 4; e) **Bergas**; f) middelste dochter van Karll
 Meynet en Hildegard; *Karl Meinet*: r. A302, 44.

[Berge, die] h) [Graesse: Montanus ducatus]² – het graafschap Berg³ met als hoofdstad
 Düsseldorf,⁴ aan de rivier de Rijn⁵ in Duitsland; i) **van den Berge** –
 bondgenoot van hertog Otte van Lymborch <den Berge> *Lymburch*: boek II,
 r. 1921; i) **[lant] van den Berge** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar
 Margrieta van Lymborch gezocht hebben <den Berge> *Margrieta van*
Limburch: cap. 14.

[Berge, Hermitage vanden] zie **[Hermitage vanden Berge, die]**

[Berge, Casteel vanden] zie **[Casteel vanden Berge, dat]**

1. [https://de.wikipedia.org/wiki/Bertha_\(Karolinger\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Bertha_(Karolinger))

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Montanus-ducatus>

3. https://de.wikipedia.org/wiki/Herzogtum_Berg

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Düsseldorf.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

[Bergen] h) [Graesse: **Montes**]¹ [Moisan I, 2: MONS 1] – Bergen/Mons² in Henegouwen,³ België; i) **Berghen** – stad in Henegouwen – gebouwd op de Berch (van) Pan – in de omgeving waarvan de stad België gegrondvest werd <Bergen> *Caesar Prz*: fol. 6v, 20v, 44r.

Berges zie **Borges**

Berghe van Venus zie **Venus Berch**

Berghen zie **[Bergen]** en **Te Berghen**

Berie zie **Berri 1**

Berica h) Berica [*Imago mundi*: I, 19 De Asia Minor]⁴ – oude naam van eerst Migdonia en later Bithynia: Bithynië⁵ in Klein-Azië, het huidige Turkije; i) **Berica** – oude naam van **Bitinia** en **Migdonia** – in Minder Asia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1332; i) **Beona** – oude naam van **Bunia** en **Migdonia** – land in Mynder Asya; *Troyen*: r. 28905.

Bericaen zie **Berico**

Bericaen, die a) or. bericanus – zie **Berico**; e) **die Bericaen** – toenaam van **Amijs** <Berican> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXVI, r. 32, 51.

Berican zie **Bericaen, die**

Bericane h) deze toenaam van Galeram/Galerant in *De historie van den vier Heemskinderen* komt niet voor bij Moisan – in *Reinolt von Montalban* heet hij: Galleram/Gal(l)eran von Beubar/von Beacare/von Beaucanane, welke namen rieken naar een verminking/contaminatie van [Moisan I, 2: BEUCAIRE] (zie **[Beucaire]**) met een tweede of derde naam – in *Renaut de Montauban* komt [Moisan I, 1: GALERAN(S) 33 DE BOUILLON] voor – de variant Bericane zou een vertaling / afleiding kunnen zijn van het Latijnse ‘Berico’ (Fr. Berry), bekend als het graafschap van de vader van Amelius [*Speculum historiale*, Douai XXIV, 162]⁶ in de navertelling van broeder Vincent van Beauvais; i) **Bericane** – toenaam van **Galeram van Bericane**; *Heemskinderen*: p. 198.

Berico h) or. (castrum) Berico, waarmee oorspronkelijk de berg Berico⁷ ten zuiden van Vicenza in het huidige Italië bedoeld kan zijn, maar dat door verfransing van het verhaal geïdentificeerd werd als Berry in Frankrijk (zie **Berri 1**); i) **Berico** – kasteel en land van herkomst van **Amijs** <Bericaen> *Amijs ende Amelis*: cap. LXXV, r. 7; cap. LXXVI, r. 6, 29; cap. LXXIX, r. 17, 68; cap. LXXX, r. 100.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Montes>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Mons.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Henegouwen>

4. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bithynia>

6. <https://tinyurl.com/Speculum-XXIV-162>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Monte_Berico.kmz

Berine i) **Berine** – stad in Norwegen waar de verbannen Helene verblijft; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 898, 925, 1460, 1464; i) **Berine** – stad in Norwegen waarheen de van overspel met Yoen beschuldigde Helene verbannen is; *Lorreinen O*: r. 1770, 1821, 1845.

Beringer zie **Berengier 1**

Berit a) [*Rechtters* 9, 3] en [*Rechtters* 9, 46]¹ – geënt op de heidense god Baäl Berith²; e) **Berit** – duivel die door Lucifer naar Stochem dan wel Biervliet gestuurd wordt om zout te halen om de zielen die zij buitgemaakt hebben in de pekelt te zetten; *Spel van Antikerst*: fol. Cr-Cv.

Berleten zie **Barletten**

Bern h) [*Graesse: Berna*]³ — Bern,⁴ stad en kanton aan de rivier de Aare⁵ in Zwitserland – zie ook **Bernier**; i) **Bern** – een ridder uit Bern vecht met Gautier; *Ogyer*: r. 1020; i) **Beerne** – toenaam van [**Derick**] **vanden Beerne**; *Sielen troest*: [Proloog].

Bernadan a) [*West PR: Karmadan*]; e) **Bernadan** – ridder; g) bezit een kasteel van koning Artur – verpleegt met zijn zuster [?] Lanceloet van Lac als deze water uit een vergiftigde bron heeft gedronken; *Lanceloet*: boek II, r. 13056.

Bernaerd zie **Bernaert 4** en **Bernaert van Naisel**

Bernaerd van Naisel zie **Bernaert van Naisel**

Bernaert 1 a) [*Moisan I, 1: BERNARS 51 DE BRU(S)BAN(T)*] – heer van de ‘stad’ Brubant; b) oudste zoon van Aimeri de Narbonne en Hermenjart de Pavie – broer van Beuves de Commercis, Guillaume d’Orange, Ernaut de Gironde, Garin d’Anseune, Aimer le Chétif, Guibelin en vijf zusters – vader van Bertran le Paladin en Guielin; e) **Bernaert**; g) wordt samen met Bertram, Willem van Oringen en Roelant door Karel de Grote naar Pierlepont gestuurd om Aymyn van Dordoene te vragen Lodewijk tot koning te kronen <Barnaert> *Heemskinderen*: p. 23, 32; e) [**Bernart van Brabant**] – baron en raadsman van Karel Meinet <Bernarde van Brabant> *Karl Meinet*: r. A256, 60; e) **Bernhart von Brosbande**; f) vader van Bernhart en Bertram den Palasyn; g) aan het hof van Karel de Grote – met Rulant, Wilhelm van Oryngen en Bertram bode van Karel de Grote aan Heyme <Bernhart> *Reinolt von Montelban*: r. 488, 539, 628, 698, 907, 3687; e) **Bernaert**; g) met Roelant, Willem van Oringen en Bertram boodschapper van Karel de Grote aan Aymijn van Dordoene; *Renout*: r. 11, 137.

1. http://vulgate.org/ot/judges_4.htm

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Baal_Berith

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Berna>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bern.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Aar>

Bernaert 2 e) **Bernaert**; g) vertelt koning Savary welke zes koningen hem belegeren <Bernarde> *Jourdein*: r. 334, 336, 356, 366, 369, 375, 403.

Bernaert 3 e) **Bernaert** – graaf; f) verwant van Gelloen; g) bondgenoot van Otte; *Lorreinen O*: r. 2941.

Bernaert 4 e) **Bernaert** (or. Gernars) – koning van Cretenlande; g) één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand <Bernaerd> *Parthonopeus*: r. 3836, 4362.

[Bernaert] 5 a) correspondeert mogelijk met [Moisan I, 1: GUIELIN(S) 1]; e) **Bernhart**; f) zoon van Bernhart van Brosbande – broer van Bertram den Palasyn; *Reinolt von Montelban*: r. 3941.

Bernaert zie Bernaert van Naisel

[Bernaert, sent] a) [A-Z 4: **Bernardus van Clairvaux**]¹ [*Legenda aurea* CXVI: De sancto Bernardo] [*Gulden Legende*: Van sinte Bernarde [114]] [Moisan I, 2: BERNAT (saint) 2] — **Bernardus van Clairvaux**² (1090-1153); b) zoon van Tescelin le Saur en Aleth Montbard; d) stichter en eerste abt van het Cisterciënzer klooster van Clairvaux (gesticht 1115), streng asceet en kerkleeraar, bijgenaamd ‘doctor mellifluus’ (de honingvloeiende leraar) – feestdag 20 augustus; e) **sinte Bernaert** – aangeroepen bij het nemen van afscheid: “sinte Bernaerts geleye moet bi u sijn sint Jans vrientschap ende sint Geertruys minne” – de naam van Bernaert komt hier uit de lucht vallen, gebruikelijk(er[?]) lijkt J(oh)ans geleide en Geertruis minne [MNW s.v. GELEIDE, 4]³ [MNW s.v. MINNE I, 2] <Bernaerts> *Margrieta van Limborch*: cap. 3; e) **sente Bernaerde**; *Renout*: r. 1728; e) **sant Bernhart**; *Reinolt von Montelban*: r. 7484.

Bernaert van Naisel a) [Moisan I, 1: BERNARS 64 DE NAISIL(L)]; b) oom van Fromont de Lenz; e) **Bernaert van Naisel**; g) probeert met Lancelijn van Verdun de uit Parijs terugkerende Girbeert c.s. te overvallen; *Lorreinen*: fragm. III, r. 750, 759, 783; e) **Barnaerd van Naisel**; f) oom van Fromont; g) verrader – gevangengenomen door Begge, opgesloten bij koning Puppijn – haalt koning Puppijn over om de belegerde, maar machtige Fromont te rehabiliteren <Barnaerd, Barnaerde, Barnaert> *Lorreinen V*: fragm. A, r. 22, 89, 92, 111, 173.

[Bernaert van Nublis] a) [Moisan I, 1: BERNARDUS 65 DE NUBIS]; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]⁴ genoemd als één van de ‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Berraert van Nublis** (or. Berardus de Nublis); g) aanvoerder in het leger waarmee Karel de Grote zich naar Spaengien

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0027.php#a026

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bernard_de_Clairvaux

3. <http://gtb.inl.nl/iWDB/search?actie=article&wdb=MNW&id=11505&lemma=geleide>

4. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

begaf – begraven op het heldenkerkhof van Arle <Berrardus van Nublen>
Turpijn: V, r. 40; XIII, r. 73.

Bernardt e) **Bernardt** (or. Bernadon) – heer van Cabiere in Aragon; f) zoon van Odon van Lusignen – stiefzoon van de koning van Aragon <Bernard>
Meluzine: fol. Y3rb, Y3va.

[Bernart] e) **Bernhart** – graaf; g) adviseert de emir van Babilonien om Floyris en Blantseflur te laten leven; *Floyris ende Blantseflur*: r. 273.

Bernart zie **Bernart van Pavye**

[Bernart van Brabant] zie **Bernaert 1**

Bernart van Britanyen e) **Bernart van Britanyen** – baron van Vrankrich; g) vecht in het leger van Gernas dat Oriette veroverd; *Karl Meinet*: r. A17, 63; A198, 10.

[Bernart von Mondisdier] a) [Moisan I, 1: BERARS 25 DE (DU)MONDI(S)DIER]; b) ZOON van [Moisan I, 2: THIERRI(S) 69] d'Ardane; e) **Bernaert van Mondidier** (or. Bernard de Mon(t)didier) – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille *Galien Rethore*: cap. [21]; e) **Berandis** – ridder van Karel Meinet; f) zoon van Dederich van Ardanien <Berandes, Berant, Berant van Mundesteyr> *Karl Meinet*: r. A240, 45; A242, 32; A245, 27; A246, 15, 52, 63; A247, 10; A248, 2; A249, 52; A276, 48, 68; A279, 4; A283, 7, 9; A290, 14, 66; A409, 43; A455, 7; e) **Bernhart von Mondisdier**; g) legeraanvoerder van Karel de Grote tegen Broyer; *Ogyer*: r. 20135; e) **Bernhart von Mundisdier**; g) aan het hof van Karel de Grote – weigert Ritzart op te hangen; *Reinolt von Montelban*: r. 3683, 4931, 10721, 10771, 11512, 12408; e) **Belard van Mondidier** – één van de Twaalf Genoten van Karel de Grote; g) verder als boven <Belarde> *Renout*: r. 2013, 2067.

[Bernart van Pavye] a) [Moisan I, 1: GERART 92 D'ESPANIE, var. BERNART DE PAVIE] – leenman van Girart de Vienne; e) **[Bernart van Pavye]** – dienaar van Gerart van Vyane <Bernarde van Pavye, Bernart> *Karl Meinet*: r. A499, 61; A501, 28.

Bernd e) **Bernd**; g) aan het hof van Karel de Grote; *Reinolt von Montelban*: r. 3931.

Bernhart zie **Bernaert 1** en **Bernaert 5**

Bernhart zie **[Bernaert, sent]**

Bernhart zie **[Bernart]**

Bernhart von Brosbande zie **Bernaert 1**

Bernhart von Mondisdier zie **[Bernart von Mondisdier]**

Bernhart von Mundisdier zie **[Bernart von Mondisdier]**

Bernier, der a) de man uit Bern (zie **Bern**); e) **der Bernier**; *Ogyer*: r. 1034.

Bernisse i) **Bernisse** – “De eichte sal syn gewysse / Van dem lande van Bernisse. / De nuynde sal van Klammen wesen.” (r. A477, 18-20) – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A477, 19.

Berny zie **Berri 1**

Berote h) in Vergilius [*Aeneis* III, 293]¹ ‘het hooggelegen’ Buthrotum² in Epirus, Griekenland, het huidige Butrint³ in Albanië – koninkrijk van Helenus en Andromache – mogelijk contaminatie met Epirus (zie **Epiros**); k) **Pierote** – burcht in Chaone – waar Helenus en Andromata heersen, als Eneas van Troyen c.s. daar strandt op zijn zwerftocht na de val van Troje; *Troyen*: r. 36002; i) **Berote** – berg in Epyeren, waarachter de havenstad Chaoene ligt; *Troyen Prz*: fol. 136rb.

Berraert van Nublis zie [**Bernaert van Nublis**]

Berragier zie **Berargier**

Berrardus van Nublen zie [**Bernaert van Nublis**]

Berrenghier zie **Berengier 1**

Berrenghier, Strael zie **Berengier 1**

Berri 1 h) [Graesse: **Bitorinus pagus**]⁴ [Moisan I, 2: BERRI] [West PR: **Berri**] [West VR: **Berri**] — het graafschap dan wel het hertogdom Berry⁵ in Frankrijk met als hoofdstad Bourges⁶ – zie ook **Batrangijs**; i) **Berri** – stad of kasteel; *Aiol*: r. 142; i) **Berry** – in het midden van Gallen c.q. Gehaerde Gallia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1571; i) **Berie** – toenaam van **Welter van Berie**, van **Fuckart van Berrien** en van **Huge van Berny** <Berny, Berrien> *Karl Meinet*: r. A198, 19; A218, 13; A225, 13; A237, 17; A243, 62; i) **Berry** – hertogdom van Jan van Berry / Vranckerijcke; *Meluzine*: fol. Z4vb; i) **Berri** alias **Deserte** – met de stad Borges waar de kinderen Ambrosis / Pandragoen en Uter heen gevlucht waren; *Merlijn*: r. 11430, 11628, 12495, 12795; i) **Barrij** – hertogdom van de vader van Willem (van Barrij); *Paris ende Vienne*: cap. [6]; i) **Berry** – vorstendom van Lambrecht; *Roelant*: r. P1133; i) **Berri** – hertogdom – de hertog van Berri bemint tevergeefs de hertogin van Pontieu en wordt verslagen door Saladijn in tweekamp om haar; *Saladijn*: r. 467, 515; i) **Berry** (or. Bituricas) – prinsdom van Lambrecht; *Turpijn*: V, r. 37; XIII, r. 48; i) **Berry** – land in Gallen; *Troyen*: r. 29139; i) **Barry** – hertogdom dat met koning Artus van Bertangien samenspant tegen Vranckrijk en koningin Barthem; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

Berri 2 h) gelet op de context “Berri, Aspere und Denant, [...] Namur [...] und Ludeck [...] und Hoy” (r. 4027-4032) zou Berri in Wallonië gelegen moeten

1. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen3.shtml>

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Butrint>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Butrint.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Bitorinus-pagus>

5. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bourges.kmz

zijn en niet geïdentificeerd mogen worden als **Berri 1**, maar mogelijk als Beauraing¹ of Beringen.²

Berri 3 i) **Berri** – “land” door Karel de Grote uit het bezit van Florenis aangeboden aan Karahen; *Ogyer*: r. 4027.

Bersabea a) [A-Z 3: **Batseba**] — Batseba / Bethsabée³ [2 *Samuel* 11, 3]⁴; b) echtgenote van Uria – later echtgenote van koning David – moeder van een zoon die kort na zijn geboorte stierf en vervolgens van Salomo; d) voor wie David na een verkwikkend middagslaapje in grote lust ontbrandde toen hij haar vanaf zijn dak in de tuin een bad zag nemen, waarna hij haar ontbood en dadelijk besliep – toen het kind kort na de geboorte als straf van God stierf, troostte David haar door opnieuw een kind bij haar te verwekken – toen Davids vierde zoon Adonia zich de koninklijke macht had toegeëigend, slaagde zij erin de oude David aan zijn belofte te houden dat Salomo koning zou worden; e) **Barsabee**; f) moeder (met David als vader) van Salomon; g) voorbeeldige vrouw omdat zij haar vertoornde echtgenoot zachtmoedig kon stemmen; *Minnen loep*: boek II, r. 3791; boek IV, r. 964; e) **Bersabea**; f) echtgenote van Urias – geliefde van David; g) exemplarisch overspelige vrouw; *Vergi Prz*: r. 8.

Bersele h) vermoedelijk het huidige Beersel⁵ [Graesse: **Barsela**]⁶ ten zuiden van Brussel in België, dat destijds inderdaad Bersele heette; i) **Bersele** – toenaam van **Heile van Bersele** en **Hughe van Bersele** <Beersele> *Boerden*: XVIII, r. 1, 19, 32, 95.

[**Berselonen**] zie **Barselonne**

Berta zie **Berte 1**

Berta Ganpiet zie [**Berte metten Breden Voeten**]

Bertaenge zie [**Bertaengie**] 1

Bertaengen zie [**Bertaengie**] 1, **Bertaengie 2** en [**Bertaengie**] 3

Bertaengen, Grote zie **Bertaengie 2**

Bertaengen, Clene zie [**Bertaengie**] 1

Bertaenghen zie **Bertaengie 2**

[**Bertaengie**] 1 h) [Graesse: **Armorica (provincia)**]⁷ [Moisan I, 2: BRETAGNE 1]

[West PR: **Bretaigne**] [West VR: **Bretai(n)gne**] — Bretagne la Menor / Petite – Bretagne⁸ in Frankrijk – niet altijd te onderscheiden van (Groot-)Britannië

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beauraing.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beringen.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bathsheba>

4. http://vulgate.org/ot/2samuel_11.htm

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Beersel.kmz

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Barsela>

7. <http://tinyurl.com/Graesse-Armorica-provincia>

8. <https://en.wikipedia.org/wiki/Brittany>

(zie **Bertaengie 2**) – hetzelfde als **Armorike** – zie ook **die Bertoene 1** en **[Wilde Britanien]** – zie ook **Blatoene**; i) **Baertanien** – hertogdom in Gallen c.q. Gehaerde Gallia / in het noorden van Gallen c.q. (wel) Gheclede Gallen – onderworpen aan Alexander de Grote <Bartangen, Bartanien, Bertaengen, Bertanien, Carcaengen> *Alexanders geesten*: boek I, r. 1087; boek VII, r. 1560, 1567, 1757; boek VIII, r. 104; boek X, r. 335, 1168; i) **Bartaenge** – land van herkomst van een page <Bartaengen> *Couchi*: fragm. VI, r. 313; i) **Bartangen** – toenaam van **Salomon van Bartangen**; *Heemskinderen*: p. 174; i) **Brittangien** – waar Helena van Constantinopolen aanspoelt, nadat zij met haar tweelingzootjes in een bootje uit Londen vertrokken is – waar zij tijdens haar slaap haar beide kinderen kwijtraakt aan een wolf en een leeuw – waar zij 6 [16] jaar in Nantes verblijft in een huis van arme vrouwen – maar uiteindelijk vertrekt omdat men daar ongelovig is – waar de heremijt Felix woont, die zich over beide jongetjes ontfermt totdat zij 16 jaar oud zijn <Bretanien, Brietangien, Bri[t]tangien> *Helena van C*: cap. [13]-[14], [19]; i) **Bertaenge** – landstreek; *Huge M*: r. 401; i) **Britangen** – hertogdom; *Jan uut den Vergiere*: cap. 29; i) **Britanyen** – land van Bernart van Britanyen – toenaam van **Salomon van Britanyen** – koninkrijk van Aristannus – door Karel Meinet aan Fuckelmet gegeven bij diens huwelijk met Marmorinen <Britanien, Brytanien, Brytania> *Karl Meinet*: r. A17, 63; A198, 10; A233, 26; A290, 28; A357, 44; A514, 41; A524, 48; i) **Bertangen** – nieuwe naam van **Armorike** – de inwoners heten Bertone – Julius heeft een schatting op Bertangen ooit met geweld verkregen – waar koning Artur Richoen heeft verslagen – waarin Sint Michiels Berch ligt; *Lanceloet*: boek IV, r. 9696, 9749, 9819, 10073; i) **Clene** **Bartanien** – land van herkomst van Ymeine; *Lantsloot*: r. 33; i) **Be[r]taengien** – landstreek waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Britanien** – hertogdom – de jonge hertog van Britanien wenst Adriane te huwen en is jaloers op de Ridder met dat Kruyce, wat tot een tweegevecht en zijn dood leidt; *Meliadus*: cap. 32-33; i) **Bretanien** – koninkrijk <Britanien, Bretanyen, Bretaignien> *Meluzine*: fol. A6va, D6ra, D6rb, E1ra, E1rb, E3vb, F1vb, F4va, F4vb, F6vb, P2rb, S1rb; i) **Clene Bertanien** – landstreek – aan de andere kant van de zee gelegen (vanuit Bertanie) <Bertanien Clene, Britanien Clene, Clene Bertaengen, Clene Britanien, Cleyne Britanyen, Klein Bertanien, Klein Britanien, Kleine Bertanien, Kleine Britanien> *Merlijn*: r. 11496, 11626, 12935, 13179, 25871, 31731, 31793, 35751; i) **Brytanyen** – land van herkomst van Salomon; *Ogyer*: r. 235; i) **Brytaengien** (or. Britaigne) – hertogdom – de hertog van Brytaengien neemt deel aan het driedaagse toernooi te Lonnen met als prijs de hand van de koningsdochter Helena; *Olyvier van Castillen*: cap. 26; i) **Bertaengen** – hertogdom van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*:

r. 5302; i) **Bartanghen** – “tusschen Bartanghen ende Pollanen” – geografische beeldspraak voor ‘overal’; *Reynaert F*: r. 289; i) **Brytangen** – toenaam van **Salmon von Brytangen**; *Reinolt von Montelban*: r. 12401; i) **Portaengen** – “tusschen Portaengen ende Polanen” – geografische beeldspraak voor ‘overal’ – vrijwel zeker corrupt, de meest waarschijnlijke oplossing lijkt een contaminatie van Portugale en Bertaengen – in een specifiek Hollandse tekst zou Portengen in Utrecht bedoeld kunnen zijn; *Reynaert A*: r. 301; i) **Bretaignen** – koninkrijk van Salomon van Bretaignen / Bretanien <Bretanien> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Britanien** – koninkrijk van Astragnus; *Roelant*: r. P1130; i) **Bertaengen** – land in Gallen / Vrancrycke <Bortaengen, Cartanien> *Troyen*: r. 29128, 29135, 29325; i) **Britanien** (or. Britannia) – koninkrijk van Arastagnus; *Turpijn*: XIII, r. 44; i) **Bertangien** – koninkrijk van Artus van Bertangien <Bartangien, Bartanien, Bretangien> *Valentijn ende Oursson*: cap. 60, 62.

Bertaengie 2 h) [Graesse: *Anglia*]¹ [Moisan I, 2: BRETAGNE 2] [West PR: *Bretaigne*]

[West VR: *Bretai(n)gne*] – (Grant) *Bretaigne* – (Groot-)Brittanië² d.i. Engeland inclusief Wales, eiland ten westen van het Europese continent³ – volgens de legende gesticht door Brutus – niet altijd te onderscheiden van Bretagne in Frankrijk (zie [Bertaengie] 1) – zie ook **die Bertoene 2**, **dat Bertoens en Hystorien van Britaengen** – zie ook **Bloye en Engelant**; i) **Baertanien** – sommige inwoners zijn dom, omdat zij geloven in de wederkomst van koning Artur; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1802; i) **Bertaengie** – het land van koning Artur <Bertaengen> *Ferguut*: r. 1762, 2741; i) **Bretanie** – oude naam van **Inghelant** – waar Brutus naartoe is gegaan; *Florimont*: r. 174; i) **Brytanigen** alias **Engelant** – koninkrijk van Utegier, later van Pandragoen, daarna van Uter Pandragoen, uiteindelijk van Artur <Britaengen> *Graal & Merlijn*: r. [4185], 6047; i) **Bertaengen** – land waar Reynout beweert geboren te zijn; *Heemskinderen*: p. 117; i) **Grote Bertangen** – waar grote rouw heerst over de vermeende dood van Lanceloet van Lac – waar Helizeers is geweest <Grote Bertaengen, Groten Bertangen> *Lanceloet*: boek II, r. 11566, 24183, 25474, 26095, 26382, 28433, 29416; i) **Bertangen** – buurland van Vlaendren <Bertanien> *Lanceloet*: boek II, r. 24367, 32259; i) **Grote Bertangen** – waar Galaat het Graalavontuur zal meemaken – waar Joseph van Aromathien en Josep zijn geweest; *Lanceloet*: boek III, r. 410, 1523; i) **Bertangen**; *Lanceloet*: boek III, r. [410], 534, [1523]; i) **Bertangen** – waarheen Walewein vertrekt nadat hij de vrede tussen de koningen van Arragoen en Portegale heeft doen sluiten; *Lanceloet*: boek III, r. 21962; i) **Grote Bertangen** – koninkrijk van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV,

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Anglia>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/History_of_the_British_Isles

3. <http://www.columbia.edu/itc/mealac/pritchett/00maplinks/mughal/ruscelli1574/europe01.jpg>

r. 5526, 11949, 12399, 12424; i) **Bertangen** – waarheen de Graal gebracht is; *Lanceloet B*: r. 101; i) **Bartaenge** – koninkrijk van koning Artur <Bartaengen> *Lantsloot*: r. 4096; i) **Bertanie** – koninkrijk van Artur – aangevallen door de Sennen onder leiding van diverse koningen – overwint uiteindelijk – eigenlijk één van Rome – door keizer Lucet van Rome vergeefs aangevallen <Bertanien, Bertanien lant, Britanie, Britanien, Britanyen, Britius dlant, Brytanie, Brytanien, Brytanien lant, Brytanyen, Groet Bertanien, Grote Bertanien, Groten Britanien> *Merlijn*: r. 12168, 12935, 13472, 13487, 13491, 13519, 13527, 13545, 16153, 16566, 16574, 17146, 19139, 21837, 22378, 22383, 22643, 22967, 23855, 25777, 26923, 26928, 27069, 27141, 28068, 32345, 33016, 33418, 34921; i) **Bertangen** – koninkrijk van Artur <Bartaengen> *Moriaen*: r. 31, 978, 2871, 2886; i) **Bertangen** – koninkrijk van Artur – aangevallen en geplunderd door de koning van Yrlant <Bartangen> *Mouwen*: r. 2840, 2948, 3459, 3991; fragm., r. 308; i) **Bertange** – waarheen (in Engellant) Charloet door Karel de Grote wordt gestuurd; *Ogyer*: r. 2374; i) **Bertange** – land, waar strijd werd geleverd over de opvolging van Uterpandragoen en die van Lot <Bertangen> *Perchevael J*: boek II, r. 40149; i) **Britanien** – waar de vermomde Reynolt beweert geboren te zijn; *Reinolt von Montelban*: r. 6649, 6653, 6697; i) **Bartaengen** (or. Bretagne) – koninkrijk van koning Artus van Bartaengen <*Rose B*: Bertaenghen> *Rose C*: r. 1119; *Rose V*: r. 1123.

[Bertaengie] 3 h) exacte identificatie onzeker: Klein- dan wel Groot-Brittannië (zie **Bertaengie 1, 2**); i) **Bartaengen** – land door Cesar veroverd, waar men de “nederduitse spraec” niet verstaat; *Caesar Prz*: fol. 59r; i) **Bartaengien** – land van herkomst van een zeer sterk ridder; *Gaver Capeel*: r. 59.

Bertaens zie **Bertoens, dat**

Bertalie zie **Bertelay die Rode**

Bertange zie **Bertaengie 2**

Bertangen zie **[Bertaengie] 1** en **Bertaengie 2**

Bertangen, Grote zie **Bertaengie 2**

Bertanie zie **Bertaengie 2**

Bertanien zie **[Bertaengie] 1** en **Bertaengie 2**

Bertanien, Gro(e)t(e) zie **Bertaengie 2**

Bertanien, Kle(i)n(e) zie **[Bertaengie] 1**

Bertanien Clene zie **[Bertaengie] 1**

Bertanien lant zie **Bertaengie 2**

[Bertanienlantsee, die] h) [Graesse: *Britannicum fretum*]¹ — het Kanaal,² de zee-engte tussen Frankrijk en Groot-Brittannië – hetzelfde als **die Bracten**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Britannicum-fretum>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/English_Channel

Zee – zie ook **Bertaengie 2**; i) **Bartanienlantsee** – zee tussen Frankrijk en Engeland; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1545.

Berte 1 a) [Moisan I, 1: BERTE 2, dite “la petite Berte”]; b) dochter van [Moisan I, 1: BERTE 1, “aus grans piés”] en [Moisan I, 2: PEPIN(S) 1, “le Bref”] – zuster van [Moisan I, 1: CHARLE(S) 1, var. CHARLEMAINE(S)] – echtgenote van [Moisan I, 1: MILE(S) 48, var. MYLON D’AIGLENT] en later van [Moisan I, 1: GANEL(L)ON] – moeder van [Moisan I, 2: rol(l)an(s) 1] met Mylon d’Aiglent als vader; e) **Berte**; f) zuster van Karll Meynet – echtgenote van Mile van Ingelheym – moeder van Rolant en Baldewin <Berta, Berten> *Karl Meinet*: r. A344, 55; A496, 45; A497, 5; A508, 8, 47.

Berte 2 e) **Berte**; f) dochter van Florant – halfnicht van Pepijn – peetdochter van koning Karel van Vrankerike; g) tevergeefs bemind door Pepijn <Berten, Bertine> *Ongeïdentificeerd 3*: r. 12, 94, 107, 325.

[Berte metten Breden Voeten] a) [A-Z 6: Berte met de brede voeten]¹ [Moisan I, 1: BERTE 1], toegenaamd: ‘aus grans piés’ — Bertrada² (circa 725-783) – haar toenaam zou erop kunnen wijzen dat zij met een klompvoet geboren werd,³ maar lijkt in het chanson de geste *Berte aus grand piés* van Adenet le Roi⁴ niet veel meer te betekenen dan dat zij twee bovengemiddeld grote c.q. dikke voeten had; b) historisch: dochter van Charibert van Laon – echtgenote van Pepijn III de Korte – moeder van Karel de Grote – literair: dochter van roi Flore en reine Belissant de Hongrie, en vrouw / echtgenote van Pépin, en moeder van Charlemagne; e) **Beerte**; f) dochter van Florijs en Blancefloer – pleegdochter van Symoen en Constance – echtgenote van Pippijn van Vranckerike; g) door haar min Margiste verraden <Beerten> *Beerte*: r. 22, 56, 168, 197, 388; e) **Baerte metten Breden Voeten**; f) dochter en enig kind van Floris en Blancefloer – echtgenote van Puppijn – moeder van Kaerle van Vrankerike; *Floris ende Blancefloer*: r. 3961; e) **Beerte**; f) dochter van Floris en Blancefleur – echtgenote van Pippijn – moeder van Kaerle; *Floris ende Blancefleur*: cap. [7]; e) **Berte van Vranckriche**; f) echtgenote van Pippyn – moeder van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A90, 14; e) **Berta Ganpiet** [lees: Granpiet] alias **Bertrada**; f) dochter van de koning van Hongerien – echtgenote van Puppijn die Cleyne – moeder van koning Karel die Grote; *Malegijs*: p. 2; e) **Bertrada** alias **Berta Ganpiet**; f) dochter van de koning van Hongerien – echtgenote van Puppijn die Cleyne – moeder van koning Karel die Grote; *Malegijs*: p. 2; e) **Berthe met de Groote Voeten** – koningin van Vrancrijc; f) echtgenote van Carel de Groote – moeder van Alix; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10;

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0010.php#a009

2. https://de.wikipedia.org/wiki/Bertrada_die_J%C3%BCngere

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bertrade_de_Laon

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Adenet_le_Roi

e) **Barthem** – koningin van Vranckrijck; f) echtgenote van koning Pepijn van Vranckrijck – moeder van Carolus alias Carel de Grootte – peetmoeder van Oursson; g) ten onrechte door Pepijn verstoten, maar dankzij God en Pepijns heren weer in genade aangenomen – ten onrechte verstoten door keizer Alexander van Grieken na beschuldigd te zijn van overspel door een valse ridder die haar zijn liefde verklaarde, maar waar zij niet op in ging – met wie koning Artus van Bertangien wil huwen als hij denkt dat Pepijn in gevangenschap gestorven is, om zo koning van Vranckrijck te worden – vlucht naar Lions – wordt [met vergif] gedood door haar oude ‘kamenierster’, die zich heeft laten omkopen door Hanefroy en Hendrick <Barthe, Berthem> *Valentijn ende Oursson*: cap. 1, 3, 11, 13, 33, 52, 60, 62, 64-65.

Berte van Vranckriche zie [**Berte metten Breden Voeten**]

Bertelay die Rode a) [West PR: Bert(h)olai], toegenaamd: ‘le Rous’; e) **Bertelay die Rode** – verrader (vandaar ook ‘le Rous’), in dienst van koning Leodegan van Carmelide; g) wreekt de dood van zijn neef door een ridder te doden, veroordeeld door de raad van koning Leodegan omdat hij zijn geschil niet voor de rechter (de koning) heeft gebracht – vertrekt in wrok en verblijft bij de ‘valscce’ Jenover <Bertalie, Bertelay, Bertelaye, Bertelayen> *Merlijn*: r. 22776, 27925, 27945, 27946, 27949, 27984, 28005, 28015, 28027.

Bertelute van Perssen e) **Bertelute van Perssen** – Saraceense, woont in Sormosane in Persen; f) echtgenote van de sultan van Persen – moeder van koning Antenor van Spaengien, koning Glutifax van Alexandrien, Jolente en de reus Makebeer; g) met een groot leger aanwezig bij de belegering van Rotsefluer – tijdens huwelijksfeest van Synageel en Jolente gedood door Malegijs <Berteluite, Berteluten> *Malegijs*: p. 122-125, 127-131, 305, 317, 334.

Berthamas e) **Berthamas**; g) geheime geliefde van Lucrecia – aanwezig bij en medeplichtig aan het verraad door Lucrecia en de vernedering van Virgilius – gestraft door Virgilius die hem voor aller ogen als een naakte zot met modder naar de eveneens naakte Lucrecia laat gooien; *Minnen loep*: boek I, r. 2633.

Berthe met de Grootte Voeten zie [**Berte metten Breden Voeten**]

[**Bertijn, sent**] a) [Moisan I, 1: BERTIN 1 (saint)] — Bertinus¹ († ca. 700), abt van het Benedictijner klooster Sithiu, het latere Sint-Omaars – zie ook [**Sent Bertins**]; d) feestdag 5 september; e) **sente Bertijn** – heilige; *Lorreinen*: fragm. VI, r. 146.

Bertine zie **Berte 3**

[**Bertins, Sent**] zie [**Sent Bertins**]

Bertoen zie **Bertoene, die 2**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bertin>

Bertoene, die 1 a) [Moisan I, 1: BRETON(S)] — de Bretons, de inwoners van Bretagne (zie [Bertaengie] 1); e) **die Baertoene** – de inwoners van Baertanien; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1087; e) **die Bertoene** – volk; g) hebben vete met de Normanne, waarin Karel de Grote verzoening bewerkstelligt – raadsliden van Karel de Grote bij het proces tussen Yoen en Otte; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1408, 2057; e) **die Bertoene** – volk; g) bondgenoten van Karel de Grote tegen Agulant; *Lorreinen O*: r. 233; e) **die Bertoene** – volk; g) nemen als bondgenoot van Vrankerike deel aan het toernooi om Melioers hand <Bertone, Bert[onge]> *Parthonopeus*: r. [3766], 5068; fragm. M I, fol. 1va, 31; e) **die Britoenen** (or. Britannes); g) aan wie Karel de Grote het land van Navarre als beloning gaf als zij daar wilden blijven <Brytoenen> *Turpijn*: V, r. 32; IX, r. 44; XIII, r. 50.

Bertoene, die 2 a) de Britten – zie ook **Bertaengie 2**; e) **die Bertone** – volk of leger uit Bertangen; g) verslaan de Romeinen, die hen voorheen laf noemden <Bertoene, Bertonen> *Lanceloet*: boek IV, r. 9905, 9908, 9926, 9933, 9945, 9957, 9965, 9994, 10053, 10076; e) **die Bertoene** – volk of leger uit Bertanie; g) strijden tegen de Romeinen <Britune, Brytone> *Merlijn*: r. 12075, 32187, 34876, 34909; e) **die Bertoenen** – volk of leger uit Bertangen – onderdanen van koning Artur; *Moriaen*: r. 4511; e) **die Bertoen** – samen met Friesen, Scotten en Engelsch mee met Charloet uit Engellant om Karel de Grote te hulp te komen <Berton, Britoene> *Ogyer*: r. 2380, 2598, 2623.

[Bertoens, dat] n) het Brits – taal – zie ook **Bertaengie 2**; o) **Bartaens** – taal die gesproken wordt in Bertaengen – taal die Reynout bij de paardenrace van Karel de Grote spreekt om niet herkend te worden <Bartaens> *Heemskinderen*: p. 116, 117; o) **Bertoens** <Brytoens> *Merlijn*: r. 33771; o) **Brytons** – gesproken door de vermomde Reynolt en Malegys; *Reinolt von Montelban*: r. 6587, 6647.

Bertolt mitten Langen Vingeren zie [Bertout metten Langen Vingeren]

Berton zie **Bertoene, die 2**

Bertone zie **Bertoene, die 1** en **Bertoene, die 2**

Bertonge zie **Bertoene, die 1**

[Bertout metten Langen Vingeren] e) **Bertolt mitten Langen Vingeren** – dorpeling; g) neemt deel aan de aframmeling van Bruyn; *Reynaert Prz*: r. 595; e) **Bertout mitten Langen Vingeren** – correspondeert met [Ludolf metten Crommen Vingeren] (in *Reynaert A en F*) – dorpeling; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 824.

Bertrada zie [Berte metten Breden Voeten]

Bertram 1 a) [Moisan I, 1: BERTRAN(S) 2]; b) zoon van Naimes de Baviere – broer van Richier; e) **Bertram**; f) zoon van Dunay van Bamere – broer van Ridsier; g) wordt samen met Bernaert, Willem van Oringen en Roelant door Karel de Grote naar Pierlepont gestuurd om Aymyn van Dordoen te vragen Lodewijc

tot koning te kronen – kiest partij voor Tulpijn als deze stelling neemt tegen Karel de Grote die Ridsaert, Adelaert en Wridsaert wil laten ophangen <Bartram> *Heemskinderen*: p. 23, 32, 52, 105; e) **Bertram** – ridder van Karel Meinet; g) bode van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A229, 46; A232, 48; A235, 68; e) **Bertram von Bavier**; f) zoon van Naymes von Bavier – neef van Ogier; g) als gijzelaar voor Ogier bij Karel de Grote achtergebleven – draagt tegen Ogier en Blanckards leger de Oliflamme – doodt op lafhartige wijze Reynier (die niet tegen Ogiers verwanten wil vechten) en wordt daarom door Ogier gedood <Bertram, Bertrame, Bertramen, Bertrams> *Ogyer*: r. 1413, 1417, 1426, 1430, 1432, 4291, 9797, 9800, 9803, 9923, 9941, 9965, 9978, 9988, 9995, 9999, 10005, 10016, 10031, 10056, 10077, 10088, 10092, 10097, 10609, 10614, 10619, 10625, 10638, 10646, 10649, 10652, 10653, 10659, 10672, 10676, 10682, 10695, 10709, 10716, 10721, 10734, 10754, 10758, 10763, 10766, 10778, 10785, 10792, 10802, 10805, 10807, 10817, 10871, 15446, 15458; e) **Bertram**; g) met Roelant, Willem van Oringen en Bernaert bode van Karel de Grote aan Aymijn van Dordoene <Bertrande> *Renout*: r. 9, 24, 136; e) **Bertram der Messagier** – heer van Beyern; f) zoon van Dunamels von Bavier – broer van Rytschier; <Bertram, Bertram von Massagier> *Reinolt von Montelban*: r. 2112, 4904, 5739, 9538.

Bertram 2 a) mogelijk dezelfde als **Bertram 1**; e) **Bertram** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) gaat met Aymijn van Eggermont mee naar Turckien om Malegijs te bevrijden; *Malegijs*: p. 321, 323.

Bertram 3 e) **Bertram** (or. Bertand / Bertrams) – graaf van Poitiers; f) zoon van graaf Heinric van Poitiers – broer van Swane alias Blancke – stiefbroer van Raymondijn <Bertrand, Bertrant> *Meluzine*: fol. B1ra, B5vb, C2ra, C2va.

Bertram 4 e) **Bertram** (or. Bertrand) – ridder uit Enghelandt; g) krijgt gratie van Rijckaert zonder Vreese op voorwaarde dat hij de gekwetste Amoureuken van Galles en de andere gewonden zal escorteren naar Enghelandt; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 11.

Bertram 5 e) **Bertram**; g) metgezel van Gernout; *Wisselau*: r. 378.

Bertram zie **Bertrant 2**

Bertram den Palasyn a) [Moisan I, 1: BERTRAN(S) 1 LI PALAZIN] – dat wil zeggen: ‘aan het paleis verbonden’; b) kleinzoon van Aimeri de Narbonne – zoon van Bernard de Brubant; e) **Bertram den Palasyn**; f) zoon van Bernart von Brosbande – broer van Bernhart – vader van Gerhart en Ganelin; g) met Rolant, Wilhelm van Oryngen en Bernhart bode van Karel de Grote aan Heyme <Bertram, Bertramm> *Reinolt von Montelban*: r. 487, 538, 627, 698, 906, 3691, 3941.

Bertram der Messagier zie **Bertram 1**

Bertram von Bavier zie **Bertram 1**

Bertram von Massagier zie **Bertram 1**

Bertram van Sessune e) **Bertram van Sessune** – Frans ridder; *Aiol*: r. 490, 491.

Bertramm zie **Bertram den Palasyn**

Bertrand zie **Bertram 3**

Bertrant 1 a) [Moisan I, 1: BERTRAN 6]; e) **Bertrant** – één van de Twaalf Genoten van koning Kaerle die Groote; g) sterft op de Ronchevale in Spaengnen in de strijd tegen de Sarazijnse koning Marchille; *Galien Rethore*: cap. [16].

Bertrant 2 e) **Bertrant** (or. Bertrand) – koning van Anssay; f) eerste zoon van Anthonis en Kerstine – broer van Lochier – echtgenoot van Melidee van Anssay <Bertram> *Meluzine*: fol. N3ra, N4va, P2rb, X6ra, Y2vb.

Bertrant zie **Bertram 3** en **Bertram den Palasyn**

Betrijs zie **Betijs**

Berugier zie **Berengier 1**

Berus zie **Serus**

Bescudde, ten j) or. ‘la rescouse’ (lett. ‘de verlossing’) – ‘rechet’ (versterkte plaats) dat zijn naam dankt aan het feit dat koning Vertiger daar ooit zijn toevlucht zocht; k) **ten Bescudde** – kasteel van koning Ventres van Garlot op zes mijlen van Garlot – ooit toevluchtsoord van koning Vertegier – waar koning Ventres zijn echtgenote en twee zoons met de drossaard heenstuurt, maar waar zij worden opgewacht door de Sennen; *Merlijn*: r. 32595.

Besebuc zie **Belsebuc**

Besele zie **Belsele**

[Besloten Eilanden, die] h) [West PR: Lontai(g)nes I(1)les] – land van koning [West PR: Clamadeu], later veroverd door [West PR: Galehot 1] – hetzelfde als **die Verre Eilande** en **[die Vremde Eilande]**; i) **[die Besloten Eylanden]** – land van herkomst van koning Clamedijn van den Beslotenen Eylanden <van den Beslotenen Eylanden> *Merlijn*: r. 15649.

Bessus a) Bessus¹ (4e eeuw v.C.), satraap van Darius III Codomannus; e) **Bessus** – later koning van Bacteren; g) Perzisch legeraanvoerder – één van de moordenaars van koning Daris van Percen – vlucht naar Bacteren – na gevangengenomen te zijn door Alexander de Grote uitgeleverd aan Daris’ broer Exateus en gehangen <Bessuse> *Alexanders geesten*: boek V, r. 367, 552; boek VI, r. 939, 999, 1014, 1047, 1116, 1178, 1207, 1233; boek VII, r. 89, 105, 121, 142, 177, 273, 297, 316, 325, 335, 339, 359, 367, 395, 405, 409, 686, 1277, 1872, 1875; boek VIII, r. 45, 221, 801, 806, 828, 840.

Bestoc j) [West PR: Bestoc] – kasteel in Gaule; k) **Bestoc** – kasteel van Frole, met Rolants Eylant <Bestor> *Lanceloet*: boek II, r. 34951, 35005.

Betake zie **Benake**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bessus>

Bethania h) [Graesse: **Bethania (castellum)**]¹ [Moisan I, 2: BETANIE] [West PR: **Betanie**] [West VR: **Bethanie**] — Betanië,² dorp op de Olijfberg in Jeruzalem [Mattheus 21, 17]³ – woonplaats van Simon de Melaatse; i) **Bethania** – woonplaats van ‘Symon die lazarus was’, verbetering door Jacob van M(a)erlant van zijn Oudfranse bron; *Graal & Merlijn*: r. 243; i) **Bethanie** – waar in het huis van Symon Maria Magdalene Jezus van Nazareths voeten zalfde <Betanien, Bethanien> *Leven ons Heren*: r. 1396, 1616, 1711, 4750; i) **Bethanien** – waar Jezus Lazarus uit de dood opwekte; *Negen Quaetsten*: fol. H1v.

Bethanie(n) zie **Bethania**

Bethelehem zie **Bethlehem**

Bethleem zie **Bethlehem**

Bethlehem h) [Graesse: **Bethleem**]⁴ [Moisan I, 2: BEL(L)EANT] [West PR: **Bethleem**] [West VR: **Bethleem**] — Bethlehem⁵ in Judea, het huidige Bayt Lahm⁶ op de Westelijke Jordanoever – volgens de canonieke en deuterocanonieke evangeliën de geboorteplaats van Jezus (van Nazareth) [Mattheus 2, 1]⁷ – waar de moord op de Onnozele Kinderen plaatsvond [Mattheus 2, 16]⁸; i) **Bethelehem** – stad – waar de zoon van God geboren werd; *Eneide*: r. 13413; i) **Bethlehem** – nieuwe naam van **Effrata** – geboortestad van Jezus van Nazareth; *Graal & Merlijn*: r. 113; i) **Bethleem** – geboorteplaats van God; *Heemskinderen*: p. 98; i) **Bethleem** – geboortestad van Jezus Christus; *Hughe Prz*: p. 38; i) **Bethleem** – geboortestad van Jezus Christus – waarheen keizer Augustus al het volk ontbood om daar belasting te betalen <Bethlehem> *Leven ons Heren*: r. 315, 322, 329, 384, 396, 414, 505, 571, 701, 709, 717, 3428; i) **Bethleem** – waarheen de Drie Koningen dankzij een ster geleid werden; *Peeter van Provencon*: fol. L4v; i) **Bethlehem** – bedevaartsoord; *Reinolt von Montelban*: r. 3121, 5188; i) **Bethleem** – stad nabij Jherusalem, waar sinte Jheronimus woonde; *Servaes*: boek I, r. 828.

Betijs a) or. Betis, graaf van Gadres, wiens naam geënt lijkt op de door Quintus Curtius Rufus⁹ genoemde gouverneur van Gaza, Betis, die de stad verdedigde tegen Alexander de Grote – mogelijk dezelfde als **Becus**; e) **Betijs** – ridder; f) jongste zoon van Gadefeer van Larijs – broer van Gadifeer van Pheson en

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bethania-castellum>

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Bethany_%28Israel%29

3. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_21.htm

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Bethleem>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bethlehem>

6. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bayt_Lahm.kmz

7. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

8. http://vulgate.org/nt/gospel/matthew_2.htm

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Quintus_Curtius_Rufus

Phesonie – neef (zoon van de broer) van Cassamus van Larijs; g) strijdt mee tegen Claris van Indie – verliefd op Ydorus – koning in het Koningsspel <Betis, Betise, Bertrijs, Bettijs> *Cassamus*: r. 189, 512, 635, 653, 769, 784, 855, 864, 946, 959, 1030, 1104, 1223, 1285, 1305, 1369, 1531, 1875; e) **Betijs** <Betise> *Cassamus L*: fol. 1Vb, 17.

Betius a) or. “li vertuos reis de Frise” [Constans, r. 11320]¹ – ‘vertuos’ is door de vertaler abusievelijk opgevat als eigennaam; e) **Betius** – koning van Pryse; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 12691.

Betlehem zie **Bethlehem**

Bettijs zie **Betijs**

Betulia h) [Graesse: **Betulia**]² — Bet(h)ulia³ in Judea [*Judith* 6, 7]⁴; i) **Betulia** – stad – woonplaats van Judit, belegerd door Olifernes; *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1008, 1047; i) **Bethulien** – stad die door Holophernes belegerd, maar door de weduwe Judith ontzet wordt; *Bedroch der vrouwen*: fol. D2v.

Betune[.] a) gelet op de context is niet de plaats Béthune⁵ in Artois, Frankrijk bedoeld; e) **Betune[.]**; f) broer van Sibeli; g) begeeft zich met zijn moeder naar Ongherien als hij hoort van Sibeli’s vermissing; *Sibeli H*: r. 115.

Beu** zie **Beau****

Beuerepa(e)r zie **Beaurepar**

Beuerpare zie **Beaurepar**

Beufloer a) correspondeert met [Moisan I, 1: ESCLARMONDE 1] – verbastering van Beaufleur, lett. ‘mooie bloem’; b) echtgenote van koning Sorgalant van Monbrant – later echtgenote van Vivien; e) **Beufloer** – Saraceense van geboorte; f) dochter van koning Yvorijn en Oriande – geliefde, later echtgenote van Vivien – moeder van Aymijn; g) Christen geworden – vlucht naar Eggermont, daar belegerd door haar vader – sterft na de dood van Vivien van verdriet of waanzin; *Madelgijs*: fragm. IX, r. [225], 244; e) **Benfluer** – Saraceense van geboorte; f) dochter van koning Yvorijn van Mombrant 3 – zus van koning Yvorijn (jr.) van Mombrant 4 – pleegmoeder van Vivien van Mombrant – echtgenote van Vivien van Eggermont – moeder van Aymijn van Eggermont; g) begeerd door de sultan van Persen maar verliefd op Vivien – reist zwanger naar Eggermont – wordt daar belegerd door haar vader, maar door Spiet en Vivien c.s. bevrijd – trouwt (na achttien jaar) eindelijk met Vivien – sterft van verdriet bij de aanblik haar bij Mayorcken gestorven

1. <https://archive.org/details/leromandetroie02benouoft/page/170>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Betulia>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bethulia>

4. http://vulgate.org/ot/judith_6.htm

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Béthune.kmz

echtgenoot – eervol begraven in Eggermont; *Malegijs*: p. 11, 24-29, 31-35, 37, 39, 40, 42-45, 47, 63, 72-74, 90, 91, 93, 94, 97, 102, 104, 108, 111-113, 115, 116, 120, 131, 151, 155, 157.

Beulant zie **Beulant**

Beurepaer zie **Beaurepar**

Beute Bretaingne zie [**Wilde Britanien**]

Beveloen sonder Baraet zie **Buevijn sonder Baert**

[**Beuvijn**] zie **Buevijn van Austoen**

Bevaes zie [**Beuvaes**]

Beverwijk h) [Graesse: **Berewicum super Twedam**]¹ — Berwick-upon-Tweed,² havenstad aan de rivier de Tweed³ en de Noordzee, alsook een graafschap in Northumberland, Schotland; i) **Beverwijk** – stad in Bertaengen waar de van gedaante veranderde Reynout beweert geboren te zijn; *Heemskinderen*: p. 117.

Bevis zie **Buevijn van Austoen**

[**Bevoen**] zie **Buevijn sonder Baert**

Byart zie [**Liaert**]

Biauvaes zie [**Beuvaes**]

Biblides zie **Blibis**

Biblio zie **Biblis**

Biblis a) [West VR: **Biblis**] — Byblis⁴; b) in Ovidius' *Metamorphoses*⁵ [boek IX, r. 453]⁶ een dochter van Miletus en Cyanea – tweelingzuster van Caunus; d) sterft van verdriet en waanzin wegens haar onbeantwoorde incestueuze liefde voor haar broer Caunus en verandert in een bron in het bos; e) **Biblis** – in hs.: **Biblio**; g) verblijft in de hel – exemplarische zelfmoordenaarster; *Floris ende Blancefloer*: r. 1255; e) **Biblis**; g) verder als boven; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]; e) **Biblides**; f) dochter van Miletus en Tyana – zuster van Caumis; g) vat een brandende incestueuze liefde op voor haar broer Caumis en schrijft hem dat in een brief – wordt wanhopig als zij verneemt dat Caumis voor haar gevlucht is en hangt zich op in het bos; *Minnen loep*: boek III, r. 369.

Bycias a) Bitias [*Aeneis* IX, 672]⁷; b) broer van Pandarus; e) **Becias** – brugwachter [?], reus; f) broer van Pandarus; g) bewaakt samen met zijn broer de burcht Albane voor Eneas – door Turnus gedood; *Eneide*: r. 7101, 7140, 7186, 7207;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Berewicum-super-Tweda>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Berwick-upon-tweed.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/River_Tweed

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Byblis>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Metamorphoses>

6. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met9.shtml>

7. <http://www.thelatinlibrary.com/vergil/aen9.shtml>

e) **Lucias**; f) broer van Pandarus; g) bondgenoot van Eneas van Troyen tegen Turnus c.s. – in de strijd met Turnus gedood (door een geslingerde steen); *Troyen*: r. 38566, 38571, 38582, 38602, 38613, 39764; e) **Bycias** – Trojaan; f) broer van Pandarus; g) verder als boven; *Troyen Prz*: fol. 151va, 151vb, 158rb.

Biddeburch zie [Bitborch]

Bien Argent a) lett. ‘mooi zilver(kleurig geld)’; e) **Bien Argent** – heraut; g) gaat voor de borchgraaf van Couchi naar Mazebrouc om hem een ultimatum te stellen en hem uit te dagen een gevecht aan te gaan <Bien Argente> *Couchi*: fragm. VII, r. 2411, 2419, 2455, 2493, 2521, 2547, 2567.

Bienaley zie **Beenaley**

Biencorant j) lett. ‘snel lopend’; k) **Biencorant** – paard van Florigout – goed en sterk, vecht (bijtend) soms mee; *Florigout*: r. 5297, 5481, 5723, 5920.

Biervliet h) Biervliet¹ in Zeeuws Vlaanderen – gedurende de Middeleeuwen bekend als zoutcentrum; i) **Biervliet** – waarheen Lucifer de duivel Berit stuurt om zout te halen, als hij dat niet te Stochem zou vinden, om de zielen die zij buitgemaakt hebben in de pekel te zetten; *Spel van Antikerst*: fol. Cv.

Biestervelde h) geen bestaand toponiem, maar een sprekende (spot)naam voor een armoedig bestaan; i) **Biestervelde** – “tusschen couden berge ende biestervelde; *Boerden*: XVI, r. 48.

Byhem(lant) zie **Behem**

Bickart zie [Pickart, die]

Bylaus a) [West PR: **Blian(t)**]; b) broer van [West PR: **Belinan 1**]; e) **Bylaus** – ridder, dwerg, heer van het Witte Casteel; f) broer van Oelyaus; g) houdt met zijn broer de waanzinnige Lanceloet van Lac vast in het Witte Casteel nadat Genevre hem van het hof heeft gestuurd <Bilaus> *Lanceloet*: boek II, r. 36825, 36827, 36838, 36845, 36851.

Bile h) or. Lide / Libe, var. Bile – vermoedelijk de fictieve Saraceense stadstaat Bile(s) [Moisan I, 2: BILE(S)] in Spanje, en niet Lydië in Klein-Azië (zie **Lidia**) of Libië in Noord-Afrika (zie **Libia 1**) – zie ook **Lybe**; i) **Bile** – koninkrijk van één van de deelnemers aan het toernooi om Melioers hand <Byle> *Parthonopeus*: r. [3804], 5272; fragm. T, r. 125; i) **Bile** – koninkrijk van Clarijn, één van de zeven rechters bij het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3833.

Biliart zie **Libiaert**

Billoen 1 h) [Graesse: **Bullo**]² [Moisan I. 2: BULLON] — Bouillon,³ stad en hertogdom⁴ in de Belgische Ardennen – zie verder **Bulioen**; i) **Billoen** (or. Boulion) –

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth//Biervliet.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Bullo>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bouillon.kmz

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Duch%C3%A9_de_Bouillon

hertogdom van Clarisse, moeder van Yda, en later van Helias door zijn huwelijk met Yda – tevens naam van het stamslot, dat Helias later exact zal nabouwen (zie **Billoen 2**) <Biloen> *Ridder metter Swane*: Voorrede, cap. [12], [20]-[21], [23]-[25], [27], [29], [32].

Billoen 2 k) **Billoen** (or. Boulion le restaure) – kasteel en kopie van het stamslot in **Billoen 1**, nagebouwd door Helias in een bos dat hij Ardennen noemt (zie **Ardennen 2**); *Ridder metter Swane*: cap. [27]-[28], [30]-[32].

Billoen, Historie van Godevaert van zie **Historie van Godevaert van Billoen Biloen** zie **Billoen 1**

Billon a) Fr. Billon, Sp. Bilon; e) **Billon** – bendeleider en vazal van de koning van Madian; g) houdt in zijn kasteel in het bos 30 ridders gevangen die bevrijd worden door Alphonce en de Ridder met dat Kruyce, nadat zij onderweg van Caire naar Hiponien Billon en diens zeven gezellen verslagen hebben – wiens neef wraak wil nemen, maar door de Ridder met dat Kruyce wordt gevangengenomen en later samen met Billon gevierendeeld; *Meliadus*: cap. 12, 16-17.

[By noet] zie [Benoit van Sentte More]

Bintijn zie **Bitijn**

Byrbius a) Virbius [*Metamorphoses*: XV, 544]¹ – lett. ‘hij die tweemaal man is’ – onduidelijk is of de verandering van een ‘v’ in een ‘b’ een verlezing is of een dicteerfout; d) zie ook **Virbioen**; e) **Byrbius** alias **Ypolitus**; g) schuilnaam door Dyana gegeven aan de door haar geprotegeerde en incognito gemaakte Ypolitus; *Minnen loep*: boek III, r. 535.

Birdon i) **Birdon** – graafschap van Richart van Birdon; *Karl Meinet*: r. A519, 50.

Bisance h) [Graesse: **Constantinopolis**, var. **Bisantium**]² [Moisan I, 2: BESANCE] — Byzantium,³ historische stad in Thracië – later Constantinopel geheten (zie **Constantinopel**), het huidige Istanbul⁴ in Europees-Turkije; i) **Bisance** – havenstad in het koninkrijk Traetsen – later **Constantinoble** genaamd <Bisancen> *Jason*: fol. 42r.

Bisianor zie **Lysanor**

Biscaye h) [Graesse: **Biscaya provincia**]⁵ — Vizcaya / Biskaje,⁶ provincie in Spaans Baskenland met als hoofdstad Bilbao⁷; i) **Biscaye** – waarlangs de koning van Vranckrijc met zijn leger Spaengien binnentrekt om de koning van dat land te

1. <http://www.thelatinlibrary.com/ovid/ovid.met15.shtml>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Constantinopolis>

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Byzantium>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Istanbul.kmz

5. <http://tinyurl.com/Graesse-Biscaya-provincia>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Biscay>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bilbao.kmz

helpen; *Jan van Parijs*: cap. [4]; i) **Bisscayen** (or. tellus Biscaiorum) – koninkrijk; *Turpijn*: II, r. 260; i) **Boschayen** – exemplarisch ver weg; *Valckenborch*: r. 93.

Bisscayen zie **Biscaye**

Bitania zie **Bitinia**

[Bitborch] h) [Graesse: **Beda vicus**]¹ — Bitburg² in Rijnland-Palts, Duitsland;

i) **Vitborch** – stadje, vier mijl van Triere; *Limborch*: boek II, r. 563;

i) **Biddeburch** – stadje, verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 560.

Bitelmuyts zie **Biteluus**

Bitelmuus zie **Biteluus**

Biteluys zie **Biteluus**

Biteluus a) sprekende naam, lett. ‘luizenbijter’; e) **Biteluys** – aap; f) oudste zoon van Mertijn en Rukenauwe – broer van Vuylromp en van Hateneete – neef van Reynaert – neef van Atrote Quante (en Slieve); g) nogal handig in het vlooien – staat borg voor Reynaert bij de tweekamp – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp <Byteluys> *Reynaert Prz*: r. 3903, 3911, 3925, [3981], 5312, 5873; e) **Biteluus** – aap; f) oudste zoon van Mertijn en Rukenau – broer van Vuyl Romp en Hateneet – neef van Reynaert – neef van Aelcrotte (en Quantes Kyeve); g) verder als boven <Bitelmuus, Bitelmuyts, Bitteluuus> *Reynaerts Hst*: r. 5109, 5120, 5136, 5204, 6771, 7391.

Biteremsen h) [Graesse: **Baeterrae**]³ [Moisan I, 2: BEERS] — Béziers⁴ aan de rivier de Orb⁵ in de Languedoc, Frankrijk; i) **Biteremsen** – één van de vijf steden waar Karel Meinet ter ere van sent Jacob een kerk laat bouwen; *Karl Meinet*: r. A342, 42.

Bitifoers a) [Constans: **EPISTROT 2**]⁶; e) **Bitifoers** – afkomstig uit Botine; f) neef van Boetes; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8281.

Bitijn a) afgeleid van Bithynus (zie **Bitinus**); e) **Bitijn** – Saraceense koning van Bitania; g) neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 903; e) **Bitijn** – heidense koning; *Limborch Frg*: H50, r. 46; e) **Bitrijn** – heidense koning van Bitima; *Limborch Frg*: H53, r. 58; e) **Bitijn** – Saraceense koning van Bytünia; g) idem als in *Limborch* <Bintijn> *Lymburch*: boek VIII, r. 902; boek IX, r. 760.

[Bitijn] zie **Bitinus**

Bitima zie **Bitinia**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Beda-vicus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bitburg.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Baeterrae>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Béziers.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Orb_%28river%29

6. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/50>

Bitinia h) [Graesse: **Bithynia (provincia)**]¹ [West VR: **Bit(h)ine**] — Bithynië² in Klein-Azië, historische regio in het noorden van het huidige Turkije – de belangrijkste provincie van Asia Minor [*Imago mundi*: I, 19 De Asia Minor]³ – hetzelfde als **Botine**; i) **Bitinia** – huidige naam van **Migdonia** en **Berica** – hetzelfde als **Meerre Frigia** – land in Minder Asia, met een stad van dezelfde naam – vernoemd naar koning Bitinus; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1333, 1339; i) **Bitania** – Saraceens koninkrijk in Clenen Asia van koning Bitijn – neemt deel aan de belegering van Constantinopel; *Limborch*: boek VIII, r. 903; i) **Bitima** – Saraceens koninkrijk van Bitrijn; *Limborch Frg*: H53, r. 58; i) **Bytünia** – Saraceens koninkrijk in Cleyne-Asia van koning Bitijn – idem als in *Limborch*; *Lymburch*: boek VIII, r. 902; i) **Bunia** – huidige naam van **Migdonia** en **Beona** – hetzelfde als **Meere Frigia** – land in Mynder Asya – genoemd naar koning Bittinus <Licinia> *Troyen*: r. 28906, 28912.

Bitinus a) Bithinus, legendarische koning en naamgever van Bithynia⁴ [*Imago mundi*: I, 19-20 De Asia Minor/De Regionibus Asie]⁵ – zie **Bitinia** in Klein-Azië – zie ook **Bitijn**; e) **Bitinus** – koning van Bitinia; g) naamgever van Bitinia <Bitine> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1335, 1345; e) **Bittinus** – koning; g) verder als boven <Bittine> *Troyen*: r. 28908, 28918.

Bitriin zie **Bitijn**

Bitteluus zie **Biteluus**

[**Bittijn**] zie **Bitinus**

Bittinus zie **Bitinus**

Bytünia zie **Bitinia**

Bywene e) **Bywene**; g) gedood in de slag bij Runtzevale; *Karl Meinet*: r. A483, 6.

Bizancien h) [Graesse: **Bisuntio**]⁶ [Moisan I, 2: BESANÇON] — Besançon⁷ aan de rivier de Doubs⁸ in Franche-Comté, Frankrijk – ten tijde van Julius Caesar Vesontio geheten, en de hoofdstad van de Sequani; i) **Bizancien** – stad in Vrancrijc, gelegen aan de rivier de Seyn <Bizanten> *Caesar Prz*: fol. 12r, 23r.

Bizanten zie **Bizancien**

Blaaris a) [West PR: **Blaaris** 3]; b) petekind van [West PR: **Bo(h)ort** 1], koning van Gaunes; e) **Blaaris** – Tafelronde-ridder, in dienst van koning Bohort en van koning Artur; f) petekind van koning Bohort van Gaunes; g) standaarddrager in

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bithynia-provincia>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bythynia>

3. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bithynia#History>

5. https://pdxscholar.library.pdx.edu/cgi/viewcontent.cgi?article=5100&context=open_access_etds

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Bisuntio>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Besançon.kmz

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Doubs_%28river%29

Carmelide – tijdens toernooi te Logres verslagen <Balarus, Baryt, Blaaul, Bloaris> *Merlijn*: r. 14732, 14997, 17941, 28847.

Bladac zie **Baldach**

Bladite die Gaye zie **Placides**

Blaye zie **Blaves**

Blacart zie [**Blancart**]

Blakie h) [West PR: **Blasque**, var. **Blaquie**] – koninkrijk – mogelijk wordt bedoeld Walachije¹ in het huidige Roemenië; i) **Blakie** – koninkrijk samen met Bulgerie (or. Hongherie); *Merlijn*: r. 16117.

Blan zie **Blandas**

Blance zie **Blanche**

Blancefleur zie **Blancefloer 1**

Blancefloer 1 a) [A-Z 6: **Floris & Blanchefleur**]² [Moisan I, 1: **BLANCEFLOR 1**] — **Blancheflor** – lett. ‘witte bloem’ (lelie)³ – exemplarische geliefde van Floire; b) moeder van Berte au Grand Pied – grootmoeder van Charlemagne; e) **Blancefloer** – vrouwe van Spanien; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 103; e) **Blancefloer** – koningin van Hongherien; f) echtgenote van Florijs – moeder van Beerte <Blencefluere> *Beerte*: r. 207, 370, 394; e) **Blantseflur**; f) geliefde en latere echtgenote van Floyris; g) opgesloten in de toren van de emir van Babilonien – listig opgespoord en gevonden door Floyris – uiteindelijk samen vrijgelaten door de emir <Blantseflure, Blantseflures> *Floyris ende Blantseflur*: r. 3, 76, 154, 165, 180, 199, 222, 250, 329, 338, 365; e) **Blancefloer**; f) dochter van een Christen slavin van de heidense koningin van Spaenge – geliefde en latere echtgenote van Floris – moeder van Baerte metten Breden Voeten – grootmoeder van Kaerle van Vrankerike; g) door de koning van Spaengien verkocht aan de emir van Babilonien om de verhouding tussen haar en Floris te beëindigen – opgenomen in de harem van de emir van Babilonien – bevriend met Claris – uit de harem bevrijd door Floris <Blancefloere, Blancefloeren, Blanchefleur> *Floris ende Blancefloer*: r. 30, 244, 308, 362, 386, 413, 447, 453, 481, 486, 490, 502, 516, 522, 536, 558, 587, 606, 608, 685, 714, 735, 815, 827, 857, 926, 927, 1033, 1060, 1080, 1101, 1113, 1117, 1130, 1131, 1131, 1203, 1209, 1213, 1248, 1267, 1307, 1325, 1369, 1374, 1462, 1575, 1599, 1609, 1650, 1678, 1691, 1709, 1815, 1826, 1832, 1890, 1903, 1922, 1996, 2091, 2101, 2128, 2213, 2230, 2266, 2318, 2344, 2426, [Vb r. 19, 23], 2804, 2842, 2893, 2911, 2918, 2922, 2928, 2945, 2969, 2986, 2991, 3020, 3025, 3029, 3037, 3053, 3093, 3102, 3201, 3203, 3212, 3215, 3230, 3231, 3234, 3245, 3252, 3266, 3269, 3273, 3276, 3281, 3289, 3302, 3308, 3322,

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Wallachia>

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0030.php#a029

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Floire_et_Blancheflor

3342, 3421, 3455, 3525, 3564, 3633, 3650, 3657, 3660, 3677, 3687, 3711, 3751, 3837, 3842, 3853, 3877, 3918, 3942, 3952, 3969; e) **Blancefleur** – latere koningin van Spaengien; f) dochter van een Christen slavin van de heidense koningin van Spaengien – geliefde en latere echtgenote van Floris – moeder van Beerte – grootmoeder van Kaerle – vriendin van Claris; g) verder als boven <Blancefluier, Blancfluier> *Floris ende Blancefleur*: cap. [2]-[7]; e) **Blancefleur**; f) geliefde van Floris <Blanceflours> *Floris ende Blancefleur*: fol. E1r-E1v.

Blancefleur 2 a) or. Blancheflor – lett. ‘witte bloem’ (lelie); b) zuster van koning Marc van Cornwall – geliefde van Rivalen – moeder van Tristan; d) exemplarisch ongelukkige vrouw; e) **Blancefleur**; g) exemplarisch mooie vrouw “die in Baertanien met Tilenrise was ontfaen”; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 104.

Blancefleur 3 a) [Moisan I, 1: BLANCHEFLOR 2] – lett. ‘witte bloem’ (lelie); b) dochter van koning Thierry van Maurienne; d) beoogde bruid van Garin le Loherain, maar door koning Pepijn ingepikt; e) **Blanchefleur**; f) echtgenote van Pepijn; g) steunde de Loreinen; *Lorreinen O*: r. 2422.

[**Blancefleur**] 4 e) **Blensefluier**; f) echtgenote van Prides – moeder van Seghelijn – zuster van een dwerg; g) heimelijk Christen – staat Seghelijn bij zijn geboorte af vanwege de voorspelling dat hij zijn ouders zal doden – gedood door Seghelijn <Blansefluier, Blansefluere, Blensefluere, Blensefluieren, Blenseflure, Blensefluier, Braffeluier, Braffeluere> *Seghelijn*: r. 58, 66, 141, 210, 263, 320, 382, 396 475, 577, 682, 802, 1120, 1172, 1304, 1328, 1373, 1397, 1475, 1699, 1766, 1943, 2006, 2056, 2096, 2178, 2256, 2349, 2364, 2585, 2632, 3288, 3297, 3575, 11843, 11851, 11863, 11874.

Blancefleur van Beauraparen a) [West VR: Blancheflor], vrouwe van Biau Repaire – personage in Chrétien de Troyes’ *Conte du Graal*¹ — Blanchefleur²; b) geliefde van [West VR: Perceval]; e) **Blancefleur van Beauraparen**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 106.

Blancefluier zie **Blancefleur 1**

Blancemont j) sprekende naam: ‘witte berg’; k) **Blancemont** alias **Fort** – kasteel van Miraude, waar de gouden diadeem van Mariole is; *Torec*: r. 3219.

Blanchaert j) [Moisan I, 1: BLANC(H)ART 2] – exemplarische paardennaam – lett. ‘wit(je)’ – zie ook **Blansadijn**; k) **Blanchaert** – paard van Aubri den Borgengoen, veroverd op de Saraceen Galasis – hem ontnomen in de strijd tegen de Saracenen in Baivier – weer gevangen door Gazelijn <Blanchaerde, Blancharde, Blanchardijn, Blanchardine> *Aubri*: r. 22, 26, 33, 108, 128, 153, 167, 170, 279; k) **Blanchaert** – paard dat koning Huyghe van

1. https://www.arlima.net/ad/chretien_de_troyes/perceval_ou_le_contes_du_graal.html

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Blanchefleur

Constantinobelen aan Galien gaf – er is geen beter in Constantinobelen; *Galien Rethore*: cap. [13]; k) **Blankaert** – paard van Loyhier; *Loyhier I*: r. 43; k) **Blantzet** – paard, door Karel Meinet aan Morande van Ryvere geschonken <Blantzete, Klanckade, Plantzet> *Karl Meinet*: r. A222, 64; A234, 29, 36; A266, 65; A269, 37; A275, 9; k) **Blanckard** – paard van Karel de Grote – tevergeefs aan Ogier aangeboden als plaatsvervanger voor Broyfort; *Ogyer*: r. 15351; k) **Blanckart** – zowel het paard van Charloet als het paard van Baldewin <Blancharde> *Ogyer*: r. 2894, 4996; k) **Blankaert** – paard van de Bastaert van Builloen, na diens dood in het bezit van Gheeraert; *Saladijn*: r. 307, 1460; k) **Blancaert** – paard van Geraerd <Blancarde> *Saladin*: r. 121, 143.

Blanchardijn zie **Blanchaert**

Blanche e) **Blanche** (or. Blanche); f) dochter van de grote soudaen van groot Caire – zuster van Alphonce; g) als echtgenote aangeboden aan de Ridder met dat Kruyce als dank voor zijn wapenfeiten tegen de grote Turck, op voorwaarde dat hij van geloof verandert, wat hij beleefd maar resoluut weigert <Blance> *Meliadus*: cap. 6-7, 9-11, 13, 15-16, 21-22, 28.

Blanchefleur zie **Blancefloer 1**

Blanchefloer zie **Blancefloer 2**

[Blanchegarde, die] j) [West *PR*: Blance Garde, Ia] – kasteel; k) **de Blanchegarde** – kasteel in het Witte Lant; *Lanceloet*: boek II, r. 25279.

Blandakadyns zie **Blantschandie**

Blandamer zie **Blandemer**

Blandas h) [Moisan I, 2: BLANDAS] met als varianten: [Moisan I, 2: BLAND(R)AS], [Moisan I, 2: BLANDIE], [Moisan I, 2: BLAN(S)DAS] — traditioneel geïdentificeerd als Bagdad,¹ de hoofdstad van het huidige Irak – gesticht in 762, vanaf de 11e eeuw belangrijk islamitisch centrum tot de verovering en verwoesting door de Mongolen in 1258² – officieuze hoofdstad van het Saraceense rijk – synoniem met Baudas [?] – (fictieve) havenstad die vanuit West-Europa per boot bereikbaar is – zie ook **Baldach**; i) **Blan** – mogelijk het begin van ‘Blandas’ maar doorgehaald in het handschrift, geëxpungeerd, veranderd en verbeterd [?] in Baldarijs; *Esmoreit*: r. 214; i) **Blandas** (or. Bauduc) – havenstad gelegen op een rots zodat men 20 mijl ver de zee kan overzien – 40 dagreizen van Babilonien gelegen; *Floris ende Blancefloer*: r. 1794, 1827; i) **Blandas** – havenstad op een hoge rots met een uitzicht van 20 mijl over de zee – waar de amirael “een grooten tol” heeft liggen; *Floris ende Blancefleur*: cap. [4].

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Baghdad.kmz

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Baghdad>

Blandemer a) or. Blandimain, lett. '(met de) witte hand' [?]; e) **Blandemer** – ridder <Blandamer, Blandamere> *Valentijn en Nameloos*: fragm. II, r. 39; fragm. de Vreese, r. 137, 149, 155, 184; e) **Blandemer** – ridder; f) zoon van hertog Boldewyn – latere echtgenoot van Clarina; g) redt Phila van de brandstapel en gaat samen met haar in ballingschap – bevrijdt de ontvoerde dochter van de koning van Araby uit handen van de Zwarte Ridder – wordt bedwelmd door een dienaar van de gedode Zwarte Ridder en in diens burcht 13 jaar lang gevangengehouden – bevrijd door Valentin en Namelos – overwint de verrader Gawin en dwingt hem tot een bekentenis – wordt samen met Phila een jaar lang gevangengehouden door de reus Magros – bevrijd door Valentin en Namelos – beloond met het koninkrijk Hyspanyen <Baldemer, Blandemere> *Valentin und Namelos*: r. 252, 272, 281, 303, 310, 325, 328, 348, 354, 360, 363, 373, 378, 388, 404, 417, 420, 437, 464, 472, 485, 500, 532, 542, 553, H643, 1071, 1101, 1117, 1125, 1131, 1136, 1151, 1163, 1166, 1175, 1187, 1196, 1293, 1294, H1587, H1595, 1322, 1342, 1358, 1365, 1410, 1419, 1433, 1463, 1504, 2074, 2080, 2134, 2160, 2169.

Blandemijn 1 e) **Blandemijn** (or. Blandimain, escuyer) – persoonlijke lijfwacht en loyaal dienaar van Belesante, die haar uit Vranckrijck naar Grieecken gevolgd is; g) vergezelt de verbannen Belesante van Constantinopolen naar Parijs – verblijft met haar gedwongen in het kasteel van de reus Faragus van Portugael; *Valentijn ende Oursson*: cap. 3-7, 19, 21, 28, 32.

Blandemyn 2 e) **Blandemyn** (or. Baudemain); f) verwant van hertog Savorijn van Aquitanien; g) sneuvelt in de strijd tegen Faragus; *Valentijn ende Oursson*: cap. 26.

Blanditio a) or. Blandicio; b) broer van Pippo Scarino en Piroto; e) **Blanditio** – koopman uit Florencen; f) broer van Pipo Sarcino en Piroto; g) haalt Urbaen over om als ware hij Speculo, de zoon van keizer Frederick Barberousse van Roomen, mee te gaan naar Babilonien om daar de hand te vragen van Lucesse, de dochter van de sultan, om door hun huwelijk een einde te maken aan de oorlog tussen de sultan en de keizer – laat Urbaen en Lucesse achter op het Verdoolde Eylant en gaat er met de bruidsschat vandoor – vestigt zich in Parijs – wordt door de inwoners van Parijs als gezant naar Roomen gezonden, waar hij wordt herkend en ontmaskerd door Lucesse – wordt op verzoek van Lucesse niet geëxecuteerd, maar wat erger is, levenslang gevangen gezet <Blandicio> *Urbaen*: cap. [6]-[7], [9]-[18], [24]-[27], [29].

Blando zie **Brando**

Blandoes a) [West VR: **Baduc**], toegenaamd: 'dou Castiel Perilleus' – ridder; e) **Blandoes** – ridder in dienst van de jonkvrouw van Galestroet; g) haat Maurus die Swerte – strijdt tegen Maurus, Walewein en Gariet – gedood door Maurus; *Ragisel*: r. 1057.

Blancaert zie **Blanchaert**

[Blancandie] a) [Moisan I, 1: BLANCAND(R)IN(S) 1] – Saraceen; e) **Blantschandie** – toegenaamd: “der Alde”; g) raadsman van koning Marselis – bewoont het hem door zijn vader nagelaten kasteel Fundeval <Blandakadyns, Blanschandis, Blantschadis, Blantschandeis, Blantschandis> *Karl Meinet*: r. A406, 53, 57; A407, 64; A426, 7; A428, 2, 27; A434, 44; A445, 1, 53; A447, 17; A448, 42.

Blancandine e) **Blancandine** – jonkvrouw; f) latere echtgenote van Elinant <Blanckandinen, Blancandynen> *Karl Meinet*: r. A262, 55; A263, 17; A273, 66; A290, 21.

Blancarde zie **Blanchaert**

[Blancart] a) or. de geit c.q. het hert Blancart, lett. ‘de witte’; e) **Blacart** – (ree)bok; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert A en F*: r. [F1849].

Blankerwerde i) **Blankerwerde**; *Garijn*: r. 112.

Blancfluer zie **Blancefloer 1**

Blanckandine zie **Blancandine**

Blanckard a) lett. ‘de witte’ – personage geënt op de historische Widukind / Wittekind¹ (zie **Gwidekijn**), de opstandige heidense edelman uit Saksen († 807); e) **Blanckard** – Saraceense koning van Sahssen; g) naar wie Ogier gaat na de twist met Karel de Grote om Baldewins dood – ontmoet Ogier in de stad Cadansche – wordt door Ogier gesteund in de strijd tegen Roduwant en Galifer: wint – in de strijd (aan Ogiers zijde) tegen Karel de Grote door Wilhelm gedood <Blanchard, Blanckarden, Blanckardin, Blanckandinen, Blanckart, Blanckarts> *Ogyer*: r. 8586, 8617, 8623, 8629, 8652, 8661, 8727, 8741, 8757, 8771, 8783, 8797, 8818, 8823, 8831, 8838, 8844, 8847, 8854, 8856, 8868, 8881, 8893, 8910, 8966, 8998, 9008, 9017, 9028, 9036, 9086, 9110, 9128, 9134, 9148, 9162, 9279, 9359, 9366, 9378, 9394, 9413, 9451, 9850, [9915], 10304, 10414, 10533, 10555.

Blanckard zie **Blanchaert**

Blanckart zie **Blanchaert**

Blancke zie **Swane**

Blansadijn j) sprekende naam, lett. ‘witje’ – zie ook **Blanchaert**; k) **Blansadijn** (or. Blanchandin) – strijdpvaard van Kaerle die Groote; *Galien Rethore*: cap. [41]; k) **Blansadijn** – paard van de Saraceense koning Sorberijn, later van Hughe van Bourdeus <Blansadine, Blansedijn> *Hughe Prz*: p. 64-66, 69, 70, 72.

Blanschandis zie **Blantschandie**

Blansedijn zie **Blansadijn**

Blansefluer zie **[Blancefloer] 4**

Blantschandie zie **[Blancandie]**

1. [https://de.wikipedia.org/wiki/Widukind_\(Sachsen\)](https://de.wikipedia.org/wiki/Widukind_(Sachsen))

Blantseflur zie **Blancefloer 1**

Blantzet zie **Blanchaert**

Blasijs a) [West PR: **Blaise**]; e) **Blasijs** – cleric – biechtvader van Merlijns moeder; g) heeft haar bekeerd wegens haar ellendige leven – geeft haar goede raad na haar ‘verkrachting’ door Sathanas en steunt haar na haar bevalling – vertrekt naar Norttomberlant – schrijft daar Merlijns levensverhaal op en de geschiedenis van de Graal <Blasijse, Blasise> *Graal & Merlijn*: r. 4003, 4004, 4008, 4011, 4014, 4021, 4026, 4069, 4128, 4135, 4662, 4706, 4711, 4718, 4725, 4735, 4812, 4814, 4830, 4835, 4840, 5335, 5339, 5437, 5762, 5763, 5808, 5812, 6433, 6461, 6462, 6696, 6697, 7151, 7206, 8392, 9420, 9422; e) **Blasys** – cleric, later kluizenaar – woont in Norttomberlant – biechtvader en beschermer van Merlijns moeder; g) schrijft in opdracht van Merlijn de geschiedenis van Joseph van Aramathien, de Graal, Merlijn en koning Artur op – door Merlijn ‘mijn meester’ genoemd <Blasise, Blasyse> *Merlijn*: r. 11562, 12854, 13173, 13182, 13185, 13659, 15097, 15105, 15120, 20210, 20213, 20218, 20220, 20277, 21737a, 21745, 21748, 21785, 21807, 21820, 21854, 22996, 25180, 25184, 25194, 27099, 27156, 27158, 27172, 27436, 27440, 27442, 28133, 28144, 28157, 28619, 31717, 31720, 31726, 31750, 31760, 31783, 31789, 33588, 33593, 35204, 35226, 35228, 35234, 35241, 35248; e) **Blasius** – heremiet; *Merlijn Prz*: fol. D1a, D1b.

Blasius zie **Blasijs**

Blasperoin e) **Blasperoin**; f) broer van koning Galaffers van Hispanien; g) gedood door koning Bremunt van Affriche; *Karl Meinet*: r. A41, 50.

Blatoene h) contaminatie van Blaye(s) (zie **Blaves**) en Bertoene (zie **die Bertoene 1**) [?] – mogelijk wordt Bretagne (zie [**Bertaengie**] **1**) bedoeld; i) **Blatoene** – door Karel de Grote bij de kroning van Lodewijk aan Renout gegeven; *Renout D*: r. 101.

Blaves h) [Graesse: **Blavatum**]¹ [Moisan I, 2: **BLAIVES 1**] [West VR: **Blaives**] — Blaye² aan het estuarium de Gironde³ c.q. de streek Blayais in Aquitanië, Frankrijk – de spelling **Blaves** is geen verlezing of verschrijving van **Blaves**, maar gaat terug op de Latijnse vorm **Blavium** – zie ook **Blatoene**; i) **Blaves** – land en toenaam van **Jourdein van Blaves**; *Jourdein*: r. 5, 350; i) **Balais** – stad of land van Rolant <Blais, Blays> *Karl Meinet*: r. A493, 13; A496, 49, 54; A497, 7, 15; A498, 22; A499, 47, 65; A501, 11; A505, 22; A506, 10; A507, 9, 32; A509, 14; i) **Bleves** – waar Ritsart c.s. de Geronde oversteken; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 355; i) **Bleves**; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 27; fragm. V, r. 132; i) **Blaye** – waar Roelant begraven wordt in de door hem gestichte Sinte Romaens

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Blavatum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Blaye.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Estuaire_de_la_Gironde

kercke; *Roelant*: r. P1122, P1143; i) **Blaye** (or. Blavium) – stad en heerlijkheid van Rolant – waar Rolant door Karel de Grote begraven werd in Sinte Romanus kercke <Blaie> *Turpijn*: V, r. 21; X, r. 22; XIII, r. 39, 55, 56.

Blehoberijs zie **Bliobleres van Deserte**

Bleys zie **Blois**

Bleccas a) hoe voor de hand liggend een moderne associatie met het Engelse ‘black’ voor een duivel ook moge lijken, de betekenis zal eerder bij ‘bleek’ gezocht moeten worden; e) **Bleckas** – een duivel; g) door toverij gedwongen Oriande te helpen om Madelgijs te zoeken – daarom door haar bevrijd uit het Sijnte Patrix-klooster <Bleckase> *Madelgijs*: fragm. XII, r. 80; e) **Bleccas** – hoofdaanvoerder van de duivels; g) door toverij gedwongen om Malegijs en Oriande van Rootsefluer te helpen – eist wraak via Belial – bericht in de gedaante van Spiet aan Oriande de dood van Malegijs en laat haar kwellen in Mortuwale – wordt als straf achter Oriandes schip gehangen en vervolgens in een diepe kloof achtergelaten <Bleckas> *Malegijs*: p. 19, 162, 186, 194-201, 203, 204, 207-209, 229, 230, 264.

Blencefluer zie **Blancefloer 3**

Blenseflu(y)er zie **[Blancefloer] 4**

Bleobleherijs zie **Bliobleres van Deserte**

Bleves zie **Blaves**

Blademee e) **Blademee**; g) jonkvrouw met wie Crissostomus in ondertrouw is gegaan; *Valentijn en Nameloos*: fragm. de Vreese, r. 160, 163.

Bliant zie **Belias 2**

Bliaris a) [West PR: **Blaires**] – achterleenman van koning [West PR: **Leodegan(t)**], gastheer te Carohaise; b) echtgenoot van [West PR: **Leonele**]; e) **Bliaris** – herbergier te Deneblase; f) echtgenoot van Lionel; g) herbergt koning Artur, koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes tijdens de strijd tegen koning Rioen van Denemarke en de Sennen; *Merlijn*: r. 17371.

Blide Coene, die a) [West PR: **Lait Hardi, le/li/ly**] [West VR: **Lai(t) Hardi, le**] – toenaam van **Acanor**; b) zoon van de bekeerde heiden [West PR: **Orians**]; e) **die Blide Coene** – ridder; g) vecht voor Lanceloet van Lac in diens strijd tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 32927.

Blij** zie **Bli****

Blijscap zie **[Bliscap] 1**

Blijtheit a) or. Deliz [?], lett. ‘genot’ / ‘vreugde’, allegorie¹ – dezelfde als **Delijt** [?]; e) **Blijtheit** – jongeling (“bacheleer”); g) neemt deel aan het leger van de God van Minnen – strijdt tegen Scaemte / Scamelheit / Scande <Blijthede> *Rose C*: r. 9648, 13192; *Rose V*: r. 9826, 13376.

1. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Bliobleres van Deserte a) [West PR: **Bliob(l)eris**] [West VR: **Bliobleheris**], toegenamd: ‘de la Deserte’; b) zoon van [West PR: **Nestor 1**] – neef [?] van [West PR: **Ban**], koning van Benoïc(h), en [West PR: **Bo(h)ort 1**], koning van Gaunes; e) **Blehoberijs** – Tafelronde-ridder; g) zat gevangen in Verbodene Berch – vecht voor Lanceloet van Lac in de oorlog tegen koning Claudas <Blyoberijs> *Lanceloet*: boek II, r. 24605, 32926; e) **Bleobleherijs**; f) neef van Lanceloet van Lac; g) ontmoet de hevig bedroefde Lanceloet na afloop van de strijd tegen Mordrets zonen – in wiens bijzijn Lanceloet sterft <Bliobleberijs> *Lanceloet*: boek IV, r. 12703, 12853, 12865, 12891, 12899, 12921, 13030; e) **Bliobleres van Deserte** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur; f) neef (zoon van de zuster van) koning Ban van Bonewijc <Blioberes, Blioberis, Blioberise, Blioberys, Bliobleris, Blioblerys, van Deserte Bliobleris> *Merlijn*: r. 12486, 12508, 12636, 12645, 13827, 15000, 17919, 18277, 18520, 23954, 25385, 25420, 28478.

Blios van den Kase zie **Blois van Casse**

Blios van Case zie **Blois van Casse**

Bliot zie **Blois van Casse**

[Bliscap] 1 a) Applausus [*Alexandreis*, boek IV, r. 427]¹ — lett. ‘blijdschap’, allegorie²; e) **Blijscap**; f) zuster van Victoria (or. Victoria), Lof ende prijs ende werelt ere (or. Gloria), Mogentheit (or. Maiestas), Ontsienlicheit (or. Reverentia), Gherechteheit (or. Justicia), Goedertierenheit (or. Clementia), Rijcheit (or. Pecunia), Eenradicheit (or. Concordia), Smekinge (or. Favor) en Wale Onnen (or. Risus); *Alexanders geesten*: boek IV, r. 1493.

Bliscap 2 a) or. Leesce, lett. ‘vreugde’, allegorie³; e) **Bliscap** – (jonk)vrouw; g) vriendin van Deduut – met een heldere, mooie stem, knap en blozend, glad gezicht, bruine wenkbrauwen, kleine mond met rode lippen, blond krullend haar, fraai gekleed – verblijft (zingt en danst) in de Vergier – 12 jaar jong; *Rose C*: r. 673, 780, 791; *Rose V*: r. 675, 782, 793.

Bloaris zie **Blaaris**

Bloeyende Paradijs i) **Bloeyende Paradijs** (or. champ flori) – hetzelfde als **Bloeyende Velt** – plaats waarvan Floris denkt dat de door hem doodgewaande Blanchefloer daar verblijft, en waarheen hij ook wil – volgens zijn moeder verboden voor zelfmoordenaars <Paradijs> *Floris ende Blancefleur*: cap. [3]-[4].

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al04.html

2. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

3. <https://de.wikipedia.org/wiki/Allegorie>

Bloeyende Velt h) or. champ flori – bedoeld is de middeleeuwse interpretatie van de Elysische velden¹; i) **Bloeyende Velt** – hetzelfde als **Bloeyende Paradijs** – plaats waarvan Floris denkt dat de door hem doodgewaande Blanchefloer daar verblijft, en waarheen hij ook wil; *Floris ende Blancefleur*: cap. [3].

[Bloeme] j) lett. ‘het beste’ (zwaard); k) **Blome** – naam van het zwaard van Orias; *Karl Meinet*: r. A195, 45.

Bloes zie **Blois**

Bloy zie **Blois**

Bloye h) [West PR: Bretagne 1, var. la Bloie Bretagne] — (Groot-)Brittannië (zie **Bertaengie** 2); i) **Bloye** – stad in Bertanie – betekent “rouwe ende seer” in de Britse [?] taal, zo genoemd na een grote sterfte “van ener quader lucht” – ook in “bloeiende Bertanie”; *Merlijn*: r. [13472], 13519, 13522, 13523, 13527, [21837], [22378], [27069].

Blois h) [Graesse: Blesae]² [Moisan I, 2: BLOIS] [West PR: Blois 1] [West VR: Blois, de] — het graafschap Blois,³ nu stad en regio aan de rivier de Loire⁴ in Frankrijk – zie ook **Aerbelose**; i) **Bloes** – graafschap van graaf Partenoples; *Fierabras*: r. 336; i) **Bleys** – graafschap – met Grueneuille gezagsgebied voor Gheraert in ruil voor Bourdeus <Bloys> *Hughe Prz*: p. 23, 44, 76; i) **Blois** – toenaam van **Gwinas van Blois** en **Meliades de Blois** <Bloy, Bloys> *Merlijn*: r. 12475, 12511, 13793, 13830, 14344; i) **Bloys** – graafschap van Parthonopeus van Bloys <Bloes, Blois, Bloijs, Bolois> *Parthonopeus*: r. 1251, 1328, 1404, 1481, 1903, 1905, 1915, 2369, 2537, 5206, 5340, 6034; fragm. M I, r. 1404; fol. 1rb, 35; 1va, 2; [1vb, 13]; 2rb, 26; fragm. T, r. 153; fragm. V, r. 139, 271; i) **Bleys** – graafschap en kasteel van graaf Partinoples van Bleys en zijn moeder; *Partinoples*: p. 2, 3, 20, 21, 24, 26, 32, 33, 36, 60, 63; i) **Bloys** – samen met Angers, Artöss en Plantone bij de kroning van Ludwigh door Karel de Grote aan Reynolt geschonken; *Reinolt von Montelban*: r. 1326, 6523, 6771, 6806; i) **Bloys** – verder als boven; *Renout D*: r. 100; i) **Bloys** – graafschap van Lisengloen; *Saladijn*: r. 542.

Bloys zie **Bolois** 1

Blois van Casse a) [West PR: Blois 2], toegenaamd: ‘del Casset’; e) **Blois van Casse** – Tafelronde-ridder, in dienst van de koningen Ban en Bohort en van koning Artur <Bliose van Case, Blios van den Kase, Bliot> *Merlijn*: r. 12485, 12617, 13826, 17918.

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Elysium>

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Blesae>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Blois.kmz

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Loire_%28river%29

Bloclasia h) [Constans: BOTRILANCIE]¹; i) **Bloclasia** – land bij Troje – veroverd door Thelamon van Salomyne voor proviand; *Troyen*: r. 32787.

Blome zie [Bloeme]

Bocetetes zie Leorettes

Bochas zie Thoas 2

Bodal zie Ybodalle van Hybria

Bodijis zie Boteus

Boecia e) **Boecia** – goede vrouw; f) echtgenote van Paschalis – zuster van Porijas; g) wordt begeerd door de landsheer Tholomanes, die haar voorliegt dat Paschalis haar van ontrouw tijdens zijn verblijf voor Troyen zal beschuldigen en een meegebrachte prinsesmaagd zal huwen – hierop doodt zij haar niets vermoedende echtgenoot met gif – als zij beseft dat zij bedrogen is, doodt zij zichzelf door met een zwaard haar “wijflicheit” te doorboren – gewroken door haar broer <Boecie, Boecien> *Minnen loep*: boek IV, r. 1703, 1706, 1720, 1727, 1741, 1781, 1794.

Boegarde, vanden h) onduidelijk is of ‘vanden Boegarde’ geduid moet worden als ‘boomgaard’ zoals het geval is met jonker Jan uut den Vergiere of als kasteelnaam: Beaugarde [?]; i) **vanden Boegarde** – toenaam van **Margilans vanden Boegarde**; *Ragisel*: r. 502.

Boekert zie Botsaert

Boec der Penitencien l) or. liber de penitentia – het *Liber de vera et falsa poenitentia* dat werd toegeschreven aan de heilige Augustinus (zie **sent Augustijn**), maar in werkelijkheid niet van zijn hand is; m) **Boec der Penitencien** – waarin Augustijn het gebed ‘citeert’ dat de stervende apostel Andries aan het kruis bad; *Gulden Legende*: [2].

[Boec] van Deutronoom l) het Oudtestamentische (vijfde) bijbelboek *Deuteronomium*²; m) **Boec van Deutronoom** – bijbelboek, geschreven door Moyses; *Minnen loep*: boek III, r. 320.

[Boec van] Gawine l) bedoeld wordt de episode over Guiromelant, Guinganbresil en Gauvain in de *Roman de Perceval* in het Tweede Boek van de Lancelot-compilatie³ – zie ook **Walewein**; m) **[Boec van] Gawine** – “Daer men in Gawine af bescreven vant”; *Merlijn*: r. 24656.

Boec van Lancelote 1 l) zowel het fysieke boek, de Lancelot-compilatie⁴ [KB Den Haag 129 A 10] met daarin de vertaling / bewerking – inclusief de geïnterpoleerde romans met Walewein als hoofdpersoon – van de Oudfranse *Lancelot-en-prose* in de Vulgaat-versie, dat in elk geval eigendom geweest is

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Deuteronomy>

3. https://nl.wikipedia.org/wiki/Haagse_Lancelotcompilatie

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Haagse_Lancelotcompilatie

van Lodewijk van Velthem,¹ maar waarvan hij mogelijk ook de supervisor c.q. compiler c.q. corrector was, als de vertaling / bewerking zelf – zie ook **Lanceloet van Lac** en **[Boec van] Lancelote 2**; m) **Boec van Lancelote** – “Hier indet boec van Lancelote, dat heren Lodewijcs es van Velthem.”; *Lanceloet*: boek IV, r. [13055]; m) **Lancelote** – “Die ander partie alsic versta / Van Lancelote, gaet hier uut”; *Moriaen*: r. 4711.

[Boec van] Lancelote 2 l) de *Lancelot-en-prose* (of een Middelnederlandse vertaling hiervan) – zie ook **Lanceloet van Lac** en **Boec van Lancelote 1**; m) **Lancelote** – “Ic wane die gene di Lancelote maecte / Dat hem in sijn dichten vaecte / Dat hi vergat ende achter liet / Van Moriane dat scone bediet” (23-26); *Moriaen*: r. 23.

Boe[c] van Merlijne l) zowel de *Historie vanden Grale / Merlijns Boec*, de vertaling / bewerking in verzen door Jacob van M(a)erlant² van de eerste twee boeken van de proza-trilogie *Estoire del Saint Graal* van Robert de Boron,³ te weten de *Joseph d'Arimathie* en de *Merlin* (kort na 1261), alsook de *Merlijn-continuatie / Boec van coninc Artur*, de vertaling van de *Suite-Vulgate du Merlin*, in 1326 voltooid door Lodewijk van Velthem⁴ – zie ook **Merlijn 1** en **Merlijns Prophetien**; m) **Boek van Merlijne** <Merlijns boeck> *Graal & Merlijn*: r. 1607a, 4127; m) **Boec van Merlyne** <Boeck van Merline, Merline> *Merlijn*: r. 10417, 22297a, 36211; m) **Merlyn** – werk van Jacob van M(a)erlant; *Troyen*: r. 57.

[Boec van] Toerecke l) de *Roman van Torec* van Jacob van M(a)erlant⁵ (kort na 1260), zoals bewaard gebleven in de bewerking van Lodewijk van Velthem⁶ in de Lancelot-compilatie⁷ – Arturroman, mogelijk naar een Anglonormandisch voorbeeld vertaald en vermoedelijk bedoeld als parodie – zie ook **Torec**; m) **[Boec van] Toerecke**; *Troyen*: r. 59.

Bo[e]c van Trojen l) een (in het Diets vertaald [?]) boek over de Trojaanse Oorlog – het enige compleet bewaarde gebleven handschrift (München, Bayerische Staatsbibliothek, Cod. germ. 41) leest hier: “Alsmen intdietsch van troien las” (boek VII, r. 1610), wat door Joh. Franck geëmendeerd werd in: “Alsmen int bouc van Troien las”, omdat hij zich niet kon voorstellen dat er op het moment van schrijven van *Alexanders geesten* al een Middelnederlandse vertaling van de Troje-materie bestond – mogelijk ook is er sprake van een chronologische contaminatie: de kopiist van het

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

2. https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_van_Maerlant

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Robert_de_Boron

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Jacob_van_Maerlant

6. https://nl.wikipedia.org/wiki/Lodewijk_van_Velthem

7. https://nl.wikipedia.org/wiki/Haagse_Lancelotcompilatie

Münchense handschrift wist dat er een volkstalige bewerking van de Troje-stof bestond van Jacobs hand en verwees daarnaar zonder te beseffen dat *Alexanders geesten* geschreven werd vóór de *Historie van Troyen* – tenslotte is er ook nog de volkstalige bewerking van de Troje-stof door Segher dien Got gaf – zie ook [Troysche] en Troje; m) **Bouc van Trojen** <Trojaensce geeste> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1610; boek VIII, r. 547.

Boec vanden Grale zie **Queste vanden Grale**

[Boec vander Minnen] l) boek met voorbeeldige liefdesgeschiedenissen met in de hoofdrol voorbeeldige (jonk)vrouwen, mogelijk vergelijkbaar met Ovidius' *Heroïdes*¹ of Christine de Pisans *La cité des Dames*² – *Boec (van) der Minnen* is ook de Middelnederlandse benaming van het Oudtestamentische *Hooglied*,³ maar dat lijkt hier niet bedoeld; m) **Boke vander Minnen** – boek met voorbeeldige liefdesgeschiedenissen met in de hoofdrol voorbeeldige (jonk)vrouwen; *Sibeli H*: r. 85.

[Boec van der Outhede] l) or. *De Veilleice – Cato Maior de Senectute*,⁴ kortweg *De senectute*, werk van Marcus Tullius Cicero (106-43 v.C.) over het ouder worden en de dood (geschreven 44 v.C.) – Jacob van M(a)erlant vermeldt het als *Bouc vander Oude* [*Spiegel historiael* I⁶, 10, 2]⁵; m) **Bouc van der Houthede** – geschreven door Cullius / Tullius <*Rose V*: “In Tullius boec vander Outheit”> *Rose C*: r. 4327; *Rose V*: r. 4371.

Boeck van den Grale, Grote zie **Grote boeck van den Grale**

Boenen zie **Bonen**

Boer zie **Baren 3**

Boer[...] zie **Bourgondien**

Boerd zie **Bohort en Bohort van Gaunes**

Boerdeus zie **Bordeus**

Boetes a) [Constans: BOËTÈS 2]⁶; e) **Boetes** – afkomstig uit Botine; f) neef (zoon van de broer) van Bitifoers; g) bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8281.

Boetius a) Anicius Manlius Torquatus Severinus Boëthius⁷ (ca. 480 - ca. 525), Romeinse staatsman en filosoof – viel in ongenade bij koning Theodoric de Grote en werd ter dood veroordeeld – schreef voor zijn executie in gevangenschap *De consolatione philosophiae*⁸ (Over de troost van de

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Heroïdes>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/La_Cité_des_dames

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Song_of_Songs

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Cato_Maior_de_Senectute

5. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spic01_01/maer002spic01_01_0009.php

6. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/38>

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Anicius_Manlius_Severinus_Boethius

8. https://en.wikipedia.org/wiki/Consolation_of_Philosophy

wijsbegeerte) dat gedurende de Middeleeuwen (en ook daarna) een zeer grote weerklank vond; e) **Boetius** – auctoritas; *Rose C*: r. 8352.

Boeve zie **Buevijn van Austoen**

Boevoen zie **Buevijn sonder Baert**

Bogoa a) Bagoas¹; e) **Bogoa** – kamerdienaar van Alexander de Grote; g) vriend van Narbesines – pleit bij Alexander de Grote voor vrijlating van de volgens hem onschuldige Narbesines; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 33, 38, 53.

Bohoert zie **Bohort en Bohort van Gaunes**

Bohord zie **Bohort**

Bohort a) [West PR: Bo(h)ort 2] [West VR: Boort], toegenaamd: ‘de Gaunes’; b) tweede zoon van [West PR: Bo(h)ort 1], koning van Gaunes, en [West PR: Evain(n)e] – broer van [West PR: Lionel 1] – neef van [West PR: Lancelot 2] du Lac; d) wordt samen met Lancelot en Lionel opgevoed door de [West PR: Dame 3 del/dou/du Lac, la] – kuise en vrome Tafelronde- en Graalridder; e) **Bohort** – Arturridder; g) op het slottoernooi te Cardoel door Ferguut verslagen <Bohoert, Boort> *Ferguut*: r. 2994, 4320, 5246, 5397; e) **Bohort van Gaunes** – Tafelronde-ridder; f) zoon van Bohort van Gaunes – neef van Lanceloet van Lac en Hestor van Mares – jongere broer van Lyoneel – vader van Helyan die Witte; g) draagt een witte wapenrusting – boodschapper van Genevre aan Lanceloet – herwint Corbenyc op Morales voor de vrouwe van Galvoye – vecht op het toernooi te Kamaloet aan de kant van koning Artur – vecht later met Lanceloet aan de zijde van Bandemagus van Gorre – bevrijdt, samen met Lanceloet, Mordret en Ywein – overwint Mandure – vecht op het toernooi dat bij het kasteel Peninge gehouden wordt, ziet in het Paleys van Aventuren de Graal, ontmoet koning Pelles de andere dag – heeft Brinol van Pleiche overwonnen bij Corbenyc – legeraanvoerder voor Lanceloet in diens strijd tegen koning Claudas <Behorde, Behort, Behorts, Bohoert, Bohorde, Bohorde van Gannes, Bohort, Bohorts, Bohort van Gannes, Bohorts van Gaunes> *Lanceloet*: boek II, r. 4346, 8302, 10872, 10887, 10901, 10910, 10912, 10928, 11031, 11045, 11047, 11054, 11065, 11069, 11082, 11112, 11127, 11128, 11143, 12285, 12323, 12350, 12355, 12379, 13062, 15505, 16020, 16384, 16389, 16393, 16398, 16410, 16428, 16462, 16474, 16483, 16499, 17467, 17471, 17485, 17494, 17497, 17588, 17607, 17612, 17625, 17629, 17647, 17648, 17649, 17680, 17684, 17688, 17695, 17696, 17705, 17708, 17717, 17726, 17743, 17755, 17758, 17768, 17784, 17788, 17792, 17800, 17802, 17818, 17832, 17870, 18003, 18004, 18014, 18045, 18063, 18804, 19642, 19723, 19728, 19733, 19983, 19988, 19991, 19995, 19996, 20002, 20029, 20033, 20284, 20303, 20334, 20336, 20337, 20342, 20348, 20357, 20382, 20600, 20662, 20665, 20682, 20699, 20729, 20731, 20735,

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Bagoas_%28courtier%29

20753, 20842, 20856, 20864, 20919, 20981, 20982, 20989, 21131, 21282, 21332, 21547, 21598, 21633, 21690, 21718, 21732, 21798, 21886, 21900, 21910, 21927, 21931, 21932, 21934, 21936, 21943, 21945, 21951, 21952, 21969, 21984, 22000, 22013, 22016, 22031, 22042, 22049, 22052, 22070, 22974, 23259, 23265, 23310, 23513, 23772, 23780, 23921, 24886, 24889, 24891, 24897, 24898, 24914, 24926, 25000, 25010, 25015, 25022, 25036, 25041, 25066, 25070, 26182, 26264, 27104, 27190, 27194, 27224, 27272, 27410, 27444, 27556, 28509, 28527, 28562, 28598, 28623, 28656, 28669, 28674, 28772, 28803, 28807, 28814, 28818, 28832, 28859, 28882, 28904, 29017, 29019, 29034, 29038, 29050, 29066, 29074, 29081, 29100, 29109, 29124, 29136, 29190, 29193, 29204, 29206, 29220, 29233, 29246, 29256, 29266, 29267, 29274, 29276, 29278, 29298, 29306, 29330, 29337, 29352, 29380, 29384, 29411, 29425, 29434, 29452, 29454, 29466, 29477, 29483, 29486, 29516, 29527, 29542, 29576, 29582, 29594, 29604, 29612, 29626, 29634, 29643, 29666, 29673, 29685, 29686, 29691, 29699, 29869, 30520, 30525, 30531, 30537, 30544, 30563, 30817, 30824, 30831, 30839, 30846, 30848, 30852, 30881, 30955, 31156, 31624, 31835, 31836, 31903, 31978, 31984, 31985, 31987, 32416, 32429, 32491, 32571, 32576, 32595, 32619, 32704, 32720, 32788, 32925, 32936, 32944, 32960, 32970, 33018, 33380, 33459, 33477, 33669, 33677, 33737, 33808, 33842, 33866, 33869, 33913, 33921, 33926, 33980, 34105, 34109, 34126, 34159, 34168, 34179, 34194, 34212, 34265, 34367, 34371, 34394, 34434, 34511, 34523, 34582, 34589, 34593, 34609, 34615, 34629, 34664, 34741, 35331, 35364, 35396, 35421 / 22, 35427, 35429, 35459, 35507, 35561, 35756, 35757, 35762, 35767, 35770, 35784, 35801, 35805, 35808, 35811, 35815, 35823, 36001, 36259;

e) **Bohort** – Tafelronde-ridder; f) neef van Lanceloet van Lac – broer van Lyoneel; g) gaat op queeste naar de Graal – vecht voor een jonkvrouw tegen Briadan – wordt, als Lyoneel hem wil doden, door een goddelijke bliksem gered – volgt Perchevael en Galaat aan boord van het door koning Salemon gebouwde schip, vervolgens naar Carcheloes en naar Sarras – verkeert met hen een jaar lang in gevangenschap van Estoran – begraaft Perchevael en keert terug aan het hof van koning Artur <Behort, Bohorde, Bohord, Bohorde> *Lanceloet*: boek III, r. 41, 76, 99, 143, 148, 381, 1015, 3191, 4598, 5839, 6190, 6408, 6408a, 6409, 6417, 6418, 6422, 6475, 6489, 6497, 6502, 6517, 6538, 6551, 6554, 6559, 6566, 6591, 6621, 6625, 6637, 6647, 6678, 6681, 6709, 6715, 6727, 6741, 6746, 6767, 6777, 6783, 6798, 6802, 6811, 6829, 6835, 6845, 6866, 6870, 6879, 6885, 6913, 6920, 6925, 6928, 6936, 6972, 6976, 6981, 7041, 7044, 7048, 7075, 7087, 7091, 7200, 7211, 7220, 7387, 7417, 7421, 7459, 7469, 7479, 7491, 7505, 7519, 7533, 7557, 7576, 7577, 7586, 7589, 7594, 7615, 7617, 7625, 7633, 7647, 7651, 7679, 7710, 7715, 7718, 7722a, 7848, 7869, 7874, 7883, 8013, 8658, 8861, 8864, 8911, 8953, 9208, 9243, 9421, 9453, 9581, 10032a, 10187, 10230, 10259, 10261,

10430, 10521, 10695, 10737, 10826a, 10990, 11017, 11029, 11038, 11041, 11065, 14217, 14226, 14238, 14245, 14247, 14267, 14273, 14278, 14280, 14294, 14301, 14302a, 14304, 14310, 14316, 14413, 14467, 14495, 14508; e) **Bohort** – Tafelronde-ridder – later koning van Benewijc; f) broer van Lyoneel – neef van Lanceloet van Lac – verwant van koning Ban; g) neemt deel aan het toernooi van Winceestre – gaat met Lanceloet naar Joyosegaerde – staat Lanceloet bij in de strijd tegen koning Artur – wordt door Walewein verwond – krijgt van Lanceloet Benewijc in leen – gaat met Lanceloet naar Grote Bertangen om tegen Mordrets zonen te strijden – vindt het graf van Lanceloet in Joyosegaerde – wordt kluizenaar <Bohorde, Bohorts> *Lanceloet*: boek IV, r. 364, 377, 766, 883, 903, 912, 918, 943, 1092, 1098, 1634, 1647, 1654, 1668, 1680, 1689, 1703, 1712, 1719, 1820, 1827, 1829, 1838, 1857, 1887, 1896, 1909, 1931, 1990, 2214, 2310, 2326, 2337, 2357, 2363, 2388, 2798, 2959, 2962, 2971, 2977, 3013, 3088, 3089, 3101, 3111, 3154, 3174, 3211, 3215, 3249, 3482, 3510, 3532, 3535, 3552, 3568, 3572, 3576, 3583, 3587, 3589, 3599, 3630, 3635, 3644, 3657, 3661, 3742, 3756, 3773, 3785, 3846, 4283, 4285, 4304, 4306, 4310, 4320, 4426, 4431, 4455, 4477, 4701, 4713, 4723, 5326, 5501, 5631, 5727, 6082, 6126, 6127, 6163, 6171, 6173, 6209, 6217, 6237, 6251, 6299, 6321, 6396, 6417, 6426a, 6447, 6452, 6492, 6505, 6510, 6514, 6690, 6770, 6841, 6956, 6991, 7107, 7151, 7308a, 7338, 7379, 7393, 7422, 7644, 7734, 7760, 7766, 7769, 7788, 7807, 8565, 8600, 8627, 8646, 8653, 8720, 8727, 8766, 8772, 9101, 9190, 9201, 9393, 9559, 9577, 9601, 12390, 12406, 12415, 12511, 12521, 12759, 12774, 12795, 12941, 12980, 12983, 12998, 13003, 13020, 13029; e) **Boerd** – Tafelronde-ridder; f) broer van Lyoneel; g) gaat op zoek naar Lantsloot – met Lambegues en de Joncfrouwe vander Haghedochte op zoek naar Lantsloot <Boerde, [.]oerde> *Lantsloot*: r. 4250, 4737, 4752, 4763, 4772, 4787, 4797, 4813, 4836, 4839; e) **Bohord** – Tafelronde-ridder; f) neef van Lanceloet van Lac; g) sust het gevecht tussen de boze Lanceloet van Lac en Ydier van Scollant – helpt Dodineel <Behord, Bohorde, Bohort> *Ragisel*: r. 35, 3057, 3066, 3078, 3085, 3087, 3107, 3113, 3118, 3120, 3134, 3141, 3142a, 3144, 3150, 3156, 3253, 3307, 3348; e) **Bohort** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec, verslagen <Bohorde> *Torec*: r. 3383.

Bohort zie **Bohort van Gaunes**

Bohort van Gannes zie **Bohort en Bohort van Gaunes**

Bohort van Gaunes a) [West PR: Bo(h)ort 1], toegenaamd: ‘de Gaunes’ – koning; b) zoon van koning [West PR: Lancelot 1] – broer van [West PR: Ban], koning van Benoïc(h), en [West PR: Guinebaut 1] – echtgenoot van [West PR: Evain(n)e] – vader van [West PR: Bo(h)ort 2] en [West PR: Lionel 1]; e) **Bohort van Gaunes** – koning; f) vader van Bohort van Gaunes en Lyoneel; g) bij zijn terugkeer naar huis, na de kroning van koning Artur, opgewacht door Cerces, die zijn broer wilde wreken – doodt Cerces in een tweegevecht – krijgt van een dienaar van

Cerces diens kroon, waarvoor hij een kapel bouwt – gedood door koning Claudas <Bohorde> *Lanceloet*: boek II, r. 15756, 17897, 17901, 17906, 17926, 17935, 33651; e) **Boerd**; g) wiens zonen gevangengenomen zijn door Claudas <Boerds> *Lantsloot*: r. 208; e) **Bohort van Gaunes** – koning van Gaunes, Tafelronde-ridder; f) jongere broer van koning Ban van Bonewijc – broer van Gwinebant – echtgenoot van Eveine – peetvader van Blaaris; g) steunt zijn broer in diens strijd tegen koning Claudas van Deserte – wordt leenman van koning Artur – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – strijdt tegen koning Rioen van Denemarke c.s. – strijdt tegen koning Amant – legeraanvoerder in Trebes <Bohoerde, Bohoert, Bohorde, Bohort, Bohorte, Bohortes, Bohortes van Gaunes, Bohort van Gannes> *Merlijn*: r. 11502, 11529, 11616, 11698, 11713, 11731, 11740, 11753, 11793, 12604, 12978a, 13229, 13817, 13842, 13922a, 13925, 14045, 14108, 14567, 14646, 14679, 14705, 14720, 14730, 14735, 14759, 14991, 14997, 15013, 15074, 15865, 16095, 17245, 17246a, 17248, 17555, 17780, 17836, 17899, 17941, 18259, 18466, 18628, 19065, 21754, 22004, 22351, 22656, 23031, 23049, 23060, 23083, 23106, 23114, 23129, 23146, 23152, 23159, 23170, 23250, 23283, 23302, 23364, 23450, 23729, 23730a, 23749, 23755, 23762, 23772, 23795, 23801, 23974, 23978, 24028, 24065, 24177, 24195, 24210a, 24230, 24273, 24283, 24285, 24294, 24311, 24353, 24403, 24412, 24414, 24428, 24432, 24435, 24450, 24471, 24499, 24531, 24551, 24579, 24599, 24608, 24613, 24621, 24636, 24639, 24644, 24663, 24667, 24677, 24681, 24708, 24710, 24727, 25341, 25458, 25533, 25536, 25538, 25561, 25569, 25606, 25742, 25775, 25877, 25904, 25943, 26049, 26213, 26352, 26375, 27552, 27990, 28111, 28228, 29244, 29690, 29805, 31738, 31835, 31912, 32379, 32458, 32491, 32631, 32682, 32912, 33166a, 33183, 33198, 33255, 33603, 33679, 34153, 34732, 35171.

Bohort van Gaunes zie **Bohort**

Bocace, Jan zie **Jan Bocace**

Bocacius zie **Jan Bocace**

Boke vander Minnen zie [**Boec vander Minnen, dat**]

Bockart zie **Botsaert**

Bolant zie **Balant**

Bolantin zie **Valentijf**

Boldewyn zie [**Boudewijn**] 10

Boljoen zie **Bulioen**

Bollenois h) [Moisan I, 2: BOLENOIS] — het graafschap Boulonnais,¹ de regio rond de havenstad Boulogne-sur-Mer² aan de Kanaalkust van Frankrijk, waar de rivier

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comt%C3%A9_de_Boulogne

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boulogne-sur-Mer.kmz

de Liane¹ uitmondt in het Nauw van Calais – zie ook **Bolois 1**, **Bonen** en **Wout van Buenen**; i) **Bollenois** – landstreek in Vrancrijk <Bollenoys> *Buevijn*: fol. C4v, K1r; i) **Bollonoys** – graafschap van Robrecht van Artoys en Bollonoys; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21-22; i) **Bouloingnen** – graafschap van Jan van Vranckerijcke; *Meluzine*: fol. Z4vb.

Bollongnoys zie **Bolois 1**

Bollonoys zie **Bollenois** en **Bolois 1**

Bolois 1 h) ofwel de regio Boulonnais² ofwel de havenstad Boulogne-sur-Mer,³ gelegen aan de Kanaalkust van Frankrijk (zie **Bollenois** en **Bonen**) ofwel de stad (en regio) Blois in het westen van Frankrijk (zie **Blois**); i) **Boloys** – door Lodewijc van Hellijn afgenomen, door Ayoel weer opgeëist samen met Orlicinis, Sans, Sampoyoys en Borgoenien; *Ayoel*: r. 349, 495; i) **Boloys** – gebied dat, samen met Artoys en Angiers, door Karel de Grote aan Reynout wordt gegeven bij de kroning van Lodewijc – belangrijke stad, genoemd samen met Senlis, Amyens en Orliens; *Heemskinderen*: p. 41, 118; i) **Bolois** – graafschap van Ruprecht, genoemd samen met Angeris en Artois; *Johan uz dem Virgiere*: r. 2532, 2652, 2690, 2838; i) **Bolois** – land van herkomst van de ridders die Eggeric van Eggermonde en de andere samenzeeders opwachten <Baloyoys, Doloes, Bollonoys, Bollongnoys, Bolongoyoys> *Karel ende Elegast*: r. 1141; i) **Bolois**; *Karl Meinet*: r. A390, 9; i) **Boloys** – correspondeert met **Vimbloys** in *Reynaert A* – waar een exemplarisch rijke “pape” woont, bij wie Reynaert Ysegrim laat inbreken; *Reynaert F*: r. 1499; i) **Bloys** – verder als boven; *Reynaerts Hst*: fragm. D, r. 1545.

Bolois 2 i) **Bolois** – één van de bondgenoten van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A476, 35.

Bolois zie **Blois**

Bolongoys zie **Bolois 1**

Bolonien h) [Graesse: **Bononia**]⁴ [Moisan I, 2: BOLOINGNE 2] — Bologna⁵ in Romagna, Italië – gedurende de Middeleeuwen was Bologna⁶ een beroemde universiteitsstad; i) **Bolonien** – vermaard om haar kennis van de rechten; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1809.

Bolonien zie **Bonen**

Bona zie **Bote**

Bona Terre, **Multum** zie **Multum Bona Terre**

1. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Liane_\(fleuve\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Liane_(fleuve))

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comt%C3%A9_de_Boulogne

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boulogne-sur-Mer.kmz

4. <http://tinyurl.com/Graesse-Bononia>

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bologna.kmz

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bologna>

Bonacroy a) vermoedelijk bedoeld als sprekende naam: ‘goedgelovig’ [?];
 e) **Bonacroy** – heidense reus; g) in het bezit van de lans waarmee Christus aan het kruis verwond werd – gedood door Seghelijn <Bonatroy, Bontecroy> *Seghelijn*: r. 6197, 6212, 6234, 6266, 6278, 6307, 6343, 6376, 6384.

Bonart e) **Bonart** – Saraceense emir; g) bondgenoot van sultan Brandimant tegen koning Ermenijn – gedood door de uit Damast ontsnapte Buevijn van Austoen; *Buevijn*: fol. B6v, D3r.

Bonatroy zie **Bonacroy**

Bone zie **Bonen**

Bonefo(o)t zie **Bonifoot**

Bonen h) [Graesse: **Bononia in Francia**]¹ [Moisan I, 2: BOLO(I)GNE 1] — Boulogne-sur-Mer,² havenstad aan de monding van de rivier de Liane³ in het Kanaal – hoofdstad van het graafschap⁴ Boulogne (zie ook **Bollenois**, **Bolois 1** en **Wout van Buenen**; i) **Bonen** – stad in Bollenois, in Vrancrijc; *Buevijn*: fol. C4v; i) **Bolonien** – vanwaar de uit Rome teruggekeerde koning Henrick van Engelant een bode naar de hertog van Clocestre stuurt – belegerd door de graaf van Vlaenderen, maar ontzet met behulp van Erm en Lion; *Helena van Constantinopolen*: cap. [16], [18]; i) **Bone** – graafschap van Otyneir, genoemd samen met Ameys; *Karl Meinet*: r. A516, 2; i) **Boenen** – graafschap van Eustachius van Boenen <Bonen> *Ridder metter Swane*: cap. [28], [31]-[32].

Bonen zie **Bonne**

Bone Val zie **Bonneval**

Bonewijc(k) zie **Benewijc**

Bonewic(k) zie **Benewijc**

Bonifacius a) lett. ‘weldoener’, gebruikelijke pausnaam; e) **Bonifacius** – gefingeerde paus – door Vivien, in de gedaante van een gehandicapte pelgrim, genoemd als degene die hem penitentie heeft opgelegd; *Madelgijts*: fragm. VIII, r. 47.

Bonifael zie **Bonivael**

Bonifoot a) [Moisan I, 1: BON(N)EFOI 1]; e) **Bonifoot** – schildknecht van Buevijn van Austoen, later kamerheer van Susiane; g) strijdt mee tegen de Saracenen – gedood door een leeuw tijdens hun vlucht uit Mombrant <Bonefoot, Bonefoten, Bonifot, Bonifoten> *Buevijn*: fol. C1v, E3r, E3v.

Bonivael i) **Bonivael** – woud in de buurt van Venissien <Bonifael, Bonivale> *Ayoel*: r. 1024, 1037, 1104.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bononia-in-Francia>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boulogne-sur-Mer.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liane_%28fleuve%29

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Comt%C3%A9_de_Boulogne

Bonivente h) gelet op de Spaanse toponiemen in het tweede (navertelde) deel van de *Ferguut* waarschijnlijk Benavente¹ in Castilië en Léon in Spanje dan Benevento² [Moisan I, 2: BONIVANTE] in Campania, Italië; i) **Bonivente** – vermaard om de kwaliteit van zijn wapens; *Ferguut*: r. 4608.

Bonne h) [Graesse: **Bonna**]³ — Bonn⁴ aan de linkeroever van de rivier de Rijn⁵ in Nordrhein-Westfalen, Duitsland; i) **Bonne** – bisschopsstad – bondgenoot van hertog Otte van Limborch <Bonnen> *Limborch*: boek II, r. 1927; boek V, r. 487; i) **Bonne** – verder als boven; *Lymburch*: boek II, r. 1920; boek V, r. 484; i) **Bonnen** – in bezit van Otte – bijna belegerd door Yoen; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 1523; i) **Bonen** – waar Otte denkt dat Berengier verblijft; *Lorreinen O*: r. 2844; i) [**Bonnen**] – editie P. Leendertz Wz: “Dier is veel tusschen [Bonnen] ende Bremen” waarmee een groot gebied wordt aangeduid; *Minnen loep*: boek II, r. 1246.

Bonnen zie **Bonne**

Bonneval h) [Graesse: **Bonavallis, s. Florentini monast.**]⁶ [Moisan I, 2: BON(N)EVAL (abbaye de)] — Bonneval,⁷ gelegen aan de rivier de Loir,⁸ ten zuiden van Chartres in de Beauce,⁹ Frankrijk – zie ook [**Goet Dal**]; i) **Bone Val** – “Dat spricht zo duytschen Guet Dal” – abdij waar Karel Meinet de nacht doorbrengt; *Karl Meinet*: r. A513, 36; i) **Bonneval** – verzamelplaats; *Meluzine*: fol. X5vb.

Bonoen (sonder Biert) zie **Buevijn sonder Baert**

Bonoes sunder Bart zie **Buevijn sonder Baert**

Bonoyc zie **Benewijc**

Bonoit zie [**Benoit van Sente More**]

Bonoot van Suette More zie [**Benoit van Sente More**]

Bonte, Mewus die zie **Mewus die Bonte**

Bontecroy zie **Bonacroy**

Booc ** zie **Boec ****

Boort zie **Bohort**

Borbon zie **Bourbon**

Borchgraaf van Couchi, die a) de burggraaf van Coucy(-le-Château), de Middelnederlandse vertaling van de aanduiding van de hoofdpersoon van de

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Benavente.kmz

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Benevento.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Bonna>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bonn.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Rhine>

6. <http://tinyurl.com/Graesse-Bonavallis-s-Floren>

7. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bonneval.kmz

8. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Loir_\(rivi%C3%A8re\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Loir_(rivi%C3%A8re))

9. <https://en.wikipedia.org/wiki/Beauce>

Oudfranse *Le Roman du Castelain de Coucy et de la dame de Fayel*¹ en het daarin voorkomende ‘verboden lied’ *Van den Borchgraven van Couchi* – zie ook **Couchi** en **Van den Borchgraven van Couchi**; e) **die Borchgraaf van Couchi** <Borchgrave van Coetchi, Borchgraven van Couchi, Borchgreve van Coetchi, sBorchgraven van Couchi> *Couchi*: fragm. PI, r. 40, 266, 272; fragm. PII, r. 223; fragm. VI, r. 10, 76, 159, 222, [357], 394, 457, 655; e) **die Castelein van Coetsi** – exemplarische minnaar; *Vergi*: r. 379.

Borchgraven van Couchi zie **Van den Borchgraven van Couchi**

Borchgravinne van Vergi zie *Vergi*

Borchgreve van Couchi zie **Borchgraaf van Couchi, die**

Bordeas zie **Bordeus**

Bordeau(l)x zie **Bordeus**

Bordeus zie **Bordele** en **Bordeus**

Bordele h) woud nabij Bordeaux² (zie **Bordeus**) in Aquitanië, Frankrijk; i) **Bordele** – bos – waar Reynout en zijn broers pelgrims opwachten om zich met hun kleding te vermommen – waar Beyaert aan de slapende Reynout ontstolen wordt – waar Ridsaert door Roelant wordt gevangengenomen <Bordeus> *Heemskinderen*: p. 70, 84, 85, 90, 93, 126, 155, 157; i) **Bordions** – woud <Bordous> *Reinolt von Montelban*: r. 7502, 10277, 10537; i) **Bordeus** – woud bij Montalbaen; *Renout*: r. 894.

Bordele zie **Bordeus**

Bordelois h) [Moisan I, 2: BORDELOIS(Z)] – Bordelais, de regio rond Bordeaux³ (zie **Bordeus**) in Aquitanië, Frankrijk; i) **Bordelois** – gebied waarop Jourdein van Blaves aanspraak maakt; *Jourdein*: r. 351; i) **Bordeloy** – toenaam en / of land van **Govaert van Bordeloy**; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Bordeloise, die a) [Moisan I, 1: BORDELOIS(Z)] – geslacht uit Bordeaux⁴ (zie **Bordeus**); e) **die Bordeloise** – partij van Fromont van Lens; g) hebben een vete met de Loreinen onder aanvoering van Garijn van Mes; *Lorreinen*: fragm. III, r. 479; e) **die Bordelose** – partij uit Bordeas; g) hebben vete met de Loreinen; *Lorreinen W*: fragm. V, r. 173.

Bordelose zie **Bordeloise, die**

Bordes zie **Cordes**

Bordens zie **Bordeus**

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_du_ch%C3%A2telain_de_Coucy_et_de_la_dame_de_Fayel

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

Bordeus h) [Graesse: **Burdegala**]¹ [Moisan I, 2: BORDIAUX(X)] — Bordeaux,² havenstad aan de rivier de Garonne³ (waar die uitmondt in de Gironde), hoofdstad van Aquitanië, Frankrijk – de naam Bordeaux⁴ wordt ook wel dubbelzinnig gebruikt omdat zij homofoon is met ‘bordeel’; i) **Bordeeus** – hertogdom, erfgoed van Huge van Bordeeus – tijdens diens afwezigheid wederrechtelijk door zijn broer Gheraert opgeëist; *Huge M*: r. 277, 483, 503; i) **Boerdeus** – hertogdom van Saisvijn van Boerdeus (en van Huge); *Huge L*: r. 163; i) **Bourdeus** – hertogdom van Sanguijn, vervolgens wederrechtelijk van Gheraert, uiteindelijk van Hughe van Bourdeus die het in leen geeft aan Aliames die Grijsse <Bordeus> *Hughe Prz*: p. 6-9, 13, 23, 25, 29, 30, 37, 51, 53, 60, 72-75, 77, 78, 80, 82, 83; i) **Bordeaulx** – stad die Jan van Parijs aandoet op zijn reis van Parijs via Estampes, Orleans en Bayonne naar Burgos in Spaengien <Bordeaux, Bourdeaulx> *Jan van Parijs*: cap. [3], [20]-[23]; i) **Bordeus** – koninkrijk van Ganffer; *Karl Meinet*: r. A357, 56; i) **Bordeas**; *Lorreinen Be*: r. 238, 346; i) **Bordeas**; *Lorreinen Bo*: fragm. I, r. 203; i) **Bordeas** – léén van Gelloen, hem ontnomen wegens zijn verraderlijke daden – door Yoen bij het huwelijk van Judit en Lodewijc aan Ritsart gegeven; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 9, 670, 680, 988, 1015, 1255, 1335, 1411; i) **Bordele**; *Lorreinen H*: r. 6; i) **Bordeas** – léén van Gelloen – bezet door Garijn en Girbert <Bordeaus> *Lorreinen O*: r. 34, 119, 402, 1405, 1585, 1699, 2244, 2429, 2947, 3920, 3999, 4061, 4547; i) **Bordeas**; *Lorreinen V*: fragm. B, r. 12; i) **Bordeas**; *Lorreinen W*: fragm. IV, r. 65; fragm. V, r. 180; i) **Bordens** – toenaam van Aywin von **Bordens** <Bordeaus> *Ogyer*: r. 9814, 10133, 20133, 21632; i) **Bordeeus** – koninkrijk van Galifier – geboortestad van Inghel van Gascoengien – waar Eugelerius, Galerius, Galifier, Gelinus en Lambrecht begraven liggen <Bourdeus> *Roelant*: r. 573; r. P1131, P1132; i) **Bourdeaus** (or. Burdegalensium) – stad en koninkrijk van Gayfier / Gayferus – met de belangrijke begraafplaats Sinte Severijns kerckof; *Turpijn*: V, r. 33, 48; XIII, r. 33, 46, 47; i) **Bordeus** – waar één van de drie schepen met elk 90 gespaarde Joden behouden aankomt; *Wrake Vb*: fol. E4v.

Bordeus zie **Bordele** en **Bordeus**

Bordions zie **Bordele**

Bordous zie **Bordele**

Bore zie **Cyboria**

Boreel a) de naam ontbreekt in de ‘oude’ redactie A als gevolg van een drie-rijm, maar zal daar vermoedelijk ook Boreel geluid hebben, rijmend op “rosseel” in r. 1859 – de variant “Brisaert” in de ‘jonge’ redactie F is duidelijk bedoeld

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Burdegala>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bordeaux.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Garonne>

4. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bordeaux>

als onomatopée – in de *Roman de Renart* ontbreekt deze passage, maar eerder in het verhaal kwam daarin de stier Bruianz voor, wat ook klinkt als een onomatopée – Moisan vermeldt Bruiant als naam van een paard [Moisan I, 1: BRUIANT 14], wat ook als onomatopée ‘briesend’ bedoeld zal zijn; e) **Borre** – stier; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert Prz*: r. 1364; e) **Boreel** – correspondeert met **Brisaert** (in *Reynaert A en F*) – stier; g) verder als boven <Borreel> *Reynaerts Hst*: r. 1881.

Borgelyon zie **Bourgonyonen, die**

Borgoengien zie **Bourgonyonen, die**

Borgengoen zie **Bourgondien**

Borges h) [Graesse: Biturigae]¹ [Moisan I, 2: BOORGES] [West PR: Boorges] — Bourges,² gelegen aan de rivier de Yèvre,³ in Berry,⁴ Frankrijk – zie ook **Batrangijs**; i) **Borges** – graafschap; *Ayoel*: r. 492, 554, 587; i) **Berges** – stad van Harpijn de Berges; *Boudewijn*: r. 179; i) **Borges** – havenstad in Atens – waarheen de kinderen Pandragoen en Uter vluchten; *Graal & Merlijn*: r. 4335; i) **Borges** – nieuwe naam van **Bonewick** [?] – stad in Berri in Clene Bertanien <Borgys> *Merlijn*: r. 11430, 11628.

Borges zie **Burgos**

Borghenioen(e) zie **Bourgonyonen, die**

Borgys zie **Borges**

Borgoenge(n) zie **Bourgondien**

Borgoengien zie **Bourgondien**

Borgoenie(n) zie **Bourgondien**

Borgognon zie **Borgongionschen Ridder, den**

Borgondien zie **Bourgondien**

Borgongen zie **Bourgondien**

Borgogien zie **Bourgondien**

Borgongion, stercken zie **Borgongionschen Ridder, den**

Borgongionschen zie **Borgongionschen Ridder, den**

Borgongionschen Ridder, den a) Fr. Le chevalier Bourgoignon, Sp. El fuerte Borgeñón; e) **den Borgongionschen Ridder** alias **den stercken Borgongion** – heer van de Witten Tooren; g) verspert de Ridder met dat Kruyce de weg als die niet wil toegeven dat zijn vriendin de mooiste vrouw ter wereld is – verslagen door de Ridder met dat Kruyce en naar de koningsdochter Adriane te Parijs gestuurd om zich aan haar gevangen te geven – bekent aldaar dat hij nooit een mooiere vrouw zag dan Adriane <den Borgognionschen Ridder, Borgognon, die Borgonjon> *Meliadus*: cap. 29-31.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Biturigae>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bourges.kmz

3. [https://fr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%A8vre_\(Cher\)](https://fr.wikipedia.org/wiki/Y%C3%A8vre_(Cher))

4. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

Borgonie(n) zie **Bourgondien**

Borgonyen zie **Bourgonyonen, die**

Borgonjon zie **Borgongionschen Ridder, den**

Bori zie **Got**

Borijn a) [Moisan I, 1: CLIMBORINS]; e) **Borijn** – Saraceense ridder, heer van Saragoengien; g) dapper – berijdt het paard Samparduck; *Roelant*: r. 677.

Boringalies e) **Boringalies** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3390.

Borioen h) [West PR: Borron] — Boron¹ in Bourgondië, tegenwoordig Franche-Comté, Frankrijk; i) **Borioen** – toenaam van **Robrecht van Barioen** <Barioen> *Graal & Merlijn*: r. 1300, 1560, 9032.

Borioes a) bedoeld lijkt (menig ridder) uit Berry² – gelegheidsrijm: **Borioes** / Vermendoes – de alternatieve lezing ‘fransoys’ is weliswaar duidelijker, maar niet beter – ‘borioes’ als verminking van ‘bourgeois’ is een Verschlimmbesserung; e) **Borioes**; *Limborch Frg*: H52, r. 288.

Born i) **Born** – hertogdom – de hertog van Born is gedood door Davimonts vader; *Ogyer*: r. 3829.

Borne van den Pyne, die h) [West PR: Fontaine 14 del / du Pin, la]; i) **die Borne van den Pyne** – bron in Rodestock – waar de Sennen bijeenkomen voor de strijd bij Clarence <Brunne van den Pyne> *Merlijn*: r. 30553, 30561-30562.

Borre zie **Cyboria**

Borreel zie **Boreel**

Borsabels a) or. Corsalis, door Moisan geïdentificeerd als [Moisan I, 1: CORSABRIN(S) 12 DE BARBARIE] – dezelfde als **Cursael** – zie ook **Cursubles**; e) **Borsabels** – Sarasijn; *Roelant*: r. 75.

Bortaengen zie [**Bertaengie**] 1

Bosan e) **Bosan** – ridder; g) vecht in het leger van Karel de Grote tegen Agulant – gedood door Kagani; *Lorreinen O*: r. 326.

Bosch h) mogelijk Ofra. la Forest Royale (zie **dat Konincklijke Bosch**); i) **Bosch** – jachtgebied (bij Parijs [?]), waar Charloet wil gaan jagen; *Ogyer*: r. 4904.

Bosch, Konincklijcke zie **Konincklijke Bosch, dat**

Bosch van Brifueille h) [Moisan I, 2: BROSEULE]; i) **Bosch van Brifueille** (or. Bois de Brifueille) – bos in Spaengnen nabij het kasteel Montsureyn – waar Balligant op verzoek van Guimande de 80 gevangengenomen christen ridders wil ophangen <Brifueille, Brifuueille> *Galien Rethore*: cap. [46]-[47].

Bosch van Bucifael i) **Bosch van Bucifael** (or. Bois de Bucifal) – bos nabij Constantinobelen – waar Jaqueline mishandeld wordt door Henrick en

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Boron.kmz

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Berry>

Thibeert – waar Henrick en Thibeert worden opgehangen; *Galien Rethore*: cap. [62].

Bosch van Neemen, dat h) or. la forest de Nemea aupres d'Arges – woud in Argolis¹ ter hoogte van het oude Neméa² in Griekenland; i) **dat Bosch van Neemen** – bos nabij Darges, waarin drie reusachtige leeuwen leven, die door Hercules worden gedood, waarna hij van hun huid een wapenrusting laat maken; *Hercules*: cap. [9].

Bosch van Orliens, dat h) or. la forest d'Orleans – zie ook **Orliens**; i) **dat Bosch van Orliens** – waar Belesante moederziel alleen bevalt van een tweeling jongens die zij kort daarop verliest – waar Oursson opgroeit als de Wildeman totdat hij bedwongen wordt door Valentijn; *Valentijn ende Oursson*: cap. 5, 10-13, 20-21, 23, 56.

Bosch van Rijchborch, dat h) or. Boys de Riquebourg – mogelijk gelegen ten oosten van Rouen ter hoogte van La Feuillie³; i) **dat Bosch van Rijchborch** – waar een groot wit everzwijn, ontsnapt uit het domein van de “aerdsche goddinnen” Gloriande en Eglentine, de jachthonden van Rijckaert zonder Vreese aanvalt en verwondt – welk everzwijn alleen maar gevangen kan worden door een hertog van Normandien die geboren is uit een Turc en een christen dochter van een hertog; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13.

Bosch van Viencennes zie **Bosch van Vincennen, het**

[Bosch van Vier Vresen, dat] h) [West PR: Forest 16 dez Trois Perieus, la, var. Entree 1 des Quatre Perils, l']; i) **Bosch van Vier Vresen** – woud waar Lanceloet van Lac ooit een wapenrusting heeft gekregen van Griffioen vanden Quaden Passe, met de belofte hem zijn wapens te geven als zij elkaar weer zouden tegenkomen; *Lanceloet*: boek II, r. 1311.

Bosch van Vincennen, het h) het Bois de Vincennes⁴ ten zuidoosten van Parijs, Frankrijk – eertijds La Royale Forest geheten omdat het in de dertiende eeuw door Philippe II Auguste⁵ (1165-1223) als een ommuurde koninklijke jachttuin werd ingericht; i) **het Bosch van Viencennes** – waar de jonge koning Jan van Vranckrijck op een wild zwijn jaagt als de koning van Enghelandt Parijs aandoet op zijn tocht naar Spaengien <Vincennen, Vincennes> *Jan van Parijs*: cap. [14]-[17]; i) **het Bosch van Vincennen** – de ‘huidige’ naam voor **het Koninclijsche Bosch** – bos nabij Parijs waar Rijckaert zonder Vreese in zijn vermomming als de Ridder mette Gulde Wapenen

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Argolis>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Nemea.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/La_Feuillie.kmz

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Vincennes.kmz

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Philip_II_of_France

Carels leenmannen uitdaagt tot een steekspel en verslaat; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14.

Bosch van Vincennes zie **Bosch van Vincennen**, het

Boschayen zie **Biscaye**

Bosscagye van Buenen zie **Wout van Buenen**

Bosse, Agret vanden zie **Agret vanden Bosse**

Bote h) [Graesse: **Boeotia (regio)**]¹ — Boeotië,² lett. ‘Koeienland’ – het huidige Viotia in Griekenland met als hoofdstad Lebadeia, het huidige Livádhia³; i) **Bote** – land in Grieken – land van herkomst van koning Archelaus en koning Prothenor – bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena <Bona, Botie, Noneboten> *Troyen*: r. 3213, 7103, 9605, 9657.

Boterne h) [West PR: **Betinie, de**] – toenaam van [West PR: **Aroans**] de Betinie – in de Mnl. vertaling is Aroans de Betinie opgesplitst in twee personen – zie ook **Aroanse**; e) **Boterne** – heidense ridder, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) in Carmelide gedood [?] door koning Bohort van Gaunes; *Merlijn*: r. 23120, 23133.

Boterus zie **Butorus**

Boteus a) [Constans: **BOËTÈS 1**]⁴; e) **Boteus** – koning; f) verwant van Archilogus; g) bondgenoot van de Grieken in de strijd tegen de Trojanen om Helena – gedood door Hector <Bodij, Lotiste> *Troyen*: r. 12201, 20091; fragm. M, r. 181.

Botie zie **Bote**

Botine h) [Constans: **BOTINE**]⁵ – bedoeld is Bithynië⁶ in Klein-Azië (zie **Bitinia**) – ook in de brontekst abusievelijk gesitueerd aan de andere kant van de zee (vanuit Troje); i) **Botine** – aan de andere kant van de zee (vanuit Troje) – land van herkomst van Boetes en Bitifoers – bondgenoot van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 8279, 9607.

Botsaert a) afgeleid van het Franse Bouchard, en mogelijk net als Cortois, Cuwaert en Nobel, bedoeld als sprekende naam: bouche, lett. ‘mond’ – de *Roman de Renart* kent overigens geen aap Bouchard; e) **Botsaert** – volgens L 1732 “boccardus simeus” een aap – clerc; g) zal de door Reynaert aan Belijn meegegeven brieven voorlezen, haalt echter Cuwaerts kop uit de pelgrimstas <Bockarde, Bockart, Botsaerde> *Reynaert A en F*: r. 3362, 3365, 3372, 3375; e) **Boekert** – clerc; g) verder als boven; *Reynaert Prz*: r. 2483, 2490;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Boeotia-regio>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Boeotia>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Levádhia.kmz

4. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/38>

5. <https://archive.org/details/Ieromandetroie05benouoft/page/38>

6. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bithynia>

e) **Koekaert** – cleric; g) verder als boven <Kockaert> *Reynaerts Hst*: r. 3366, 3376.

Botzen i) **Botzen** – één van de bondgenoten van Baligain tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A476, 26.

Boudefeer a) verbastering van de Saraceense naam Bondifer [Moisan, I, 1, p. 250] – zie ook **Boudifeer**; e) **Boudefeer** – Saraceense reus, koning; f) neef van emir Galien; g) in dienst van emir Galien – in de strijd bij Lodine gedood; *Flovent*: r. 219, 542, 608.

Bouden e) **Bouden** – graaf van Cremoen; f) vader van Gyoet van Cremoen; g) door Yoen opgehangen bij Bordeas; *Lorreinen J*: fragm. I, r. 678.

Bouden Ketelkijn a) [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 35 CAUDERON(S)] — Baudouin Cauderon († 1097); d) kruisvaarder – gedood te Nicaea; e) **Bouden Ketelkijn** – kruisvaarder; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 180.

[Boudewijn] 1 e) **Baudewijn**; g) één van de twaalf roofridders die verkleed als monniken Aiol overvallen; *Aiol*: r. 209.

Boudewijn 2 a) [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 34 DE BULLON] — Boudewijn van Boulogne¹ alias Boudewijn van Edessa alias Boudewijn van Jeruzalem (ca. 1058-1118); b) jongste zoon van Eustachius II van Boulogne en Ida van Neder-Lotharingen – broer van Godfried van Bouillon en Eustachius III van Boulogne; c) graaf van Vlaanderen – vorst van Edessa (1097-1100) – koning van Jeruzalem (1100-1118, na zijn broer Godfried van Bouillon); d) kruisvaarder; e) **Baudewijn**; f) broer van Eustaes; *Antiochië*: r. 108; e) **Baudewijn** – Frans ridder; g) vecht tegen de Saracenen; *Ridder metten Zwane*: r. 116; e) **Boudewijn** (or. Baudouin) – tweede koning van Jherusalem; f) zoon van Yda en Eustachius van Boenen – broer van Godevaert en Eustachius – kleinzoon van Helias en Clarisse <Baudewijn> *Ridder metter Swane*: cap. [20], [23], [28], [32].

Boudewijn 3 e) **Boudewijn**; f) zoon van Buevijn van Austoen en Macadose – tweelingbroer van Goddaert – halfbroer (zelfde vader) van Buevijn jr. en Ghijs – (achter)neef van koning Ritsaert van Yngelant; g) opgevoed door zijn moeder en Diederick – na de dood van Susiane en zijn vaders vertrek koning van Engelant (met Diederick als voogd) <Boudewijne> *Buevijn*: fol. M2v-M3v, M5r, M5v.

Boudewijn 4 a) [Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 1] — (François) Baudouin – dezelfde als **Fransoys**; b) zoon van Ganelon en de zuster van Karel de Grote – stiefzoon van Milon d'Anglers – halfbroer van Roland – neef van Karel de Grote; d) in de *Pseudo-Turpin* [ed. Adalbert Hämel (1965), p. 54]² genoemd als één van de

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Baldwin_I_of_Jerusalem

2. https://www.zobodat.at/pdf/Sitz-Ber-Akad-Muenchen-phil-hist-Kl_1965_0003-0105.pdf

‘pugnatores maiores’ (grote strijders); e) **Baldewin**; f) zoon van Mile van Ingelheym – (stief[?])zoon van Wellis van Nanantensis – broer van Rolant – neef van Karll Meynet; *Karl Meinet*: r. A264, 33; A269, 23; A440, 37; A441, 26; A444, 16; e) **Baudewijn**; f) zoon van Mile van Mantes en de zuster van koning Karel – broer van Roelant <Baudewijns> *Lorreinen O*: r. 1668; e) **Boudewijn** – ridder, in dienst van koning Karel de Grote; g) aanwezig bij het toernooi in Eggermont <Fransoys Boudewijn> *Malegijs*: p. 118; e) **Boudewijn** – “vrome capiteyn” in het leger van Karel de Grote in Spanje; f) geen [?] broer van Rolant; g) gewond te Roncevale <Boudewijns, Fransoys Boudewijn> *Roelant*: r. P193, P612, P899, P968, P981, P982, P985, P993, P1042; e) **Boudewijn** (or. Balduinus frater Rodlandi); f) broer van Rolant; g) kan geen water voor de stervende Rolant vinden en gaat er dan op Rolants paard vandoor – vertelt Turpijn en Karel wat er allemaal te Roncevale gebeurd is; *Turpijn*: V, r. 34; XI, r. 69, 70, 74; XII, r. 43.

[Boudewijn] 5 e) **Baldewyn** alias **[der Vlemynck]** – afkomstig [?] uit die Dale – baron en raadsman van Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A251, 64.

[Boudewijn] 6 a) gebruikt in de verloren gegane uitdrukking: over Boudewijns hengst spreken: over koetjes en kalfjes praten; e) **[Bouwijn]** – spreken van “Bouwijns heynst” <Bouwijns> *Minnen loep*: boek II, r. 796.

Boudewijn 7 a) [Moisan I, 1: BAUDOUYN 4]; b) zoon van Ogier le Danois / van Denemarken; d) gedood na een schaakspel door de verliezende Charlot; e) **Baudewijn**; f) zoon van Ogier die Danois <Baudewine> *Ogier E-G*: r. 87, 214; e) **Baldewin**; f) zoon van Ogier en de dochter van slotvoogd Guimar – halfbroer van Baldewin; g) gijzelaar aan Karel de Grotes hof, als Ogier zijn erfenis in Denemarken gaat opeisen – ergert Charloet door tijdens een jachtpartij wel everzwijn en hert te schieten – door Charloet met het schaakbord geslagen en gedood – met veel eer begraven in de Sant Denoys kirche in Parijs – na zijn dood keert Ogier zich tegen Karel, omdat deze de uitlevering van Charloet weigert <Baldewijn, Baldewijne, Baldewijns, Baldewins, Baldewyn, Baldwijn, Baldwynen, Baldwynn> *Ogyer*: r. 17, 290, 4258, 4364, 4389, 4424, 4437, 4441, 4453, 4866, 4890, 4897, 4909, 4912, 4937, 4941, 4952, 4975, 4995, 5006, 5012, 5034, 5041, 5051, 5057, 5065, 5070, 5081, 5086, 5118, 5122, 5125, 5129, 5135, 5137, 5155, 5160, 5162, 5167, 5181, 5196, 5215, 5243, 5259, 5270, 5276, 5305, 5310, 5322, 5369, 5388, 5408, 5576, 5693, 5916, 8597, 9611, 9962, 10798, 11333, 12407, 12968, 12987, 13231, 13988, 15581, 15854, 16172, 16218; e) **Boudewijn**; f) zoon van Ogier van Denemercken; g) eerder gedood door Karel de Grote’s zoon Charloet; *Roelant*: r. P647.

[Boudewijn] 8 e) **Baldewin**; f) zoon van Ogier en de Engelse koningsdochter – halfbroer van Baldewin; g) vernoemd naar zijn door Charloet gedode halfbroer – tijdens de pelgrimstocht naar Jeruzalem van Ogier onder de

hoede van Atharijs / Karahen von Perthij – draagt de Oliflamme in de strijd tegen Broyer der Junge, doodt de koning van Athene – samen met Wilhelm door de Saracenen gevangengenomen, wordt door Ogier en Naymes bevrijd <Baldewijn, Baldewijne, Baldewijnen, Baldewyn, Baldewynen, Baldewinen> *Ogyer*: r. 20968, 21519, 21602, 21610, 21623, 22387, 22410, 22487, 22501, 22509, 22515, 22517, 22524, 22527, 22532, 22541, 22547, 22552, 22560, 22567, 22570, 23404, 23414, 23445, 23495, 23615, 23680.

Boudewijn 9 a) or. Baudoin l'âne¹ – exemplarische ezelsnaam; e) **Boudewijn** – correspondeert met **Herri** (in *Reynaerts Hst*) – ezel; g) aanklager van Reynaert; *Reynaert Prz*: r. 1364; e) **Boudewijn** – ezel; g) hoofdpersoon in de fabel van de hond en de afgunstige ezel (*Esopet*, fabel 17); *Reynaert Prz*: r. 4386; e) **Boudewijn** – ezel; g) verder als boven; *Reynaerts Hst*: r. 5691.

[Boudewijn] 10 e) **Baldewyn** – hertog; f) vader van Blandemer; g) weet de doodstraf van Phila om te zetten in verbanning; *Valentin und Namelos*: r. 280, 293, 2159.

[Boudewijn van Biauvaes] a) [Moisan I, 1: BAUDUIN 31 DE BIAUVAIS]; e) **Baudewijn van Biauvaes** – kruisvaarder; f) broer van Arnout – oom van Esmereit, Alexander, Gloriant en Baudewijn; g) bij de berg Kieveroet door de Saracenen gevangengenomen; *Boudewijn*: r. 162, 166, 176, 241.

[Boudewijn van Sibborch] a) [A-Z 6: Baudouin de Sebourc]²
[Moisan I, 1: BAUDUIN(S) 59 DE SEBOUR(C)] – literaire samensmelting van twee historische koningen van Jeruzalem: Baudouin II de Bourg³ († 1131) en Guy de Lusignan⁴ († 1194); e) **Baudewijn**; f) jongste zoon van Arnout en Rose – broer van Esmereit, Alexander en Gloriant; *Boudewijn*: r. 72, 106, 135; e) **Baudewijn van Sibborch** – baron – koning van Jherusalem – koning van Surien; f) telg uit het huis van Builloen; g) doodt de vader van Saladijn en Baudaloerdase – gedood door Saladijn <Baudewijns, Baudewine> *Saladijn*: r. 47, 63, 70, 81, 90, 121, 128, 129, 137, 141, 158, 161, 189, 242, 257, 326, 345, 361, 373.

Boudewijn van der Maroken e) **Boudewijn van der Maroken** – Saraceen, in dienst van hertog Maboen en de vorst Aucotijn; g) gedood door Gazelijn; *Aubri*: r. 138.

Boudewine a) verbastering van een Saraceense (goden)naam die met 'Bal' begint; e) **Baldewijn** – Saraceense god, samen met Verlegaen genoemd; g) aangeroepen door Galifers mannen; *Ogyer*: r. 9339; e) **Boudewine** – heidense afgod; *Renout D*: r. 231.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0008.php#a007

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Baldwin_II_of_Jerusalem

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Guy_de_Lusignan

Boudifeer a) verlezing van Bondifer [?] – zie ook **Boudefeer**; e) **Boudifeer** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 52.

Boudwin zie **Herri**

Bougie h) [Moisan I, 2: BOUGIE 2]¹ — historische stad en regio aan de Noordafrikaanse kust – het huidige Bejaïa,² een havenstad in Algerije; i) **Bougie** – koninkrijk – bondgenoot van de Slaven <Bougien> *Jason*: fol. 33r; i) **Bugien** – koninkrijk – bondgenoot van Agolant; *Karl Meinet*: r. A347, 58; A350, 53; i) **Bugyen** (or. Burgia, koninkrijk van Mutius) – Saraceens koninkrijk; *Turpijn*: IV, r. 7, 57.

Bouc ** zie **Boec** **

Bouloingnen zie **Bollenois**

Bourboen zie **Bourbon**

Bourbon h) [Graesse: **Burbonensis provincia**]³ [Moisan I, 2: BORBON] [West PR: **Bourbon, de**] — het hertogdom Bourbon⁴ – het huidige Bourbonnais in Frankrijk met als hoofdstad Moulins⁵ aan de rivier de Allier⁶; i) **Borbon** – hertogdom; *Jan uut den Vergiere*: cap. 21, 29-30; i) **Bourbon** – hertogdom – de hertog van Bourbon behoort met de hertog van Orleans tot de belangrijkste leenmannen van de koning van Vranckrijck <Borbon> *Jan van Parijs*: cap. [14]-[16], [45], [52]; i) **Burbon** – toenaam van **Reperich van Burbon**; *Karl Meinet*: r. A496, 1; i) **Bourbon** – hertogdom – de hertog van Bourbon is één van de belangrijkste deelnemers aan het toernooi te Lonnen met als prijs de hand van de koningsdochter Helena; *Olyvier van Castillen*: cap. 26; i) **Bourboen** – hertogdom – toenaam van **Huge** (van Bourboen) en **Jan van Bourboen**; *Paris ende Vienne*: cap. [4], [6]; i) **Bourbon** – hertogdom; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 7, 10; i) **Borbon** – hertogdom; *Valentijn ende Oursson*: cap. 10.

Bourdeaulx zie **Bordeus**

Bourdeaus zie **Bordeus**

Bourdeloys zie **Bordelois**

Bourdeus zie **Bordeus**

Bourgoendien zie **Bourgondien**

Bourgoengnien zie **Bourgondien**

Bourgoigne(n) zie **Bourgondien**

Bourgoingne zie **Bourgondien**

Bourgoingnoenen zie **Bourgonyonen, die**

Bourgondie zie **Bourgondien**

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/B%C3%A9ja%C3%Afa>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bejaia.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Burbonensis-provincia>

4. https://fr.wikipedia.org/wiki/Bourbonnais_%28duch%C3%A9%29

5. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Moulins.kmz

6. https://fr.wikipedia.org/wiki/Allier_%28rivi%C3%A8re%29

Bourgondien h) [Graesse: **Burgundia (provincia)**]¹ [Moisan I, 2: BORGOGNE]

[West PR: **Bo(u)rgoigne, (de)**] [West VR: **Bergoi(n)gne**] — Bourgondië² in Frankrijk met als hoofdstad Dijon³ – ten tijde van Julius Caesar één van de drie delen van Gallië – gedurende de vroege Middeleeuwen een koninkrijk dat een veel grote gebied omvatte dan het latere hertogdom in de hoge Middeleeuwen, dat in de late Middeleeuwen weer sterk in omvang toenam en ook de Nederlanden omvatte; i) **Borgoënie** – hertogdom in Vrankerike – door Lodewijc van Hellijn afgenomen, door Ayoel weer opgeëist samen met Orlicinis, Sans, Sampoyes en Boloys <Borgoënie> *Ayoel*: r. 350, 364, 473; i) **Burgunien** – hertogdom van hertog Makaris – tegenstander van de Franse koning Lowijs en zijn ridders – opgeëist door Aiol; *Aiol*: r. 299; i) **Burgondien** – in het midden van Gallen c.q. Gehaerde Gallia – veroverd door keizer Julius – goede wijnstreek <Borgondien> *Alexanders geesten*: boek V, r. 1065; boek VII, r. 1572; i) **Burgongen** – hertogdom; *Bedroch der vrouwen*: fol. C4r; i) **Burgongen** – alias Celte; *Caesar Prz*: fol. 7r, 12r, 14r, 15r, 20r-20v, 23r, 27v-28r, 30r, 37v, 45r-45v; i) **Borgenjoen** – hertogdom <Borgenjoene> *Couchi*: fragm. VI, r. 736; i) **Burgongen** – hertogdom; *Heemskinderen*: p. 105; i) **Bourgondie** – landstreek <Bourgoengien, Bourgondien> *Hughe Prz*: p. 14, 75; i) **Borgoenge** – hertogdom van Philips van Bourgoengen <Bourgoengen, Burgongen> *Jason*: fol. 3r; i) **Burgonyen** – hertogdom van Warin van Burgonyen <Burgonien> *Karl Meinet*: r. A17, 60; A198, 4; A421, 10; i) **Borgonie** – met de stad Lengens <Burgonien> *Lanceloet*: boek IV, r. 9949; i) **Borgoengien** – toenaam van **Gwide van Borgoengien** <Boer[...]> *Madelgijs*: fragm. XIV, r. 401, [434]; i) **Borgonie** – hertogdom <Burgonien> *Merlijn*: r. 21978; i) **Bourgoigne** – de jaloerse hertogin van Bourgoigne verraadt de liefde van de burggravin van Virgi en wordt daarom door haar echtgenoot vermoord <Bourgoigne> *Minnen loep*: boek II, r. 431, 479; i) **Burgundien** – land van herkomst van Sampson; *Ogyer*: r. 246; i) **Bourgoendien** – land (van herkomst) van Eduwaert en Larer van Bourgondien, en van een huwelijkskandidaat van Vienne <Bourgondien> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7], [17], [20]-[21], [23], [32]; i) **Burgonien** – land van herkomst van een dappere ridder aan het hof van Karel de Grote <Burgunden, Burgundien, Burgundyen> *Reinolt von Montelban*: r. 3681, 3686, 3939, 4929, 5721, 11517; i) **Bourgoignen** – hertogdom van Guy van Bourgoignen; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 10, 14; i) **Bourgondien** – hertogdom; *Robrecht*: r. 28, 35, 39; i) **Bourgondien** – hertogdom van Salomon (mogelijk corrupt voor ‘Bretagne’); *Roelant*: r. P1136; i) **Bourgoengnien** (or. Borgoña) – landstreek; *Sibilla*: r. 827;

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Burgundia-provincia>

2. https://fr.wikipedia.org/wiki/Histoire_de_la_Bourgogne

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Dijon.kmz

i) **Burgonien** – land in Gallen – vermaard om zijn wijn; *Troyen*: r. 29140; i) **Bourgoendien** (or. Burgundia) – hertogdom van Sampson van Boergoendien <Bourgondien> *Turpijn*: V, r. 38; XIII, r. 72; i) **Borgongien** – hertogdom; g) de hertog van Borgongien speelt een vooraanstaande rol in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67; i) **Borgoenien** – hertogdom; *Vergi*: r. 39; i) **Bourgoendien** – hertogdom; *Vergi Prz*: r. 1, 265, 272.

Bourgongen zie **Bourgondien**

Bourgonyonen, die a) [Moisan I, 1: BO(U)RGOI(G)NON] — de Bourgondiërs; e) **Burgunihûne** – de bewoners van het hertogdom Burgunien; g) komen onder leiding van de verrader Makaris in opstand tegen koning Lowijs; *Aiol*: r. 471, 508, 535; e) **die Borgengoen** – toenaam van **Aubri den Borgengoen**; *Aubri*: r. 89, 180, 323; e) **die Bourgonyonen**; g) strijden in het leger van Karel de Grote tegen de Heemskinderen bij Vaucoloen <Bourgonioen, Bourgonyoen> *Heemskinderen*: p. 140, 141; e) **Burgongeren** – volk uit Burgonyen <Borgonyen> *Karl Meinet*: r. A472, 1; A521, 41; e) **die Borghenioen** – toenaam van **Auberi die Borghenioen** <Borghenioene> *Lorreinen*: fragm. III, r. 541, 598, 602; e) **Burgoniere** – volk of leger uit Burgundien; g) komen Karel de Grote te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone <Borgelyon, Burglione, Burgon, Burgone, Burgonier, Burgundier, Burgundyen> *Reinolt von Montelban*: r. 115, 2029, 8044, 8090, 8258, 8348, 8446, 9002, 9009; e) **die Bourgonyons** – de onderdanen van de hertog van Bourgondien; *Robrecht*: r. 46; e) **die Bourgoingnoenen** (or. Burgundiones) – begraven hun dode helden op het kerkhof van Arle; *Turpijn*: XIII, r. 68.

Bourgonyons zie **Bourgonyonen, die**

Bourgos zie **Burgos**

Bouwaengien h) [Moisan I, 2: BURIAI(G)NE]; i) **Bouwaengien** – Saraceens emiraat <Bura[...]> *Roelant*: r. 173.

[**Bouwijn**] zie [**Boudewijn**] 6

Bove (sunderbart) zie **Buevijn sonder Baert**

Bovoën (sonder(t) Bart) zie **Buevijn sonder Baert**

Brabais h) lijkt afgeleid van [West VR: Brebraz 2, de], toenaam van [West VR: Lorete 1] de Brebraz, mogelijk dezelfde als [West VR: Lorete 2] au blond chieff, een personage in de roman *Meraugis de Portlesgues*, die gekend en gebruikt werd door de auteur van het tweede, navertelde deel van de *Ferguut*, dat model lijkt te hebben gestaan voor Lunette van Brabais; i) **Brabais** – stad of land van herkomst van Lunette van Brabais; *Ferguut*: r. 5181.

Brabanders zie **Brabantsoene, die**

Brabandt zie **Brabant**

Brabant zie **Brabantsoene, die**

Brabant h) [Moisan I, 2: BRABAN(T)] — het hertogdom Brabant,¹ gelegen in het noorden van België en het zuiden van Nederland, met aanvankelijk Leuven / Louvain² en uiteindelijk Brussel / Bruxelles³ als hoofdstad – het land van de Nervii ten tijde van Julius Caesar, gelegen tussen de rivieren Schelde en Sambre;

i) **Brabant** – hertogdom; *Ayoel*: r. 494; i) **Brabant** – hertogdom – in Vrancrike; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1084; boek V, r. 1229; boek VII, r. 1556; i) **Brabant** – bezit van de hertog van Brunenczwich; *Brunenczwich*: r. 5; i) **Brabant** – land rond de stad Nervia; *Caesar Prz*: fol. 26r, 29v, 35v, 58v, 59r; i) **Brabant** – hertogdom, waarin Breda ligt <Brabants> *Denensage*: r. 229, 641, 651, 655, 660, 682, 713, 736, 754; i) **Brabant** – hertogdom van Philips van Borgoengen; *Jason*: fol. 3r; i) **Brabant** – toenaam van **Bernarde van Brabant**; *Karl Meinet*: r. A256, 60; i) **Brabant** – hertogdom – bondgenoot van hertog Otte van Limborch; *Limborch*: boek II, r. 68, 425, 1923; i) **Brabant** – hertogdom; *Limborch Frg*: H49, r. 393; i) **Brabant** – hertogdom – bondgenoot van hertog Otte van Lymborch; *Lymburch*: boek II, r. 67, 421, 1916; boek XI, r. 1689; i) **Brabant** – waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben – land van herkomst van Arnout van Ardennen; *Margrieta van Limborch*: cap. 14, 39-40; i) **Brabant** – land van herkomst of toenaam van **Willem van Brabant**; *Minnen loep*: boek II, r. 4189; i) **Brabant** – land van herkomst van ridder Wouter van Kersbeke (var. Roosbeke); *Niervaert*: p. 72, r. 183; i) **Proband** – hertogdom, grensgebied dan wel laatste léén van Karel de Grotes rijk: de hertog meldt Karel de inval van de Saracenen onder leiding van Blanckard <Brabant> *Ogyer*: r. 309, 605, 2641, 8608, 9596, 9603, 9697; i) **Brabant** – woonplaats van de geliefde van Eduwaert – toenaam van **Jan van Brabant** – tijdelijke verblijfplaats van Paris en Eduwaert; *Paris ende Vienne*: cap. [1], [6]-[11]; i) **Brabant** – hertogdom – de hertog neemt deel aan het toernooi om Melioers hand; *Parthonopeus*: r. 3695, 4657, 5280; i) **Brosbande** – toenaam van **Bernhart van Brosbande**; *Reinolt von Montelban*: r. 3687, 3940; i) **Brabant** – hertogdom; *Ridder metter Swane*: cap. [28]; i) **Brabant** – hertogdom van Karel de Grote; *Roelant*: r. P81, P1179; i) **Brabant** – hertogdom met daarin de stad Breda en het gehucht Nyewer vaert; *Sacrament Niervaert*: r. 760, 850, 1005, 1040, 1096, 1102; i) **Brabant** – land van herkomst van deelnemers aan een groot toernooi te Camerijc; *Saladijn*: r. 539; i) **Brabant** – land in Vrancryck; *Troyen*: r. 29124; i) **Brabant** – gelegen tussen de Maas en de Schelde – deel van Lothrijcke – behorend tot het domein van karel de Grote; *Turpijn*: II, r. 9; i) **Brabant** – hertogdom; *Valckenborch*: r. 18, 165, 177.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Duch%C3%A9_de_Brabant

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Leuven.kmz

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brussel.kmz

Brabant! n) Brabant!; o) **Brabant!** – strijdkreet van Arnout van Ardennen; *Margrieta van Limborch*: cap. 40.

Brabant Hoene zie **Brabantsoene, die**

Brabantere zie **Brabantsoene, die**

Brabantsoen zie **Brabantsoene, die**

Brabantsoene, die a) [Moisan I, 1: BRAIBENÇ(H)ON] — de inwoners van het hertogdom Brabant (zie **Brabant**); e) **Brabantsoen** – een inwoner van Brabant; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1084; e) **Brabantsoen** – een inwoner van Brabant; *Denensage*: r. 735; e) **die Brabanders**; g) komen Karel te hulp in de strijd tegen Aymyn van Dordoen en Amerijn van Nerboen; *Heemskinderen*: p. 12; e) **die Brabantsoene**; g) nemen deel aan het toernooi om Melioers hand <Brabantsoen> *Parthonopeus*: r. 5069; fragm. M I, fol. 1va, 4; e) **Brabant Hoene** – lees: Brabant[s]oene – volk; g) komen Karel de Grote te hulp in de strijd tegen Heyme en Eymrich von Narbone; *Reinolt von Montelban*: r. 116; e) **die Brabanteren**; g) aan wie en aan de Vlamingen Karel de Grote het land van Galissien als beloning gaf als zij daar wilden blijven; *Turpijn*: IX, r. 47; e) **die Brabanders**; g) bondgenoten van koning Pepijn van Vranckrijck in de strijd tegen koning Artus van Bertangien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 62.

[Brabo] a) Brabo,¹ legendarische stamvader van de Brabanders; e) **[Brabo]** – koning <Brabone> *Caesar*: r. 392.

Bradimont a) ed-Vérard: Brandimont, roi de Damas [Moisan I, 1: BRADMUND 3] – heidense koning van Damas; e) **Bradimont** – Saraceense koning; g) gaf Boeve een helm (gemaakt in Morianen); *Boeve*: r. 107; e) **Brandimant** – Saraceense sultan van Damast; f) broer van koning Gaudefier en de sultan van Tabarien – neef van Saligot – oom van koning Sadony; g) begeert Susiane van Ermenien – schenkt haar het paard Arondeel – voert oorlog tegen koning Ermenijn van Ermenien als zij weigert met hem te huwen – gevangengenomen door Buevijn van Austoen, maar op belofte van leentrouw vrijgelaten door koning Ermenijn – krijgt van koning Ermenijn middels een Uriasbrief opdracht Buevijn te doden, maar zet hem in plaats daarvan gevangen, zodat Buevijn na zeven jaar kan ontsnappen en hem doden <Brandemants, Brandiman, Brandimanden, Brandimants, Brandiment> *Buevijn*: fol. B3v, B5v-B6v, C2r, C3v-C5r, D1r-D3r, D4r, E2v, K2r, K6r.

Braecten zie **[Bacteren, die]**

Braectenlant zie **Bacteren**

Braes zie **[Sent Jorijs Braes]**

[Braes, Sent Jorijs] zie **[Sent Jorijs Braes]**

Braffeluer zie **[Blancefloer]** 4

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Silvius_Brabo

Bragmannen lant, der h) land van de Brahmanen,¹ een verzamelnaam voor het land dat bewoond werd door Indische volkeren die Alexander de Grote ontmoette tijdens zijn omzwervingen in Azië – zie ook [**die Gymnosofisten**]; i) **der Bragmannen lant** – land in Endi van Dyndimus – bezocht door Alexander de Grote; *Alexanders geesten*: boek X, r. 900.

Brahaert zie [**Brayhaert**]

Brahant e) **Brahant** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome; *Ogyer*: r. 1551.

Brahard von Nomedede zie [**Brayhaert**]

Brayforte zie **Broyfort**

[**Brayhaert**] a) niet dezelfde als **Broyer**; e) [**Brayhaert**] – Saraceen <Brayhaerde> *Ogier H*: r. 132; e) **Brahard von Nomedede** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – gedood door Ogier <Brahaert, Broarde> *Ogyer*: r. 1538, 1730, 2425

Braymonde a) [Moisan I, 1: BRAMIMUNDE 1]; b) zuster van [Moisan I, 1: BALIGAN(T) 2] (zie **Baligant** – echtgenote van [Moisan I, 1: MARS(S)IL(L)E(S) 1] (zie **Marcille**); e) **Pregmunda** – koningin; f) echtgenote van Marselis; g) gedoopt onder de naam **Juliane** <Bregmunda> *Karl Meinet*: r. A460, 38; A463, 8; A464, 16, 37; A488, 17; e) **Braymonde** – Saraceense; f) echtgenote van koning Marcielij; g) vervloekt haar goden als haar man gewond en verslagen terugkeert; *Roelant*: r. 1935.

Bractane, die a) de Bactriërs, volk uit Bactria² – zie ook **Bacteren** en **Capturi**; e) **die Bractane** – volk of leger uit Bractiane; g) bondgenoten van de Trojanen in de strijd tegen de Grieken om Helena; *Troyen*: r. 18386.

Bractenlant zie **Bacteren**

Bracten Zee, die h) Lat. Mare Britannicum – bedoeld is het Kanaal [Graesse: **Britannicum fretum**],³ zee tussen Frankrijk en Groot-Brittannië – waarschijnlijke corruptie van ‘Bartsen see’ vgl. [*Spiegel historiael* III⁵, 50, 29]⁴, waar de Orcaden in Yrcanië veranderd worden – hetzelfde als [**die Bertanienlantsee**]; i) **Bracten Zee** – Gallen ligt tussen de Ryn en Bracten Zee; *Troyen*: r. 29113.

Bractiane zie **Bacteren**

Brames zie **Brandon**

Branchen h) [West PR: **Brance, de la**] – graafschap; i) **Branchen** – hertogdom van de neef van Helizeers en Makalijs; *Lanceloet*: boek II, r. 24320.

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/India#Vroege_geschiedenis

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bactria>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Britannicum-fretum>

4. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0006.php

[Brandaen, sent] a) [A-Z 4: **Brandaan van Clonfert**]¹ [A-Z 6: **Brandaan**]² — voor de literaire Brandaan heeft vermoedelijk de Ierse abt Brénaind van Clonfert³ (484-576 [?]) model gestaan; d) hoofdpersoon van de *Navigatio sancti Brandani*,⁴ een reisverhaal over Gods wonderlijke schepping en schepsels; e) **sinte Brandaen**; g) heeft te land en ter zee veel wonderen gezien; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1745; e) **sente Brandaen** – afkomstig uit Yberne – abt van 3000 monniken; g) twijfelde aan de waarheid van een boek over Gods wonderbaarlijke schepping, dat hij daarom in zijn drift in het haardvuur gooide, waarna hij een replica van de ark van Noe bouwde en negen jaar lang over zee moest zwerven om de wonderen van de schepping met eigen ogen te aanschouwen en te laten optekenen door zijn kapelaan Noe <Brandaens, Brandane> *Brandaen*: r. 22, 61, 79, 89, 149, 181, 185, 193, 254, 258, 288, 295, 351, 358, 370, 377, 399, 401, 409, 413, 431, 438, 449, 456, 466, 477, 480, 515, 517, 533, 549, 591, 625, 648, 686, 689, 719, 732, 807, 847, 859, 903, 929, 943, 955, 971, 996, 1008, 1009, 1015, 1023, 1041, 1049, 1064, 1083, 1115, 1127, 1134, 1137, 1164, 1188, 1212, 1216, 1234, 1258, 1321, 1348, 1418, 1472, 1497, 1530, 1533, 1557, 1589, 1621, 1627, 1653, 1778, 1792, 1813, 1837, 1839, 1859, 1862, 1871, 1910, 1946, 1950, 1997, 2051, 2053, 2059, 2069, 2087, 2093, 2144, 2203, 2211, 2227, 2241, 2248, 2265, 2277; e) **sente Brandaen**; g) heeft te land en ter zee veel wonderen gezien; *Troyen*: r. 29313.

Brandaculus e) **Brandaculus** – geneesheer in dienst van Doyoen van Mayanson; g) geneest onder dwang Aetsepaerts gewonde voet; *Buevijn*: fol. G4v, H1r.

Brandales a) [West PR: **Brandalis** 2] – Saksische koning; e) **Brandales** – heidense koning – één van de Sennen; g) in Cambenick gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 31382, 31397.

Brandalis a) [West PR: **Brandelis** 2]; e) **Brandalis**; g) gevangengezet door de verwanten van een door hem gedode ridder – bevrijd door Gaheret – door Lanceloet bevrijd uit zijn gevangenschap bij Tarquijn vanden Ontwegeden Foreeste – vecht voor Lanceloet in diens oorlog tegen koning Claudas <Brandalijs, Brandalise, Brandelijs, Brandelise> *Lanceloet*: boek II, r. 852, 875, 9041, 9044, 9045, 9048, 9151, 13513, 22193, 22493, 32927.

Brandarus, Grote zie **Pandarus van Cicilie**

Brandelijs 1 a) le conte de [West PR: **Gorre**]; e) **Brandelijs** – graaf van Gorre; g) bondgenoot van Mordrets zonen in hun strijd tegen Lanceloet van Lac –

1. http://www.dbnl.org/tekst/goos020vana03_01/goos020vana03_01_0033.php#a032

2. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0012.php#a011

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Brendan>

4. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost10/Brendanus/bre_navi.html

wordt door Lanceloet van Lac een verrader genoemd en door hem gedood; *Lanceloet*: boek IV, r. 12610.

Brandelijs 2 a) [West PR: Brandelis 4]; b) neef van [West PR: Guinganbresil(l)], [West PR: Greor(e)as] en [West PR: Giromelant]; e) **Brandelijs** – heer, in dienst van koning Amant; g) weigert na koning Amants dood leenman van koning Artur te worden <Brandelys> *Merlijn*: r. 24539, 24649.

Brandelijs zie **Brandalis**

Brandelys zie **Brandalijs 2**

Brandemagus zie **Bandemagus**

Brandemant zie **Bradimont** en **Brandyant**

Brandenborch h) [Graesse: Brandenburgum]¹ [Moisan I, 2: BRANDEBOURC] — de mark Brandenburg met als hoofdstad Berlijn² aan de rivier de Spree in Duitsland; i) **Brandenborch** – landstreek waar de ridders Coenraet en Everaert naar Margrieta van Lymborch gezocht hebben; *Margrieta van Limborch*: cap. 14; i) **Brandenborch** – de brief aan Lodewike draagt de zegels van Brandenborch, Beyerem, Oestrike en Andernaken; *Wybeert*: fol. 1ra, 16.

Brandens a) [West PR: Karadan, var. Briadanz]; b) echtgenoot van een halfzuster (zelfde moeder) van koning [West PR: Artu] – vader van [West PR: Aguisant]; e) **Brandens**; f) vader van koning Anguissant; g) getrouwd met een halfzuster van koning Artur; *Merlijn*: r. 11456.

Brandesier 1 e) **Brandesier** – schildknecht van Brandesion; g) vecht tegen Keye en verwondt hem; *Lanceloet*: boek III, r. 20246.

Brandesier 2 e) **Brandesier** (or. Brandiffer, sire de Falizee) – Sarazijnse koning van Angorien; f) (oudere) broer van koning Brulant – vader van Rosemonde – schoonvader van achtereenvolgens de oude koning van Antiochie, koning Lucra en de koning van Groot Indien – neef van Margalant; g) bedriegt de verrader Hanefroy die zijn vader koning Pepijn en de Twaelf Genooten verraadt in ruil voor een huwelijk met Galasie – is bereid de koning van Vranckrijk te ruilen voor de door Valentijn en Pacolet gevangengenomen koning Lucra – belegert met vijftien koningen Angorien – gedood door Valentijn in de strijd voor Angorien <Brandesiers> *Valentijn ende Oursson*: cap. 37-39, 42-51, 54-58, 65-68, 71.

Brandesion e) **Brandesion** – kasteelheer; g) bij de belegering van zijn kasteel door Keye c.s. gevangengenomen en naar koning Artur gestuurd – door Artur teruggestuurd in het gezelschap van vier Tafelronde-ridders – zet Keye c.s. in een kerker nadat Keye is verslagen <Bandelijn, Brandesioen, Brandesione, Brandesions> *Lanceloet*: boek III, r. 20082, 20086, 20104, 20121, 20129, 20148, 20163, 20169, 20244, 20319, 20323, 20333, 20375, 20378, 20386.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Brandenburgum>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Berlijn.kmz

Brandijs h) [Graesse: **Brundusium**]¹ [Moisan I, 2: BRANDI(S)] [West VR: **Brandis 1**] — Brindisi,² havenstad aan de Adriatische Zee in Apulië, Italië – overbekend vertrekpunt voor kruistochten en pelgrimstochten naar het Heilig Land; i) **Brandijs**; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1081; boek VII, r. 484; i) **Brandijs** – havenstad – voor schepen van of naar Akers; *Buevijn*: fol. E5v, K2r; i) **Brandijs** – havenstad – met schepen van of naar Akers; *Hughe Prz*: p. 15; i) **Brandijs** – waarvandaan Atharijs vertrekt over zee op zoek naar Ogier <Brandijss> *Ogyer*: r. 21634, 22665, 22683, 22707.

Brandiman(t) zie **Bradimont**

Brandyment e) **Brandyment** – sultan van Egypten; g) doodt Lanceloot – gedood door heer Jan in de strijd voor Romen <Brandemant> *Jan uut den Vergiere*: cap. 14.

Brandiment zie **Bradimont**

Brandimont van Tharsen e) **Brandimont van Tharsen** (or. Brandimont de Tarse) – koning van Tharsen; f) oom van de sultan van Damast; g) door de troepen van Guyon van Lusigne verslagen en gedood <Brandimont, Brandimonts> *Meluzine*: fol. K3ra, K3vb, K4ra, K5ra, K5rb, K6rb, K6vb, L1ra, L1rb, L1va.

Brando i) **Brando** – Saraceens emiraat – neemt deel aan de belegering van Arragoen; *Limborch*: boek V, r. 1095, 1152; i) **Brando** – idem; *Limborch Frg*: H51A, r. 48; i) **Blando** – Saraceens emiraat – verder als boven; *Lymburch*: boek V, r. 1095, 1153.

Brandon a) contaminatie van [West PR: **Brandon**] en [West PR: **Brangor**] – Saksische koning – zie ook **Brangores**; b) neef van [West PR: **Hargadabran(t)**, var. **Hargodabran(t)**]; e) **Brandon** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Hargodabrant; g) valt Garlot aan – legeraanvoerder in de strijd om Clarence <Brames, Brandolijn, Brandons> *Merlijn*: r. 32650, 32667, 32895.

[Brangijn van den Verloren Eilande] a) [Sommer VIII, p. 12: **Baradigniau**]³ – koning van l'Ille Perdue; e) **[Brangijn van den Verloren Eylande]** – koning <Brangine van den Verloren Eylande> *Merlijn*: r. 15644-15645.

Brangoere zie **Brangores van Estragorre**

Brangoras zie **Brangores van Estragorre**

Brangore zie **Brangores van Estragorre**

Brangores a) contaminatie van 1) [West PR: **Brangoire 2**], neef van [West PR: **Aminaduc**], 2) [West PR: **Brandon**], neef van [West PR: **Hargadabran(t)**], en 3) [West PR: **Brangor**], Saksische koning – zie ook **Barnagas**, **Brandon** en **Grangolis** [?];

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Brundusium>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brindisi.kmz

3. <https://archive.org/details/vulgateversionof08sommuoft/page/12>

e) **Brangores** – heidense koning van Sassen – één van de Sennen; f) neef van koning Hangys van de Sennen – verwant van koning Hargodabrant; g) bij Garlot gedood door Gawyn; *Merlijn*: r. 19626, 32250, 32805, 32819, 32832, 32934.

Brangores zie **Brangores van Estragorre**

Brangores van Estragorre a) [West PR: Brangoire 1] – koning van (Estra)Gorre; b) vader van [West PR: Evadeam 2] – stiefvader van [West PR: Sa(i)gremor 1] – schoonzoon van [West PR: Adrian 1], keizer van Constantinoble; e) **Brangore** – koning; g) legeraanvoerder voor Lanceloet van Lac in diens oorlog tegen koning Claudas <Bangore, Brangoere, Brangoras> *Lanceloet*: boek II, r. [30522] (hs. “Die< +n> de coninc [-van] b< +r>angore dede slaen”), 32546, 32999, 33964, 34096, 34773; e) **Brangores van Estragorre** – koning van Gorre – leenheer [?] van koning Carados – leenman van koning Artur; f) schoonzoon van keizer Adrianus van Constantinople – vader van Evadan 2 – verwant (zwager [?]) van koning Carados; g) één van de ‘tien koningen’ die strijden tegen koning Artur – legeraanvoerder tegen de Sennen in Clarence – later in dienst van koning Artur, legeraanvoerder tegen de Sennen vanuit Salesbiere <Bangores, Brangores, Brangores van Estrogorre, Brangorys> *Merlijn*: r. 13369, 14272, 14508, 14636, 14966, 15534, 15551, 15559, 15754, 15788, 15825, 16098, 16115, 16164, 16174, 27190, 32250, 35569-35570, 35638.

Brangoris zie **Barnagus**

Brangorys zie **Brangores van Estragorre**

Bravains e) **Bravains** – Tafelronde-ridder – toegenaamd: “die Scone”; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3368.

Branxton zie **Thomas Branxton**

Brecians a) [West PR: Bretiaus] – mogelijk dezelfde als **Bretel van der Mesleye**;

e) **Brecians** – ridder, in dienst van koning Artur; *Merlijn*: r. 18522.

Breda h) [Graesse: Bredanus]¹ — de baronie Breda in het hertogdom Brabant c.q. de stad Breda² in het huidige Noord-Brabant, gelegen aan de rivieren Aa en Mark – de volksetymologische duiding Brede Aa is niet onomstreden; i) **Breda** – stad van Heinric van Breda – waarheen het heilig kruis uit de burcht Brunenstein gebracht wordt; *Denensage*: r. 3, 248, 274, 469, 505, 548, 560, 604, 715, 741, 745; i) **Breda** – stad in het hertogdom Brabant – waarheen het Sacrament van de nyewer vaert overgebracht wordt als de kerk te Nyewer vaert dreigt overstroomd te worden; *Sacrament Niervaert*: r. 70, 859, 917, 934, 1037, 1047, 1056, 1095, 1112, 1121, 1174, 1183, 1197, 1265, 1273, epiloog 7, 12, 20.

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bredanus>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Breda.kmz

Bredegan h) [West PR: **Beding(r)an**] in Carmelide [?]; i) **Bredegan** – veld bij een kasteel in het land van Logres / in Bertanie – plaats van de veldslag tussen de koning Artur, koning Ban van Bonewijc en koning Bohort van Gaunes c.s. en de ‘tien koningen’ (de opstandige leenmannen van koning Artur) c.s. – belegerd door de Sennen <Bedegan, Bredigan> *Merlijn*: r. 13096, 13111, 13128, 13269, 13350, 13430, 13567, 13602, 13646, 13755, 15184, 15440, 15457, 17250, 20844, 20854, 20859, 20882, 20888, 20895, 20912, 21001, 21177, 21693, 22410, 24275, 24465, 24492, 24684, 24779.

Breedensteene i) **Breedensteene** (or. (Cobir de) Piedralada) – toenaam van **Robert van Breedensteene**; *Sibilla*: r. 102.

[Breemsche] n) uit Bremen; o) **Breemschen** – gezegd van bier; *Denensage*: r. 243.
Bregmunda zie **Braymonde**

Brecaines a) [West PR: **Baitramés**] – Saksische koning – mogelijk dezelfde als **Bafirmes**;
e) **Brecaines** – heidense koning – één van de Sennen, in dienst van koning Rioen van Denemarke; g) verslagen in Carmelide – vlucht; *Merlijn*: r. 23674.

Brekan zie **Briskeham**

Brellijn a) Belinus / Bellijn¹ – contaminatie van Bellijn [West PR: **Belin**] [West VR: **Belin**] en Brennus [West PR: **Brenes**] [West VR: **Brenne**], overgenomen uit de [*Spiegel historiael* III⁸, 51, 35]²; b) broer van [West PR: **Brenes**] [West VR: **Brenne**];
e) **Brellijn** – “Vord willewi hen tonen echt / Dat Bremius ende Brellijn, / Daer wi af geboren sijn, / Si waren dies lans heren / Ende wonnen Rome wilen met eren”; f) voorouder van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9779.

Bremen h) [Graesse: **Brema**]³ — Bremen⁴ aan de rivier de Weser⁵ in Nedersaksen, Duitsland – ten tijde van Karel de Grote tot bisschopsstad gemaakt – Hanze-stad; i) **Bremen** – bisschopsstad; *Boerden*: XVI, r. 50; i) **Bremen** – bisdom; *Karl Meinet*: r. A312, 37; i) **Bremen** – “Dier is veel tusschen [Bonnen] ende Bremen” waarmee een groot gebied wordt aangeduid; *Minnen loep*: boek II, r. 1246.

Bremius a) [West PR: **Brenes**] [West VR: **Brenne**] — Brennus,⁶ vorst van de Gallische Senones; b) broer van [West PR: **Belin**] [West VR: **Belin**]; d) viel in 390 v.C. Italië binnen; e) **Bremius**; f) voorouder van koning Artur; *Lanceloet*: boek IV, r. 9779.

Bremunt van Affriche a) [Moisan I, 1: BRAIMAN(T) 1]; e) **Bremunt van Affriche** – koning van Affriche; f) oom van Kayphas – neef van Corsant van Taberne;

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Belinus>

2. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0009.php

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Brema>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bremen.kmz

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Weser>

6. [https://en.wikipedia.org/wiki/Brennus_\(4th_century_BC\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Brennus_(4th_century_BC))

g) bezit het zwaard Durendart – in oorlog met koning Galaffers van Hispanien vanwege diens dochter Galya – gedood door Karel Meinet <Bremunde, Bremunden, Bremundes, Bremuntz, Bremuntzs> *Karl Meinet*: r. A26, 35, 64; A27, 22; A30, 44, 60; A31, 10, 23; A32, 41; A34, 9, 49, 57; A37, 31, 36, 44, 48, 63; A38, 32; A39, 8, 19, 22, 34; A40, 29, 46; A41, 36, 45, 49, 54; A42, 1, 9, 16, 18, 49; A43, 20, 24, 38, 45; A45, 23, 27, 35, 38, 42, 47, 53, 57; A46, 7, 10, 17, 23, 49, 52, 59; A47, 2, 5, 11, 39, 42, 50, 59; A48, 29; A52, 17, 22, 41, 47; A53, 1, 6; A60, 14, 37; A72, 2; A73: 1, 11, 14, 34; A78, 43; A79, 12, 51; A81, 2, 10, 15, 27, 32, 39, 46, 51, 54, 59; A82, 1, 34, 54; A83, 1, 13, 35, 41, 60; A84, 4, 9, 26, 34, 40, 44, 55, 58; A85, 6, 19, 23, 27, 33, 37, 46, 51, 57; A86, 11, 39; A87, 9, 15, 22, 28, 37, 45, 50, 59; A88, 3, 7, 14, 38, 41; A89, 13, 14, 38, 53, 56; A90, 10, 18, 34, 43, 47, 58; A91, 1, 2, 6, 15, 24, 28, 36, 43, 52, 57, 60; A92, 8, 28, 42; A93, 1, 4, 10, 15, 28, 36, 42; A94, 13, 29, 43, 53, 62; A95, 7, 15, 17, 30; A97, 38; A103, 26; A110, 37; A119, 52; A138, 6; A166, 4; A190, 56; A191, 7; A219, 23; A239, 71; A269, 32.

Breonder e) **Breonder** – Tafelronde-ridder; *Merlijn*: r. 17931.

Breoske zie **Briokes**

Breseda zie **Briseida**

Brestele h) [West VR: *Bretesche, de la*]; i) **Brestele** – land of heerlijkheid; *Lanceloet*: boek II, r. 6613.

Bretaign(i)en zie [**Bertaengie**] 1

Bretangien zie [**Bertaengie**] 1

Bretanie zie **Bertaengie** 2

Bretanien zie [**Bertaengie**] 1

Bretel a) mogelijk geënt op één van de twee historische gelijknamige toponiemen, beide gelegen in de Somme-regio in Picardië, Frankrijk, of op Jacques Bretel, auteur van *Le Tournoi de Chauvency*, dat in 1285 gehouden werd; e) **Bretel** – roverhoofdman; g) wordt bij zijn poging een non te ontvoeren gedood door Florigout en het bijtende paard Biencorant <Bretele> *Florigout*: r. 5627, 5897.

Bretel zie **Bretel van der Mesleye**

Bretel van der Mesleye a) [West PR: *Bretel*] [West VR: *Bretel*] — *Bretel*¹; e) **Bretel** – ridder, in dienst van de hertog van Tintaniel; *Graal & Merlijn*: r. 7576, 7583, 7597, 7602, 8113, 8114, 8161, 8166, 8719; e) **Bretel** – wiens gedaante **Merlijn** aanneemt; g) om Uter Pandragoen binnen Tintaniel te krijgen; *Graal & Merlijn*: r. 8172, 8173, 8212; e) **Bretel van der Mesleye** – Tafelronde-ridder; g) bode van koning Artur – legeraanvoerder tegen de ‘tien koningen’ – voorkomt met Ulfijn de ontvoering van koningin Jenover <Bretel, Bretele, Bretelle, Bretles> *Merlijn*: r. 10557, 10560, 10561, 10564,

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Bretel

10569, 10580, 10845, 11253, 11613, 11620, 11735, 11849, 11902, 11921, 11944, 11954, 11980, 11986, 11993, 11999, 12204, 12319, 12787, 12801, 12804, 12981, 13137, 13800, 14188, 14190, 14233, 14247, 14248, 14250, 14362, 14441, 14446, 14449, 14457, 14541, 14992, 15297, 15305, 15309, 17727, 17911, 18237, 18272, 24515, 25767, 25787, 27518, 27814, 27842, 27869, 27872, 27876, 27885, 27889, 27893, 27897.

Breuves i) **Breuves** (or. Breuves / Breuvez) – hertogdom – land van herkomst van (de vader van) Jan van Breuves <Breuvez> *Paris ende Vienne*: cap. [6]-[7].

Brezeda zie **Briseida**

Briadan a) [West PR: Priadan], toegenaamd: ‘le Noir’; e) **Briadan** – toegenaamd: “die Swerte”; g) vecht tegen Bohort voor een jonkvrouw <Briadanne> *Lanceloet*: boek III, r. 6408a, 6582, 6620, 6622, 6643.

Bryadan zie **Bryadas**

Bryadas a) [West PR: Briadan 2]; b) Zoon van [West PR: Broadés] – broer van [West PR: Belyas 1]; e) **Bryadas** – ridder – toegenaamd: “sonder Meester”; f) zoon van Broadas – broer van Belyas; g) samen met zijn broer door koning Artur geweigerd als Tafelronde-ridders, tegen wie zij vervolgens de strijd aanboden – bewaakt met zijn broer de Fonteyn vanden Twee Sicamoren – overwon onder anderen Walewein, waarmee hij de toenaam ‘sonder meester’ verwierf – dodelijk verwond door Lanceloet van Lac <Bryadan> *Lanceloet*: boek II, r. 27008, 27020, 27051.

Briade zie **Briant 2** en **Druant vander Roetsebisen**

Brians e) **Brians** – Tafelronde-ridder; g) vecht tegen Torec – verslagen; *Torec*: r. 3370.

Briant 1 a) [Moisan I, 1: BRUIANT 8] – Saraceense koning van Griekenland; e) **Briant** – Saraceense reus; g) gedood door Andries van Chavengy <Briante> *Saladijn*: r. 24, 767, 769, 804, 883, 886, 891, 913, 916.

Briant 2 e) **Briant** – koning van het Rode Eylant; f) echtgenoot van Mariole – vader van Tristoise – grootvader van Torec; g) trouwt Mariole en verwerft daarmee ook de gouden diadeem – sterft nog voor de geboorte van zijn dochter <Briade, Briaden> *Torec*: r. 3, 17, 25, 486.

Briant zie **Bruant vander Montangen**

Bryant van Bruant Montangen zie **Bruant vander Montangen**

[Bryden, sent] a) de Ierse heilige Brigida van Kildare¹ († 523); d) veranderde afwaswater in bier – werd door boerinnen aangeropen bij het melken van de koe – feestdag 1 februari; e) **sant Bryden**; *Reinolt von Montelban*: r. 9488.

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Brigit_of_Kildare

Briele, den h) gelet op de opdrachtgever, Albrecht van Voorne, en de vermoedelijke plaats van vervaardiging, Merlant, zeer waarschijnlijk een knipoog van Jacob van M(a)erlant naar het naburige Brielle / Den Briel¹ [Graesse: **Briela**]² op Oostvoorne – de betekenis van het woord zelf is zoveel als marktplein – frappant is dat het woord in deze betekenis binnen de Middelnederlandse epiek enkel en alleen voorkomt in de *Merlijn-continuatie* (r. 30132, 30156, 30179) van Lodewijc van Velthem, die geschreven werd in opdracht van / opgedragen werd aan Albrechts zoon Gerard van Voorne; i) **vanden Briele** – toenaam van **Cleas vanden Briele**; *Torec*: r. 732.

[Bryemont] a) [Moisan I, 1: BUIEMONS 1] — Bohemond I van Tarente³ (ca. 1058 -1111); b) oudste zoon van Robert Guiscard, hertog van Sicilië – neef van Tancreid van Apulië; c) prins van Tarente – later vorst van Antiochië (1098-1104); d) één van de leiders van de Eerste Kruistocht – strijdmakker van koning Boudewijn I; e) **[Bryemont]** – kruisvaarder <Bryemonde> *Antiochië*: r. 72; e) **[Bryemont]** – Frans ridder; g) vecht tegen de Saracenen <Bryemonde> *Ridder metten Zwane*: r. 81.

Brietangien zie **[Bertaengie] 1**

Brietsewout zie **Britsewout**

Brifueille, Bosch van zie **Bosch van Brifueille**

Brigale h) [Moisan I, 2: BRIGAL]; i) **Brigale** – Sarasijns(e) land / stad van herkomst van **Hector van Brigale / Esloer van Burga[le]** en **Malprise van Brigale** <Burga[...]> *Roelant*: r. 148, 549; *Droefliken strijt*: cap. 5, 8.

[Bricken, die] a) zie ook **Brucken**; e) **Bricken** – volk; g) vormt de zesde legerdivisie van Karel de Grote onder leiding van Otte; *Karl Meinet*: r. A471, 3.

Brimant a) or. Braiment – een veel gebruikte Saraceense naam in de wereld van het chanson de geste, meestal gespeeld [Moisan I, 1: BRAIMANT]; i) **Brimant** – Sarazijnse hertog; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien; *Valentijn ende Oursson*: cap. 67.

Brinol van Pleiche a) [West VR: **Brinos** 2], toegenaamd: ‘du Plaissié’; e) **Brinol van Pleiche**; g) geeft zich gevangen aan Lanceloet van Lac nadat hij bij Corbenyc door Bohort van Gaunes is overwonnen – vecht voor Lanceloet in de oorlog tegen koning Claudas; *Lanceloet*: boek II, r. 31977.

Brioen sonder Genade zie **Brune sonder Genade**

Briobet e) **Briobet** – heiden – volgeling van Gloricaudes; g) wil Gloricaudes’ dood wreken – gedood door Seghelijn <Brioot> *Seghelijn*: r. 10936, 10940, 11030, 11046, 11061.

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brielle.kmz

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Briela>

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Bohemond_I_of_Antioch

Briokes h) [West PR: *Briosque*] – bos bij een betoverd meer, in bezit van [West PR: *Dyonas* 1]; i) **Briokes** – bos, gelegen tussen Borgonien en Bonewick, nabij Trebes – in bezit of onder beheer van de ridder Dyonas – waar Nymiane woont <Breoske> *Merlijn*: r. 21952, 21984, 22024, 25298, 25381.

Briolant zie **Brysolande**

Brioot zie **Brioet**

Brisaert a) de variant Brisaert, vermoedelijk een onomatopée, de ‘briezer’, komt alleen maar voor in de ‘jonge’ redactie F – door een drie-rijm in de ‘oude’ redactie A is dit dier uit de opsomming verdwenen, maar zal daar in overeenstemming met Boreel in redactie B en Borre in de prozaredactie P Boreel geluid hebben, rijmend op “rosseel” in r. 1859 – in de *Roman de Renart* ontbreekt deze passage, maar eerder in het verhaal kwam daarin de stier Bruianz¹ voor, wat ook klinkt als een klanknabootsing; e) **Brisaert** – correspondeert met **Boreel** (in *Reynaerts Hst*) – stier; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert A en F*: r. [F1849].

Brisane zie **Brissane**

Brisebare a) [Moisan I, 1: BRISEBARRES]; e) **Brisebare** – roverhoofdman; g) overvalt Galien – door hem doodgeslagen met het zwaard Floberghe <Brisebair, Brysebare> *Galien Rethore*: cap. [13]-[14].

Briseida a) Briseïs / Briseida²; b) dochter van de ziener Calchas – geliefde van de Trojaan Troilus, later van de Griek Diomedes; d) door Benoît de Sainte-Maure³ in zijn *Roman de Troie*⁴ toegevoegd aan het Troilus-verhaal; e) **Briseda**; g) hoofdpersoon in *Die Destructie van Troyen, ende van der amoruesheyte van Troylus ende Briseda*; *Hercules*: Proloog; e) **Brezeda**; g) schonk haar liefde aan Troylus – exemplarisch bemind door Troylus <Brezeda, Brezede> *Stijevoort*: refr. 5, 71; e) **Briseida** – Trojaanse; f) dochter van Calcas van Troyen; g) onevenwichtig karakter – bemind door Troylus – zeer bedroefd als zij naar haar vader in het Griekse kamp wordt gestuurd – aan de Grieken uitgeleverd – wordt verliefd op de Griek Dyomedes van Calidoen – gaat na de val van Troje met hem mee <Briseda, Brisedeia, Brisida, Brisyda, Bryseda, Bryseida> *Troyen*: r. 353, 362, 380, 514, 6767, 6781, 13312, 14550, 16024, 16119, 16243, 16437, 17099, 17105, 17373, 18061, 18121a (I-59), 18132, 23327, 23447, 24039, 33800; e) **Breseda**; f) geliefde van Troylus – later geliefde van Dyomedes; g) exemplarisch ontrouwe geliefde; *Vergi Prz*: r. 452, 962.

1. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseis>

3. http://www.arlima.net/ad/benoit_de_sainte-maure.html

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Troie

Briseis a) [Constans: YPODAMIA]¹ — Hippodamia alias Briseïs² (lett. ‘dochter van Briseus’); b) dochter van Briseus / Brises; d) buitgemaakt door Achilles bij de verovering en plundering van diens koninkrijk stad Leroien Pegasus en als slavin meegenomen – als bijzit van Achilles opgeëist door Agamemnon; e) **Briseis**; g) exemplarisch mooie vrouw; *Alexanders geesten*: boek VIII, r. 120; e) **Brisis** alias **Ypodamie**; f) dochter van Bruses; g) buitgemaakt door Achilles bij de verovering en plundering van het land Pedafon met daarin de stad Verion en als zijn slavin meegenomen – opgeëist door Aghamemnon als die zijn slavin moet teruggeven; *Troyen*: r. 33025.

Brisida zie **Briseida**

Brisis zie **Briseis**

Briskeham h) [West PR: Brequeham] – bos; i) **Briskeham** – bos bij de monding [?] van de rivier de Saverne <Brekan> *Merlijn*: r. 20688, 22286.

Brysolande j) [West PR: Briolande, var. Brocheliande 2]; k) **Brysolande** – kasteel bij de rivier de Saverne, in handen van de Sennen <Briolant, Broserant> *Merlijn*: r. 16419, 19787, 19823.

Brissane a) [West PR: Bris(i)ane] — Brisène³; e) **Brissane** – jonkvrouw in dienst van de dochter van koning Pelles; g) helpt de dochter van koning Pelles om Lanceloet van Lac te verleiden – gaat met haar mee naar de hofdag van koning Artur te Kamaloet <Abrisane, Brisane, Brissame, Brissannen> *Lanceloet*: boek II, r. 15089, 15137, 15153, 15181, 15326, 35496, 35549, 35574, 35583.

Brissewout zie **Britsewout**

Britaengen zie **Bertaengie 2**

Britaengen, Hystorien van zie **Hystorien van Britaengen**

Brytaengien zie [**Bertaengie**] 1

Britangen zie [**Bertaengie**] 1

Brytania zie [**Bertaengie**] 1

Britanie zie **Bertaengie 2**

Britanien zie **Bertaengie 1** en **Bertaengie 2**

Britanien, Grote zie **Bertaengie 2**

Britanien, Klein(e) zie [**Bertaengie**] 1

Britanien, Clene zie [**Bertaengie**] 1

[**Britanien, Wilde**] zie [**Wilde Britanien**]

Britanien Clene zie [**Bertaengie**] 1

Brytanien lant zie **Bertaengie 2**

Brytanigen zie **Bertaengie 2**

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/93>

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseis>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Liste_de_personnages_du_cycle_arthurien#Bris%C3%A8ne

Brytannyen zie **Bertaengie 2**

Britas zie **Cort Arm**

Britius dlant zie **Bertaengie 2**

Britius zie **Brutus**

Britoene zie **Bertoene, die 2**

Britoenen zie **Bertoene, die 1**

Brytoens zie **Bertoens, dat**

Brytone zie **Bertoene, die 2**

Brytons zie **Bertoens, dat**

Britse o) **Britse**; *Ongeïdentificeerd 2*: r. 47.

Britsewout i) **Brietsewout** – toenaam van **Diederic van Brietsewout**

<Brissewout> *Malegys*: p. 114, 222; i) **Britsewout** – toenaam van **Diederic van Britsewout**; *Roelant*: r. P613; i) **Britzewout** – toenaam van **Diederijc van Britzewout**; *Turpijn*: XI, r. 75.

Britune zie **Bertoene, die 2**

Britzewout zie **Britsewout**

Brixes a) [West PR: Brice, de] – corrupt voor ‘Dubric’: sint Dubricius¹ (zie

[West VR: Dubric, Saint]) – een persoonsnaam die veranderde in de naam van een aartsbisdom en vervolgens weer in een persoonsnaam; e) **Brixis** – bisschop; g) begeleidt alle ceremonieën betreffende de kroning van Artur na zijn uitverkiezing door middel van het zwaard in de steen tot koning van Britannië; *Graal & Merlijn*: r. 9512; e) **Brixes** – aartsbisschop van Logres / Lonnen – verblijft aan koning Arturs hof; g) houdt vast aan koning Arturs goddelijke verkiezing – aanwezig bij het huwelijk van koning Artur met Jenover <Drubices, Durbrices> *Merlijn*: r. 10967, 10998, 12251, 12299, 12303, 12346, 24989, 27575, 28465, 33971.

Brixis zie **Brixes**

Brixius a) geënt op [*Legenda aurea* CLXIII: De sancto Bricio] [*Gulden Legende*: Van sinte Brixise bisscop [160]] — de heilige Brixius van Tours² († 444); e) **Brixius**

(or. Brisses) – dezelfde als **Erm** – de doopnaam die de bisschop van Tours te Amiens geeft aan Erm; f) zoon van koning Henrick van Engelant en Helena van Constantinopolen – tweelingbroer van Lion/Martijn – huwt met Ludienne van Schotlant; g) wordt in het bos in Brittangien gevonden door de heremijt Felix met op zijn lichaam een foudraal met daarin de afgehakte hand van zijn moeder – gaat na 16 jaar op zoek naar zijn ouders – wordt “klerck” van de bisschop van Tours – wordt in Tours eerst met zijn vader en later met zijn moeder herenigd – volgt uiteindelijk zijn grootvader koning Anthonis op

1. <https://en.wikipedia.org/wiki/Dubricius>

2. https://nl.wikipedia.org/wiki/Brixius_van_Tours

als koning van Constantinopolen; *Helena van Constantinopolen*: cap. [19]-[20], [25]-[27], [29]-[31].

Broadas 1 a) [West PR: Broadés]; b) vader van [West PR: Belyas 1] en [West PR: Briadan 2]; e) **Broadas** – koning; f) vader van Belyas en Bryadas; g) draagt zijn zoons op de Fonteyn vanden Twee Sicamoren te bewaken – op wiens kasteel Mordret gevangen zit – gedood door Lanceloet van Lac; *Lanceloet*: boek II, r. 26971, 27041, 27178.

Broadas 2 e) **Broadas** (or. Brodas) – Saraceen; f) zoon van de soudaen van Babilonien – broer van Karodos en Corboran – neef van Broalis – oomzegger van Courbaran; g) veroverd op listige wijze Galissien – laat zich door Patricius overhalen om het land niet te plunderen en de bewoners niet te doden, maar tribuut te heffen – laat zich door Patricius misleiden in de zaak rond de 14 kinderen, onder wie de koningszoon Ponthus, zodat zij levend kunnen ontsnappen – twaalf jaar later verdreven en gedood door (de Kerstenen onder leiding van) Ponthus; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 2-5, 46-48.

Broadas zie **Brodas**

Broalis e) **Broalis** (or. Brealis) – Saraceen; f) neef van koning Karodos – oomzegger van Courbaran; g) verslagen en gedood door Landri vanden Tour in de strijd om het koninkrijk Britanigen; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 11-12.

Broart van Dargien e) **Broart van Dargien** (or. Groant, roy d'Argie) – Sarazijnse koning; f) broer van de sultan Morandijn; g) van wie Pacolet incognito zegt een bode te zijn; *Valentijn ende Oursson*: cap. 32.

[**Broard**] zie [**Brayhaert**]

Brocelant h) [West PR: Broc(h)eliande 1] – hertogdom – hetzelfde als **Brochen lant** en **Broceliande**; i) **Brocelant** – hertogdom – de hertog van Brocelant reist naar het toernooi op Kamaloet; *Lanceloet*: boek II, r. 19757.

Broceliande h) [West PR: Broc(h)eliande 1] [West VR: Broc(h)eliande] — het woud van Brocéliande in Bretagne, [?] Frankrijk of in Brittannië [?], nabij Escoche – hetzelfde als **Brocelant** en **Brochen lant**; i) **Broceliande** – woud (in Clene Bertanien) – waar Merlijn, als hij bij de keizer van Rome is, voorgeeft als 'wilde man' te zijn gevangen door Grisandoles – waar Nymiane Merlijn betovert, zodat hij voor altijd door toverkracht opgesloten zit en alleen Nymiane binnen kan komen <Broceliane> *Merlijn*: r. 26722, 35315.

Brochen lant h) [West PR: Broc(h)eliande 1] – bos – hetzelfde als **Brocelant** en **Broceliande**; i) **Brochen lant** – bos in Saraceens of heidens gebied waar Joseph van Aramathien doorheen trok; *Lanceloet*: boek II, r. 1975.

Broches van Damasco e) **Broches van Damasco** – Saraceen; g) één van koning Broadas sterkste ridders – gedood door Bernaert vanden Roche, Leoncel van Mauleon en Gervais Dannois; *Ponthus ende Sidonie*: cap. 47.

Brodas e) **Brodas** – ridder; f) broer van Morant van den Woude; g) verslagen door Echites van Athenen – als bewijs daarvan naar de graaf en gravin van Athenen

gestuurd en naar Margriete in Constantinopel; *Limborch*: boek IV, r. 1172, 1180, 1188, 1201, 1211, 1212, 1223, 1255, 1268, 1857, 1877, 1896, 1930, 1969; e) **Brodas** – ridder; f) broer van Morant van den Waude; g) verslagen door Echites van Athenen, als bewijs daarvan naar de graaf en gravin van Athenen gestuurd en naar Magriete in Constantinopel <Brodass, Broedas> *Lymburch*: boek IV, r. 1173, 1181, 1189, 1202, 1212, 1224, 1256, 1269, 1852, 1872, 1891, 1925, 1963; e) **Broadas** – heidense of Saraceense reus, heer [?] van Swaven landt; f) jongere broer van Morant; g) wreed, eet mensen en vecht met een bijl – verslagen door Etsijtes (van Athenen) – met het hoofd van zijn broer naar Grieken en Constantinopel gestuurd – bekeert zich tot het christendom en krijgt als doopnaam Cristoffele; *Margrieta van Limborch*: cap. 66-67, 69, 72.

Brodumont 1 e) **Brodumont** – Saraceen; g) legeraanvoerder, wil Broyers dood wreken maar wordt gedood door Ogier <Brodemont> *Ogyer*: r. 18264, 18287.

Brodumont 2 e) **Brodumont** – Saraceen; f) vader van Clariont; g) legeraanvoerder van de broers van Broyer, strijdt mee met Samerion – op weg naar Parijs gedood door Ogier <Brodumonts, Brodumonden> *Ogyer*: r. 19322, 19331, 19333, 19339, 19353, 19369, 19383, 19393, 19414, 19540.

Broeysin e) **Broeysin** – Saraceense of Perzische reus; g) baarddragend – bode in dienst van de sultan van Persen – eist van koning Yvorijn van Mombrant dat hij zijn dochter Benfluer uitlevert aan de sultan – wordt in een tweekamp met Vivien gedood <Broeysien, Broeysijn, Broisin> *Malegijs*: p. 24, 26, 27, 31, 34, 37, 43, 46, 49, 68.

Broeck, Helre zie **Helre Broeck**

Broen 1 a) [West PR: Bron] [West VR: Bron] – Bron alias de Rijke Visser alias de Visserkoning¹ [West PR: Roi 14 / Roy 3 Pescheur, le] [West VR: Roi 3 Pescheo(u)r, le]; b) echtgenoot van [West PR: Enigeus] – zwager van [West PR: Joseph 1] d'Arimachie – vader van twaalf zonen, onder anderen [West PR: Alain 1]; e) **Broen** alias **de Rijke Vischer**; f) echtgenoot van Eugenie – vader van twaalf zonen onder anderen Aleyn de grote – zwager van Joseph van Aramathia; g) volgeling van Jezus Christus en van Joseph van Aramathia – wiens kleinzoon de lege zetel tussen Joseph en Broen zal innemen, d.w.z. de plek van Judas <Broene, Broens, Brone> *Graal & Merlijn*: r. 649, 671, 678, 680, 692, 700, 803a, 890, 940, 949, 1010, 1044, 1049a, 1051, 1056, 1063, 1068, 1118, 1126, 1128, 1132, 1139, 1148, 1155, 1163, 1165, 1171, 1329, 1373, 1374, 1394, 1397, 1446, 1478, 1567, 1575; e) **Broen**; f) echtgenoot van Eniscente – vader van koning Alein van den Foreinen Lande – vader van Does

1. https://en.wikipedia.org/wiki/Fisher_King

van Caredol, van in totaal twaalf zonen – zwager van Joseph van Aramathien – verwant (via zijn echtgenote) van Persevael; *Merlijn*: r. [19109], 22964.

Broen 2 a) mogelijk corrupt, onduidelijke toevoeging aan de brontekst door Lodewijc van Velthem die blijkbaar **Broen 1** (Bron, de Rijke Visser of Visserkoning) en **Alein** (Alain, de jongste zoon van Bron, wiens zoon de voorspelling van de Graal zal inlossen) met elkaar verwart – de passage is zo geformuleerd dat de familierelaties onduidelijk zijn; e) **Broen** alias **Alein van den Foreinen Lande, die Gewondede Koninck en die Rike Visscer** – koning; f) broer van koning Pelles van Listenois; g) naam die de (aan zijn (dij))been [lees: genitaliën]) gewonde Visserkoning als kind kreeg; *Merlijn*: r. 19109.

Brohier zie **Broyer der Junge**

Broyer a) [Moisan I, 1: BRAHIER 7] – “roi des Saisnes”; e) **Broyer** – Saraceense reus; g) eerder verslagen door Ogier van Dennemercken / die Danoy; *Malegij*: p. 2; e) **Broyer** – Saraceense koning van Babilonien; f) broer van Tenebre en Clarioen, en van Samerion en Gaudin, en van Galeran en Mordarijs, en van Margarijs; g) valt Karel de Grote aan in de veronderstelling dat Ogier dood is – in een langdurige, omdat hij zich steeds met snelgenezende zalf insmeert, tweekamp uiteindelijk door Ogier gedood <Brohier, Broyere, Broyern, Broyers, Broÿers, Broyre, Proyers> *Ogyer*: r. 14005, 14038, 14044, 14090, 14110, 14146, 14183, 14208, 14212, 14221, 14254, 14262, 14278, 14283, 14371, 14386, 14388, 14404, 14406, 14417, 14447, 14457, 14496, 14518, 14527, 14542, 14545, 14549, 14559, 14561, 14601, 14604, 14619, 14631, 14648, 14651, 14663, 14721, 14729, 14755, 14861, 14862, 14910, 14914, 14934, 14990, 15052, 15087, 15102, 15117, 15135, 15299, 15549, 15592, 15665, 15674, 15686, 15699, 15742, 15751, 15756, 15762, 15774, 15780, 15795, 15807, 15836, 15845, 15852, 15939, 15943, 15994, 16040, 16358, 16376, 16381, 16386, 16398, 16424, 16434, 16448, 16462, 16479, 16532, 16608, 16633, 16669, 16675, 16693, 16723, 16727, 16749, 16757, 16775, 16783, 16786, 16829, 16835, 16859, 16905, 16922, 16931, 16947, 16948, 16978, 16984, 16993, 17009, 17019, 17033, 17037, 17043, 17049, 17062, 17078, 17100, 17132, 17168, 17188, 17209, 17213, 17216, 17225, 17230, 17251, 17257, 17269, 17275, 17291, 17325, 17341, 17349, 17471, 17495, 17503, 17512, 17518, [17529], 17543, 17559, 17575, 17631, 17641, 17654, 17663, 17671, 17677, 17682, 17718, 17721, 17726, 17730, 17745, 17773, 17787, 17799, 17808, 17820, 17822, 17829, 17837, 17842, 17853, 17863, 17881, 17889, 17892, 17914, 17917, 17934, 17981, 17987, 17994, 18061, 18071, 18143, 18165, 18238, 18462, 18474, 18480, 18518, 18558, 18563, 18594, 18611, 18753, 19234, 19238, 19243, 19320, 19404, 19441, 19492, 19696, 20054, 20532, 20793, 21091, 21095, 21101, 21139, 21182, 21205, 21460; e) **Broijer** – reus, afkomstig uit Babilonien; g) eerder bij Parijs verslagen door Ogier van Denemercken die later ook zijn kinderen bevecht

<Broijers> *Roelant*: r. P415, P416, P641, P644; e) **Broyere** – reus; g) exemplarische strijder; *Saladijn*: r. 266.

Broyer der Junge e) **Brohier** – sultan; g) onder wiens paleis zich een krocht bevindt met wonderbaarlijke kandelaren <Brohiers> *Ogier E-G*: r. 13, 16, 145, 176, 192, 208, 212, 217, 219, 230, 236, 243, 267; e) **Broyer der Junge**; f) zoon van Broyer – neef of verwant van Gaudijs, de zoon van Karahen von Perthij; g) neemt Ogier op de terugweg van zijn pelgrimstocht gevangen in Babilonien – laat zich door Karahens zoon overhalen tot een nieuwe oorlog tegen Karel de Grote – vlucht met een onzichtbaar makende ring als hij in een tweekamp van Ogier dreigt te verliezen <Broyer, Brojern, Broyers> *Ogyer*: r. 14086, 21175, 21184, 21193, 21287, 21297, 21318, 21323, 21345, 21359, 21367, 21379, 21397, 21401, 21411, 21413, 21416, 21515, 21960, 21987, 22008, 22036, 22037, 22055, 22060, 22147, 22187, 22192, 22195, 22200, 22258, 22269, 22287, 22347, 22365, 22369, 22428, 22714, 22726, 22750, 22758, 22780, 22810, 22817, 22979, 23057, 23171, 23356, 23370, 23377, 23408, 23413, 23417, 23439, 23501, 23526, 23559, 23578, 23582, 23597, 23608, 23655, 23689.

Broyere zie **Broyer**

Broyfort j) [Moisan I, 1: BROIEFORT] – het paard van Brunamont, later van Ogier – lett. ‘harde stamper’, misschien ook: ‘luide hinniker’; k) **Broyforte** – paard van Ogier van Denemerken; *Heemskinderen*: p. 163; k) **Brayforte** – paard van Ogier; *Madelgij*s: fragm. XIV, r. 413; k) **Broyfort** – paard van eerst Brunamont en later Ogier – vecht trappend en bijtend mee – sleept gedurende de gevangenschap van Ogier stenen voor de bouw van de Sant Peters kirch in Cöllen – door Broyer bij de tweekamp met Ogier gedood <Broyford, Broyforden, Broyforte, Broyforten, Broyforts, Broyfortten> *Ogyer*: r. 26, 3184, 3682, 4731, 4749, 4781, 5386, 5896, 6138, 6216, 6423, 6683, 6719, 7217, 7248, 7253, 7357, 7365, 7387, 7479, 7483, 7835, 8291, 8333, 8887, 9158, 9203, 9907, 9989, 10776, 11255, 11418, 11458, 11508, 11521, 11529, 11624, 12161, 12194, 12328, 12585, 12594, 12604, 12874, 12942, 12993, 13029, 13228, 13278, 13291, 13904, 15266, 15334, 15428, 15487, 15506, 15526, 15566, 16251, 16529, 16683, 16731, 17060, 17064, 17903; k) **Broyfort** – paard van Ogyer von Dennemark; *Reinolt von Montelban*: r. 5374, 9175, 9178, 9184, 9189, 9193, 9208, 9258, 9624.

Broyforte zie **Broyfort**

Broijer zie **Broyer**

Broisin zie **Broeysin**

Broccare h) [West PR: Brocaie] – bos; i) **Broccare** – bos waar de Tafelronde-ridders, vanuit kasteel Peninge op weg naar koning Arturs hof, uiteengaan; *Lanceloet*: boek II, r. 28979.

Brocubelus a) Brocubelus [*Alexandreis* VII, 138]¹; e) **Brocubelus** – Perzisch ridder; g) bericht Alexander de Grote over het toevluchtsoord van Bessus en Narbesines, zodat Alexander koning Daris van Percen kan bevrijden; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 291, 307.

Brone zie **Broen 1**

Brosbande zie **Brabant**

Broserant zie **Brysolande**

Broumont zie **Beaumont**

Bruans zie **Bruant vander Montangen**

Bruant zie **Druant vander Roetsebisen**

Bruant vander Montangen e) **Bruant vander Montangen** alias **die Rode**

Lyoen – ridder; f) zwager van Miraude; g) gaat voor zijn geliefde de gouden diadeem van Mariole roven – door Torec verslagen in een tweestrijd – wordt Torecs man – wordt voor de diefstal van de diadeem gestraft met het afhakken van zijn hand <Briant, Briande, Bruande, Bruans, Bruant, Bryant van Bruant Montangen> *Torec*: r. 83, 89, 109, 123, 149, 466, 478, 512, 541, 552, 559, 574, 577, 587, 589, 590, 592, 596, 599, 602, 606, 610, 634, 656, 658, 664, 998, 1578.

Brucele zie **Brusele**

Brudemor e) **Brudemor** (or. Brundemor(t)) – duivel; g) probeert tevergeefs Rijckaert zonder Vreese bang te maken – neemt de gedaante van een pas geboren meisjesbaby aan en laat zich zo door Rijckaert uit een boomtop halen – groeit in zeven jaar op tot een huwbaar meisje van op het oog veertien jaar – wordt in die gedaante door Rijckaert tot echtgenote genomen, welk huwelijk zeven jaar duurt – helpt Rijckaert in ruil voor een wederdienst in de gedaante van een ‘Zwarte Ridder’ tegen koning Astolpho van Engelandt als die Normandien binnenvalt om zijn door Rijckaert geschaakte dochter Clarisse te heroveren – laat Rijckaert voor hem als kampvechter strijden tegen de duivel Burgifer, die hem beroofd heeft van de functie senescal van de Hel; *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 1, 12-13.

Brudilant e) **Brudilant** – Saraceense sultan; g) begeert Macadose van Siviliën – gedood door Buevijn van Austoen <Brudylant> *Buevijn*: fol. I2v-I5r, M3r.

[Brugge] h) [Graesse: **Bruga**]² [Moisan I, 2: BRUGE(S)] — Brugge³ in West-Vlaanderen, België – gedurende de Middeleeuwen was Brugge⁴ één van de belangrijkste steden van het graafschap Vlaanderen en een parel aan de kroon van het

1. http://www.hs-augsburg.de/~harsch/Chronologia/Lspost12/Gualterus/gua_al07.html

2. <http://tinyurl.com/Graesse-Bruga>

3. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brugge.kmz

4. https://nl.wikipedia.org/wiki/Geschiedenis_van_Brugge

koninkrijk Frankrijk – havenstad aan de Noordzee voordat het Zwin¹ verzandde – tot die tijd via Damme en Sluis verbonden met de Westerschelde en de Noordzee; i) **Brugghe** – zeer sterke stad van de Saraceense koning Mordiaen / Morandijn gelegen in Vlaenderen nabij (der) Sluys, die door de koningen Anthonis van Constantinopolen en Henrick van Engelant met latere hulp van de bisschop van Tours en Brixius en Martijn wordt ingenomen <Brugge> *Helena van Constantinopolen*: cap. [25]-[26]; i) **Brugghe** – waar Andries van Chavengy na het toernooi te Camerijc naar toe gaat; *Saladijn*: r. 626.

Brugigal e) **Brugigal** – kok, in dienst van koning Espriaen; g) door de beer Wisselau in diens eigen soepketel gegoooid en vervolgens opgegeten; *Wisselau*: r. 442, 454.

Bruyant, Valeye van zie **Valeye van Bruyant**

Bruyn zie **Bruun**

Bruijn zie **Bruun**

Bruynswijck zie **Brunswich**

Bruys, David den zie **David den Bruys**

Brucken h) zie ook [**die Bricken**]; i) **Brucken** – bondgenoot van Baligain in de strijd tegen Karel Meinet; *Karl Meinet*: r. A477, 8.

Brulant 1 j) [West PR: **Branlanc**] [West VR: **Branlant**] – kasteel; k) **Brulant** – kasteel bij Gandestroet van vrouwe Lorien; *Merlijn*: r. 19501.

Brulant 2 e) **Brulant** (or. Abru hans / Bruham) – Sarazijnse admiraal die Angorien verdedigt tegen koning Pepijn van Vranckrijck en Oursson; *Valentijn ende Oursson*: cap. 44-45.

Brulant 3 a) ed-Maillet 1489: “vrayement”, wat een verlezing geweest zal zijn van: *Brayment (ed-Girardon s.d.: “Bruant”); e) **Brulant** [Verdussen z.j.: Bruant] – Sarazijnse koning; f) broer van koning Brandesier – neef van Margalant; g) bondgenoot van koning Brandesier in de strijd voor Angorien – trekt zich na diens dood samen met de admiraal van Cordes terug; *Valentijn ende Oursson*: cap. 68.

Brulant zie **Brunant**

Brumalt a) [West PR: **Brumant**], toegenamd: ‘l’Orgueilleus’; b) broer van [West PR: **Chanard**], [West PR: **Chadians**] en [West PR: **Caltbiaus**] – neef van [West PR: **Claudas**]; e) **Brumalt** – toegenamd: “die Fiere”; f) neef van koning Claudas – broer van Kanart; g) draagt een witte wapenrusting – sterft, overeenkomstig Merlijns voorspelling, op de dag dat Lanceloet van Lac is teruggekeerd en alle Tafelronde-ridders aan tafel gaan <Brumal, Brumalts> *Lanceloet*: boek II, r. 31399, 31531, 32129, 32143, 32165, 32350.

Brumbelio zie **Brunbeliois**

1. [https://nl.wikipedia.org/wiki/Zwin_\(zeearm\)](https://nl.wikipedia.org/wiki/Zwin_(zeearm))

Brumont zie **Brunamont**

Brumout e) **Brumout** (or. Bornolt / Brunolt) – Saraceen in het leger van Sornagur; *Parthonopeus*: fragm. M I, fol. 2va, 5.

Brun (van Jumeel) zie **Brundegmel**

Brunamont a) [Moisan I, 1: BRUNAMON(T) 1]; e) **Brumont** – Saraceen; *Ogier H*: r. 173; e) **Brunamont** – Saraceense koning; g) komt Davimont met zijn paard Broyfort te hulp – werpt zich op als nieuwe verloofde van Gloriande nu Karahen von Perthij zich bij Karel de Grote bevindt als gijzelaar (voor Ogier) – door Ogier gedood in tweekamp om Gloriande / Karahen <Brunamonde, Brunamonden, Brunamund, Brunamunde, Brunamunt, Brunamut, Brunemonden, Brunemont> *Ogyer*: r. 3170, 3181, 3190, 3197, 3200, 3202, 3207, 3215, 3223, 3236, 3255, 3262, 3303, 3313, 3332, 3364, 3373, 3389, 3400, 3412, 3439, 3448, 3456, 3468, 3477, 3506, 3510, 3516, 3542, 3585, 3611, 3632, 3639, 3651, 3668, 3675; e) **Brunamont**; g) door Ogyer verslagen; *Reinolt von Montelban*: r. 11796.

Brunant e) **Brunant** (or. Bruant) – Sarazijnse koning; f) oom van de soudaen Morandijn; g) volgt zijn neef op als opperbevelhebber van de Sarazijnen die Constantinopolen belegeren <Brulant> *Valentijn ende Oursson*: cap. 29.

Brunbeliois i) **Brunbeliois** (or. Brumbelioys / Brumbloremllion) – gebergte bij Northobelan – waarin koning Elynas door zijn drie dochters uit wraak werd opgesloten <Brunbelioys, Brumbelio> *Meluzine*: fol. A5va, S6vb, V1va, X1ra, Z1ra.

Brundegmel a) [Constans: BRUN LE GEMEL]¹; e) **Brundegmel** – Trojaan; f) bastaardzoon van koning Prianus van Troyen; g) strijdt mee tegen de Grieken om Helena – gedood door Anthilogus <Brun, Brundeguuel, Brun van Jumeel, Urien> *Troyen*: r. 538, 9582, 11320, 24338, 24344.

Brune a) [West PR: Malés], toegenaamd: ‘li Bruns’ – abusievelijk tot twee persoonsnamen geworden: zie ook **Mares 3** – zie ook **Madinus die Swarte** en **Triaes die Brune**; e) **Brune** – ridder, in dienst van koning Leodegan van Carmelide; g) strijdt in Carmelide tegen de Sennen; *Merlijn*: r. 33897.

Brune zie **Bruun**

Brunemont zie **Brunamont**

Brune sonder Genade a) [West PR: Brehu], toegenaamd: ‘sans Pitie’; e) **Brune sonder Genade** – ridder, in dienst van koning Artur; g) steunt koning Clarioen van Nortomberlant tegen de Sennen <Brioen sonder Genade> *Merlijn*: r. 20129, 20721.

Bruneel 1 a) lett. ‘bruintje’; e) **Bruneel** – otter [?]; g) klaagt Reynaert aan – helper van de clerc Botsaert; *Reynaert A en F*: r. 1857, 3367; e) **Bruneel** – otter [?];

1. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

f) echtgenoot van Panthecrote – verwant van Reynaert; g) verder als boven – ook blij met Reynaerts overwinning in de tweekamp; *Reynaerts Hst*: r. 1879.

Bruneel 2 a) mogelijk dezelfde als **Bruneel 1**; e) **Bruneel** – “die gans”; g) klaagt Reynaert ook aan; *Reynaert Prz*: r. 1362.

Brunenczwich zie **Brunswich**

Brunenczwich, von! n) zie ook **Brunswich**; o) **von Brunenczwich!** – strijdkreet van de jonge hertog; *Brunenczwich*: r. 190, 227, 244.

Brunenstein k) **Brunenstein** – burcht die de Noorman Godevaert van Deenmerke laat bouwen op een heuvel aan de oever van de rivier de Merken in de buurt van Breda – (in AD 1124 [?]) veroverd door de heer van Wesemale – in de kapel van de burcht bevond zich een ‘heilig kruis’ dat naar Breda gebracht werd <Brunen steen, Brunen stene> *Denensage*: r. 633, 648, 665, 715, 717, 737, 740.

Brunensteine k) **Brunensteine** – kasteel waar moordenaars gevangen zitten – verblijfplaats van Lucaen <Brunesteine> *Couchi*: fragm. VII, r. 713, 1232.

Bruni(n)ck zie **Bruun**

Brunne van den Pyne zie **Borne van den Pyne, die**

Bruno van Quecfer a) Brun von Querfurt¹ (ca. 974-1009); b) één van de zonen van de burchtheer van Querfurt; c) sinds 1004 aartsbisschop van Merseburg²; d) zijn voorkomen in de anekdotenbiografie over Ule(n)spiegel is een mengeling van epische concentratie en verificatio (waarmaking); e) **Bruno van Quecfer** – graaf van Quecfer en bisschop van Meyborch; g) geeft Ulespiegel “cost ende cleeder” en laat hem zijn hofarts belachelijk maken; *Ulespieghel*: H 11.

Brunswich h) [Graesse: *Brunsvicum*]³ — Brunswijk / Braunschweig,⁴ eertijds een hertogdom nu deelstaat in het noordoosten van Duitsland – zie ook [**die Brusuwoene**]; i) **Brusewijn** – hertogdom van Godevert [van Brusewijn]; *Ayoel*: r. 1135; i) **Brunenczwich** – hertogdom van “der Junge von Brunenczwich”; *Brunenczwich*: r. 1, 250, 296, 334, 386, 418, 722, 750, [880a], 894, 968, 1014, 1282; i) **Bruuyswijn** – hertogdom van Gloriant van Bruuyswijn; *Gloriant*: r. 0, 9, 87, 95, 117, 159, 200, 221, 294, 513, 627, 679, 685, 691, 739, 746, 769, 883, 895, 1083, 1087; i) **Brunswich** – hertogdom van Wytgin; *Karl Meinet*: r. A294, 70; A305, 42; i) **Bruynswijck** – regio waarbinnen het dorp Buddenstede gelegen is; *Ulespieghel*: H 8.

Brun van Jumeel zie **Brundegmel**

Brurambacht zie **Bruxambacht**

1. https://de.wikipedia.org/wiki/Brun_von_Querfurt

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Merseburg.kmz

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Brunsvicum>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Braunschweig.kmz

- Brusele** h) [Graesse: **Bruxella**]¹ [Moisan I, 2: BROUSELLE] — Brussel / Brucelles / Bruxelles² aan de rivier de Zenne,³ hoofdstad van het huidige koninkrijk België – gedurende de late Middeleeuwen de prestigieuze hoofdstad van het hertogdom Brabant; i) **Brusele** – waar het verhaal zich afspeelt; *Boerden*: VI, r. 2; XI, r. 1; XIX, r. 47; i) **Brucele** – residentie van de hertog van Brabant; *Denensage*: r. 745; i) **Brussel** – stad en prinsdom van Lambrecht (van Brussel); *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 14; i) **Brucele** – stad (van herkomst) van Heinric van Brucele <*Rose V*: Brusele> *Rose C*: r. 9723; *Rose V*: r. 9901.
- Bruses** a) [Constans: BRISÈS],⁴ koning van Pedason en Legeron — Briseus / Brises⁵; b) vader van Ypodamia; e) **Bruses** – koning van Leroien; f) vader van Ypodamie alias Brisis; g) verhing zich nadat Achilles zijn stad innam en leeg plunderde en zijn dochter als oorlogsbuit meenam; *Troyen*: r. 32899.
- Brusewijn** zie **Brunswich**
- Brussel** zie **Brusele**
- [Brussuwoene, die]** a) de Brunswijkers – zie ook **Brunswich**; e) **Brussuwoene** – volk of leger (uit Brunswijk); g) bondgenoten van de Saksen <Brusuwoene> *Gwidekijn*: r. 25, 176.
- Brutus 1** a) [A-Z 2: **Marcus Iunius Brutus**]⁶ — Marcus Junius Brutus⁷ (85-42 v.C.), Romeinse politicus en veldheer – lett. ‘domkop’ / ‘dikkop’; d) smeedde met anderen het complot tot de moord op Julius Caesar – pleegde later zelfmoord na zijn nederlaag bij Philippi in het noorden van Griekenland; e) **Brutus** – Romeinse senator; g) vermoordt keizer Julius met hulp van Cassius; *Alexanders geesten*: boek V, r. 1133; e) **Brutus** – koning van Slavenie; f) verwant van Trupart; g) vermoordde Julius Caesar – in Grieken verslagen door Tyberius (bedoeld lijkt Antonius) <Brut[.], Brutuse> *Caesar*: r. 336, 388, 701, 766, 795, 797, 839; e) **Brutus**; g) samen met Cassius hoofddader in de aanslag op Julius Cesar in het Capitolinum; *Caesar Prz*: fol. 61r-61v.
- Brutus 2** a) [A-Z 6: **Brut**]⁸ [West PR: **Bruthus**] [West VR: **Brutus**] — Brutus / Brut,⁹ de legendarische (Trojaanse) stichter van Britannia – hoofdpersoon in de Oudfranse *Roman de Brut* (ca. 1155) van Wace – lett. ‘domkop’ / ‘dikkop’

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bruxella>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bruxelles.kmz

3. <https://nl.wikipedia.org/wiki/Zenne>

4. <https://archive.org/details/leromandetroie05benouoft/page/38>

5. <https://en.wikipedia.org/wiki/Briseus>

6. http://www.dbnl.org/tekst/moor028vana02_01/moor028vana02_01_0015.php#a014

7. https://en.wikipedia.org/wiki/Marcus_Junius_Brutus

8. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0013.php#a012

9. https://en.wikipedia.org/wiki/Brutus_of_Troy

[*Spiegel historiael* III¹, 9, 29]¹ omdat hij zijn moeder tijdens de bevalling doodde – zie ook **Brutus Boeck**; b) kleinzoon van [West PR: Eneas] [West VR: Eneas] – broer van Corynaeus² (zie **Corineus** en **Cornius**); d) verslaat de Britse reuzen – wordt de eerste koning van Britannia; e) **Brutus**; f) neef [?] van Corineus; g) vestigde zich (na zijn vlucht uit Grieken) in Bretanie / Inghelant; *Florimont*: r. 166; e) **Brutus**; *Graal & Merlijn*: r. 4186; e) **Brutus**; f) broer van Cornius – stamvader van de Bertoene; g) met zijn broer uit het verwoeste Troje gevlucht naar Engelant – stichtte de stad Trinoicint c.q. Nieuwe Troyen <Britius> *Merlijn*: r. 13488, 13492.

Brutus Boeck l) de Oudfranse *Roman de Brut*³ (ca. 1155) van de Normandiër Wace, geschreven in opdracht van koning Henry II (1133-1189)⁴ – zie ook **Brutus 2**; m) **Brutus Boeck** – door meester Mertijn van Rore vertaald uit het Latijn in het Oudfrans; *Graal & Merlijn*: r. 4186.

Bruuyn zie **Bruun**

Bruuyswijn zie **Brunswich**

Bruun a) or. Brun l'ours⁵ – Brun de beer – lett. 'de bruine' – de naam zal een taboenaam geweest zijn; e) **Bruun** – beer – heer, toegenaamd: "die Vraet"; f) 'oom' van Reynaert; g) bode van koning Nobel, brengt de eerste dagvaarding (naar aanleiding van Coppes dood) naar Reynaert – door zijn zwak voor honing bedrogen door Reynaert en verminkt door de dorpelingen onder leiding van Lamfroyt – maakt de galg voor Reynaert gereed – na Reynaerts biecht als samenzweerder gevangengenomen – van zijn vacht wordt Reynaerts pelgrimstas gemaakt – na lezing van Reynaerts afscheidsbrief in ere hersteld <Brune, Brunen, Brunen, Bruuns> *Reynaert A en F*: r. 476, 479, 480, [F475], 497, 510, 518, 525, 538, 544, 549, 563, 574, 585, 588, 601, 606, 608, 615, 621, 624, 629, 640, 645, 657, 659, 670, 676, 683, 689, 704, [F696], 736, 742, [F734], 773, 776, 778, 807, 809, 818, 829, 839, 843, 846, 850, 863, [F885], 911, 931, [F921], 952, 961, 978, 983, 985, 988, [F986], 1028, 1088, 1463, 1815, 1821, F1812, 1852, 1904, 1942, 1950, 1957, 1968, 1995, 2015, 2022, 2169, 2250, 2251, 2254, [F2220], F2236, 2329, 2425, 2433, 2449, 2459, 2464, 2470, 2484, 2487, [[A2510]], 2810, 2831, 2835, 2843, 2918, 2980, 2993, 3014, 3103, 3195, 3335, 3406, [F3381], 3463, 3464; e) **Bruyn** – beer – heer, toegenaamd: "die Vraet"; f) 'oom' van Reynaert; g) verder als boven – staat borg voor Ysegrym bij de tweekamp <Bruijn, Bruijns, Brune, Brunen, Brunick, Bruninck, Bruun, Bruuyn, Bruyne, Bruynen> *Reynaert Prz*: r. 348, 350, 352, 362, 363a, 364, 371, 377, 381, 390,

1. https://www.dbnl.org/tekst/maer002spie03_01/maer002spie03_01_0002.php

2. <https://en.wikipedia.org/wiki/Corynaeus>

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Brut

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Henry_II_of_England

5. https://fr.wikipedia.org/wiki/Roman_de_Renart#Les_personnages

408, 438, 446, 447, 465, 472, 484, 495, 505, 517, 522, 528, 536, 543, 567, 587, 596, 603, 605, 614, 618, 619, 626, 631, 633, 639, 668, 680, 701, 718, 723, 727, 728a, 736, 761, 801, 1079, 1331, 1335, 1359, 1401, 1428, 1432, 1435, 1451, 1460, 1468, 1495, 1502, 1506, 1655, 1658, 1672, 1721, 1793, 1796, 1807, 1809, 1816, 1824, 1834, 1836, 1934, 2062, 2073, 2080a, 2085, 2094, 2147, 2201, 2210, 2223, 2290, 2467, 2514, 2525, 2533a, 2567, 2715a, 2765, 2829, 2952, 2958, 3514, 3574, 3643, 6090; e) **Bruun** – beer, heer, toegenaamd: “die Vraet”; f) ‘oom’ van Reynaert; g) verder als boven <Brune, Brunen, Brwn> *Reynaerts Hst*: r. 505, 508, 509, 524, 533, 541, 548, 561, 585, 586, 627, 638, 669, 681, 695, 727, 733, 740, 751, 758, 783, 789, 815, 826, 834, 836, 848, 852, 865, 874, 877, 889, 934, 951, 977, 1001, 1006, 1011, 1023, 1054, 1110, 1503, 1833, 1839, 1844, 1874, 1933, 1971, 1975, 1978, 2001, 2014, 2024, 2055, 2066, 2070, 2271, 2275, 2293, 2356, 2446, 2449, 2465, 2468, 2478, 2483, 2490, 2501, 2504, 2627, 2800, 2812, 2829, 2840, 2910, 2978, 2991, 3012, 3103, 3343, 3410, 3423, 3480, 3659, 3727, 3807, 3964, 3971, 4650, 4727, 4811, 4952, 7615.

Bruxambocht h) in hs. Brurambacht – Brugs Ambacht,¹ de regio rond Brugge²;

i) **Bruxambocht** – geboortestreek van Jacob van M(a)erlant; *Alexanders geesten*: boek I, r. 1095.

Bruzer o) **Bruzer** – “Bruzer konig” – gezegd over een heidense koning, door Lammelot gedood, wiens paard Johan us dem Virgiere krijgt; *Johan uz dem Virgiere*: r. 1648.

Bucifael, Bosch van zie Bosch van Bucifael

Bucifal j) [Moisan I, 1: BUCIFAL] — Bucephalus,³ lett. ‘runderkop’ – vrijwel ontembaar paard met horens op het hoofd, bedwongen en bereden door Alexander de Grote; k) **Bucifal** – paard van Alexander de Grote – gedood door koning Porus van Endi in de veldslag aan de Ydaspes – begraven in de naar hem vernoemde stad Bucifallise <Bucifalle> *Alexanders geesten*: boek II, r. 590, 904, 987; boek IV, r. 1318, 1373, 1613; boek V, r. 831; boek IX, r. 461; k) **Bucifalle** – exemplarisch betrouwbaar paard; *Troyen*: r. 39338.

Bucifaline zie **Bucifallise**

Bucifalle zie **Bucifal**

Bucifallise h) Alexandria Bucephala,⁴ vermoedelijk gelegen aan de rivier de Hydaspes⁵ in de huidige regio Punjab in Pakistan; i) **Bucifallise** – stad bij de Ydaspes in Endi waar Alexanders paard Bucifal begraven ligt – gesticht ter

1. https://nl.wikipedia.org/wiki/Brugse_Vrije

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Brugge.kmz

3. <https://en.wikipedia.org/wiki/Bucephalus>

4. https://en.wikipedia.org/wiki/Alexandria_Bucephalous

5. https://en.wikipedia.org/wiki/Jhelum_River

nagedachtenis aan het bijzondere paard <Bucifaline> *Alexanders geesten*: boek IX, r. 474; boek X, r. 1437.

Buddenstede h) Büddenstedt¹ in Niedersachsen, Duitsland; i) **Buddenstede** – dorp in het land van Bruynswijck – waar Tijnl zich verhuurt aan een pastoor met een dienstbode die (nog) maar één oog heeft; *Ulenspiegel*: H 8.

[**Buemer, die**] i) **Buemer** – rivier in Endi <Buemaer> *Alexanders geesten*: boek X, r. 374.

Buenen(, Wout van) zie **Wout van Buenen**

Bueve van Eggermont a) [Moisan I, 1: BEUF 20 D'AIGREMONT]; b) vijfde van twaalf zoons van Doon de Maience en Flandrine – echtgenoot van Avise – vader van Maugis d'Aigremont en Vivien de Monbrant; e) **Bueve van Eggermont** – ridder, hertog van Eggermont – leenman van Karel de Grote; f) echtgenoot van hertogin Druwane – vader van de tweeling Madelgijs en Vivien – grootvader van Aymijn; g) aangevallen door de Saracenen om Rose – leeft in onmin met koning Karel de Grote – gevangengezet te Parijs en bevrijd door zijn zoons – gedood bij de belegering van Eggermont door koning Yvorijn van Mombrant <Buve, van Eggermont Buevoen> *Madelgijs*: fragm. I, r. 68, 77, 82, 101, 107, 119, 170, 183; fragm. VII, r. 241; fragm. VIII, r. 156, 160, 227; fragm. IX, r. 237; fragm. XIV, r. 217, 224, 251, 265, 272, 291; e) **Buevijn van Eggermont** – hertog van Eggermont, ridder – leenman van koning Karel die Grote; f) zoon van Dolijn van Mayansen – broer van Godefroot, Gheeraert sonder land, Straelderengier en Buevijn sonder Baert – echtgenoot van hertogin Druwane van Eggermont – vader van de tweeling Malegijs en Vivien van Eggermont – grootvader van Aymijn van Eggermont; g) belegerd door de Saracenen onder leiding van de graaf van Palerne om Rose – beroofd van zijn pasgeboren tweeling – door Karel de Grote in Parijs gevangengezet – bevrijd door Malegijs en Vivien – bevrijdt met zijn zoons Eggermont van koning Yvorijn van Mombrant en wordt herenigd met zijn vrouw – verslaat de Saracenen op Mayorcken – gaat met Aymijn mee naar Turckien om Malegijs te bevrijden – gedood door koning Goriant van Mombrant <Buevijn van Eggermonts, Buevijn van Egghermont> *Malegijs*: p. 2-8, 10, 31, 38, 39, 46, 63, 67, 78-80, 87-90, 98-102, 105, 107, 108, 112, 115, 119, 121, 126, 130-132, 136-140, 143, 146, 147, 149, 150, 154, 156, 157, 202, 222, 227, 228, 249, 280, 281, 295, 308, 310, 313, 314, 316, 318, 321-323, 326, 327, 335-340, 342; e) **Buevijn van Eggermont** – vermomming van een duivel; g) waarmee Oriande van Rootsefluer wordt misleid; *Malegijs*: p. 203, 205.

Buevijn a) [Moisan I, 1: BUEVE(S) 17]; b) Zoon van [Moisan I, 1: BOEFS 26 DE HANTON(N)E]; e) **Buevijn**; f) zoon van Buevijn van Austoen en Susiane – tweelingbroer van Ghijs – halfbroer (zelfde vader) van Boudewijn en Goddaert – kleinzoon van

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Buddenstedt.kmz

koning Ermenijn – echtgenoot van Bellefleure; g) wordt geboren met een kruis tussen zijn schouders – als baby geroofd door een griffioen en naar Armenien gebracht – uiteindelijk herenigd met zijn ouders – trouwt met Bellefleure en wordt koning van Mombrant; *Buevijn*: fol. I1r, L4v, M1r, M3r, M3v; e) **Buevoen** – Christen koning van Monbrant; *Florigout*: r. 5624, 5972.

Buevijn zie **Buevijn van Austoen**

Buevijn van Austoen a) [A-Z 6: **Beuve van Hantone**]¹ [Moisan I, 1: BOEFS 26 DE HANTON(N)E] — **Beuve de Hantone**²; b) **ZOON** van [Moisan I, 1; GUI 118 DE HAUMTONE] – **stiefzoon** van [Moisan I, 1: DOUN 5], **keizer van Duitsland** – **echtgenoot** van [Moisan I, 1: JOSIANE] – **vader** van [Moisan I, 1: GUI(S) 16], [Moisan I, 1: MILES 12] en [Moisan I, 1: BUEVE(S) 17]; e) **Boeve** – **ridder** – **geboren** in Hamtone; g) **strijdt** tegen Dous van Magenchen om de moord (in opdracht van zijn moeder) op zijn vader te wreken – kreeg zijn helm van koning Bradimont <Boeves> *Boeve*: r. 1, 7, 9, 15, 17, 29, 83, 99, 108; e) **Buevijn van Austoen** – **ridder**, **heer** van Austoen – **later koning** van Sivilien, Armenien en Engelant; f) **zoon** van graaf Gwijde van Austoen en de gravin van Austoen – **neef** (van vaderskant) van de koning van Scotlant, van de koning van Yerlant en van bisschop Fermijn – **neef** (van moederskant) van koning Ritsaert van Yngelant – **tweede echtgenoot** van Susiane – **vader** van de tweeling Buevijn en Ghijs – **echtgenoot** van Macadose – **vader** van de tweeling Goddaert en Boudewijn; g) **als halfwees** verkocht aan Saracenen – **wordt** als stalknecht, kamerheer én aanbieder van Susiane beschuldigd van aanranding – met Uriasbrief naar Damast gestuurd – **wordt** niet gedood maar gevangengezet en ontsnapt na zeven jaar – **trekt** met Susiane via-via naar Colene – **vecht** onder de schuilnaam **Geeraert** met Seghebalt van Grymmerstoel om Austoen, met succes – **door koning Ritsaert** in ere hersteld – **verbannen** na de weigering zijn paard Arondeel aan de Engelse koningszoon te geven – **vecht** in Sivilien tegen de Saracenen, **trouwt** met Macadose en **wordt** koning – **hervonden** door Susiane – **ontzet** koning Ermenijn van de belegering door Yvorijn van Mombrant en **wordt** koning van Armenien – **wordt** na de dood van zijn oom koning van Engelant – **leeft** na Susianes dood als kluizenaar in het Wout van Buenen <Beuvijns, Bevis, Buevijn, Buevijne, Buevyne, Buevijns, Buvijn> *Buevijn*: fol. A2r, A3r, A5r-A6v, B1v-B5v, B6v, C1r-C6v, D1r-D4v, E1r-E6v, F1r-F3v, F4v-F6v, G1r-G4r, H1r, H2r-H6v, I1r-I5v, I6v, K1r-K2r, K3v, K4v-K6v, L1r-L4v, M1r-M5v.

Buevijn van Egg(h)ermont zie **Bueve van Eggermont**

Buevijn sonder Baert e) **Buevijn sonder Baert**; f) **zoon** van Dolijn van Mayansen – **broer** van Godefroot, Buevijn van Eggermont, Straelderengier en Gheeraert sonder land; *Malegijs*: p. 2; e) **Beuveloen sonder Baraet**;

1. http://www.dbnl.org/tekst/gerr010vana01_01/gerr010vana01_01_0011.php#a010

2. http://www.arlima.net/ad/beuve_de_hantone_idx.html

Ogier A-D: r. 62; e) **Bovoën sonder Bart** – koning van Ungerie, leenman van Karel de Grote; f) vader van Gautier – broer van Naymes von Bavier en Guideloen; g) legeraanvoerder van Karel de Grote voor Rome – strijdt mee tegen Ogier en Blanckard – legeraanvoerder tegen Broyer voor Parijs <Bevone, Boevoens, Bonoen, Bonoen Sonder Biert, Bonoes Sunder Bart, Bove, Bove Sunderbart, Bovoën Sonder Bart, Bovoën Sunder Bart, Bovoën Sundert Bart, Bovone, Bovone Sonder Bart, Sunderbart [.] Bovoën> *Ogyer*: r. 582, 1049, 1154, 1179, 1191, 1247, 1255, 1285, 1290, 1351, 1391, 1425, 1484, 1607, 2204, 5475-5476, 9810, 9931, 10125-10126, 10367, 11187, 13551, 13728-13729, 14324, 14699, 14896, 20126-20127.

Buevoën zie **Buevijn** en **Bueve van Eggermont**

Bugien zie **Bougie**

Bulloen zie **Bulioen**

Builloen! n) Bouillon! – zie ook **Bulioen**; o) **Builloen!** – strijdcreeet van de Christenen; *Saladijn*: r. 359.

Bucken, die a) de inwoners van Rijsel¹ / Lille² (zie **Rijssel**); e) **die Bucken**; g) maken deel uit van het Ludixle leger in de strijd tegen Cesar; *Caesar Prz*: fol. 12v.

Bulcherie zie **Bulgerie**

Bulgerie h) [Graesse: **Bulgaria**]³ [Moisan I, 2: BOUGUERIE] — Bulgarije met als hoofdstad Sofia⁴; i) **Bulgerie** – in het oosten van Europa, naast het koninkrijk Messia; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1415, 1459; i) **Bulgerie** – correspondeert met **Ungherie** (in *Troyen*) – in het oosten van Europa; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1415; i) **Bulgerie** – erfgoed van Floris; *Floris ende Blancefloer*: r. 3957; i) **Bulgherie** (or. Féerie c.q. Bouguerie) – koninkrijk van koning Abroen – na diens dood koninkrijk van Hughe van Bourdeus en Claramonde; *Hughe Prz*: p. 83; i) **Bulgerie** – koninkrijk – bondgenoot van Yrene – aangevallen door Yrene <Bulgerien> *Lorreinen V*: fragm. D, r. 131, 154, 161; i) **Bulgerie** (or. Hongherie) – koninkrijk samen met Blakie (Walachije [?]); *Merlijn*: r. 16118; i) **Bulcherie** – land in Europa; *Troyen*: r. 29027.

Bulgerwalt zie [**Bulgerwout**]

Bulger[wout] h) woud in Servië en Bulgarije; i) **Bulgerwalt** – woud – begrenzing van het land der Hunen; *Karl Meinet*: r. A315, 67.

Bulgherie zie **Bulgerie**

1. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Rijsel.kmz

2. <https://fr.wikipedia.org/wiki/Lille>

3. <http://tinyurl.com/Graesse-Bulgaria>

4. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Sofia.kmz

Bulioen h) [Graesse: **Bullo**]¹ [Moisan I. 2: BULLON] — Bouillon,² stad en hertogdom³ in de Belgische Ardennen – zie ook **Billoen 1** en **2**, **Builloen!**; i) **Bulioen** – hertogdom <Boljoen> *Alexanders geesten*: boek VII, r. 1150; i) **Bulioen** – toenaam van **Godefert van Bulioen**; *Boudewijn*: r. 196; i) **Bulioen** – heerlijkheid; *Couchi*: fragm. VII, r. 318, 602, 670, 724, 2511; i) **Bulion** – koninkrijk – toenaam van **Gallerant van Bullyon** <Bullyon, Bulyon> *Karl Meinet*: r. A229, 21; A235, 38; A240, 46; A242, 33; A246, 21; A249, 2, 45; i) **Bulgoene** – toenaam van **Godefroit van Bulgoene**; *Lande over zee*: r. 219; i) **Builloen** – land (van herkomst) van de Bastaert van Builloen – geslacht waaruit Baudewijn van Sibborch afkomstig is; *Saladijn*: r. 19, 48, 216, 252, 338, 449, 1456; i) **Bulioen** – toenaam van **Govart van Bulioen**; *Troyen*: r. 28643.

Bulion zie **Bulioen**

Bulkane, [Berch van] zie [Berch van] **Bulkane**

Bullyon zie **Bulioen**

Bunia zie **Bitinia**

Bura[...] zie **Bouwaengien**

Burbon zie **Bourbon**

Burbulant e) **Burbulant** – Saraceen; g) één van tien hoge raadgevers; *Ogier H*: r. 55.

Burgalant a) [Moisan I, 1: BURGALANT 2]; e) **Burgalant** – “kampioen” en kroongetuige van Henrick en Thibert in de zaak tegen hun zuster Jaqueline over hun vergiftigde vader; g) verslagen door Galien Rethore; *Galien Rethore*: cap. [61]-[62], [64].

Burga[...] zie **Brigale**

Burgale h) lees: **Bulgare** [?], of is bedoeld **Bouguerie** [?] – zie ook **Brigale** en **Bulgerie**; i) **Burgale** – Saraceens koninkrijk – gefingeerd land van herkomst van Bengentijn; *Huge K*: r. 113.

Burgifer e) **Burgifer** (or. **Burgifer**) – sterkste der duivels; g) tegen wie Rijckaert zonder Vreese voor de duivel Brudemor een tweekamp vecht met als inzet het seneschaelschap van de Hel – neemt de gedaante aan van de dochter van de koning van Spaengien om Rijckaert zonder Vreese te bedriegen – voert de slapende Rijckaert zonder Vreese naar het klooster van sint Catharijnen op de berg Sinay – neemt de gedaante van een schildknaap aan in een poging Rijckaert zonder Vreese te bedriegen – vliegt Rijckaert zonder Vreese op diens verzoek in minder dan één dag terug naar Londen <Burgifers> *Rijckaert zonder Vreese*: cap. 13, 15-16.

Burglion(e) zie **Bourgonyonen, die**

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Bullo>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Bouillon.kmz

3. https://fr.wikipedia.org/wiki/Duch%C3%A9_de_Bouillon

Burgon zie **Bourgonyonen, die**

Burgondien zie **Bourgondien**

Burgone zie **Bourgonyonen, die**

Burgongereren zie **Bourgonyonen, die**

Burgonien zie **Bourgondien**

Burgonier(e) zie **Bourgonyonen, die**

Burgos h) [Graesse: **Burgi**]¹ [Moisan I, 2: BURS] — Burgos² – hoofdstad van het koninkrijk Castilië³ in het huidige Spanje; i) **Borges** (or. **Burgues**) – stad in Spaengnen – ingenomen door koning Kaerle die Groote en zijn Twaalf Genoten; *Galien Rethore*: cap. [16]; i) **Burgos** – belangrijkste stad van het koninkrijk Spaengien – waar het huwelijk van Jan van Parijs met de Spaanse koningsdochter Anne plaatsvindt <Bourgos> *Jan van Parijs*: cap. [4]-[5], [25]-[26], [41], [54].

Burgund(i)en zie **Bourgondien**

Burgundyen zie **Bourgonyonen, die**

Burgundier zie **Bourgonyonen, die**

Burgunien zie **Bourgondien**

Burgunihûne zie **Bourgonyonen, die**

Buricolet h) bedoeld zal zijn het land van de “Καλλατας” [Herodotos, *Historiën* III, 38]⁴; i) **Buricolet** – land in Endi – waarvan de inwoners hun ouders na hun dood opeten; *Alexanders geesten*: boek VII, r. 943; i) **Burcolet** – land in India – waarvan de inwoners op walvissen jagen en hun ouders opeten; *Troyen*: r. 28442.

Burcolet zie **Buricolet**

Busire a) Busiris⁵; e) **Busire** – koning van Egipten; f) zoon van koningin Libie; g) exemplarische tyran die alle vreemdelingen doodt en aan zijn goden offert om een einde aan de droogte in zijn land te maken; *Hercules*: cap. [10], [14].

Butor a) or. Butor(s) l’Acho-part [Moisan I, 1: ACHOPART], roy d’Armenie / Ermenie / Hermenie / Honguerie; Treperel: Butor, roy d’Armenie – Saraceense reus van 10 voet lang; e) **Butor** – koning van Armenien; g) valt de stad Romen aan – verslagen door koning Henrick van Enghelandt, die van zijn wapen, drie luipaarden, het Engelse wapen maakt; *Helena van Constantinopolen*: cap. [10], [15].

Butorus e) **Butorus**; f) broer van een dienaars van koningin Mirro; g) is verliefd op koningin Mirro en daarom een rivaal van Jason / Sambor – tracht met twaalf

1. <http://tinyurl.com/Graesse-Burgi>

2. http://bouwstoffen.kantl.be/remlt/Google_Earth/Burgos.kmz

3. https://en.wikipedia.org/wiki/Kingdom_of_Castile

4. <http://www.sacred-texts.com/cla/hh/hh3030.htm>

5. [https://en.wikipedia.org/wiki/Busiris_\(Greek_mythology\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Busiris_(Greek_mythology))

handlangers Jason van Mirmidonien op zijn reis naar Troje te doden – gedood door Jason <Boterus> *Jason*: fol. 148r-151r.

Butram a) [Moisan I, 1: BUTRAN 3] – Saraceense koning van Claudie [?]; e) **Butram die Sarragoes**; *Ogier A-D*: r. 337; e) **Butram** – Saraceense koning; g) legeraanvoerder van Davimont voor Rome – bezit de helm met het bloed van sant Gratian – gedood door Ogier <Buteram, Buterame, Butrame, Butramen, Butrem> *Ogyer*: r. 1544, 1879, 1891, 1902, 1973, 1984, 1987, 1989, 2025, 2039, 2048, 2049, 2062, 2094, 2108, 2113, 2123, 2132, 2133, 2143, 2146, 2174, 2188, 2194, 2294, 2426, 2885, 6067.

Butram die Sarragoes zie **Butram**

Buve zie **Bueve van Eggermont**

Buvijn zie **Buevijn van Austoen**

Byr** zie **Bir****

